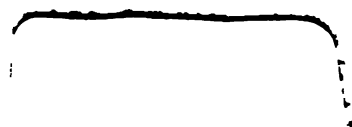

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

LINNÉPORTRÄTT

www.libtool.com.cn

LINNÉPORTRÄTT

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Edm. Linnæus.

Engraved by J. G. Kneller, from the original portrait by J. Kneller.

LINNÉPORTRÄTT

FRÖLIGT GÅFVORDETTA

AV H. H. SÖDERSTRÖM OCH

CARL VON LINNÉ

FÖRSLÖ

•

•

UNIVERSITETS

VAGSAR

•

TYCHO TULLBERG

STOCKHOLM MCMVII - ARVIEBOLAGET LJUS

LIBRARY
UNIVERSITY
STOCKHOLM

LIBRARY
UNIVERSITY OF
TORONTO

LINNÉPORTRÄTT

VID UPPSALA UNIVERSITETS MINNESFEST

PÅ TVÅHUNDRAÅRS DAGEN AF

CARL VON LINNÉ'S

FÖDELSE

•

Å

UNIVERSITETETS

VÄGNAR

AF

TYCHO TULLBERG

STOCKHOLM MCMVII - AKTIEBOLAGET LJUS

F.
W. N. ut

UPPSALA
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-A.-B.
1907

107604

107604

DET torde knappast finnas någon enskild svensk man, hvilken under sin lifstid blifvit så många gånger afbildad som LINNÉ, och än mindre någon, hvars bild af eftervärlden blifvit så ofta återgifven och i sådan omfattning spridd genom gravyrer, statyer, byster och medaljer.

Dessa porträtt växla också ofantligt beträffande anletsdragen, i det många äro hvarandra så olika, att man knappast kan se, att de föreställa samma person. Detta gäller naturligtvis och i första hand en del reproduktioner, men äfven flera af originalporträtten visa så betydande olikheter, att man stundom kan känna sig ganska tveksam inför frågan, huru LINNÉ verkligen såg ut under olika skiften af sitt lif.

Nu är det väl så, att i jämförelse med den betydelse, som Linnés verk och hans genom dem framträdande personlighet äga för eftervärlden, hans utseende är af mindre vikt, men det kan ju äfven ha sitt intresse att veta, huru den unge man såg ut, som i Holland, England och Frankrike tjusade vetenskapens stormän och från Burmannus' kammare och Cliffords palats lät det ena epokgörande verket följa det andra, eller professorn, som från katedern i Uppsala och på glada exkursioner talade till åhörare från vidt skilda länder, eller åldringen, som på höjden af ära från sitt kära museum på Hammarby lät de sista strålarne af sitt snille värma en beundrande krets af lärjungar.

Det var också egentligen för att lära känna Linnés utseende, som jag företog en undersökning af hans porträtt, och jag fäste mig till en början hufvudsakligen vid originalporträtten. Det visade sig dock snart, att det icke alltid var så lätt att afgöra, hvad som var original eller efterbildning, i all synnerhet som äfven ett verkligt originalporträtt ofta kunde vara i ett eller annat afseende påverkad af ett föregående. Jag utsträckte då undersökningen till alla viktigare afbildningar af Linné, äfven till sådana, som blifvit gjorda efter hans död, samt sökte utreda förhållandet dem emellan.

Då jag emellertid under fortgången af denna undersökning erhöll kännedom om allt fler porträtt och såg, hur reproduktionerna småningom förändrades, ibland till den grad, att knappast ett spår fanns kvar af de ursprungliga dragen, och då jag antog, att det kunde ha ett visst värde, icke blott för samlare, utan äfven för den del af allmänheten, som hyser ett större intresse för Linné, att äga tillgång till en någorlunda utförlig förteckning öfver hans porträtt, beslöt jag mig för att upprätta en sådan öfver alla mig bekanta Linnéporträtt, som äro gjorda för hand, alltså målningar, teckningar och gravyrer — hvarunder jag inbegriper kopparstick, stålstick, litografier och träsnitt — samt skulpturer och medaljer. Däremot har jag i denna förteckning i allmänhet icke upptagit fotografiska reproduktioner i andra fall, än då de återgifva för hand gjorda afbildningar, hvilka ej på annat sätt äro bekanta, såsom förhållandet t. ex. är med en del teckningar, som publicerats i tidningar förmedelst fototypi. Under några af de viktigare porträtten har jag dock angifvit i handeln tillgängliga fotografier eller fotografiska reproduktioner, som jag ansett äga något särskildt intresse. Det faller af sig själf att jag i denna förteckning endast undantagsvis kunnat upptaga sådana nya porträtt, som under arbetets tryckning kommit till min kännedom.

Jag vet väl, att denna förteckning är mycket ofullständig, men hvar och en, som försökt att utföra ett arbete sådant som detta, torde lätt inse, huru svårt det är att däruti ernå fullständighet.

Såsom jag ofvan nämnt, är det hufvudsakligen Linnés utseende, hvarom jag med min undersökning sökt vinna klarhet, och häraf följer, att jag vid bedömandet af bilderna i första rummet fäster mig vid deras porträttvärde. Det torde falla af sig själf, att jag härmed icke på minsta sätt vill underskatta en värdesättning af dessa bilder såsom konstverk. Jag måste dock bestämdt såsom ett oeftergifligt villkor för att en bild skall kunna anses som ett godt porträtt hålla på, att den är lik den person, som skall framställas. Med afseende på konstvärdet kunna dessa bilder sedan naturligtvis förhålla sig högst olika, och det är ju själfklart, att ett ganska likt porträtt kan såsom konstverk stå ytterst lågt, men jag kan omöjligt medgifva, att en bild, som saknar tillräcklig porträttlikhet, om än aldrig så konstnärligt utförd, kan vara ett godt porträtt. En god porträttör måste göra den uppoffringen att framställa den person, som skall afbildas, icke en sin egen fantasibild. Detta gäller enligt min tanke framställningen af hvarje porträtt, men det är klart, att ju mindre betydande den afbildade är och ju mer betydande konstnären, dess mindre fäster man sig i allmänhet vid porträttvärdet och dess mer uppskattas konstvärdet, och detta må ju vara förklarligt. Då det åter, som här, är fråga om en person, hvars betydelse vida öfvergår de konstnärers, som behandlat honom, kan man omöjligt uppgifva fordran på porträttlikhet.

För bedömandet af de olika originalbildernas porträttvärde har man

åtskilliga källor, först och främst LINNÉS egna omdömen, och sådana finnas om flera porträtt. Nu kan man ju tänka sig, att Linné själf vore mindre kompetent att yttra sig om sina egna porträtt. Det är dock ytterst sannolikt, att han vid nedskrifvandet af sina omdömen tagit tillbörlig hänsyn till, hvad andra tyckt, och särskildt måtte väl detta varit fallet, då han talar om porträtt, som för längre tid sedan blifvit gjorda. Han har också i ett par fall åberopat andras omdömen. För öfrigt synes det, som om Linné i Uppsala haft godt anseende som auktoritet beträffande målningar, och såsom bevis härför kan anföras ett yttrande i Domkyrkorådets protokoll för d. 5 juli 1755, mig meddeladt af professor E. CLASON, däri ärkebiskop Henric Benzelius vid fråga om en gammal tafla i domkyrkan säger: »Archiater Linné förstår sig här i staden bäst på skilderier».

Näst efter Linnés egna yttranden har man att taga hänsyn till omdömen af personer, som varit samtida med honom. Många sådan omdömen finnas dock icke. De viktigaste torde vara de, som lifmedicus S. Hedin lämnat i sitt Minne öfver Linné, fader och son, samt de omdömen om BERVICS kopparstick, som finnas i Linné d. y:s bref och i Vet. Akademiens protokoll.

I den första afdelningen af föreliggande arbete, där jag lämnar en historisk framställning till en början af originalporträtten och de viktigaste reproduktionerna af dem, behandlar jag de förra så vidt det varit mig möjligt i tidsföljd, utan afseende på hvad slag de tillhöra, och upptar reproduktionerna omedelbart efter de respektive originalen. I denna framställning har jag, som af det föregående framgår, i första rummet sökt utröna originalafbildningarnas porträttvärde, men äfven särskildt bemödat mig om att lämna en utredning af förhållandet mellan de viktigare porträtt, som synas i det ena eller andra afseendet vara besläktade med hvarandra. Därefter öfvergår jag till redogörelsen för mera själfständiga postuma afbildningar och deras förhållande till originalporträtten.

I den senare afdelningen af mitt arbete, där jag lämnar en förteckning öfver alla mig bekanta Linnéporträtt, med undantag för fotografiska reproduktioner, har jag vid porträttens ordnande framför allt sökt att få uppställningen af dessa så öfversiktlig som möjligt, äfven med risk att ibland afvika från det gängse bruket och att begå en och annan inkonsekvens.

Såsom hufvudprincip vid porträttens ordnande har jag äfven här valt deras respektive ålder och frändskap, d. v. s. jag har så vidt möjligt sökt ordna originalporträtt och öfriga mer eller mindre själfständiga sådana i tidsföljd samt efter hvart och ett af dessa upptagit de porträtt, som kunna anses vara afbildningar eller efterbildningar af dem; äfven dessa sinsemellan så godt sig göra låtit, ordnade efter tiden för deras framträdande. För öfversiktlighetens skull har jag dock ansett mig böra indela porträtten i tre hufvudgrupper och har i den första upptagit sådana, som kunna sammanfattas under namn

af taflor, således målningar, teckningar och gravyrer, i den andra alla skulpturer och i den tredje gruppen medaljerna. Att jag ej skiljt målningar, teckningar och gravyrer såsom tre olika grupper, beror hufvudsakligen därpå, att jag anser, att uppställningen härigenom skulle bli alltför splittrad och särskildt lämna en mindre tydlig öfverblick af tidsföljden och de olika porträttens förhållande till hvarandra. En viss splittring uppkommer ju i alla fall genom indelningen i de tre ofvan nämnda hufvudgrupperna, men denna torde ej verka störande på öfversiktligheten. Däremot anser jag det nödvändigt att vid uppställningen af taflorna från de verkliga porträtten afskilja afbildningar, som icke ha till sin hufvudsakliga uppgift att visa Linnés utseende, utan att framställa en viss episod ur hans lif, samt sådana porträtt, som äro gjorda utan att hänsyn tagits till Linnés anletsdrag. Jag skulle ha velat kalla de förra genrebilder, de senare fantasiporträtt. Då det emellertid är omöjligt att mellan dessa båda grupper uppdraga en bestämd gräns, alldenstund en del genrebilder på samma gång äro rena fantasiporträtt, anser jag fördelaktigast att föra dessa båda grupper tillsammans, och det synes mig då lämpligast att kalla gruppen fantasiporträtt.

Ett par bilder, beträffande hvilka jag ej vill afgöra, om de äro porträtt af Linné eller icke, anser jag mig kunna anföra efter de autentiska porträtten, utan att för dem bilda en särskild afdelning.

Det är ju klart, att äfven genom denna indelning tidsföljden för taflorna blir störd, men dels upphäfves icke härigenom möjligheten att placera reproduktionerna efter de respektive originalen, dels synes mig öfversikten öfver de autentiska porträtten, som ju äro utan jämförelse de viktigaste, vinna så mycket på en sådan anordning, att jag måste anse fördelen häraf mer än uppväga den inkonsekvens, som kan ligga däri, att genrebilder och fantasiporträtt ordnas i särskild tidsföljd.

Till den andra hufvudafdelningen har jag ansett mig böra föra icke blott skulpturer, utan äfven sådana afbildningar af dessa i gravyr, som ha till uppgift att framställa själfva skulpturen. Hit räknar jag äfven några få gravyrer, som visa aftäckningar af ett skulpturverk. Däremot hänför jag sådana efter skulpturverk gjorda gravyrer, hvilka hufvudsakligen framställa Linnés drag, till första afdelningen.

På samma sätt har jag ansett mig böra förfara med tredje afdelningen, som således kommer att omfatta icke blott medaljer, utan äfven afbildningar af sådana, hvilka skola framställa en viss medalj, under det att t. ex. vinjetter, som mer eller mindre troget återgifva den ena eller båda sidorna af en medalj, men ej ha till uppgift att afbilda denna, föras till första afdelningen.

I denna öfverflyttning af en hel del gravyrer till andra och tredje afdelningarna ligger ju också en inkonsekvens, och att gränsen någon gång blir tämligen godtycklig faller af sig själf, men äfven i detta fall anser jag förde-

larna för öfversiktligheten vara så stora, att jag ej ryggat tillbaka för inkonsekvensen.

Nu skulle man ju i öfverensstämmelse med den ofvan angifna uppställningen af taflorna kunna indela äfven skulpturerna i tvänne afdelningar, original- och fantasibilder, och till de senare föra alla postuma skulpturverk, som ej äro rena afbildningar efter originalskulpturer. Jag har dock icke ansett mig böra företaga en sådan åtgärd. Först och främst finnes det endast tre skulpturverk, som med säkerhet äro verkliga originalbilder, under det att det stora flertalet utgöres af postuma arbeten, och redan därför torde det i praktiskt afseende vara tämligen öfverflödigt att för de förra uppställa en särskild afdelning. Men vidare äro de efter Linnés död utförda skulpturerna af ett helt annat värde, än genrebilderna och fantasiporträten bland taflorna. Flere af dem äro nämligen framstående konstverk och de flesta utgöra beaktansvärda minnesvårdar öfver LINNÉ och hans verk, uppställda på offentliga platser eller i offentliga institutioner, och äfven från denna synpunkt synes det mig olämpligt att skilja dem från de egentliga porträttskulpturerna. Härtill kommer, att de allra flesta af skulpturerna verkligen söka återgifva Linnés drag, så att på sin höjd ett par stycken kunna betraktas såsom rena fantasibilder.

Detsamma, som jag här sagt om skulpturerna, gäller i det hela äfven om medaljerna. Bland dessa är det för öfrigt endast två med i det närmaste samma bild, som äro slagna under LINNÉS lifstid, och ytterst få, som icke kunna sägas på ett ganska tillfredsställande sätt återge Linnés drag.

Hvad tidsföljden inom de särskilda grupperna beträffar, är det ju klart, att den i många fall måste bli mycket osäker, då man för en stor mängd porträtt icke känner året, då de gjordes. Jag har nedlagt rätt mycket arbete på undersökningar i detta afseende, men i många fall ej kommit till något resultat. Då tiden ej är känd, har jag måst inskränka mig till att, så godt sig göra låtit, af bildens beskaffenhet söka bestämma dess plats. Detta är dock ofta svårt att i detalj utföra, och många porträtt ha därför blifvit ganska godtyckligt placerade.

För att underlätta öfversikten är beskrifningen af de porträtt, för hvilka LINNÉ kan anses ha setat, tryckt med större stil, hvarigenom de lätt skiljas från de öfriga, jag har också meddelat afbildningar af alla sådana, om hvilka jag haft tillfälle att taga kännedom.

Porträtten äro numrerade i fortlöpande följd. Utan nummer, omedelbart under de respektive originalen, äro sådana i det föregående omnämnda fotografiska reproduktioner upptagna, hvilka icke återgifva en för öfrigt obekant bild. Äfven på senaste tiden utförda kopior i olja af bekanta oljemålningar har jag ansett tillräckligt att blott omnämna under de respektive originalen, under det jag upptagit äldre kopior såsom särskilda nummer.

Det är klart att gränsen mellan dessa båda kategorier blir godtycklig, hvar man än drar den. Jag har satt året 1900 såsom gräns särskildt därför, att efter detta år rätt många kopior af mera framstående porträtt målats, hvilka det syntts mig öfverflödigt att upptaga under särskildt nummer.

Då samma konstnär utfört flera porträtt, har jag angifvit detta på så sätt, att jag vid hans namn satt en romersk siffra något öfver raden. Varianter af samma porträtt har jag betecknat med bokstäfver och därvid användt a för den ursprungligaste, b för den följande o. s. v. Naturligtvis måste äfven i detta fall ordningen ibland bli ganska godtycklig.

I sammanhang härmed torde det vara lämpligt att något närmare angifva, hvad jag menar med variant.

Beträffande kopparstick, stålstick och litografier har jag som varianter räknat de aftryck af samma plåt eller sten, som avvika från hvarandra på grund af förändringar gjorda å plåten eller stenen.

Dessa förändringar röra ju oftast skriften, men kunna äfven sträcka sig vidare t. ex. till infattningen, förbättring af utslitna plåtar etc. När det gäller träsnitt åter, där sällan förändringar i stocken förekomma, upptager jag som varianter äfven sådana bilder, där inskriften är olika, ehuru denna ju i allmänhet vid träsnitt är utförd i tryck, öfver eller under taflan.

Bland skulpturerna förekomma sällan varianter. Såsom sådana kunna ju dock anses t. ex. medaljonger med olika kant. Då jag emellertid icke haft tillfälle att undersöka på långt när alla mig bekanta exemplar af olika medaljonger, har jag ansett det lämpligast, beträffande dessa, inskränka mig till att under beskrifningen angifva de avvikelser jag känner.

Svårare förhåller sig saken med medaljerna. Då emellertid ett stort arbete af kamrer Hyckert, Minnespenningar öfver enskilda svenska män och kvinnor (se s. 11), är under utgifvande, och jag genom författarens välvilliga tillmötesgående haft tillfälle att taga del af detta och då vidare i detta arbete ingår en fullständig beskrifning på alla honom bekanta medaljer öfver Linné, har jag ansett det öfverflödigt att här utom i vissa undantagsfall meddela sådana beskrifningar, och nöjer mig därför med att hänvisa till de särskilda numren i hans arbete. Under sådana förhållanden synes det mig också lämpligast att äfven beträffande bestämningen af varianter i hufvudsak följa honom. Dock har jag ansett, att sådan former, där Linnébilden tydligen är gjord med olika puns, i min förteckning måste uppföras som särskilda medaljer, äfven om de i ofvannämnda arbete äro upptagna såsom varianter. I öfverensstämmelse med det här använda beteckningssättet för porträtten har jag också tagit mig friheten att vid angifvande af olika varianter af samma medalj beteckna den första med a, den andra med b, o. s. v. och således ej skilja mellan hufvudform och varianter. På frågan om sammanprägling har jag ej inlåtit mig, då det i många fall synes mig högst vanskligt

att afgöra, hvar sammanprägling förekommer. Jag har därför inskränkt mig till att, då jag funnit medaljer, på hvilka den ena sidan är identisk med en, den andra med en annan af de af Hyckert beskrifna medaljerna, anföra denna utan nummer. Då alla bilder, som här anföras, framställa LINNÉ, har jag ansett det riktigast att som rubrik för hvarje sådan, vare sig tafla, skulptur eller medalj, sätta konstnärens namn, så vidt det är känt. När jag icke känt konstnären, har som rubrik användts ANONYMUS.

Vid beskrifningen af taflorna har jag beträffande själfva bilden för bestämmandet af höger och vänster tagit denna till utgångspunkt, hvilket ju måste anses som alldeles nödvändigt. Däremot har jag beträffande bildens ställning, ansiktets riktning etc., och vid beskrifningen af andra föremål på taflan utgått från åskådaren. Detta kan ju anses som en inkonsekvens, men jag anser denna här oundviklig. Om höger och vänster på taflan skulle rätta sig efter bilden, måste man t. ex. kalla, hvad som för åskådaren är det öfre högra hörnet, för det öfre vänstra, hvilket skulle te sig högst underligt. I sammanhang härmed har jag också vid den detaljerade beskrifningen af linnéarankan, som förekommer på så många porträtt, låtit höger och vänster bestämmas efter åskådarens ståndpunkt. Beträffande ansiktets ställning har jag angifvit, när detta framställes i ren profil, samt, då det framställes i fas, i allmänhet inskränkt mig till att ange, om det är riktadt åt höger eller vänster, i full fas är det knappast framställt på något porträtt.

Såsom gravyrer »med infattning» räknar jag hvarje gravyr med en bestämd begränsning utanför bilden, vare sig nu denna utgöres endast af en enkel rektangulär, cirkelrund eller oval kontur, af enkla linier eller af en mer eller mindre utsirad ram, äfven hvarje annan ornamentering, som omgifver bilden, räknar jag såsom infattning. Då infattningen endast utgöres af taflans kontur, har jag ansett det öfverflödigt att på annat sätt anföra denna än genom angifvande af taflans form: rektangulär, rund eller oval. Med gravyrer »utan infattning» menar jag sådana, där endast bilden framställles, på sin höjd med en skuggning vid ena eller båda sidorna utan bestämd gräns.

Den till taflan hörande skriften har jag angifvit efter dess plats med undantag i vissa fall för inskriften, som ju vanligen står under taflan, men äfven kan stå öfver eller på denna. Såsom inskrift räknar jag i allmänhet LINNÉS namn och titlar samt öfriga uppgifter, som afse hans person, äfven sentenser. Någon alldeles bestämd gräns för hvad som skall förstås med inskrift torde det dock icke vara lämpligt att uppdraga, då understundom vissa notiser om taflan med afseende på anordning och stil äro så nära förbundna med den egentliga inskriften, att det blir opraktiskt att skilja dem från denna. All till taflan hörande skrift angifves med *kursiv* stil.

Beträffande de i beskrifningarna öfver afbildningarna anförda måtten

torde böra anmärkas, att jag i allmänhet ej ansett mig behöfva medtaga bråkdelar af millimeter, såsom alldeles öfverflödigt, samt att en del mått, ehuru för konsekvensens skull angifna i millimeter, nog icke äro fullt exakta. Detta beror i vissa fall därpå, att jag fått göra dem efter fotografier, hvilka visserligen begärts i naturlig storlek, men nog ibland kunna skilja sig från denna med en eller annan millimeter. I många fall åter har jag ej varit i tillfälle att själf taga några mått, och detta gäller i synnerhet en del målningar och större skulpturer. Hvad målningarna beträffar, äro måtten i allmänhet tagna på framsidan innanför ramen, men i många fall har jag erhållit mått utan uppgift om, huru de äro tagna.

Vid beskrifningarna af gravyrer har jag i allmänhet äfven angifvit hufvudets höjd, som jag då mätt utefter en vertikal linje dragen genom nedersta delen af hakan. Jag har meddelat detta mått, därför att det synes mig vara en god hjälp vid identifiering af porträtt samt af en viss vikt för utrönandet, om ett porträtt är en kalkering af ett annat eller en på fri hand gjord efterbildning.

Ägare till gravyrer har jag endast omnämnt i de fall, då gravyren synes mig mycket sällsynt och ej är publicerad i någon mig bekant skrift.

LINNÉS porträtt ha i flera arbeten varit föremål för beskrifning eller uppräknig, och utan några som helst anspråk på att i detta afseende lämna någon uttömmande öfversikt, skall jag här nämna några af de viktigare.

Den första, som meddelar en lista på Linnéporträtt, synes vara Ch. R. Berch i sin *Catalogue de portraits*, Stockholm 1767. Han omnämner fem, nämligen EHRENSVÄRDS, BERNIGEROTHS, det som senare blifvit kalladt BERGQVISTS, PREISLERS och TANJÉS.

I D. H. Stövers *Leben des Ritters Carl von Linné*, Hamburg 1792 (Th. 2., s. 67—70), omtalas också flera afbildningar af Linné. Han omnämner äfven en minnesvård öfver honom, som hertigen af NOAILLES låtit uppföra i sin trädgård och på hvilken han anbringat en byst af Linné med linnéa på ena sidan och Azenia på den andra. Af en uppgift i ett arbete af A. L. S. Féé, *Vie de Linné*, Paris 1832 (s. 318) framgår emellertid, att denna byst varit en medaljong. Då den ifrågavarande Hertigen af Noailles dog redan 1761 måste medaljongen vara gjord före denna tid. Om dess utseende har jag mig intet bekant. Jag känner ingen medaljong, som kan vara gjord före denna tid. Flere af Stövers uppgifter äro alldeles oriktiga.

Äfven i 2:dra upplagan af R. Pulteney's *A general view of the writings of Linnæus*, by W. G. Maton, London 1805, omtalas (s. 502—504) en del afbildningar af Linné. Också här förekomma många oriktigheter. Bland annat säges, att INLANDERS medaljong modellerades för bilden på den medalj, som 1778 slogs på konung Gustaf IIIs befallning.

Viktigare än de båda ofvannämnda förteckningarna är den, som lämnas af lifmedikus Sven Hedin i hans ofvannämnda Minne öfver Linné, Fader och Son, Stockholm 1808 (D. 2, s. 40—42), då de omdömen om porträttens likhet, som däri förekomma, uttalas af en person, som väl kände Linné och som beträffande dylika saker hade tillfälle att inhämta hans kvarlevande närmaste anhörigas uppfattning. Äfven där förekommer dock uppenbarligen ett och annat misstag såsom att WEDGWOODS medaljong skulle vara gjord efter ÅKERMANS gravvyr etc. Jag får i det följande tillfälle att flera gånger återkomma till hans arbete.

I detta sammanhang torde äfven böra nämnas Egenhändig anteckningar af Carl Linnæus om sig sjelf, utgifna af Adam Afzelius, Stockholm 1823. Detta arbete innehåller väl icke någon förteckning öfver Linnéporträtt, men meddelar flera mycket viktiga upplysningar om sådana och om Linnés utseende äfvensom om en del förhållanden, som stå i nära samband med vissa af hans porträtt. Vid citering betecknar jag detta arbete med Egenh. ant.

Efter denna tid känner jag icke något arbete af nämnvärd betydelse för studiet af Linnés porträtt, förr än de båda af K. Eichhorn författade uppsatserna i detta ämne utkommo, den ena publicerad i Ny Ill. Tidn. 1875: Nr 49, den andra i Stockh. Dagbl. d. 17 maj 1885. Vid citering af dessa betecknar jag den förra med: Eichhorn 1875, den senare med: Eichhorn (1885). Oaktadt äfven i dem finnas åtskilliga misstag, ha dock dessa båda artiklar sitt stora intresse såsom de första försöken att lämna en kritisk framställning af Linnés porträtt, och därtill gjorda af en för sin tid ansedd konstkännare.

År 1878 ägde med anledning af den minnesfest, som då firades i Amsterdam, därstädes en utställning af Linnéana rum i Sällskapet Natura Artis Magistra. Föremålen på denna utställning äro förtecknade i en särskild skrift, Linnaena in Nederland aanwezig, Amsterdam 1878, och den 6:te afdelningen i detta arbete uppräknar afbildningar och medaljer. Vid citat betecknar jag denna förteckning med: Linnæana. De där omnämnda porträtten omfatta Nr 208—258, således 51 nummer, af hvilka dock flera äro dubletter. Härtill komma Nr 260, en portfölj med 15 fotografier däraf 3 porträtt, samt Nr 262—270 omfattande 6 olika medaljer.

År 1889 lämnade dåvarande presidenten för Linn. Society i London, William Carruthers, vid Societetens sammanträde den 24 maj i sin »Address» en mycket intressant öfversikt öfver de honom då bekanta Linnéporträtt, hvilken är intagen i Proc. of the Linn. Soc. of London nov. 1888—juni 1890, tryckt 1891. Jag betecknar i det följande detta arbete med: Carruthers (1889). Han har såsom hufvuduppgift vid sin undersökning föresatt sig att söka erhålla kännedom om alla de autentiska porträtt

af Linné, som finnas, äfvensom om tillförlitligheten af de gravyrer, som afse att gifva en föreställning om Linnés drag, och han kommer till det resultat, att endast åtta äro originalporträtt nämligen: HOFFMANS af år 1737, EHRENSVÄRDS kopparstick af 1740, REHNS två ritningar af 1743, SCHEFFELS porträtt af 1755, INLANDERS medaljong af 1773 samt KRAFFTS porträtt af 1774 och ROSLINS porträtt i Stockholm af 1775. Därefter lämnar han en förteckning öfver honom bekanta porträtt ordnade efter original. Denna förteckning kom således att innehålla en grupp af reproduktioner för hvart och ett af originalporträtten, men han inskjuter däri också en mindre grupp, som omfattar de båda svenska medaljerna af 1746 och 1758 samt afbildningar af dessa. Denna förteckning omfattar 95 olika porträtt samt efterföljes af uppräknigen af några, som han känner, men ej lyckats få se. I den föregående redogörelsen finnas dock åtskilliga porträtt omnämnda, hvilka ej äro upptagna i förteckningen, förmodligen därför, att han ej ansett sig kunna bestämma, i hvilken grupp de skulle placeras.

Denna afhandling följdes helt nyligen af en annan af samme författare, intagen i samma tidskrift 1905—1906 och läst vid sammanträdet d. 21 juni 1906. Jag betecknar denna med: Carruthers (1906). I denna inskränker sig författaren hufvudsakligen till en redogörelse för originalporträtten, hvilka han nu delvis sett och af hvilka han forskaffat sig fotografier. Han hänvisar här till de 9 typer han förut uppställt och inberäknar således bland dem äfven den, som företrädes af de båda medaljerna, men ökar nu antalet med tvänne, af hvilka den ena representeras af SCHEFFELS porträtt af 1739, den andra af GUSTAF LUNDBERGS herr Olof Wijk tillhöriga pastell, som uppgifves vara från 1751 eller följande år. Då han emellertid icke heller här upptar medaljerna som en särskild grupp, blir dessas antal blott 10. Denna uppsats är åtföljd af autotypier af alla de 10 originalporträtten samt dessutom af min gouachemålning af 1748, hvilken han dock anser vara en kopia efter Ehrensvärd.

Dessa båda uppsatser innehålla många goda slutsatser och särskildt beträffande porträtten i Linn. Society flera viktiga upplysningar. Några misstag, som begåtts i den första afhandlingen, äro rättade i den senare. Hvar och en, som intresserar sig för Linnés porträtt, måste vara herr CARRUTHERS stor tack skyldig för det arbete, han i dessa uppsatser nedlagt. De resultat jag kommit till skilja sig emellertid i många fall från hans, och jag hänvisar beträffande dessa till det följande, där jag kommer att så väl åberopa de viktigare upplysningar, som af Carruthers blifvit lämnade, som ock att yttra mig i en del frågor, där jag har en annan åsikt än han.

Professor Th. M. Fries' berömda arbete, Linné, Stockholm 1903, behandlar visserligen endast få porträtt och detta i förbigående, men flera af uppgifterna om dessa äro af stort intresse, och dessutom innehåller detta arbete

en mängd upplysningar, hvilka för dessa mina studier varit af största värde.

I *Catalogus illustratus iconothecæ botanicæ horti Bergiani Stockholmiensis* anno 1903 och pars II af samma arbete 1905 har professor V. B. Wittrock lämnat en mycket rikhaltig förteckning öfver Linnéporträtt, upp-tagande, inberäknadt fotografiska reproduktioner samt några skulpturer och medaljer, 169 nummer.

Meddelanden om Linnémedaljer förekomma utom i flere af ofvan an-förda arbeten naturligtvis också i en del rent numismatiska uppsatser, för hvilka jag dock icke anser mig här behöfva redogöra, då i B. E. Hyckerts ofvan angifna arbete, *Beskrifning af minnespenningar öfver enskilda svenska män och kvinnor*, hänvisningar finnas till dessa. Denna beskrifning är införd i *Numismatiska meddelanden XVII*, 1906; om dess betydelse för detta mitt arbete är i det föregående (s. 6) taladt.

De egentliga källorna för mina porträttstudier ha naturligtvis varit de större och mindre samlingar af Linnébilder, jag varit i tillfälle att under-söka. De viktigaste af dessa ha, utom den samling jag själf under tiden förskaffat mig och hvilken nu vuxit till en mycket betydande storlek, varit följande, hvilka af de respektive ägarne eller cheferna för de institutioner de tillhöra med stor välvillighet upplåtits för mina studier.

1. Samlingen i Upsala Universitetsbibliotek uppgående till omkring 80 blad, däribland blott ett par fotografiska reproduktioner, hvartill kommer en hel del för mitt arbete på Universitetets bekostnad anskaffade fotografier af målningar, skulpturer, medaljer och sällsyntare gravyrer, uppgående till omkring ett hundratal. Fotografierna af gravyrerna ha så vidt möjligt tagits i fullt naturlig storlek.

2. Kungliga Bibliotekets i Stockholm samling, utgörande omkring 130 blad, däribland blott en fotografisk reproduktion.

3. Professor MORTEN SONDÉNS samling, innehållande omkring 160 gravyrer, samt några få fotografiska reproduktioner.

4. Samlingen vid Bergielund, omfattande omkring 80 gravyrer, 30 foto-grafier och 40 blad fotografiskt tryck samt några skulpturer och medaljer, helt och hållet åstadkommen af professor V. B. WITTROCK.

5. Den Finska Konstföreningens samling hopbragt af pastor B. WAD-STRÖM i Stockholm. I denna samling, som jag genom bibliotekarien AKSEL ANDERSSONS förmedling och konstföreningens välvilliga tillmötesgående, hade tillfälle att studera på Upsala Universitetsbibliotek i början af före-gående år, omfattar i rundt tal 340 blad. Bland dessa förekommer visser-ligen ett betydande antal af mindre värde såsom fotografiska reproduktioner af väl kända konstverk eller af ej allt för sällsynta gravyrer, identiska aftryck på olika färgadt papper, några porträtt, som ej föreställa Linné, vyer af

Hammarby etc., tillsammans uppgående till omkring 90 stycken. Det återstår emellertid således i rundt tal omkring 250 olika porträtt, ett i sanning storartadt antal, helst då man betänker, att Linnéporträtten utgöra endast en liten bråkdel af hela samlingen. Jag fann också icke mindre än 40 för mig då obekanta blad.

6. Linn. Societys samling. Denna har jag själf icke haft tillfälle att se, men har genom bibliotekarien J. M. HULTH, som förliden sommar någon tid vistades i England, erhållit en mycket god förteckning öfver gravyrerna, hvilken fullständigats därigenom, att Societetens generalsekreterare herr B. DAYDON JACKSON haft godheten låta i naturlig storlek fotografera och till mig öfersända de gravyrer, som jag ej med tillhjälp af förteckningen kunde identifiera. Han har också skaffat mig goda fotografier af den byst och de målade porträtt, som tillhöra Societeten, samt om dem lämnat de upplysningar, som kunde vara behöfliga, utöfver hvad Carruthers om dem sagt i sina uppsatser. Denna gravyr-samling är hopbragt af Carruthers och af honom skänkt till Societeten; den innehåller omkring 90 gravyrer samt dessutom en hel mängd fotografier, hvilka jag dock endast delvis känner.

7. Hope Collection i Oxford. Icke heller denna samling har jag haft tillfälle att se, men genom en förteckning, som fröken ANNA LINROTH haft godheten upprätta och komplettera med fotografier i naturlig storlek af de porträtt, som jag ej på grund af beskrifningen lyckats bestämma, har jag äfven om denna erhållit god kännedom. Den omfattar omkring 80 blad, alla gravyrer.

8. Samlingen i Natura Artis Magistra. De allra flesta porträtt i denna samling förekommo på den ofvan omtalade Linnéutställningen 1878 och äro således upptagna i Linnæana. Några synas dock senare ha tillkommit, och om dem har jag fått underrättelse af bibliotekarien Hulth. Då vidare direktor C. KERBERT godhetsfullt låtit mig erhålla fotografier af de gravyrer, som jag på grund af beskrifningarna ej kunnat identifiera, känner jag äfven rätt väl till denna samling. Gravyrernas antal kan jag ej med bestämdhet angifva, de torde dock knappast öfverstiga 50.

9. Kungl. Myntkabinettets medaljsamling.

10. Göteborgs Museums medaljsamling, hvilken jag genom chefens stora tillmötesgående haft tillfälle att här i Uppsala studera.

Det är klart, att jag vid sökandet efter Linnéporträtt och vid försöken att utreda deras historia, betydelse och inbördes förhållande måst taga en mängd personers välvilja och hjälp i anspråk, helst jag haft jämförelsevis kort tid på mig och därunder varit mycket upptagen af andra arbeten. Stort tillmötesgående har jag därvid också från alla håll rönt.

Jag ber nu att härmed få framföra mitt varma och värdsamma tack till alla de många som med råd, med upplysningar, med anskaffande af porträtt

www.libtool.com.cn

LINNÉ

OIJEMÅLNING AF M. HOFFMAN, 1787.
TILLHÖR MHR JONKHER W. H. A. CLIFFORD.

www.libtool.com.cn

LINNÉ

OLJEMÅLNING AF M. HOFFMAN, 1787.
TILLHÖR MHR JONKHER W. H. A. CLIFFORD.

www.libtool.com.cn

och uppgifter om sådana, eller på annat sätt bistått mig under detta mitt arbete.

I en alldeles särskild tacksamhetsskuld står jag emellertid till följande personer. Professor TH. M. FRIES hade själf ursprungligen tänkt i sitt stora arbete, Linné, lämna en öfversikt af Linnés porträtt, men uppsköt därmed, och då han senare fick så många och synnerligen viktiga uppdrag beträffande utgifvande af Linnés skrifter och bref etc. sig anförtrodda, öfverlämnade han beskrifningen af Linnés porträtt åt mig. Han ställde då också till mitt förfogande sina redan gjorda anteckningar, och ha dessa varit mig till mycket stor nytta. Särskildt hade han gjort undersökningar och skaffat viktiga upplysningar beträffande det af HOFFMAN utförda porträttet i lappdräkt, som tillhör herr CLIFFORD, det i Braunschweigs hofmuseum befintliga porträttet, beträffande INLANDER och den af honom utförda medaljongen, samt KRAFFTS och ROSLINS porträtt i Vet. Akademien. I icke mindre förbindelse står jag till honom för de många muntliga upplysningar angående personer och förhållanden på Linnés tid, hvilka jag af honom under arbetets gång erhållit.

Beträffande de för mig till en början tämligen främmande frågorna om porträttens lämpliga uppställning och beskrifningarnas anordnande har intendenten, doktor L. LOOSTRÖM på ett synnerligen välvilligt sätt bistått mig med goda råd.

Beträffande en del sällsyntare gravyrer ha i synnerhet professor M. SONDÉN och pastor B. WADSTRÖM gifvit många och viktiga upplysningar, och särskildt står jag i förbindelse till professor Sondén för det stora tillmötesgående han visat mig, dels genom att lämna mig oinskränkt tillträde till sin mycket rikhaltiga samling, dels för goda råd under mitt arbete.

Vid min redogörelse för de öfver Linné slagna medaljerna har jag haft nöjet att kunna stöda mig på kamrer HYCKERTS ofvan omtalade arbete, Svenska minnespenningar, och står äfven i stor förbindelse till honom för det tillmötesgående han visat mig och de upplysningar han välvilligt lämnat. Jag har också af generalkonsul OTTO HEILBORN erhållit många viktiga upplysningar, dels beträffande anordningen af medaljerna i allmänhet, dels ock beträffande vissa sällsyntare medaljer.

En alldeles särskild ställning till detta mitt arbete intager bibliotekarien AKSEL ANDERSSON, i det att det är han, som i hufvudsak anordnat den typografiska utstyrelsen samt äfven för öfrigt på mangfaldigt sätt bistått mig under arbetets gång.

För kännedom om en del samlingar, som jag ej haft tillfälle att själf undersöka, står jag i den största tacksamhetsskuld till bibliotekarien J. M. HULTH. Mycken tack är jag ock skyldig fröken A. LINROTH.

Till framgången af min undersökning ha också, och till mycket väsentlig del, de bidragit, som varit mig behjälpliga att anskaffa porträtt för min egen samling, då jag utan en någorlunda fullständig sådan knappast skulle ha kunnat skriva detta arbete, åtminstone icke gifva det den omfattning det nu fått. Bland dem, som i detta afseende varit mig i högre grad behjälpliga vill jag nämna akademiska bokhandeln i Uppsala och särskildt herr R. KRASEMANN därstädes, hvilken med stort intresse omfattat min gravysamling och hvilken jag har att tacka för anskaffandet af en mycket betydande del af denna.

Vida öfver förväntan utföll det försök, jag i början af detta år gjorde att genom ett upprop i ett flertal tidningar erhålla kännedom om möjligen befintliga för mig obekanta Linnéporträtt. Jag står därför i stor förbindelse till alla de tidningar, som införde detta mitt upprop, och särskildt vänder jag mig härvid till redaktör A. JOHANSSON, som på det mest tillmötesgående sätt ombestyrjt hela denna sak.

Amanuensen vid Uppsala Universitetsbibliotek, friherre G. RUDBECK, har med osparadt nit och stor skicklighet biträdt vid arbetets redigering och därigenom gjort det möjligt för mig att få detta färdigt i rätt tid.

I. Historisk redogörelse för viktigare Linnéporträtt och deras förhållande till hvarandra.

Innan jag öfvergår till redogörelsen för porträtten, torde det vara lämpligt att meddela några allmänna upplysningar om LINNÉS utseende, lämnade hufvudsakligen af honom själf.

I en mig tillhörig handskrift af LINNÉ, med all säkerhet gjord, sedan han fyllt 60 år, men sannolikt icke långt därefter, säger han om sitt utseende följande:

»Linnæus Hans likaste portrait är det som står uti Philosophia Botanica Upsal[a] 1751.

Statura mediocris, potius humilior quam longior macrior, certe minime pinguis, musculosis artubus, vasis crassis.

Caput magnum, occipite gibbo, ad suturam lambdoideam depressiusculo.

Oculi brunnei, vivaces, ignei, acutissimi.

Pili, in pueritia albi, in media ætate fusciscentes, recti.

Frons rugosior. Verruca oblitterata in mala dextra et nasi dextro latere.

Dentes debiles, cariosi hæreditaria dispositione a matre.»

(Medelmåttigt lång, snarare låg än hög, tämligen mager, alldeles icke fet med muskulösa lemmar och ansvallda ådror. Stort hufvud, nacken med knölar och vid nackbenssömmen en liten insänkning. Ögonen bruna, lifliga, eldiga, genomträngande. Håret i barndomen hvitt, under medelåldern brunt, rakt. Pannan fårad. En låg vårta på högra kinden och en dylik på högra sidan af näsan. Tänderna dåliga, maskätna på grund af från modern ärfd disposition.)

I en annan handskrift, aftryckt i Egenh. ant. (s. 86), säger han ungefär detsamma i öfrigt, men första meningen har där följande lydelse: »Portraitet, som står framför Philosophia Botanica 1751, är ibland de bästa. Men det som Wettenskaps-Academien lät måla 1774 kan föga förbättras.» Enligt Fries, (a. a., D. 2., s. 250), står dock i Linnés anteckning »intet förbättras». Med porträttet i Philosophia botanica menar Linné BERNIGEROTHS kopparstick och med det, som Vet. Akademien lät måla 1774, KRAFFTS oljemålning; och orsaken till den första punktens olika lydelse i dessa båda anteckningar är tydligen den, att den senare är gjord efter sedan Kraffts porträtt målades år 1774.

I de biografiska uppgifter, LINNÉ sändt till Vet. Akademien i Paris, lämnar han äfven en beskrifning på sitt utseende, hvilken jag haft tillfälle att se i afskrift hos prof. Fries. I denna upprepar han ungefär detsamma som i de föregående, men med några förändringar. Sålunda lyder den första punkten i denna beskrifning så: »Effigies Roslini optima» (Roslins porträtt är det bästa). Denna beskrifning är sålunda utförd efter sedan ROSLIN 1775 målat det porträtt af Linné, som nu finnes i Versailles och detta har tydligen gjort ett så starkt intryck på Linné, att han nu ansett det öfverflödigt att nämna så väl Bernigeroths som Kraffts porträtt. I den ifrågavarande anteckningen säger han om håret, att det hvarken är rakt eller krusigt; hans tidigare uppgift får väl sålunda modifieras därhän, att det var något vågigt. Vidare tillägger han om ögonen, att de voro vänliga och muntra («blandi, hillares») samt nämner, att ögonbrynen voro bruna. Slutligen säger LINNÉ i sin *Iter ad exteros* (se E. Åhrling, Carl v. Linnés ungdomsskrifter, 2:dra serien, s. 380) på tal om kvinnorna i Lybeck: »Mest alla foeminæ naso recto ut meo» (nästan alla kvinnor ha rak näsa såsom jag), hvaraf man synes ha rätt att sluta, att Linné verkligen hade rak eller i det närmaste rak näsa, såsom också är förhållandet på flera goda porträtt, under det att på andra, äfvenledes goda, näsan är mer eller mindre krökt. Jag kan ej finna annat, än att böjningen, åtminstone där den är mera utpräglad, beror på konstnären, som fann denna form vackrare och — kanske förnämre.

Flera enstaka uttryck, som röra Linnés utseende, torde nog finnas hos olika författare, men så vidt jag har mig bekant, är det blott en, som något närmare sysselsätter sig därmed nämligen Chr. Fabricius (*Deutsches Museum*, 1780, B. 1., s. 433). Han vistades i Upsala 1763 och 64 samt säger om Linnés utseende vid denna tid, således då Linné var 56 år, ungefär följande: »von Linné var temligen liten och som han gick något böjd, såg han mindre ut, än han i själfva verket var. Han var eljest väl byggd, men mager, och när jag lärde känna honom, hade redan den tilltagande åldern fårat hans panna. Hans ansiktsuttryck var öppet, nästan alltid gladt och visade stor

www.libtool.com.cn

and is stronger than
it's hands

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

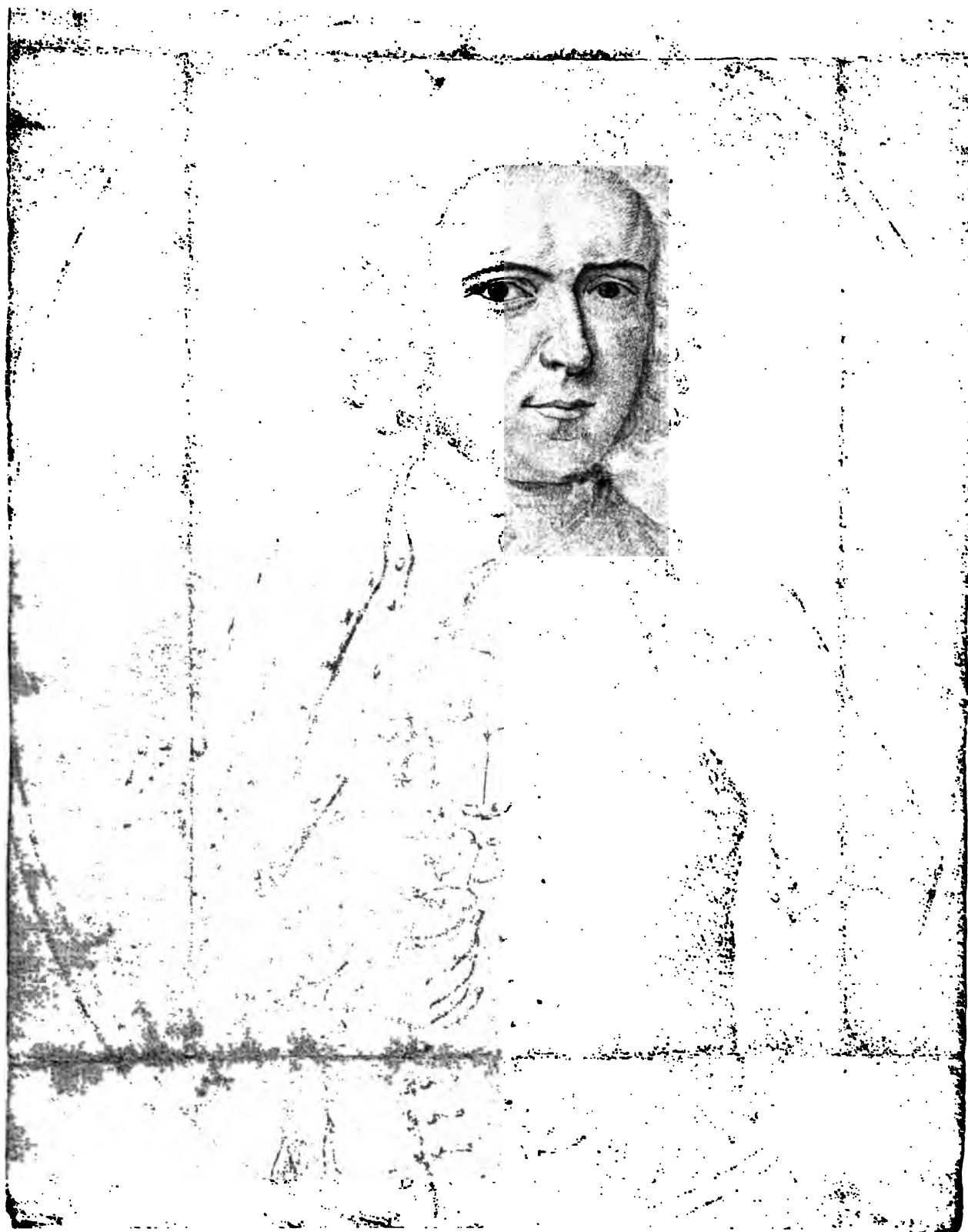
and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

and it's hands
are in the air

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

BLYERISTECKNING AF OKAND MASTARE.
TIL HØR PROF. T. TULLBERG.

likhet med porträttet framför *Species plantarum*. Hans ögon voro de vackraste jag någonsin sett. De voro visserligen ganska små, men de ägde en glans och något genomträngande, som jag aldrig funnit hos någon annan. Jag erinrar mig väl icke, hvilken färg de hade, men det träffade mig ofta blickar, såsom om han ville genomskåda hela min själ.» Med porträttet i *Species plantarum* menas helt säkert det kopparstick, som är utfördt af PREISLER.

Med afseende på den närmare redogörelsen för de fyra nu omnämnda porträtten får jag hänvisa till det följande.

Äfven angående en del andra porträtt finnas, såsom i det föregående är nämndt, yttranden dels af Linné själf, dels af hans samtida, hvilka yttranden ju äfven lämna viktiga bidrag till kännedomen om Linnés utseende. Då dessa emellertid lämpligast torde behandlas i sammanhang med de respektive porträtten, får jag äfven beträffande dem hänvisa till det följande.

Det har länge ansetts, att det första kända porträttet af LINNÉ är en i Holland 1737 af MARTIN HOFFMAN utförd målning, på hvilken Linné framställs i helfigur och naturlig storlek, klädd i lappdräkt. Om denne målare har jag mig för öfrigt ej något annat bekant, än att han gjort ritningen till titelplanschen i Linnés *Flora lapponica*, 1737, samt ritat en del botaniska planscher.

Det finnes emellertid ännu i behåll tvänne sådana porträtt, det ena (Nr 2, Pl. II) tillhörande jonkher W. H. A. CLIFFORD, Villa de Nachtegaal, Baarn, Holland, det andra (Nr 3) tillhörande mhr F. E. BLAAUW, Gooilust, s'Graveland, Hildersum, Holland. Båda äro hvarandra mycket lika, och det ena är helt säkert en replika af det andra. Det är dock mycket svårt att afgöra, hvilketdera är det ursprungliga.

Det senare af dessa båda porträtt har sedan gammalt förvarats på Hartecamp och, så vidt herr Blaauw har sig bekant, i orangeriet därstädes. Hartecamp ägdes vid 1900-talets början af baron B. A. VERSCHUER, som i rätt nedstigande led härstammade från Linnés gynnare och vän G. CLIFFORD. Efter baron Verschuers död såldes godset samt lösegendomen, och taflan inköptes då på auktion i slutet af 1901 af dess nuvarande ägare. Den var då mycket illa medfaren, men har sedan blifvit restaurerad. Då detta emellertid skett uti Riksmuseet i Amsterdam, har man däruti en borgen för, att taflan härvid ej undergått någon viktigare förändring. Herr Blaauw hade också

uttryckligen förbjudit anläggandet af nya färger på denna. Huruvida taflan förut underkastats någon restaurering, har sig herr Blaauw ej bekant. Den omständigheten, att taflan allt sedan Georg Cliffords dagar till 1901 förblifvit på Hartecamp, talar ju i hög grad för, att denna är den ursprungliga, helst Björnståhl angående ett af Hoffmans porträtt af Linné säger, att denne blef aftagen på Hartecamp hos Clifford (se därom vidare i det följande).

Den andra målningen åter äges visserligen ännu af en medlem af den Cliffordska släkten, men man kunde dock tycka, att om den ena är en replika, detta snarare borde vara den, som flyttats från Hartecamp, än den som stannat där tills senaste tid. Då det i allmänhet, när det är fråga om målningar utförda af samma artist, är svårt att afgöra, hvilken är den först målade, och jag ej haft tillfälle att se annat än små fotografier af dessa båda målningar, vågar jag ingalunda på grund af målningssättet draga några slutsatser i detta afseende. Däremot lämnar bältet och andra till lappkostymen hörande föremåls afbildning på de båda porträtten en viss ledning för bedömandet af dessas förhållande till hvarandra. Jag har med anledning häraf anhållit hos professor K. WIKLUND såsom sakkunnig om yttrande angående dessa saker, och hans undersökning har lämnat synnerligen intressanta resultat. Af denna framgår, att dessa föremål äro vida bättre afbildade på Cliffords porträtt än på Blaauws. Så äro tennplåtarna på bältet å det förstnämnda porträttet försedda med de på dylika plåtar vanliga tvärbalkarna och stjärnorna, under det att sådana alldeles saknas på Blaauws porträtt. Handskarna, som nedhänga från bältet, äro på det förra förbundna genom ett i detalj väl utfördt bindsle, under det att detta är vida sämre återgifvet på det senare. Äfven andra af de lappska föremålen synas på Cliffords porträtt noggrannare tecknade, men alldeles särskildt är detta förhållandet med spåtrumman, som Linné bär i vänstra handen. Så väl de båda bilderna af ren, som äfven vissa andra föremål, äro betydligt bättre återgifna på detta porträtt än på herr Blaauws. Då det nu icke gärna är tänkbart, att en artist på en replika skulle utföra dylika saker bättre än på originalet, och än mindre att en annan artist, som kopierade målningen, skulle trognare återge dylika föremål, måste jag på grund af professor Wiklunds undersökning komma till det resultat, att Cliffords målning är den ursprungligaste. Det är ju dock möjligt, att Blaauws, som ju i orangeriet var mycket utsatt för fukt, blifvit tidigare restaurerad och då förändrad. För afgörande af den frågan fordras naturligtvis en noggrannare undersökning af de respektive taflorna, än jag kunnat åstadkomma. Tills detta skett, anser jag mig på grund af ofvan anförda skäl nödsakad antaga, att herr Cliffords porträtt är det ursprungliga. Att inskriptionen på spåtrumman ej är synlig på fotografien af herr Blaauws porträtt, torde ej få tillskrifvas någon större betydelse, då jag

ej haft tillfälle att se själfva porträttet och färgen ju delvis där kan vara bortfallen.

Men det tyckes ha funnits äfven ett tredje exemplar af detta porträtt. Björnståhl, som under sin resa i Holland 1774 förgäfves sökte att få se porträttet i Hartecamp (J. J. Björnståhls resa, Stockholm 1782, D. 4., s. 289—90), fann sedan tillfälle att se ett annat, hvarom han (a. a., s. 312, 13) säger följande: »D. 21 Dec. hade vi det nöjet, at, emot drickspenningar åt en betjent, hos Hr *du Peiron van Limmen*, se det curieuse Portraitet af Hr *v. Linné*, som nyssn. Hr *du Peiron* äger. Det är ganska väl måladt; Hr *v. Linné* är aftagen i naturlig storlek, i Lappklädning; stöflarne äro af Ren-skin; han har et bälte om lifvet, hvarvid Lapp-trumman, en Nål at binda not med, Lapparnes Almanacha, en snusdosa af halm, en Patron-taska och en Knif med des slida äro fästade. På hufvudet har han en brun, rund Hatt åfvanpå sina bruna hår; han är utan skjorta och med bar hals; på händerna har han äfven Lappmudds-vantar, och håller i högra handen en blommande Växt, som inuti är röd och hvit utanpå: det är *Linnæa*. Vi blefvo ganska surprenerade, at finna hans physionomie så olik; ingen vidare likhet, än något på munnen och näsan, samt des bruna och kvicka ögon, och vårtan på högra kindbenet. Han har ett fylligt och frodigt ansikte, och en leende mine. Förmodeligen har det liknat honom den tiden, då det gjordes: han blef aftagen på *Hartecamp* hos Hr *Clifford* vid det tillfället, då han visade sig i Lappdrägt, för att visa detta Folkets klädebonad för et hos Hr Clifford samladt Sällskap. Hr *Linné* tycktes mig denna tiden hafva varit omkring 25 år gammal.»

Som af detta Björnståhls anförande synes, är det tydligt, att det exemplar af Hoffmans tafla han haft för sig icke är det, som då förvarades på Hartecamp. Huruvida det kunde ha varit det, som nu tillhör Herr Clifford, kan jag ej afgöra, då jag ej känner detta porträtts historia. Det vore dock egenomligt, om detta, som för närvarande tillhör en medlem af den Cliffordska släkten, 1774 skulle ha ägts af herr *du Peiron van Limmen*. Antagligast synes mig vara, att den tafla, som Björnståhl såg, var ett tredje porträtt, förmodligen en andra replika målad af HOFFMAN. Att en sådan funnits synes också framgå af underskriften på de stora engelska kopparstick i mezzotint af Kingsbury, hvilka framställa Linné i lappdräkt (N:r 22) och publicerades 1805. Under dessa står: *From an original Picture in the Possession of Dr. Thornton*. Det är således tydligt, att THORNTON vid denna tid ägde originalet. Han hade också enligt Carruthers (1889, s. 15) 1804 en utställning af målningar, och i katalogen öfver denna förekommer angående ofvannämnda målning följande: »A whole lenght of Linnæus, adged only thirty-two, in his Lappland dress. By Hoffman. An original picture,» samt i en not: »This was painted for Gronovius in Holland, and is the only original picture of Linnæus in

England». Det förefaller mig högst sannolikt, att detta porträtt var det samma, som 1774 sågs af Björnståhl hos herr du Peiron. Om det nu är riktigt, att detta målades för GRONOVIVS, kunde det ju efter hans död 1762 hunnit gå genom många händer till början af 1800-talet och då inköpts af Thornton.

Beträffande detta porträtts utseende är man hänvisad till Björnståhls beskrifning och till de ofvannämnda kopparsticken. I nyssnämnda beskrifning finnes intet, som strider mot porträttets fullständiga öfverensstämmelse med de båda ännu kända målningarna af Hoffman, om man ser bort ifrån, att de från bältet nedhängande föremålen delvis äro oriktigt tolkade. På kopparsticken däremot håller Linné i högra handen jämte linnéan ett papper, på hvilket står *Linnæa Gronov.*, och bland föremålen i bältet är tillagdt ett horn. Dessutom finnes till vänster på taflan ett skåp, en pelare och böcker. Carruthers anser det sannolikast, att dessa föremål funnits redan på originalet, och det kan ju i och för sig vara mycket möjligt, att målaren vid framställandet af replikan för Gronovius gjort dessa tillägg. Om emellertid mitt ofvan gjorda antagande, att Björnståhl sett originalet till kopparsticket, är riktigt, skulle han helt säkert i sin beskrifning ha omtalat åtminstone något af dessa föremål, om de funnits på porträttet; särskildt borde han väl ha nämnt papperet i högra handen, då han t. o. m. skildrar linnéablommornas färg. Jag måste därför tillsvidare antaga, att Thorntons exemplar på det närmaste öfverensstämmelse med Hoffmans båda andra målningar, och att de ofvannämnda föremålen på kopparsticken blifvit tillagda af gravören.

Beträffande de Hoffmanska målningarnas porträttlikhet har redan, såsom af det föregående framgår, Björnståhl förvånat sig öfver, att likheten var så obetydlig, och för min del var jag en tid böjd för att antaga, att ansiktet var en ren fantasiprodukt. Så är dock säkerligen ej förhållandet, och vid redogörelsen för min blyertsteckning skall jag återkomma till denna fråga.

Här torde vara platsen att nämna några ord om titelplanschen i *Flora lapponica* äfven ritad af M. HOFFMAN och enligt inskriften tillägnad Georg Clifford. Den person i lappdräkt, som på detta kopparstick sitter utanför lappkåtan, skall tydligen föreställa LINNÉ och är säkerligen ritad med ledning af Hoffmans målning. Dräkten öfverensstämmer nära med den Linné bär på denna, och äfven spåtrumman är med. Ansiktet synes mig icke heller olik, helst då man tar i betraktande, i huru liten skala det är gjordt. Härtill kommer, att artisten, som på grund af figurens ringa storlek sannolikt ej fann det lämpligt att placera linnéan i handen, anbringat en linnéaranka i större skala i det nedre högra hörnet af taflan. Att särskildt observera är, att denna ranka i likhet med den linnéa, som han å porträtten

www.libtool.com.cn

Öfversigt af de afgifte som skett på det af de kongelige fattigbørn som indkomne til de kongelige fattigvæsenes skole i de første halvår af 1792.

[Faded and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faded and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faded and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

KOPPARSTICK AF A. EHRENSVÄRD, 1740.

www.libtool.com.cn

håller i handen, består af ett bladskott och tvänne blomstänglar samt att den ena af dessa senare liksom på porträttet visar det egendomliga förhållandet, att den bär tre blommor. En ranka af samma form som på titelplanschen i Flora lapponica finnes ingraverad i ett af Linnés sigill. Där äro dock båda blomstjälkarna försedda med endast två blommor.

Efter de Hoffmanska målningarna ha en mängd reproduktioner utförts. Det är dock helt få af dem, som gjorts direkt efter något af originalen. Den tidigaste af dem är **KINGSBURYS** ofvan nämnda kopparstick, hvilket graverades och utgafs redan 1795 (N:r 22a, Fig. 1), hvarefter plåten öfvertogs af dr. **THORNTON**, som 1805 publicerade tre varianter af detta. Efter dessa stick åter ha flera smärre gravyrer utförts.

Porträttet på Hartecamp blef 1852 kopieradt af **H. HOLLANDER**, och kopian (Nr 5) skänktes samma år till sällskapet *Natura Artis Magistra* i Amsterdam. Denna tafla, som för öfrigt endast är en midjebild, afviker ej obetydligt från originalet. Så har kragen på lapprocken, som på originalet är af samma slags pälsverk som denna, här antagit formen af en ljus ring kring halsen, och vänstra handen afbildats utan handske samt sänkts ned till bältet. Vidare ha trumman och runalmanackan tydligen blifvit alldeles missuppfattade. På en senare kopia, skänkt af samme Hollander till Vet. Akademien i Stockholm, äro dessa misstag rättade.

Fig. 1.

Enligt Carruthers är **ANDORFS** stålstick (Nr 9), som 1858 publicerades i *Stettiner entomologische Zeitung*, en kopia af porträttet i *Natura Artis Magistra*, och det öfverensstämmer också i alla väsentliga delar så nära med detta, att man ej gärna kan betvifla, att den ena afbildningen legat till grund för den andra, och under sådana förhållanden är det högst antagligt, att målningen är den tidigare. Hade nämligen Hollander haft gravyren att gå efter, skulle han säkerligen ej gjort de ofvannämnda misstagen, hvilka ej förekomma på stålsticket. Alldeles klart är emellertid, att Andorf äfven begagnat sig af porträttet på Hartecamp, da han kunnat rätta dessa felaktigheter. Ungefär det samma är förhållandet med den generalkonsul **PHILIPSON** tillhöriga kopian (Nr 8) af porträttet i Amsterdam. Enligt hans uppgift har fru **SCHWARTZE**,

som förfärdigat denna, ändrat åtskilliga detaljer efter det porträtt, som fanns på Hartecamp. Egendomligt nog har hon emellertid äfven ändrat linné-ranken på ett sätt, som gör, att den afviker från linnéan både på Hartecamp-porträttet och på Hollanders kopia.

Efter Andorfs stålstick äro sedan direkt eller indirekt de flesta porträtt af Linné i lappdräkt gjorda.

Herr Cliffords målning har, så vidt jag vet, endast en gång blifvit reproducerad och detta i Carruthers senare uppsats, där den återgifvits i autotypi.

Mycket nära förbunden med Hoffmans porträtt är en mig tillhörig blyertsteckning (Nr 1, Pl. III). Öfverensstämmelserna äro så stora, att man ej gärna kan tänka sig, att dessa porträtt utförts oberoende af hvarandra. Först och främst visar redan ansiktet en omisskännelig likhet, särskildt framträdande i en egendomlig böjning på det vänstra ögonbrynet samt den raka näsans och munnens form. Vårtan på högra kinden, hvilken Björnståhl omtalar och som äfven synes mig antydd på fotografien af Cliffords porträtt, finnes äfven på teckningen och på samma plats som på detta. Vidare är ställningen på båda nära öfverensstämmande. Så är hufvudet på båda porträtten riktadt åt höger, bröstet åt vänster. Armarnas ställning är ungefär den samma på båda, och på bägge håller Linné i vänstra handen, mellan tummen och pekfingret, en linné-ranka med ett bladskott åt vänster, liggande öfver handen, och två uppstigande blomstjälkar, af hvilka den ena bär tre blommor på samma sätt anordnade. Den andra blomstängeln bär dock på Hoffmans porträtt endast en blomma, på teckningen två. En viktig olikhet ligger ju däri, att LINNÉ på teckningen är afbildad i peruk och tidens dräkt med halsduk och krås etc., men härvid är följande att observera. Om det nu är så, att det ena af dessa porträtt legat till grund för det andra, är det alldeles tydligt, att teckningen måste vara den ursprungligare. Man kan nämligen ej gärna antaga, att någon roat sig med att kopiera porträttet i lappdräkt och därvid klädt om Linné i tidens dräkt, och det är ej heller antagligt, att porträttligheten på kopian skulle bli större än på originalet, och dock är teckningen med all säkerhet betydligt likare Linné än målningen. Däremot är det mycket naturligt, att Hoffman, när han målade Linné, som på den tiden nog hade mycket brådtom, haft en skiss att gå efter, särskildt beträffande ansiktet, vare sig nu denna var gjord af Hoffman själf eller af någon annan, och att denna skiss var just ifrågavarande blyertsritning. På denna är också ansiktet betydligt mera utfördt än peruken och kroppen, där skuggningen endast är antydd, hvilket ju tydligen visar, att afsikten med ritningen hufvudsakligen varit att framställa ansiktsdragen. Jag antar också, att dessa äro ganska riktigt om också ej synnerligen konstnärligt återgifna, och att ritningen sålunda mycket troget återger Linnés ansiktsdrag vid denna tid. Den viktigaste olikheten mellan denna och Hoffmans målning består enligt

min åsikt i hakans olika form på de båda porträtten. Denna är nämligen på Hoffmans betydligt kraftigare än på något annat autentiskt porträtt af Linné. Det synes mig dock, som om detta skulle bero hufvudsakligen därpå, att Hoffman vid borttagande af halsduken låtit hakans undre kontur skjuta något för långt ned mot halsen, samt på hans sätt att lägga skuggorna kring munnen och hakan. Äfven i andra afseenden har likheten tydligen blifvit förminskad på denna tafla. Dessa olikheter synas mig dock icke vara af den betydelse, att de kunna minska sannolikheten af de slutsatser, jag här ofvan dragit, snarare bestyrka de min förmodan, att Linné ej setat för Hoffman, då han målade porträttet.

Om nu dessa mina antaganden äro riktiga, måste blyertsteckningen vara tidigare än lappdräktsporträttet och således det första kända autentiska porträtt af LINNÉ. Tiden för dess ritande torde väl i alla fall få bestämmas till 1737.

Jag har funnit denna blyertsteckning bland min mors efterlämnade papper, och det lider intet tvifvel, att den sedan Linnés tid tillhört familjen.

Jag återkommer till detta porträtt vid redogörelsen för TANJÉS kopparstick.

Det finnes emellertid äfven ett annat porträtt, som utgifver sig framställa LINNÉ och vara måladt 1737, nämligen en oljemålning af obekant mästare (Nr. 273, Fig. 2). När jag gick att bese denna tafla hos den antikvitetshandlare i Stockholm, af hvilken jag sedan köpte den, var det i den öfvertygelsen, att något misstag ägt rum och att porträttet icke framställde Linné. Då jag fick se det, gjorde det emellertid på mig ett mycket blandadt intryck. Å ena sidan syntes mig uttrycket i ansiktet i sin helhet ingalunda oförenligt med de föreställningar, jag hade om Linnés utseende i yngre dagar, å andra sidan funnos där vissa drag, som syntes mig främmande. Så väl den bekanta vårtan på högra kinden som linnéan saknas, och något särskildt kännetecken för Linné finnes icke, om man ej såsom ett sådant får räkna den egendomliga hårknuten, som hänger ned på högra axeln. En alldeles liknande knut

Fig. 2.

förekommer på SCHEFFELS porträtt af 1739, på INLANDERS medaljong af 1773 och på KRAFFTS porträtt af 1774, äfvensom på ROSLINS af 1775, där dock betydligt förstörad. Mot antagandet, att porträttet skulle framställa Linné, talar följande. Ansiktet synes, jämfördt med andra porträtt, väl bredt i förhållande till höjden och mera fyrkantigt, ögonen proportionsvis något mindre och afståndet mellan dem större. Den väsentligaste olikheten visar dock den högra munvinkeln, som ej är i samma grad uppåtböjd, som i allmänhet på Linnés porträtt, hvilket förläner munnen ett något främmande drag. En påfallande olikhet mellan detta och andra porträtt visar sig också i näsans form. Härvid fäster jag mig icke vid, att den saknar den böjning, som tydligt framträder på t. ex. SCHEFFELS båda målningar (Nr 30 och Nr 73) och på ROSLINS då denna säkerligen är en produkt af målarnes fantasi (jämför s. 16), men märkligare synes mig vara, att näsan på det ifrågavarande porträttet är i någon mån förtjockad vid midten och nedtill något bredare än i allmänhet på Linnés porträtt.

För porträttets äkthet talar naturligtvis i hög grad anteckningen på baksidan: *Carl Linnæus 1737*, måladt med mörk oljefärg. Någon afgörande betydelse kan dock ej tillmätas denna anteckning, då det ej låter bevisa sig, att den är samtidig med porträttet och den möjligheten således ej är utesluten, att någon, som trott taflan föreställa Linné, målat dit namnet senare. Egendomligt är emellertid i så fall, att årtalet blifvit utsatt, då man skulle tycka, att en person, som ville göra denna tafla till ett porträtt af Linné, borde ha inskränkt sig till att ditmåla endast namnet. Det är också märkvärdigt, att årtalet så väl passar till ansiktets ålder. Att en afsiktlig förfalskning någon gång skulle ha ägt rum, anser jag högst osannolikt. Den, som förfalskar ett porträtt, gör naturligtvis detta för att förtjäna på saken, och det måste då ligga i hans intresse att göra taflan bekant i vidare kretsar. Något sådant har dock tydligen aldrig blifvit försökt med denna, som till senaste tiden varit alldeles okänd.

Skulle nu porträttet verkligen föreställa Linné vid den tid, som på baksidan anges, måste det vara måladt i Holland. Doktor Hahr (*Personh. tidskrift* 1904, s. 78) har dock framhållit såsom sin åsikt, att det är gjordt af OLOF ARENIUS, som visserligen vistades i Holland samtidigt med Linné, men återvände till Sverige redan 1736, och söker förklara årtalet 1737 så, att taflan antingen fullbordades först detta år, eller ock att namnet och årtalet ditsatts något senare af en person, som ej hade fullt klart för sig, när den målades. Han anser den säkert föreställa Linné, och flere andra porträttkännare, för hvilka jag visat den, ha funnit det sannolikt, att så är förhållandet, under det att åter andra i hög grad betvifla denna åsikts riktighet. För min del vågar jag ej mot anteckningen på baksidan och då totalintrycket verkligen ej obetydligt påminner om Linné, förklara detta porträtt för falskt, men anser ej heller

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

GOUACHE AF LAFRENSEN D. A., 1748.

TILLHÖR PROF. T. TULLBERG.

dess identitet vara till fullo bevisad och får därför tills vidare uppföra det som ett osäkert Linnéporträtt.

Kommer så i ordningen SCHEFFELS vackra porträtt af 1739 (Nr 30, Pl. I). Detta är säkerligen ett af de bäst målade Linnéporträtten från hans yngre år och var antagligen ganska likt. Något särskildt yttrande om detta finnes dock icke, så vidt jag vet. Troligen är det något förskönadt, och för detta ändamål har väl näsan blifvit så starkt böjd. Vårtan på högra kinden är antydd och vidare finnes en dylik på vänstra sidan af näsryggen, som äfven förekommer på flera andra bilder, därom mera i det följande.

Detta porträtt har blifvit reproduceradt i kopparstick af RUCKMAN på titelbladet till Egenh. ant., hvilken bild sedan i sin tur blifvit ett par gånger återgifven. Titelplanschen i denna bok är ett försök att framställa det i färger.

Följande år 1740 gjorde EHRENSVÄRD »amica manu» sitt kopparstick (Nr 35). Det påminner ej obetydligt beträffande anletsdragen om Scheffels porträtt, men Linné ser här mycket äldre ut. Enligt Eichhorn (1885) skall också detta vara det enda porträtt EHRENSVÄRD stuckit i koppar. Beträffande dess utseende och klädseln hänvisar jag till Pl. IV och till beskrifningen i förteckningen. Här vill jag blott anmärka, att ansiktet, som på nästan alla andra Linnéporträtt är riktadt mer eller mindre åt höger, på detta är vändt något åt vänster, och den bekanta kindvårtan befinner sig på vänstra kinden. Detta beror naturligtvis därpå, att EHRENSVÄRD ritat af porträttet direkt på plåten, hvarefter det vid tryckningen blifvit omvänt. Att något äldre porträtt legat till grund för detta är icke bekant. EHRENSVÄRDS stick är återgifvet i träsnitt i Ny Ill. Tidn. 1885 samt i autotypi i Carruthers senare uppsats.

Icke heller om detta porträtt finnes något samtidigt omdöme. Jag skulle dock tro, att jag ej mycket misstager mig, då jag antar, att Linné och hans vänner funno ansiktet mindre likt, men däremot dräkten och anordningarna i öfrigt synnerligen lyckade. Jag sluter mig därtill af den omständigheten, att man tvänne gånger med bibehållande af dräktens och ställningens alla detaljer försökt ersätta ansiktet med ett nytt.

För detta ändamål vände man sig första gången till den framstående kopparstickaren P. TANJÉ i Holland, som också graverade ett kopparstick i folio, omvänt efter Ehrenswards, med samma hår, dräkt och ställning, men med ett helt annat ansikte (Nr 37, Fig. 3). Af inskriften, i hvilken Linnés sista titel är sekreterare i Vet. Societeten i Uppsala, framgår, att det blifvit gjordt efter den 12 okt. 1744, då han blef Societetens sekreterare, och då i denna inskrift Vet. Societeten i Berlin ej står upptagen bland de sällskap, hvilka Linné tillhörde, är det högst sannolikt, att porträttet gjordes, innan han blef medlem af denna akademi, som skedde d. 14 febr. 1747. Man har således allt skäl att antaga, att detta kopparstick utfördes något af åren 1745

eller 1746. Då TANJÉ icke torde ha försökt att på fri hand konstruera ett nytt ansikte, är det tydligt, att han för detta ändamål fått ett annat porträtt att se efter, och så vidt jag kan finna, har man skickat honom den ofvan omnämnda blyertsteckningen (Nr 1), som Linné torde ha fört med sig till Sverige från Holland. Ansiktsdragens konturer på denna stämman nästan fullständigt in med dem på Tanjés porträtt, och särskildt påfallande är den

Fig. 3.

Såsom ett ytterligare skäl, för att blyertsritningen verkligen legat till grund för detta kopparstick, kan anföras, att vecken på denna, hvilka antyda, att den någon gång skickats i bref, äro så gjorda, att den mellan dem liggande ytan alldeles passar in på Ehrensvärds stick, afklippt efter plåt-randen. Redan långt innan jag kommit att tänka på, att ritningen kunde vara en skiss, utförd för Hoffmans porträtt, hade jag klart för mig, att den legat till grund för ansiktet på Tanjés, och jag antog då, att orsaken till,

raka näsan, det böjda vänstra ögonbrynet, munnens form och vårtans plats på den högra kinden. TANJÉ har emellertid ej nöjt sig med att oförändradt återgifva de kanske något matta dragen på ritningen, utan försökt förbättra dem, men härvid gifvit ansiktet ett helt annat och för Linnés drag alldeles främmande uttryck. Angående detta porträtt har man också Linnés eget intyg om, att det är misslyckadt. På baksidan af ett exemplar, som äges af Göteborgs museum, har nämligen LINNÉ själf gjort följande anteckning: »Gjort i Holland efter Authors bortresa där ifrån author owit-terligt. Improberas olikt. C. L.». Förmodligen har detta porträtt varit ämnadt för något arbete af Linné, eftersom han på anteckningen kallar sig »Author».

att ansiktet på ritningen blifvit mera utfördt än öfriga delar, berodde därpå, att blott ett nytt ansikte behöfdes för detta porträtt. Då jag sedan fick närmare lära känna den Hoffmanska taflan hos Clifford, blef det snart klart för mig, att den äfven legat till grund för denna, hvarför också den verkliga orsaken till ansiktets starkare skuggning måste vara att söka i detta förhållande. Jag kom således till det resultat, att ritningen användts för båda dessa porträtt, och det glädde mig därför mycket, då jag i maj 1904 för första gången såg Carruthers uppsats om Linnéporträtt af år 1889, och däri (s. 17, 18) fann följande yttrande beträffande Tanjés porträtt: »the engraver has obviously studied the Hartekamp picture, or Kingsbury's mezzotint, and modified it he features in accordance with Hofman's portrait». Det är häraf tydligt, att Carruthers kommit till insikt om öfverensstämmelsen mellan ansiktet på Hoffmans och Tanjés porträtt, en öfverensstämmelse, som han naturligtvis måste anse bero därpå, att gravören af det senare tagit intryck af det tidigare, under det att jag anser den bero därpå, att samma blyertsskiss legat till grund för båda. Efter TANJÉS gravyr finnes endast ett fåtal reproduktioner i kopparstick, litografi och träsnitt.

Ungefär samtidigt med detta porträtt präglades den första medalj, som bär LINNÉS bild (Nr 436 Fig. 4). Den är gjord af D. FEHRMAN 1746 på föranstaltande af baronerna HÅRLEMAN, HÖPKEN och PALMSTJERNA samt grefve EKEBLAD och tillägnad grefve C. G. TESSIN. Denna medalj är af stort intresse såsom den första afbildningen af LINNÉ i profil. Näsan är rak, men ansiktsdragen gå för öfrigt väl ihop med det Scheffelska porträttet. Peruken är mycket yfvig liksom på Ehrensvärds stick och öfver axlarna ligger en kappa.

Fig. 4.

En trogen kopia af denna bild med tillsatt nordstjärneorden blef sedan använd för präglingen af den medalj, som dåvarande excellensen TESSIN 1758 lät slå till LINNÉS ära. Frånsidan till denna utgöres som bekant af tre kronor, representerande djur-, växt- och mineralriket, belysta af uppifrån kommande strålar med inskriften, *illustrat.*

År 1764 hade LINNÉ enligt Vet. Akademiens protokoll af den 1 febr. samma år begärt att få på egen bekostnad låta slå några exemplar af ofvannämnda medalj. Då emellertid FEHRMAN, som enligt sekreterarens uppgift fruktade, att stämpeln kunde spräckas, icke ville medgifva, att nya exemplar slogos, för så vidt icke Akademien förband sig att betala stämpeln, om den skadades, beslöt akademien att inlösa båda stämplarna till denna medalj, hvarjämte den äfven beslöt »at denne Jetton öfver Herr Linnæus skal blifva Premie'jetton för alla gillade Rön i det nu påbegynta året». För detta ändamål skulle först för Akademiens egen räkning präglas 40 à 50 stycken jettoner, hvarefter Linné för sin räkning skulle få slå så många han önskade. Det ser

häraf ut, som om Akademien till en början begagnat denna medalj oförändrad som belöningspenning. Sedermera har en ny frånsida graverats (Nr 454 a),

Fig. 5.

och då denna blef utsliten, åter en ny, dock mycket lik den förra. Samma åtsida användes sedan ännu en gång för en svensk medalj öfver Linné, nämligen för den, som 1807 präglades af Linnéanska institutet i Uppsala (Nr 455).

En afbildning af den första medaljens åtsida är använd för vinjetten i *Museum Tessineanum* 1753.

Från följande året, 1747, skola ett par ritningar af J. E. REHN förskrifva sig, den ena en skulderbild i profil (Nr 47), den andra en helfigur (Nr 49). Ätminstone den senare af dessa skall finnes i behåll, och det skulle ha varit mig ett stort nöje att kunna reproducera den i detta arbete; ogynnsamma

omständigheter ha dock gjort, att jag ej ens kunnat få se den. För bedömandet af dessa båda ritningar är jag därför hänvisad till de efter dem gjorda litografierna (Nr 48 Fig. 5, Nr 50 Fig. 6). Dessa förete dock icke mycken likhet

med Linné, men det är ju att hoppas, att originalen äro betydligt bättre. Profilen anses af Eichhorn (1875) vara litograferad i Frankrike eller Holland på 1830-talet, och helfiguren är publicerad i London 1830. Denna har på ett mycket noggrant sätt blifvit återgifven i träsnitt af J. ENGBERG, för *Ny Ill. Tidn.* 1875, ett träsnitt, som sedan användts för flera tidningar. Det har blifvit försett med olika inskrift: *Linné i hvardagslag*, *Linné i hvardagsdräkt* etc. och Eichhorn (1875) säger om detta bland annat: »Denna afbildning, som ger oss utkastet af Linné sådan han stod och gick i hvardagslag, utgör en bildlig belysning af hans karakteristik, . . .». För min del tviflar jag dock på, att han i hvardagslag gick klädd i värja, men vill ingalunda förneka, att bilden är af ett

Fig. 6.

www.libtool.com.cn

LINNE.

PASTELL AF G. LANDSBERG.
TILLROD FRÅN DEN SVENSKA AKADEMIEN.

...medalj
 ...verats
 ...ater en ny
 ...Samma
 ...gang för
 ...

...
 ...vinjet
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

...

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

PASTELL AF G. LUNDBERG.

TILLHÖR FRÖKEN SOFI STENHAMMAR.

visst intresse såsom utvisande Linnés kroppsställning och klädsel vid denna tid.

Samma år, 1747, afmålades LINNÉ i gouache på trä af en efter hvad det synes för öfrigt obekant artist N. R. PETRÆUS, förmodligen någon kringresande »konterfejare». Denna målning (Nr 52, Fig. 7) är tyvärr mycket skadad af vatten, men man urskiljer dock tydligt Linnés drag, och det är icke osannolikt, att ansiktet varit ganska lyckadt. Däremot visar teckningen, att målaren ej haft synnerligen god kännedom om perspektivet, och perukens lockar, som här nedfalla på axlarna, äro mycket stelt och hårdt målade.

Från det följande året, 1748, ha vi åter ett porträtt af LINNÉ, äfvenledes en gouachemålning, men på pergament (Nr 53, Pl. V.). Den är osignerad och mycket finare målad än föregående, ehuru det finnes en felteckning på vänstra sidan af pannan, hvilken gör ansiktet en smula snedt, en sak som dock icke hindrar, att dragen äro mycket uttrycksfulla. Näsan är krökt och underläppen något framstående. I det hela äro ansiktet och peruken mycket afvikande från EHRENSVÄRDS och TANJÉS kopparstick, under det att kläderna och kroppsställningen tydligen äro tagna efter dessa och närmast efter Tanjés, där figuren är vänd åt samma håll som på denna målning. Bordet och den fyrkantiga pelaren finnas äfven, men skjortan är på bröstet kantad med en spets; och en halsduk är dragen genom kragen.

Fig. 7.

Beträffande omgifningarna är också åtskilligt tillagdt. Detta porträtt har tillhört min morbror, ingenjör MAURITZ RIDDERBJELKE, och skulle enligt familjetraditionen vara måladt i Paris. Då jag började studera Linnés porträtt, trodde jag också, att denna gouache var originalet till Ehrensvärds kopparstick. Hvarken det ena eller det andra torde dock vara öfverensstämmande med rätta förhållandet. LINNÉ besökte endast en gång Paris, och det var 1738. Om målningen blifvit gjord där, skulle den således vara utförd före Scheffels ofvan omtalade porträtt och strax efter blyertsteckningen, hvilket motsäges däraf att dragen på gouachen tydligen hänvisa på en senare tid, och man kan

äfven bestämma denna. Efter den ifrågavarande gouachen har utan tvifvel BERNIGEROTHS kopparstick (Nr 54 Fig. 8) i *Philosophia botanica* blifvit gjordt. Det är, som förhållandet så ofta är med kopparstick, vändt i motsatt riktning mot originalet, men öfverensstämmer till storleken och i nästan alla detaljer med detta, om man undantar, att Bernigeroth roat sig med att sätta en halft utdragen låda i bordet, Under detta stick står emellertid: *Delin. 1748. I. M. Bernigeroth sc. Lips. 1749.* Häraf framgår ju tydligen att originalet är gjordt 1748, och jag finner ingen anledning att betvifla att så varit förhållandet. Angående kopparsticket i *Philosophia botanica* har LINNÉ, som ofvan är anfördt, i en anteckning, gjord i slutet af 1760-talet, förklaradt, att det är hans bästa porträtt, samt i en senare, att det är bland de bästa, och då det ju är tydligt, att hvad han sålunda säger om kopian, i än högre grad måste gälla om originalet, helst Bernigeroth naturligtvis ej hade tillfälle se Linné, har man allt skäl antaga, att denna gouachemålning ansågs mycket lyckad och att den på ett utmärkt sätt återgifver Linnés drag vid 41 år.

Fig. 8.

En annan fråga är, hvem som gjort den. Det fanns många miniatyrmålare på denna tid i Sverige, och det torde ej vara lätt att med full säkerhet säga, hvilken målat denna tafla. Flera framstående konstkännare, med hvilka jag talat om denna sak, ha emellertid ansett det mycket sannolikt, att den målats af LAFRENSEN d. ä., och jag antager, att detta är riktigt.

Vare nu härmed huru som helst, i alla händelser utgör denna gouache ett andra försök att med bibehållande af ställning och dräkt från Ehrensvärds kopparstick åstadkomma ett ansikte, som bättre fyllde fordringarna på porträttlighet än ansiktet på detta, och det tyckes denna gång fullständigt ha lyckats.

Efter denna målning gjordes nu, som ofvan är nämndt, BERNIGEROTHS kopparstick. Carruthers säger i sin första uppsats, att detta kopparstick ursprungligen var gjordt för den i Leipzig 1748 utkomna upplagan af *Systema*

naturæ, samt att på detsamma ursprungligen stått: *I. M. Bernigeroth sc. Leips. 1748*, men att samma plåt användes äfven för *Philosophia botanica*, Stockholm 1751, då året för graveringen skulle ha förändrats till 1749. Jag har förgäfvets sökt efter något exemplar med 1748 som graveringsår, och då icke heller i Linn. Society finnes något sådant, måste jag antaga, att denna uppgift berott på ett misstag, hvilket äfven synes framgå däraf, att Carruthers i den senare uppsatsen ej nämner något om denna sak. Däremot säger han där, att det blef publiceradt som titelplansch i de samtidigt i Stockholm och Leipzig 1748 utkomna upplagorna af *Systema naturæ*. För min del har jag ej sett detta kopparstick i något exemplar af Stockholmsupplagan, men väl i ett å Upps. Univ. Bibliotek befintligt exemplar af Leipzigupplagan. Det lär dock förekomma i flera. För min del måste jag antaga, att det beställdes för något af Linnés här i Sverige utgifna arbeten, kanske just för *Philosophia botanica*. I alla händelser publicerades det som titelplansch i detta arbete 1751, och jag har sett det i en mängd exemplar. Att några afdrag kunnat tagas för Leipzigupplagan af *Systema naturæ* är ju mycket möjligt, men knappast torde det vara graveradt för denna bok.

Originalporträttet har sedermera icke förr än på allra senaste tiden blifvit återgifvet i tryck och då i autotypi, men däremot ha många porträtt blifvit graverade efter Bernigeroths kopparstick, i synnerhet på 1700-talet. Beträffande dem hänvisar jag till förteckningen, blott ett vill jag här omnämna. Detta finnes, enligt uppgift af bibliotekarien HULTH i Linn. Society i London, inklistradt i ett exemplar af *Syst. nat., Lugd. Bat. 1756*, som tillhör Linnés eget bibliotek. Det är tydligen ett korrekturafdrag och inskriften skall vara präntad. Jag har, tack vare Mr. JACKSON, erhållit en fotografi af detta. Det visar sig vara en dålig kopia af Bernigeroth, såsom underskriften angifver gjord af ALEXANDER KASTMAN 1753 (Nr 55). Det egenomliga med detta porträtt är, att man på det sökt anbringa nordstjärneorden. Den är dock endast antydd och sitter på rockens högra sida. Det är tydligen det första försöket att framställa Linnés porträtt med nordstjärneorden, hvilken han erhållit samma år, som denna gravyr gjordes. Försöket måtte dock ha ansetts misslyckadt och sannolikt är detta proftryck det enda afdrag som tagits.

Äfven för en oljemålning, ehuru af enklaste slag, har Bernigeroths kopparstick legat till grund (Nr 58). Den är gjord af okänd målare och enligt anteckning på baksidan skänkt af LINNÉ till hans broder SAMUEL LINNÆUS, kyrkoherde i Stenbrohult. Denna målning är äfven omnämnd af Wittrock i hans *Catal. ill. I., 1903* under Nr 376 samt afbildad å tafl. 2. c. Jag trodde länge liksom professor Wittrock, att det var ett originalporträtt, ehuru starkt påverkad af Ehrensvärds kopparstick, men har nu öfvergått till den åsikten, att det är en kopia af Bernigeroth. Jag föranledes därtill

af den stora öfverensstämmelse det visar med detta kopparstick och vill särskildt påpeka perukens beskaffenhet, det med spets försedda skjortbröset, halsduken, som är dragen genom skjortkragen, händernas ställning och manschetterna. Häremot skulle kunna anses tala, att på baksidan står: *del. 1748*; detta beror dock helt säkert därpå att skriften på baksidan med undantag af namnet utan tvifvel är kopierad efter inskriften under Bernigeroths kopparstick med några förkortningar och uteslutning af *Horti Academ. Præfectus* samt uppgiften på de sällskap af hvilka Linné då var medlem.

Fig. 9.

Porträttet är således säkerligen måladt senare än 1748, och då namnet angifves som Car[l] von Linné, är det tydligt, att inskriften måste vara gjord efter 1762, då Linné blef adlad.

Jag kommer nu till den på senare tiden mycket omtalade och ofta afbildade vackra pastellmålning, (Nr 275, Fig. 9) som säkerligen med full rätt anses vara gjord af GUSTAF LUNDBERG och nu tillhör fru OLOF WIJK. Om denna säger Eichhorn (1885): »Ungefär vid samma tid [som Bernigeroths kopparstick], i allt fall åren före 1753 (då Linné erhöll Nordstjärneorden), tillhör ett synnerligen liffullt och briljant porträtt af den store namnkunnige, utfördt i pastell af Lundberg och omslutet af en präktig rococcoram med Linnés monogram öfverst. Det tillhör en af hufvudstadens största samlare [Byggmästaren Boman] och har, så vidt jag känner, först ny-

ligen dykt upp.» Om samma porträtt säger Carruthers (1906, s. 63—64) bland annat: »In 1751 or the following year, Gustaf Lundberg made a beautiful pastel portrait of Linné». Efter några historiska upplysningar om Lundberg och om Linnés vistelse vid hofvet under åren 1751, 52 och början af 53, under hvilken tid Lundberg skulle ha målat honom, fortsätter Carruthers: »It is a striking likeness and a beautiful work

www.libtool.com.cn

LINNÉ

AVBILDNING AF J. M. SCHEFFEL, 1796
TILLHÖR LINNÉANSKA SÄMLESKAPETS PÅ KAROLINSKA

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

OLJEMALNING AF J. H. SCHEFFEL, 1785.
TILLHÖR LINNÉANSKA STIFTELSEN PÅ HAMMARBY.

of art. . . . Considerable doubt has been entertained as to this being a portrait of Linné at all. I am, however, able to present some evidence which appears to me to establish that it is a genuine portrait.» Han säger därefter, att han i Kungl. Biblioteket i Stockholm sett SCHROEDERS litografi (Nr 71) efter originalet i Braunschweig, hvilken påminte om Lundbergs pastell, och fortsätter därefter: »That I might see this painting I went to Brunswick, and found that the painting was a copy of Lundbergs pastel. The entry in the official catalog stated that this portrait of Linné was a »Brustbild vermutlich nach einem Pastell gemälde von G. Lundberg«. I have no doubt that this is so, and that the original is in the possession of Mr Wijk.» För min del har jag alltid haft svårt att förena dragen på detta porträtt med dem på de porträtt af Linné, om hvilka man med säkerhet känner, att de äro autentiska. Jag kan icke finna annat, än att ansiktets form är helt olika, med mera framskjutande underdel, från sidorna mera hoptryckt haka och med mera tillbakalutad panna än på någon annan afbildning af Linné, utom möjligen den egendomliga medaljong, som i förteckningen är upptagen under Nr 318; men framför allt kan jag ej igenkänna uttrycket kring munnen såsom tillhörande Linné. Härtill kommer, att peruken är betydligt kortare än på något annat Linnéporträtt. I detta fall står det kopparstick, som anses vara af BERGQVIST (Nr 80), pastellen närmast, där äro också långa band, tillhörande nackrosetten, synliga liksom på pastellen, men äfven där är peruken i alla fall betydligt längre. Äfven hårets uppläggning synes mig främmande. Däremot öfverensstämmer såväl peruken som klädseln mycket nära med de båda porträtt af bröderna BERGIUS, som Wittrock har återgifvit å tafl. I och Ia i Catal. ill. 1903, af hvilka åtminstone det ena är måladt 1761. Om nu LINNÉ någon gång brukat en dylik peruk, borde det ha varit i början af 1760-talet och i så fall torde han snart ha återtagit den gamla formen. Ansiktsdragen på pastellen se emellertid alldeles för ungdomliga ut för att föreställa en man vid 55 år eller däromkring.

Ser man nu efter, hvarpå antagandet, att detta porträtt föreställer Linné, stöder sig, är det på följande grunder. Först och främst äro i ramen bokstäfverna C. L. inskurna. Vidare har BUKOWSKI, enligt benäget meddelande från fru Wijk, förklarar att han mycket väl kom ihåg, att denna tafla utbjöds till honom af ett äldre fruntimmer såsom Linnés porträtt, och enligt hennes berättelse skulle det genom Martinska släkten komma i hennes ägo, hvarför han antog, att hon var gift med en Martin. Hon hade också upplyst honom om, att det i nära 30 år hängt på samma ställe hos den familj, från hvilken hon erhållit det. Bukowski har äfven meddelat att, då han, som länge samlat Linnéporträtt, genast kände igen Linnés drag och sålunda var fullkomligt säker på dess äkthet, han mindre frågade efter, hvem som

ägt det. Af honom öfverläts det till byggmästaren Boman. Härtill kommer Carruthers anförande angående porträttets öfverensstämmelse med målningen i Braunschweig samt EICHHORNS m. fl:s åsikt, att detta framställer Linné.

Hvad nu beträffar det första skälet, är ju detta rätt talande, men så länge man ej vet, när ramen blifvit gjord och hvem, som låtit göra den, kan jag ej anse detta som tillräckligt bevis. Något viktigare är uppgiften, att det

Fig. 10.

utbjöds till Bukowski såsom ett porträtt af Linné samt att det skulle ha tillhört Martinska släkten, då ju en gren af denna härstammar från Linné, men Linné hade många porträtt af andra personer och äfven om det kunde bevisas, att detta tillhört honom, är därför alls icke gifvet, att det föreställer honom. Carruthers bevis hämtadt från målningen i Braunschweig, som jag för korthetens skull vill kalla Braunschweig-porträttet, är af alls intet värde, då såsom en jämförelse mellan här lämnade afbildning af detta (Fig. 10) och den ifrågavarande pastellen genast visar, det förstnämnda är ett helt annat porträtt. Återstår då Eichhorns, Bukowskis, Carruthers med fleres åsikt, att ansiktsdragen å denna tafla tydligen öfver-

ensstämma med Linnés. Ja, detta är en fråga, beträffande hvilken bevis äro svåra att lämna. Jag anser icke mitt omdöme därvidlag äga stor vikt, men kan å andra sidan icke heller tillmäta de ofvannämnda personernas tycken i detta afseende någon så afgörande betydelse, att jag endast på denna grund skulle upptaga den ifrågavarande pastellen som ett säkert Linné-porträtt. Jag skall i det följande framställa ännu ett skäl för min åsikt, att detta porträtt icke föreställer Linné.

Att emellertid LUNDBERG en gång målat Linné, har länge synts mig ganska troligt, särskildt på grund af ett mig af professor Fries meddeladt utdrag ur

ett bref från LINNÉ till BÄCK, skrifvet i september 1753 och af följande lydelse: »Det gör mig rätt ondt, at jag ej fick uppvackta hans Excellence Bar. Höpken, ty Lundberg hindrade mig om morgonen och Arch. Bäck om aftonen». Det är ju troligt, att han här åsyftar målaren Gustaf Lundberg, då man ej har sig bekant någon annan person med detta namn, som gärna kunde hindra Linné om morgnarna under hans besök i Stockholm. Det vore äfven rätt underligt, om ej Lundberg någon gång skulle ha målat Linné, då båda samtidigt stodo på höjden af sitt rykte. I hertigluga Museet i Braunschweig finnes det också ett porträtt af Linné, hvilket blifvit misstänkt för att leda sitt ursprung från GUSTAF LUNDBERG, såsom också framgår af ofvan anförda citat af Carruthers. Angående denna tafla (Nr 70, Fig. 10) har professor Fries, som äfven af densamma förskaffat en god fotografi, lämnat mig följande upplysningar, hvilka han erhållit af inspektorn vid museet i Braunschweig doktor ED. FLECHSIG och professor WILH. BLASIUS. På baksidan af porträttet står: *Carolus a Linné Eqs Aur. Archiat. R. Svec.* Det är osigneradt, men enligt Dr. Flechsig finnes i museet en anteckning, enligt hvilken intendenten G. UPMARK, som 1888 gjorde ett besök därstädes, förklarar, att bilden är målad af BJÖRK efter Lundberg. Doktor Flechsig meddelar, att detta porträtt är upptaget i galleriets katalog först år 1868. Detta torde dock enligt professor Blasius bero därpå, att det först vid denna tid öfverflyttades från det Storhertigluga Naturhistoriska museet till Galleriet.

Beträffande Upmarks ofvan anförda yttrande kunde man ju möjligen tänka sig, att han, som utan tvifvel sett den Lundbergska pastellen, hvilken stod upptagen i katalogen öfver byggmästare Bomans samlingar och såldes på auktionen i januari 1888, och säkerligen under sin resa ej hade mycken tid att offra på Braunschweig-porträttet, kunde likasom senare Carruthers ha förblandat dettas utseende med pastellmålningens. Det synes mig dock knappast troligt, att en så framstående kännare af svenska målare och deras porträtt skulle ha begått detta misstag, och man får väl därför antaga, att han verkligen ansåg taflan i Braunschweig likna Björks kopior af Lundberg.

Att ett porträtt af Linné också verkligen redan under hans lifstid fanns i Museet i Braunschweig framgår af en anteckning af honom i min ägo, så lydande: »Churfursteliga Braunschweigiska Museum prydes med Linnæi porträtt, som skall vara en present af vår Drottning efter des begäran». Af denna anteckning framgår bland annat, efter hvad det synes mig, fullt tydligt, att porträttet sändts till Braunschweig Linné ovetande och att han ej setat för detsamma, ett förhållande, som ju talar till förmån för Upmarks uppfattning, att det är en kopia.

Att döma af fotografien är detta porträtt föga likt Linné, det förefaller mig dock betydligt mera påminna om honom än det föregående. Näsan är rak, det vänstra ögonbrynet med samma böjning som på blyertsteckningen,

peruken är yfvig och räcker ned till axlarna, nordstjärneorden finnes, men ingen linnéa. Egendomligt är att hufvudet är vändt något åt vänster, och i detta fall öfverensstämmer det med Lundbergs ofvannämnda pastell, men skiljer sig från alla öfriga afbildningar af Linné, med undantag naturligtvis af en del omvända gravyrer och en medaljong (Nr 318). Ansiktsdragen äro mycket ungdomliga, och det lider intet tvifvel, att porträttet är måladt tidigare än något annat, på hvilket Linné bär nordstjärneorden.

Fig. 11.

som jag för en tid sedan offentliggjorde, en autotypi af Braunschweig-porträttet samt en anhållan om underrättelse, för den händelse en liknande bild i pastell någonstädes skulle finnas. Detta försök lyckades öfver förväntan, i det jag verkligen på grund af detta upprop erhöll kännedom om en pastell (Nr 68, Pl. VI), som efter sakkunniges enhälliga omdöme måste vara utförd af GUSTAF LUNDBERG och tydligen står i ett mycket nära förhållande till oljemålningen i Braunschweig. Men det är icke nog härmed, jag fann äfven en oljemålning (Nr 69, Fig. 11), som tillhör general C. ERICSON och hvilken står såväl Braunschweig-porträttet som den ofvannämnda pastellen

Då det alltså fanns tillräckliga skäl att anse, att detta porträtt verkligen skulle föreställa Linné, men å andra sidan likheten var så ringa, att man knappt kunde antaga, att han sett för detsamma, en åsikt, som bestyrktes af Linnésnyssnämnda anteckning, och då vidare af denna framgår, att det skulle vara skänkt af drottningen, som väl sålunda låtit kopiera ett annat porträtt, samt slutligen då man tillika vet, att Jacob Björk kopierat i olja en hel mängd af Lundbergs pasteller, föreföll det icke osannolikt, att Upmark hade rätt i sin ofvannämnda förmodan, att porträttet var en kopia efter Lundberg, utförd af Björk. Då det i så fall ju kunde vara möjligt, att originalet ännu fanns kvar i Sverige, införde jag i det upprop angående Linnéporträtt,

www.libtool.com.cn

LINNE.

OLJEMÅLNING AF SW. H. ÅBERG
TEJNOR HÄRUD. BEHÅLLNINGEN.

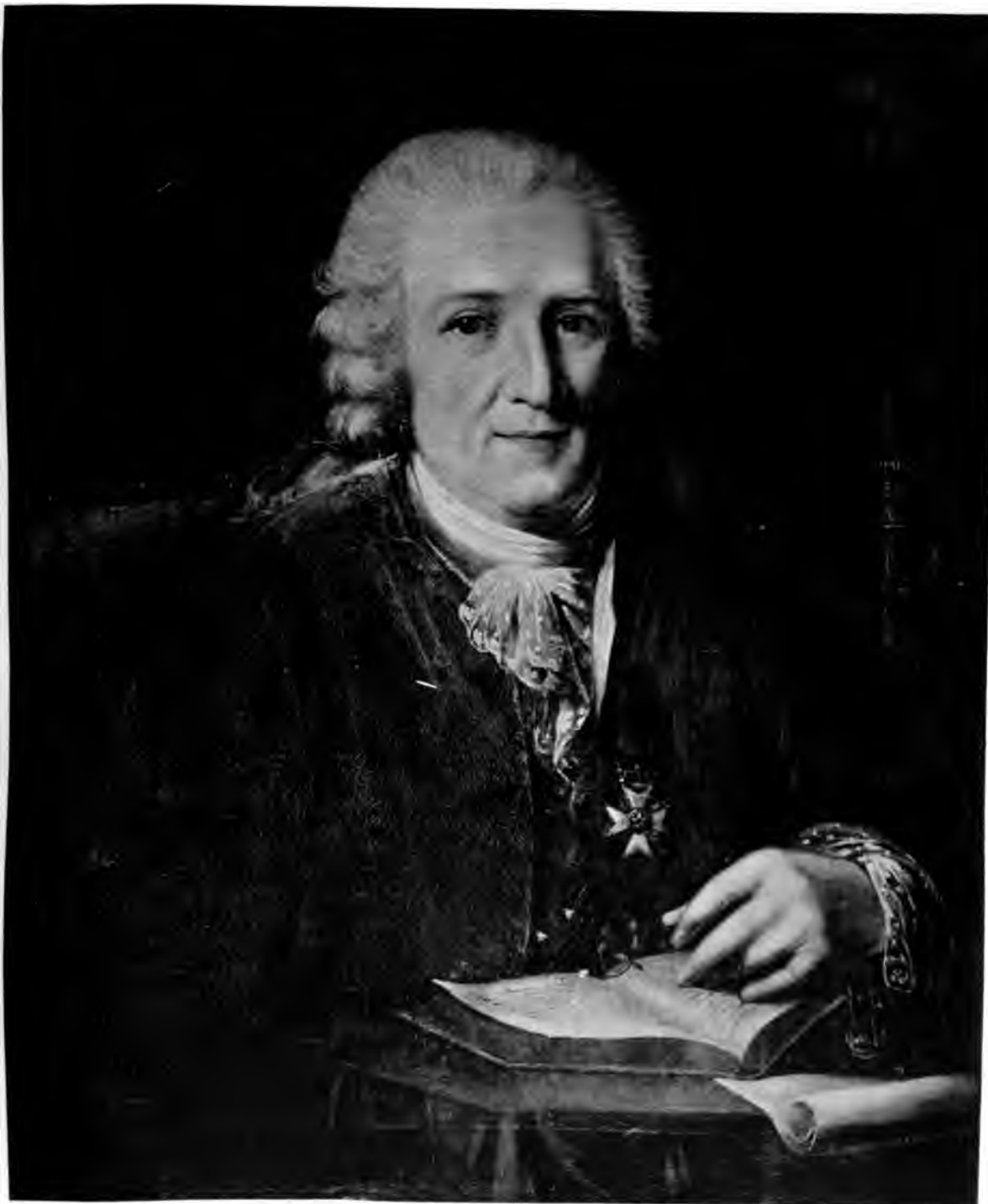

1800
1801
1802

1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810

1811

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

OLJEMÅLNING AF FR. BRANDER.
TILLHOR KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN.

... ..

... ..

... ..

mycket nära. Alla tre visa, såsom af de här lämnade bilderna framgår, stor öfverensstämmelse beträffande ansiktets form. Detta är på alla vändt åt samma håll, åt vänster, ögonbrynen, ögonen, näsan och munnen öfverensstämma på alla tre mycket nära, särskildt vill jag påpeka den egendomliga valken vid vänstra näsvingen, som mycket tydligt synes på alla tre, och helt säkert motsvarar den vårtlika bildning vid vänstra sidan af näsryggen, som så skarpt framträder på flera från höger tagna porträtt af Linné, såsom SCHEFFELS af 1739, HALLMANS af 1769, KRAFFTS och tydligast på det ålderdomliga Hammarbyporträttet (Nr 256). Vidare är peruken mycket lika på alla tre taflorna, särskildt genom den på högra axeln nedhängande locken. Västen är äfven på alla hvit. Emellertid finnas också vissa olikheter, som göra, att man ej kan säga, att något af dem är en fullständig kopia af ett af de andra. Härvid fäster jag mig ej vid ansiktets större eller mindre likhet med Linné. Det är alldeles tydligt, att Lundbergs äfven i detta afseende står långt framom de öfriga, därefter kommer det general Ericson tillhöriga, hvilket äfven torde ha varit ganska likt, men genom sprickor i färgen är något skadadt, särskildt vid munnen, under det att Braunschweig-porträttet, som ofvan är nämndt, i detta afseende lämnar mycket öfrigt att önska. Dessa afvikelser kunna lätt förklaras genom målarnes olika skicklighet. Så är däremot icke förhållandet med peruken, som på pastellen ligger ned öfver båda axlarna, på de båda andra däremot är skjuten tillbaka, så att den lämnar vänstra axeln fri. Än större afvikelser visar dräkten, såsom af de här lämnade reproduktionerna framgår. I denna råder dock vida större öfverensstämmelse mellan general Ericsons och Braunschweig-porträttet än mellan dessa båda och pastellen. Särskildt att observera är, att på de båda förstnämnda vida mera af bröstet är medtaget, rocken mera öppen, nordstjärneorden utsatt, samt ett draperi anbragt, ehuru af olika form. Att säga hvarpå dessa olikheter bero, är nog icke så lätt. Emellertid kan man tryggt antaga, att pastellen icke är gjord efter någon af de öfriga. Man kan då tänka sig, att denna är ett första porträtt af Lundberg, för hvilket Linné setat och på hvilket han ansett det öfverflödigt att medtaga bröstet och nordstjärnan, samt att han sedan utfört ett större, efter hvilket de båda oljemålningarna äro kopior, åtminstone en af dem dock tämligen fri. Det mera utförda Lundbergska porträttet torde i så fall vara förstördt eller förkommet. Möjligt kunde ju också vara, att Lundberg endast målat det nu återfunna och att detta gjorts, innan Linné fick nordstjärnan, men att sedan de, som kopierat detta, tillagt det öfriga af bilden för att få plats för orden. Det senare antagandet synes mig dock mindre sannolikt. Om den af Linné i brefvet nämnda Lundberg verkligen var målaren med samma namn, blef Linné af honom afmålad, sedan han fått orden, och det är väl då troligt, att denna utsattes på det definitiva porträttet. Vidare vore det egendomligt, att om

tvänne artister kopierat den nu funna pastellen och därvid vidtagit vissa förändringar, dessa blifvit i det hela taget så likartade på båda. På grund häraf anser jag min första hypotes vara antagligare. Huru nu därmed än må vara förhållandet, synes mig detta porträtt vara ett af de vackraste, som blifvit gjorda öfver Linné, och på samma gång äga ett rätt stort porträttvärde, om också andra finnas, som i detta fall äro att föredraga.

Efter hvad jag här sagt, torde det vara öfverflödigt att anföra några särskilda skäl för att pastellen och general Ericsons oljemålning verkligen framställa Linné. Jag vill endast tillägga, att så väl det ena som det andra af dessa båda porträtt af ålder ansetts vara ett Linnéporträtt. Pastellen har tillhört den bekante naturforskaren K. STENHAMMAR, som var född 1783 och således stod ganska nära Linnés tid, och helt säkert kände flera af hans lärjungar. General Ericsons porträtt åter har en gång tillhört grfve V. D. SCHWERIN på Stegeborg, hvilken var kammarherre hos drottning Lovisa Ulrica och samtidig med Linné.

Det finnes endast två reproduktioner af Braunschweig-porträttet, båda i litografi och båda i folio, men den ena betydligt större. Denna, som är gjord af CARL SCHRÖDER och bär årtalet 1828, är vida bättre (Nr 71). Med all säkerhet är den mindre (Nr 72) en förminskad och försämrad kopia af denna.

Det dröjde ej längre än till 1755, då åter ett nytt porträtt af Linné såg dagen, och detta är den vackra bilden i svart sammetsrock, som tillhör Hammarby (Nr 73, Pl. VII). Den är ej signerad, men redan Eichhorn ansåg den vara gjord af SCHEFFEL, och däruti öfverensstämma alla kännare, med hvilka jag talat om denna sak. Den är också till ställning och anordning mycket lik Scheffels porträtt af 1739, ehuru dragen äro betydligt äldre. Jag anser mig på dessa grunder ha fullt skäl att antaga, att denna tafla verkligen är utförd af nämnde konstnär. Den är liksom den tidigare väl målad och ger intryck af stor likhet.

Mycket egendomliga åsikter har Carruthers angående de båda af SCHEFFEL målade porträtten. I sin första uppsats (1889, s. 19) beskriver han först det här senast behandlade, men säger sedan »I appears that Scheffel, having got hold of the features of Linnæus exercised his imagination in producing portraits representing Linnæus at two previous stages in his life, — when he was married, and, yet earlier, when he entered the University of Lund as a Student». Det först nämnda af dessa porträtt skulle vara det af SCHEFFEL 1739 utförda, och det senare originalet till RUCKMANS kopparstick på titelbladet till Egenh. ant. I sin senare uppsats, där Carruthers ej nämner något om Ruckmans kopparstick, upptar han visserligen de båda målningarna af Scheffel under särskilda nummer, såsom originalporträtt, men vidhåller dock (s. 61) sin åsikt, att Scheffel, sedan han målat porträttet

af 1755, målade det andra efter sin föreställning om Linnés utseende, då han stod brudgum. Såsom stöd för detta antagande anför han den stora öfverensstämmelsen mellan dessa båda taflor. För min del kan jag ingalunda dela denna åsikt. Jag kan icke se något skäl, hvarför icke Linné två gånger kunde ha setat för Scheffel, då denne arbetade i Stockholm från början af 1720-talet till mot slutet af 1760-talet. Att dessa bilder till anordning äro så lika, synes mig snarare bero på, att han i sitt senare porträtt imiterat det föregående. Det vore också egendomligt, om han skulle signera fantasiporträttet och icke det för hvilket Linné setat. Det finnes ju också på Hammarby ett porträtt af fru Linné, som enligt traditionen skall framställa henne i bruddräkt och säkerligen äfven är måladt af Scheffel samtidigt med det af 1739, som blifvit kalladt hans brudgumsporträtt. Ramarna på dessa båda taflor äro också alldeles lika och helt säkert samtida med porträtten.

Det finnes tvänne äldre kopior i olja af det senare Scheffelska porträttet, af hvilka den ena är i Smålands nations ägo. Denna synes mig visserligen vara betydligt sämre målad än originalet; jag kan dock icke instämma med Carruthers (1889, s. 19), som betecknar den såsom »a very poor copy». Den andra tillhör doktor FR. ÖHRN, numera bosatt i Uppsala. Denna kopia synes mig vackrare än föregående, men äfven den sämre än originalet. Här har den, som gjort kopian, roat sig med att förändra rockens färg till röd. Denna tafla har en ganska egendomlig historia. Den har en gång tillhört den medicinska fakulteten i Uppsala och var säkerligen en lång tid universitetets enda porträtt af Linné. Professor ISRAEL HWASSER ansåg emellertid detta porträtt sämre än ett, som tillhörde honom, en kopia af Roslin, utförd af MAGNUS HALLMAN, hvilket väl närmast berodde därpå, att man på denna tid hufvudsakligen bildade sig sin föreställning om Linnés utseende efter ROSLINS berömda porträtt eller kanske närmast efter BERVICS mycket spridda kopparstick, och de talrika mer eller mindre lyckade reproduktionerna af detta. Hwasser skall också vid flere tillfällen ha sagt, att efter hans död fakultetens porträtt borde utbytas mot det honom tillhöriga. Så skedde äfven och därpå kom sig, att på auktionen efter Hwassers död 1860 försåldes det porträtt af Linné, som förut tillhört medicinska fakulteten i Uppsala. Det inropades af dåvarande medicine studeranden Öhrn, hvilken såsom sagt, ännu äger det.

Jag har förgäfvets i konsistoriets protokoll sökt erhålla några säkra upplysningar angående detta porträtts tidigare historia. Som det finnes register öfver dessa protokoll under hela den tid, som här kan komma i fråga, tror jag icke, att jag kunnat förbigå någon uppgift i den vägen. Det enda jag funnit, som kan ha afseende på detta porträtt, är följande. I konsistoriets protokoll d. 7 juni 1800 omtalas, att ett inventarium skulle upprättas öfver den porträttsamling af medici, som framlidne stads-

Physicus Doctor BOECLER skänkt till Kungl. Akademien, hvarefter anmärkes: »Och som ibland dessa portraiter äfven ett af framlidne Archiatern och Riddaren C. von Linné, måladt af Ritmästaren Directeuren Ahlberg, som enligt därom af Doctor Boeclers arfvingar gjord anmälan, skolat det utur sterbhuset hemtagit; så Remitterades till Akademie-Ombudsmannen, det denne Akademiens egendom lagligen återfordra [skulle], ifall Directeur Ahlberg ej i godo kan förmås att det återlämna.» Protokollet af d. 5 juli samma år förmäler: »Med bifogande af en utaf Christina Ulrica Dahlberg och Magdalena Lindberg utgifven attest har Ritmästaren här vid Akademien, Direkteuren Johan Ahlberg, uti ingifvet memorial sökt styrka dess ägande rätt till ett portrait af framledne Herr Archiatern och Riddaren von Linné, som Directeuren efter framledne Doctor Boeclers' död utur hans sterbhus till sig tagit under förmälan at framledne Herr Doctor Boecler skolat af miss-tag upfört detta porträtt på förteckningen å de portraiter, som han til Kongl. Akademien donerat; Men som Consistorium Academicum redan remitterat detta mål til Academiae Ombudsmannens handläggning, och således icke kan ingå i pröfning af Directeuren Ahlbergs memorial och därvid fogade attest; så komma äfven dessa handlingar at til Academiae-Ombudsmannen öfverlemnas, för at deraf göra det bruk, hvartil Lag och Omständigheter föranleda». Ledsamt nog får man ej i konsistoriets protokoll veta, huru det gick med porträttet. Det sannolika synes mig dock vara, att Universitetet erhöill det-samma. Enligt protokollet för den 29 okt. 1814 § 25 efterskänkte konsistoriet ett förskott, som med. fakulteten erhållit för att betala Linné d. y:s porträtt, då med. fakulteten »utan betalning erhållit alla öfriga porträtt, hvilka den af medicinska professorer eger». Här af framgår att med. fakulteten ej förut inköpt något porträtt alls och således ej heller det porträtt af Linné d. ä., hvarom här är fråga. Nu är det ju möjligt, att fakulteten tidigare till skänks erhållit detta. I ett bref till P. WARGENTIN, odateradt men sannolikt från slutet af 1779, säger emellertid LINNÉ D. Y. efter att ha yttrat sig om Bervics kopparstick: »Huru går det med det Roslinska portraitet? Kan det återfås? Det skulle bäst passa, at vara uti ämbetshuset, där begge Rudbeckarne äro förut.» Linné d. y. syftar härvid tydligen på det porträtt Roslin målade för hans fars räkning, ty något annat af Roslin kände han då ej till, och med ämbetshuset menar han säkerligen akademibyggnaden, där väl medicinska fakulteten då som sedermera hade sin lokal, i hvilken Rudbeckarnes porträtt voro uppsatta. Om Universitetet vid denna tid redan haft något porträtt af Linné, skulle detta säkerligen äfven ha varit uppsatt i fakultetens rum, och Linné d. y:s yttrande hade nog i så fall blifvit ett annat. Af hvad jag nu anfört, framgår, att Universitetet, när Linné d. y. skref sitt bref 1779, sannolikt ej ägde något porträtt af Linné, att det 1800 af doktor Boecler fick ett sådant måladt af ritmästaren AHLBERG, hvarpå

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

OLJEMÅLNING AF OKÄND MÄSTARE.
TILLHÖR FRÖKEN ELSA SVENSSON.

www.libtool.com.cn

dock gjordes kraf af målaren, att fakulteten till 1814 aldrig köpt något porträtt utom Linné d. y:s, som betalades af konsistorium, samt att sannolikt hvarken Universitetet eller fakulteten till 1860 ägde något annat porträtt af Linné än det, hvilket då, som nämndt är, såldes. På grund här af synes mig, att man med en viss sannolikhet kan antaga, att det af doktor Boecler skänkta porträttet var detsamma, som 1860 köptes af doktor Öhrn, och att således detta är måladt af ritmästaren AHLBERG.

Det finnes äfven tvänne andra kopior af Scheffels senare porträtt. Den ena är en osignerad miniatyrmålning (Nr 76), hvilken skiljer sig från originalet hufvudsakligen därigenom, att omgifningarna äro något förändrade beroende därpå, att miniatyren är betydligt bredare än hög. Dess tidigare historia känner jag icke. Den inköptes 1905 på en af de Hammerska auktionerna af herr P. SINEBRYCHOFF för ett mycket högt pris. Den andra kopian är ett vackert kopparstick af den danske gravören I. M. PREISLER. Detta är dock enligt inskriften gjordt, då Linné var 55 år, således först år 1762, och det torde vara lämpligast att redogöra för detta efter behandlingen af det stick, som tillskrifves Bergqvist. Här vill jag endast påpeka, att genom ett omdöme om Preislers porträtt i ett af Linnés bref intyg äfven lämnats angående den senare Scheffelska målningens porträttlikhet (se följande redogörelse för Preislers kopparstick).

Vi komma nu till ett osigneradt och ej dateradt kopparstick, som af Eichhorn (1875 och 1885) blifvit betecknadt såsom gjordt af C. BERGQVIST (Nr. 80, Fig. 12). Eichhorn (1885) säger om detta bland annat: »Ännu skarpare äro dragen, men också ålderdomligare i den bild, som grave-rades af Bergqvist 1761, men hvars målade original — om sådant funnits — är okänt». Han lämnar därefter en kort beskrifning af bilden och tillägger: »i bakgrunden framskymtar ett stycke af det gamla botaniska växthuset. Hvad ansiktet vidkommer, är bilden en af gravörens finaste och mest korrekt utarbetade.» I Kungl. Biblioteket i Stockholm finnes också ett exemplar af detta stick före all skrift, på hvilket står med bläck antecknadt under taflan t. v. *Carolus Linnæus* och t. h. *Car. Bergqvist sc. 1761*. Enligt Carruthers (1889, s. 17) har han på auktionen efter Eichhorn inköpt ett exemplar af detta porträtt, på hvilket denne tillskrifver det BERGQVIST och angifver årtalet 1761, en anteckning, som tydligen gjorts efter den på exemplaret i Kungl. Biblioteket. Det är också, som jag i det följande skall visa, mycket troligt, att kopparsticket gjordes ofvannämnda år, och jag har ingen anledning betvifla, att Bergqvist, som var bosatt i Uppsala och för hvilken det naturligtvis låg ganska nära till hands att på taflan låta växthuset framskymta, är gravören.

Beträffande detta porträtt är i öfrigt att observera, att näsan är alldeles rak, vårtorna på högra kinden och ofvanför högra näsvingen mycket tydliga,

peruken ovanligt kort, beroende därpå, att ansiktet synes nästan i hel fas och att hårknuten ej är framlagd på axeln, samt vidare att linnéan, som han håller i vänstra handen, saknar blommor, att nordstjärneorden finnes och att i bakgrunden jämte det hus, som Eichhorn tolkat som den botaniska byggnaden i Uppsala, finnes en fyrkantig pelare något påminnande om den på Ehrensvärds med fleras porträtt. Inskriften, bestående af namnet *Carolus Linnæus*, tre rader af titlar och ett latinskt disticon undertecknad *C. Aurivillius*, samt *Natus 1707. Maj 13/24*, är mycket nära öfverensstämmande med den, som förekommer på Preislers kopparstick (se det följande).

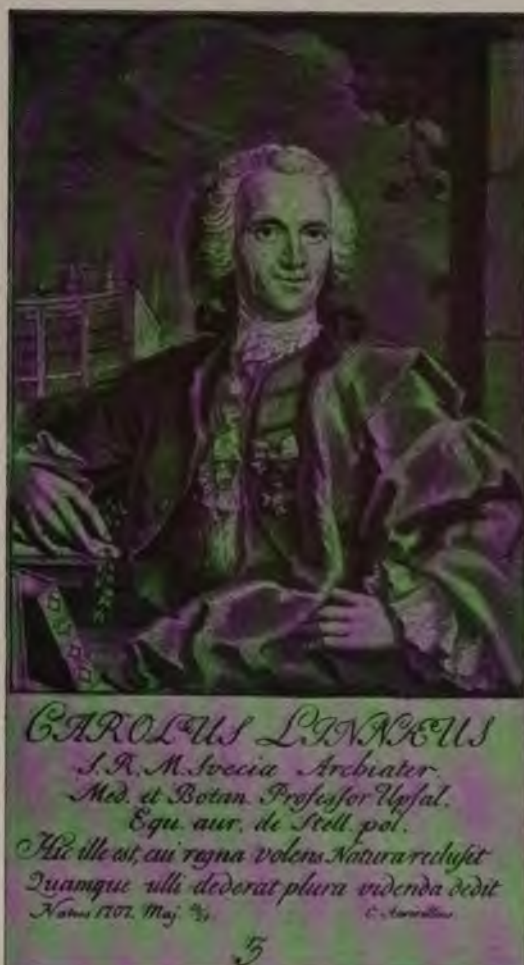

Fig. 12.

här sönder och biten borta] at det aldrig til minsta är likt; så sparar man och mister alt». Det är ju otur, att just den del af brefvet blifvit skadad, där namnet står, men jag tror knappast, att jag misstager mig, då jag antar att med detta porträtt menas BERGOVISTS. I ett bref till SALVIUS af 1762 men utan datum, (äfvenledes meddeladt af prof. Fries) säger LINNÉ vidare: »Tack för porträttet, det går väl an, allenast skulle jag bedia, att han på örten, som

Linnæus, tre rader af titlar och ett latinskt disticon undertecknad *C. Aurivillius*, samt *Natus 1707. Maj 13/24*, är mycket nära öfverensstämmande med den, som förekommer på Preislers kopparstick (se det följande).

Carruthers anser detta porträtt vara en modifikation af EHRENSVÄRDS kopparstick. För min del kan jag ej dela denna mening, då porträttet så väsentligt skiljer sig från detta. Det enda, som påminner därom, är den fyrkantiga pelaren, och det är ju troligt, att denna är en reminiscens från nämnda stick.

Då Linné på porträttet bär nordstjärneorden, är det tydligen gjordt efter 1753, då han erhöll denna, och af inskriften kan man se, att det är gjordt före slutet af riksdagen 1762, då han blef adlad.

Att ett kopparstick af Linné under år 1761 verkligen gjordes, framgår af ett bref från LINNÉ till Archiater BÄCK af d. 27/10 1761, mig meddeladt af professor Fries, däruti Linné säger: »War god wid tillfälle och stig in til Dir. Salvius, som har låtit sticka mitt portrait af . . . [brefvet är just

hålles i handen, sätter Linnéa med blommor, hwartill intet teckn synes». Åsyftar nu äfven detta bref, såsom synes mig antagligt, Bergqvists porträtt, är det tydligt, att detta gjordes i slutet af 1761 och fullbordades i början af följande år. Inskriftens nära öfverensstämmelse med den, som förekommer på Preislers kopparstick, synes mig också tala för, att tidsskillnaden mellan dessa båda porträtt icke varit synnerligen stor.

Af ofvan anförda citat ur Linnés bref framgår, att det senare aftrycket visserligen var förbättradt, men i alla fall icke af honom uppskattades synnerligen högt.

Efter BERGQVISTS kopparstick äro endast några få afbildningar gjorda.

PREISLERS kopparstick är, som förut blifvit sagdt (s. 41), en kopia af Scheffels senare porträtt; under det står jämte inskriften Linnés vapen. Detta visar, att kopparsticket ej kan vara gjordt förr än under senare delen af 1762, och i underskriften ingår åtminstone på flertalet exemplar *etat. 55*, som ju skulle visa, att det är förfärdigat under nyssnämnda år. Af det följande synes dock framgå, att det är gjordt först 1763.

Äfven angående detta porträtt finnas nämligen, så vidt jag kan finna, yttrande af LINNÉ i bref. Så skrifver han till direktör Salvius i ett odateradt bref, men hvori å fjärde sidan med annan hand står antecknad: »v. Linné Ups. d. 22 Julii 1763», följande: »Det war gunstigt och beskedligt att H. D. låter aftaga mitt porträtt noga; H:r Ackerman afhemtade det i dag.

Kjäre lätt afrita i handen noga Linnéan, som står i Flora svecia med figur, så att blommorna stå upp, och stjelen hänger.» Härefter följer ett utkast till linnéan.

I ett annat bref, äfven till direktör SALVIUS och odateradt, men å fjärde sidan med annan hand påtecknad: »C. v. Linné Ups. d. 9 Sept. 1763», säger han: »Nu återsänder jag portraitet, som efter de mästas intygande är liknigt långt mer än något af de förre. Kopparstickaren har gjort wapnet i stort och bedt det öfversändas, då det af den som graverar kan sjelf hopdragas och redigare ses.

War god och sänd mig med jachterna i tide conterfait tillbakas.»

Det torde icke kunna betviflas, att dessa båda bref afse ett och samma kopparstick, samt att detta är PREISLERS. På en del exemplar af detta stick står visserligen, som ofvan är nämndt *etat. 55*, men detta synes vara senare tillsatt på plåten och måtte väl bero på något misstag. I det senare af Linnés nyssnämnda bref talas ju om vapnet, som ritats af en kopparstickare i Uppsala i större skala, och då Linnés vapen icke förekommer på något annat kopparstick gjordt under hans lifstid, än på detta och Åkermans långt senare utförda profil, har man ju däruti ett mycket godt bevis för, att det verkligen är Preislers porträtt, som Linné åsyftar. Detta styrkes än mer däraf, att Linné ber att återfå sitt konterfej »med jachterna.» hvilket visar att kopparsticket

var gjordt efter ett större porträtt, tillhörigt Linné, och något annat sådant, som under hans lifstid blef afbildadt än Scheffels senare, känner man icke.

Linnéan är också mycket tydlig på Preislers kopparstick, ehuru den icke blef gjord efter Linnés önskan så att »stjelken hänger».

Af det senare brefvet kan man se, att Preislers porträtt ansågs mycket likt, och man har då naturligtvis rättighet att i än högre grad tillämpa detta omdöme på det af Scheffel målade originalet.

Men helt säkert har man äfven ett annat intyg om det Preislerska kopparstickets porträttvärde nämligen af FABRICIUS, hvilken såsom ofvan är nämndt (s. 16) säger, att Linnés utseende visade stor likhet med porträttet framför *Species plantarum*. Stöver beskriver nämligen (a. a., s. 69) ett porträtt, som skall stå framför *Species plantarum* 1762, på följande sätt: »in Staat-Anzuge mit dem Zeichen der Nord-stern- Ordens und mit folgender Unterschrift von dem 1786 verstorbenen, berühmten Upsalschen Philologen, Carl Aurivillius», hvarefter följer samma disticon, som på Preislers kopparstick, och ungefär samma uppgift finnes hos Pulteney (a. a., s. 504). Nu är det, såsom vi nyss hafva sett, visserligen så, att det finnes två kopparstick, på hvilka Linné bär nordstjärneorden och i hvilkas inskrift Aurivillius' vers ingår, nämligen BERGQVISTS och PREISLERS, och då jag hade mig bekant, att det förstnämnda finnes i åtminstone tre exemplar af *Species plantarum*, 1762, under det jag ej i något funnit Preislers, trodde jag en tid, att Fabricius verkligen menat Bergqvists kopparstick, huru föga likt Linné detta än syntes mig. Helt nyligen erhöll jag emellertid ett exemplar af samma edition med Preislers porträtt som titelplansch och i samtidigt band. Då jag sålunda funnit, att äfven detta kopparstick finnes i *Species plantarum*, synes det mig alldeles klart, att det är ett exemplar med detta, Fabricius haft för sig, och att hans omdöme således gäller Preislers porträtt. Att *Species plantarum* utkom året före det, under hvilket porträttet sannolikt graverades, torde ej utgöra något hinder, då direktör Salvius låtit utföra båda porträtten och ju lätt kunnat låta det senare medfölja senare utlämnade exemplar. För min del tänker jag, att denne, sedan han beslutit anskaffa ett porträtt till ofvannämnda arbete, först vändt sig till Bergqvist och låtit hans gravyr medfölja de första exemplaren, men att han senare, då denna syntes mindre lyckad, eller möjligen därför, att Linné under tiden blifvit adlad, lät Preisler utföra en ny gravyr, under hvilken jämte versen Linnés vapen anbragtes.

Vi komma nu till den gipsmedaljong af Linné (Nr 318, Fig. 13), som än blifvit tillskrifven LARCHEVESQUE än SERGEL. Denna synes mig, hvad Linnés drag beträffar, stå närmast Scheffels senare porträtt (Nr 73). Pannan är dock betydligt mera tillbakalutad än på detta. Än mera tydligt framträder denna egendomlighet vid jämförelse mellan nämnda medaljong och öfriga profiler af Linné. Så vidt jag kan finna, måste detta bero på ett fel

1990年
1月
1日
1日

1990年
1月
1日
1日

1990年
1月
1日
1日

1990年
1月
1日
1日

1990年
1月
1日
1日

www.libtool.com.cn

LINNÉ

MEDALJONG I GIPS AF C. FR. INLANDER, 1778.
TILLHÖR KUNGL. VET. AKADEMIEN

af den, som modellerat medaljongen. Ansiktets nedre del är också proportionsvis något längre än på andra profiler. Håret är kort.

Denna medaljong är ursprungligen gjord för Drottningholm, där ännu ett exemplar finnes infattadt i en vägg. Under detta står: *Carol. Linné*. Åtskilliga afgjutningar med eller utan en utefter kanten löpande lagerkrans finnas, däraf en tillhörande Uppsala Universitet. Det är helt säkert denna, om hvilken Linné, enligt meddelande af Fries, i »Tillsägelser till sin hustru», yttrat: »Gipsmedaljonen ur mitt lusthus [museet på Hammarby], gif åt Bibliotequet men låt måla på honom mitt namn». På Universitetets exemplar står också ofvanför bilden: *Linné*.

Hvad tiden för dess utförande beträffar, är det af inskriften på Drottningholmsexemplaret tydligt, att den är gjord efter 1762, då Linné blef adlad. LINNÉ själf säger emellertid i ett bref af den ²⁹/₁₀ 1765 till A. BÄCK: »Om min broder råkar Hofintendenten Rehn, så skäm ut honom som ej skaffat mig mitt gipshufvud som Hennes M:t lätt senast aftaga. Han lofvade mig, men gör intet. Säg sal. Hårleman gjorde ej så.» Då det icke kan vara något tvifvel om, att Linné här med sitt gipshufvud menar denna medaljong, får man sålunda antaga, att den är gjord nämnda år, 1765. Frågan om hvilken gjort denna medaljong, synes mig ej vara fullt utredd. I bref från J. AD. MURRAY till J. P. MURRAY af d. ²¹/₁₁ 1777, säger den förre: »L'Archevesque uppgifves hafva gjort medaillions à l'antique af Linné, Wallerius, Klingenstjerna, Schwab m. m.» (meddeladt af Fries). Detta yttrande är ju dock föga bevisande, helst doktor G. Göthe, uppvisat, att medaljongerna af Wallerius, Klingenstjerna och Schwab verkligen äro gjorda af Sergel (se Tobias Sergels porträttmedaljonger. I Med. fr. nationalm. 1885).

I samma arbete anser också Göthe Linnés här ifrågavarande medaljong vara utförd af Sergel. Han har dock nyligen sagt mig, att han senare så tillvida modifierat denna sin uppfattning, att han anser den vara utförd på L'Archevesques atelié antingen af honom eller af Sergel. Häraf framgår, att bilden ej med bestämdhet visar, hvilkendera af dessa skulptörer utfört den, och under sådana förhållanden anser jag all sannolikhet vara för, att den verkligen är utförd af Sergel, och jag stöder mig härvid på följande uppgift. En af Linnés minnestecknare, Sv. Hedin (a. a., D. 2., s. 82—84) berättar

Fig. 13.

I samma arbete anser också Göthe Linnés här ifrågavarande medaljong vara utförd af Sergel. Han har dock nyligen sagt mig, att han senare så tillvida modifierat denna sin uppfattning, att han anser den vara utförd på L'Archevesques atelié antingen af honom eller af Sergel. Häraf framgår, att bilden ej med bestämdhet visar, hvilkendera af dessa skulptörer utfört den, och under sådana förhållanden anser jag all sannolikhet vara för, att den verkligen är utförd af Sergel, och jag stöder mig härvid på följande uppgift. En af Linnés minnestecknare, Sv. Hedin (a. a., D. 2., s. 82—84) berättar

nämligen en anekdot om drottning Lovisa Ulrica och Linné, hvilken i detta fall synes mig mycket upplysande. Anekdoten meddelades honom af greve NILS FILIP GYLDENSTOLPE, som själf var närvarande vid tillfället, en middag vid deras Majestäters enskilda taffel, till hvilken Linné var anbefalld att komma till Stockholm. Början af berättelsen lyder så: »Sedan man under måltiden mycket talat om Natural-Historien, frågade Drottningen v. Linné: om Han haft bud från Statue-Bildhuggaren Sergel, som blifvit anbefald att förfärdiga Hans medaillon. v. Linné svarade, att Han vore kallad att infinna

Fig. 14.

sig, men utbad sig underdånigst att få veta, hvartill medaillonon vore bestämd . . . » Beträffande det öfriga af anekdoten, som ej har någon betydelse för detta arbete, hänvisar jag till Hedins ofvan citerade skrift. Nu är det väl så, att Hedin har en mängd mindre säkra uppgifter, men jag kan dock icke tänka mig, att han i detta sammanhang skulle ha anfört Sergels namn, om detta ej uppgifvits af Gyldenstolpe. Sergel arbetade ju också i Stockholm vid slottet 1759—67, hade blifvit prisbelönt af Akademien 1761, och det låg ju nära till hands, att drottningen 1765 uppdrog åt honom att modellera Linnés medaljong.

Jag anser på grund af hvad jag här anfört mycket sannolikt, att denna medaljong är modellerad af

Sergel, och som ett ytterligare stöd härför kan anföras, att baron JONAS ALSTRÖMER på Östad meddelat mig, att han äger en dylik medaljong och att denna enligt traditionen inom hans släkt skulle vara gjord af Sergel. Då emellertid denne konstnär gjort en annan medaljong af Linné, och jag ju icke kan fullt bevisa att det är han, som gjort den här ifrågavarande, vill jag i det följande kalla denna för Drottningholmsmedaljongen.

Från midten af 1760-talet härstammar säkerligen också en mig tillhörig pastell af Linné (Nr 86, Fig. 14).

I sin redogörelse för Linnéporträtt säger Hedin (a. a., s. 40): »En systerson till v. Linné, vid namn Hök, hvars talang för porträttmålning var synnerligen utmärkt, har förfärdigat hela Linnéiska familjens portraiter i pastel, och därvid träffat en likhet, som är förundransvärd». Nu finnes på

Hammarby pasteller af Linné d. y. och hans fyra systrar, under det att jag har porträtt af Linné och hans fru, likaledes i pastell, men båda i större format. Under sådana förhållanden synes det mig alldeles klart, att dessa porträtt utgöra den af Hedin omtalade af HÖK utförda porträttserien. Alla dessa porträtt tillhörde en gång öfverdirektör och fru RIDDERBJELKE, hvilken senare var dotterdotter till Linné, och efter deras död öfvertogos Linnés och hans frus porträtt af deras dotter, min mor, under det att barnens porträtt fingo stanna på Hammarby.

Enligt en familjetradition var Linnés yngsta dotter, som var född 1757, vid den tid, då porträtten målades, en liten flicka, som grät bittra tårar, då hennes hår skulle uppsättas som systrarnas. På baksidan af sonens porträtt, som för öfrigt är mycket skadadt, så att föga mer än den ursprungliga teckningen nu synes, står: »Carl von Linné vid dess 25 år. född 1741 Jan: 20. Demonstrator 1759 Jan. 22. Professor 1763 mart: 19. Doctor 1765 Jan: Därefter följer med annan stil: Död d. 1 Novemb. 1783. Giordt år 1765 Septem. af Gabriel Höök. Den senare anteckningen torde behöfva någon korrigerings, dels beträffande årtalet, då taflan gjordes, i det den yngre Linné först 1766 blef 25 år, dels beträffande målarens namn, som ej var GABRIEL utan S. N. HÖÖK eller HÖK, tillnamnet skrives enligt Fries olika. Det är således antagligt, att den, som ditskrifvit den senare delen af anteckningen, haft mindre väl reda på förhållandena, då taflan gjordes. Däremot finnes, så vidt jag kan finna, intet skäl att antaga, att den icke skulle vara gjord af Hök och att Linné d. y. vid tiden då den gjordes var 25 år. Hans yngsta syster var då 8 år, och det öfverensstämmer ju bra med den omnämnda traditionen.

Ansiktet på Linnés porträtt förefaller proportionsvis något kortare och bredare än på flertalet andra, ett förhållande som dock mera synes bero på skuggningen än teckningen, och jag har anledning att antaga, att det i det hela taget är ganska likt. Ledsamt nog har det dock en gång, jag skulle tro omkring 1860, varit underkastadt en tämligen genomgående restaurering. Denna gällde dock i endast ringa grad ansiktet, hvilket, så vidt jag nu kan minnas, endast hade en repa på högra sidan af munnen, men för öfrigt var alldeles oskadadt, och jag erinrar mig mycket väl, att jag då det återkom fann en något främmande böjning på öfverläppen strax framför högra munvinkeln där skadan varit. Däremot voro kläderna mycket illa medfarna och den tydliga öfverensstämmelsen t. ex. beträffande vecken på högra armen och knapparna i rocken med motsvarande delar på Bervics kopparstick, måste jag tillskrifva den omständigheten, att den, som restaurerade taflan, för återställande af dessa delar endast hade Bervics kopparstick att tillgå, det enda porträtt af Linné på äldre dar, som fanns i familjen. Att så var förhållandet visar sig också däraf, att knappålen på västen tillhöra bildens högra sida, den enda synliga knappen dess vänstra, en sak som lätt kan för-

klaras däraf, att Bervics kopparstick är vändt åt motsatt håll och att man vid afbildandet af västen på detta glömt att ändra knapphålen och knappen. Alldeles säkert är också linnéakvisten i knapphålet ditsatt vid restaureringen. Den är tydligen ritad efter den, som förekommer på Bervics stick och icke omvänd. Äfven den skadade delen af munnen tyckes vara återställd med ledning af samma kopparstick. Att icke dessa likheter mellan pastellen och Bervics kopparstick, bero därpå, att pastellen ursprungligen är målad efter Roslin, är alldeles säkert. Förutom det att Hök skall ha dött redan 1773, är det föga troligt, att pastellens målare, om han kopierat kläderna på Roslins porträtt, skulle ha tagit sig för att ändra och föryngra ansiktet, ändra peruken, kråset etc. och alldeles säkert skulle han icke med bibehållande af alla detaljer vändt om linnéan eller satt knapphålen på högra sidan af västen

Vi komma nu till en osignerad bild af Linné, om hvilken man icke vet, när den är framställd, nämligen det Kungl. Medicinalstyrelsen tillhöriga oljefärgs-porträttet (Nr 87, Pl. VIII). Om detta porträtt säger Eichhorn i sin förteckning öfver medicinalstyrelsens porträttsamling: »Målad af John von Breda och af föga porträttvärde, då det ej sluter sig till någon af originalbilderna». Att det ej så särdeles nära öfverensstämmer med någon af dessa, är riktigt, men att John von Breda skulle ha målat det, är säkerligen ett misstag. Det finnes också en mycket enklare förklaring på, att porträttet ej sluter sig till någon af de förut kända originalbilderna, nämligen den, att detta porträtt själf är en originalbild. Vid redogörelsen för Linnés porträtt säger Hedin (a. a., s. 41). »I sin medelålder är Linné målad af Brander. Detta portrait, som äges af Kungl. Collegium Medicum, är särdeles likt för den ålder det föreställer af v. Linnés lefnad.» Detta yttrande af Hedin kände naturligtvis icke Eichhorn och han har dessutom af underskriften på ACRELS kopparstick (Nr 113 a) efter KRAFFTS oljemålning: *Ex. Effigie Simillima Coll. Med. Svec. 1797*, låtit förleda sig till det antagandet, att Collegium medicum vid nämnda tid ägt Kraffts porträtt, hvilket alls icke var förhållandet (se i det följande redogörelsen för Kraffts porträtt). Jag anser således porträttet vara utfördt af BRANDER. När det målades har jag ej lyckats utforska, oaktadt jag genomgått Collegium medicums protokoll under en hel del år. Det synes mig dock, som om tiden för dess målning närmast borde sättas till senare hälften af 1760-talet.

Till ungefär denna tid torde äfven det egendomliga porträttet af Linné klädd i röd sammetskalott (Nr 88, Pl. IX) böra hänföras. Denna afbildning, om hvilken jag först nyligen, på grund af mitt upprop i tidningarna, fått kännedom, synes mig vara af stort intresse. Det är det enda porträtt, där Linné är afbildad i kalott, och dock var hans närmaste umgänge helt säkert vida mer förtrolig med hans utseende i denna hufvudbonad än i den mera högtidliga peruken. Hans lärjunge J. G. ACREL berättar nämligen (se Fries, a. a.,

www.libtool.com.cn

LINNE

REPRODUCED BY P. HENRIKSSON & SONS
PUBLISHERS, STOCKHOLM

www.libtool.com.cn

LINNÉ

OLJEMÅLNING AF P. KRAFFT D. Å., 1774
TILHØR KUNGL. VET. AKADEMIEN.

D. 2., s. 344): »hemma i huset var han mäst klädd i kort Nattröja och Sammets-Calott». På Hammarby förvaras också ännu en röd sammetskalott, som tillhört honom och är mycket lik den han bär på porträttet. Den öfriga dräkten ser ju rätt egendomlig och ej synnerligen hvardaglig ut. Emellertid saknas nordstjärneorden, och torde detta porträtt vara det enda, som med säkerhet är måladt efter sedan han erhållit riddarevärdigheten, på hvilket orden saknas. Hvad ansiktet beträffar, kan jag icke tänka mig annat, än att detta är ganska likt, håret är också brunt såsom det enligt hans egen uppgift skall vara, säkerligen var det dock icke så lockigt som på porträttet.

Det har funnits en inskrift på baksidan af taflan, hvilken dock tyvärr är utplånad. Man vet således icke, hvem som målat den eller när den är gjord. Ej heller finnes angifvet, att den skall föreställa Linné. Att det senare är förhållandet, anser jag dock utom allt tvifvel så väl på grund af anletsdragens öfverensstämmelse med Linnés, som på grund däraf, att linnéa finnes på det papper, han har framför sig. Att porträttet skulle vara en senare gjord fantasibild, kan jag ej heller tro, då ansiktet är allt för afvikande från öfriga kända Linnéporträtt för att vara en kopia af något af dessa, och allt för likt Linné för att vara åstadkommet genom sammanställning af flera olika porträtt. Hvad målaren beträffar, vågar jag icke framställa någon hypotes.

Fig. 15.

Att denne ej varit synnerligen framstående, syntes mig redan vid första påseendet tämligen klart, och jag har däri styrkts af flera sakkunniga, som sett den. Man har tänkt på BRANDER, men om han, såsom synes sannolikt, på 1760-talet målat det porträtt, som nu finnes i Medicinalstyrelsens samling, är det föga troligt, att han äfven målat detta. Iika svårt är det att bestämma tiden för denna målning. För min del tycker jag, att Linné där ser ut att vara omkring 60 år, och de jag rådfrågat i denna sak ha tyckt ungefär det samma. Om detta är riktigt, skulle taflan vara målad omkring 1767.

Mot slutet af samma decennium utfördes åter ett porträtt af Linné, nämligen MAGNUS HALLMANS oljemålning på Hammarby (Nr 89, Fig. 15). På baksidan af denna står: *C. Linné æt. 63 Magn. Hallman pinx.*, samt längre ned: *Magn. Hallman pinxit 1769*. De båda tidsuppgifterna stämma såsom

synes ej rätt väl med hvarandra, då Linné blef 63 år först 1770. Skillnaden är dock icke stor, och det sannolika är väl, att det af Hallman angifna årtalet för målningens utförande är det riktiga. Om Hallman säger C. R. Nyblom, Upsala Universitets konstsamlingar, s. 21: »f. 1745, lefde ännu 1796, först student, egnade sig sedan åt måleriet, i det han »konterfejade» präster, lärde m. fl. i sin födelsebygd Östergötland. Verksam äfven i Upsala.» Hallman skulle således, då han målade detta porträtt varit endast 24 år gammal och det torde sålunda vara ett af de tidigare af hans hand. Det är också, så vidt jag kan finna, mycket dåligt måladt och torde ej förete synnerligen stor porträttlikhet.

År 1773 förfärdigades en af de i min tanke bästa och likaste afbildningar af Linné, som finnes, nämligen C. Fr. INLANDERS vackra medaljong (Nr 319, Pl. X).

Å baksidan af ett exemplar af denna, som ännu finnes på Hammarby, har Linné egenhändigt skrivit: *Carl v. Linné 1773 Aug. 17 af Carl Fredr. Inlander bor i Stockholm, Giöthgatan Glasmästare Skiöld*, och Inlanders namn står äfven på armens afskärning å en del exemplar af denna medaljong. Enligt meddelande af Fries säger LINNÉ i bref till Vet. Akademiens sekreterare, P. W. WARGENTIN, af d. 18 Augusti samma år (således skrivet dagen efter föregående anteckning) följande: »Ett nytt och stort prof af Min Herres grace emot mig, har jag i dessa dagar haft genom Hr Inlander, som mig pusserat i wax så mästerligen, att alla säga sig aldrig sett så mästerligt och så likt. Man ser med förundran äfven nu hos oss folk, som då de lägga sig med allvar på något, gå längre än andra nationer. Det vore en obotlig skada, om ett så mästerligt subject ej skulle komma att resa och drifva sin sak till det allra högsta, ty sådana äro seculaire.» Ja så yttrar sig Linné om Inlander, och dock har dennes namn blifvit så bortglömdt, att det kostat professor Fries, som helt och hållet utredt denna sak, mycket arbete att erhålla de notiser om honom, som här meddelas. I Vet. Akademiens protokoll för d. 20 apr. 1768 står: »Upvistes et i Gips pousseradt och bronzeradt Bataille stycke, gjordt och dediceradt till K. Akademien af en yngling vid namn Inlander, hvilket arbete af kännare ansågs för ett wacker prof af Inlanders genie och framsteg i denna konsten. I anseende så där til, som til des fattigdom, beviljades honom til et Honorarium, och uppmuntran, en Gul-jetton af 8 Dukaters vigt, eller 200 daler i penningar.» I protokollet för d. 15 nov. 1769 meddelas: »Upvistes et i Vax pousseradt Konststycke af Hr Inlander, som förledet år af Academien fick en Gull-Jetton för ett dylikt. Detta var ämnadt att upvisas för Riksens Ständer. Akademien såg det med mycket nöje.» Förmodligen gifvo dessa uppvisningar Akademien anledning att af Inlander beställa medaljonger af några af sina medlemmar, och i dess bibliotek finnas ännu tre dylika i gips till ram och utförande alldeles lika, af hvilka den ena är ett exemplar af den här ifrågavarande Linné-medal-

jongen, men osignerad, den andra, som är signerad *C. Fr. Inlander 1774*, framställer C. FR. SCHÆFFEL och den tredje, osignerad, bröderna P. J. och B. BERGIUS. Den viktigaste af de upplysningar, professor Fries lyckats erhålla, är dock bouppteckningarna efter Inlanders moder, förrättad den 15 juni 1773, och efter Inlander själf af den 9 februari 1775, särskildt den senare, som visar, att han dött d. 7 januari samma år. Han benämnes i bouppteckningen Modelleuren Carl Fredrik Inlander. Hans så tidigt inträffade död, äfvensom hans fattigdom, bouppteckningen visar en brist på omkring 800 daler, torde ha varit orsaken till, att han hunnit uträtta så litet, och detta har gjort, att han så fullständigt blifvit glömd.

Fig. 16.

Fig. 17.

Af den en gång på Hammarby af Inlander pussrade modellen togos säkerligen en hel del aftryck i gips. Två af dessa äro i det föregående omnämnda, nämligen det, som ännu förvaras på Hammarby, och det som tillhör Vet.-Akademien. Säkerligen är det detta senare Linné åsyftar, då han vid redogörelsen för år 1774 (Egenh. ant., s. 67) säger: »Wettenskaps-Academien lät måla Linnés Portrait att sätta ibland sine Fundatores, som den medaille Akrell förut gjordt af wax; bägge mycket lika». Med porträttet menar han naturligtvis KRAFFTS porträtt (se den följande redogörelsen för detta). Att han om medaljongen säger, att den är gjord i wax, ehuru den, som nu äges af Vet. Akademien, är af gips, synes lätt förklarligt, då han ju visste, att den modellerades i wax. Egendomligare är, att han säger att ACREL gjort den. Då man emellertid vet, att INLANDER utfört en medaljong i wax och att en

afgjutning af denna ännu förvaras hos Akademien, men icke känner någon skulptör med namnet Acrel, och då ej heller någon annan medaljong af Linné finnes på Vet. Akademien, måste man åtminstone för närvarande antaga, att Linné förväxlat namnen Inlander och Acrel.

INLANDERS medaljong har sedan legat till grund för en mängd efterbildningar, dels skulpturer och medaljer, dels gravyrer. Angående flertalet af dessa får jag hänvisa till förteckningen. Här vill jag blott beröra några af de viktigaste.

Bland dessa efterbildningar intaga WEDGWOODS medaljonger utan tvifvel det främsta rummet. Det har hitintills, så vidt jag har mig bekant, antagits, att det endast funnits ett slag af sådana. Det finnes emellertid med säkerhet tre olika. Å den ena af dessa (Nr 326, Fig. 16) är bildens höjd $59\frac{1}{2}$ m. m. och medaljongen är på midten af baksidan signerad *Wedgwood & Bentley*, intryckt i plattan. Denna måste således vara förfärdigad före Bentleys död 1780, då firman förändrade namn, men sannolikt är den gjord åtminstone ett par år tidigare. Den är synnerligen fint utförd och sluter sig ytterst nära intill Inlander, särskildt öfverensstämmer kråsets form fullständigt på båda. Den andra medaljongen (Nr 327, Fig. 17) är mycket lik föregående, och lika omsorgsfullt utförd, men bilden är här ungefär 3 m. m. högre och kråset har en afvikande form samt skjuter något mera upp under hakan. Under bilden står: *Linnæus*. Äfven denna är på midten af baksidan signerad *Wedgwood & Bentley* och är väl i det närmaste samtidigt med föregående. Den tredje medaljongen (Nr 328) torde vara gjord efter 1780, då den är signerad med blott *Wedgwood*. Denna är emellertid ändå något större än föregående och dragen betydligt mindre utförda. Kråset är däremot af i hufvudsak samma form som på den senare af de båda ofvannämnda, men skjuter än längre upp mot hakan. Ett exemplar af denna medaljong, är på baksidan försedt med följande med bläck skrifna anteckning: *Dr. Solander pronounced this to be the best likeness to his old Master that was ever executed J. D. Hooker*. Om det nu är så, att Solanders yttrande verkligen gällde detta exemplar, och man har ju icke anledning att tänka annat, skulle detta visa, att äfven denna medaljong gjordes mycket tidigt och före 1783, då Solander dog. Att dennes åsikt beträffande likheten såtillvida är riktig, att medaljongen i hög grad liknar Linné, lider intet tvifvel.

Den sistnämnda af de tre Wedgwoodmedaljongerna synes ha tjänat som modell för de vackra ciselerade bronsmedaljonger (Nr 331) af Linné, som i förra hälften af 1800-talet blifvit gjorda.

Omedelbart eller medelbart efter Inlanders ha en stor del medaljer utförts. Först bland dessa kommer LJUNGBERGERS, som i sin ordning tjänat till förebild för flera andra, samt vidare medaljer af TAYLOR, WYON, SHERIFF m. fl. De allra flesta medaljer af denna typ äro slagna i England.

www.libtool.com.cn

och som icke lämnar någon
särskild beaktning af Linné
och hans uttalande antaga, att

grund för en mängd efter-
skrifningar. År 1806 flertalet
af dem till det betona några

af dem som äro utan tvifvel
och icke bekant, antagets,
och som till med sär-
skildt uttryck 50de m. s.

med *Wood & Bentley*,
och att de äro Bentley

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig
och som uttrycks till att

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

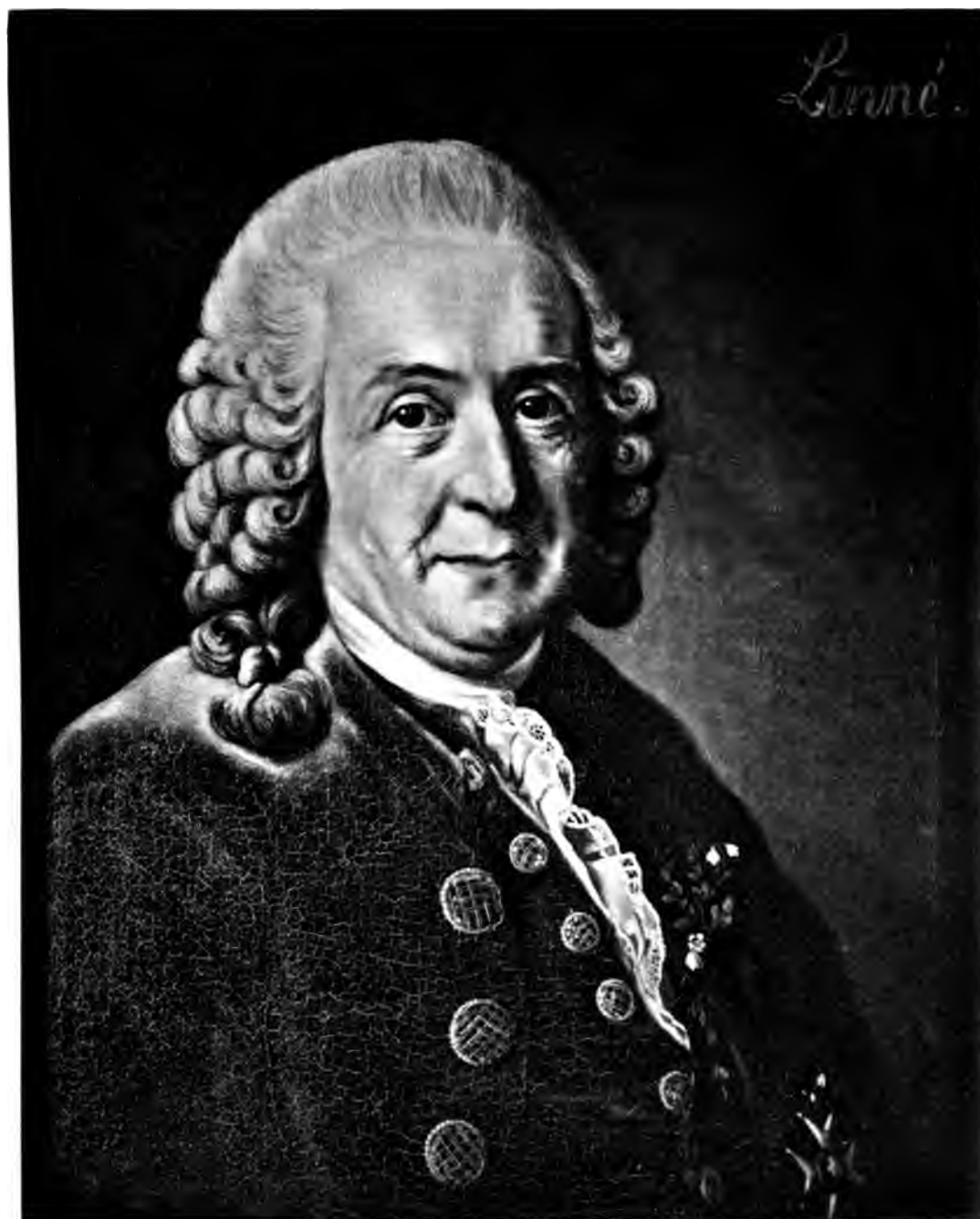
och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

och som till följd af min-
st ett stycke och slutar sig

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

OLJEMÅLNING AF A. ROSLIN, 1775.

PÅ GRIPSHOLM.

www.libtool.com.cn

Bland de gravyrer, som stå i samband med Inlanders medaljong, vill jag här fästa mig endast vid en, nämligen A. ÅKERMANS (Nr 90, Fig. 18). Att detta porträtt nära öfverensstämmer med denna medaljong, är alldeles tydligt. Det visar emellertid vissa afvikelser, och det kan vara fråga, om dessa bero på ett något fritt återgifvande af medaljongen eller därpå, att Linné setat äfven för Åkerman och att denne försökt göra några förbättringar, ehuru han i hufvudsak följt medaljongen, i hvilket fall detta porträtt i viss mån måste anses som ett originalporträtt. För denna åsikt talar den olika storleken samt den betydande olikheten i profilens kontur och hufvudets form. Skulle nämligen Åkerman nöjt sig med att återgifva medaljongen, synes det mig vara naturligtast, att han helt enkelt afbildat denna utan större afvikelser, åtminstone i konturerna, hvilket väl en kopparstickare borde kunna göra. Å andra sidan var det ju också mycket lätt för Åkerman, som var bosatt i Uppsala, att vid kopparstickets utförande studera Linnés utseende. Såsom ett stöd för att så varit förhållandet, kan också anföras, att rockknapparna på kopparsticket, som ha en egendomlig struktur och betydligt afvika från dem på medaljongen, äro alldeles lika knapparna i en Linné tillhörig sidenrock, hvilken ännu förvaras på Hammarby. Ja, det är icke

omöjligt, att detta kopparstick till och med är gjordt tidigare än medaljongen, och att det sålunda är Inlander, som påverkats af kopparsticket och icke tvärt om. Då emellertid inga bestämda bevis föreligga, för att detta skulle vara förhållandet, och det ju ligger närmast till hands att antaga, att den bättre utförda bilden är den mera ursprungliga, torde det vara riktigast att tills vidare antaga, att Åkermans kopparstick är senare och åtminstone delvis utfördt efter Inlanders medaljong samt att således icke upptaga det bland originalporträtten. Hvad tiden för detta porträtts gravering beträffar, är det

Fig. 18.

tydligt, att det ej kan vara gjordt senare än 1778, då ROSMASTER gjorde sitt kopparstick (Nr 00), hvilket tydligen är en kopia af detta, men sannolikt är det gjordt betydligt tidigare. Rosmasters kopparstick synes nämligen vara gjordt närmast efter LIEBES, hvilket väl är gjordt direkt efter ÅKERMANS, och då det ju är antagligt, att någon tid förflöt mellan utförandet af de olika gravyrerna, kan man med stor säkerhet antaga, att ÅKERMANS kopparstick är graveradt åtminstone under Linnés lifstid. Det sannolika synes mig vara, att det är gjordt någorlunda samtidigt med Inlanders medaljong.

Fig. 19.

I sammanhang med ofvan anförda medaljonger torde det äfven vara lämpligt att behandla de silhuetter, som framställa Linné (Nr 106 a, Fig. 19). Jag känner fyra stycken sådana i medaljongform, alla mycket lika hvarandra och alla målade på själfva glaset med en tämligen ljus blågrå botten, äfvenledes målade på glaset. Härtill komma tvänne klackringar med Linnés och hans frus bilder målade på samma sätt. Äfven dessa silhuetter äro mycket lika Inlanders medaljong, ehuru omvända. Profilen visar dock rätt stora afvikelser, så väl hvad ansiktet som peruken vidkommer. Jag har icke lyckats utröna, från hvilken tid de förskrifva sig. Alldeles liknande silhuetter af den Aurivilliska familjen har jag sett hos professor Chr. Aurivillius. De äro säkerligen gjorda af samma artist och samtidigt, men icke heller för dem har jag kunnat erhålla någon närmare tidsbestämning. Då emellertid en af dessa framställer professor CARL AURIVILLIUS, af hvilken man för öfrigt icke känner någon profil och hvilken dog 1786, är det allt skäl att antaga, att dessa äro gjorda före denna tid. Härtill kommer att tre af Linnés silhuetter motsvaras af sådana af hans fru och att hon på dessa ser ganska ungdomlig ut, i alla händelser ej gärna kan vara 60 år eller däröfver, samt att det är högst antagligt, att hon har setat för dessa, då ingen annan profil af henne är känd. Det torde på grund häraf kunna antagas, att dessa silhuetter äro gjorda under 1770-talet, och det troliga är väl, att äfven de äro starkt påverkade af Inlanders medaljong.

Ungefär samtidigt med denna medaljong är det porträtt, som PER KRAFFT målade af Linné för Vet. Akademiens räkning och som ännu finnes i dess ägo (Nr 107 Pl. XI). Beslutet därom fattades vid Akademiens sammanträde d. 16 mars 1773. Protokollet för detta sammanträde innehåller: »§ 1. Innan Hr. v. Linné kom up, proponerade Sekreteraren, om icke K. Akademien nu, då Herr v. Linné någon tid kvarblifver i Staden, ville låta någon af våra bästa Målare göra et Portrait af honom, at pryda Sammankomstsalen och förvara till Hans åminnelse. Det bifölls enhälligt och Sekreteraren fick befallning at fråga Baron Adelcrants antingen Professor Pasch

eller Professor Kraft ansågs skickeligast at göra det. Hr. Adelcrants tillstyrkte sedan, at Hr. Kraft skulle görat.» Först i Akademiens verifikationsbok för 1774 finnes däremot Kraffts räkning för porträttet med ram å 1,000 daler kopparmynt, daterad d. 3 maj samma år. Det är således något osäkert, när det målades. Då emellertid i protokollet såsom skäl för att just då låta måla porträttet anfördes, att Linné någon tid skulle vistas i Stockholm, är det väl troligt, att åtminstone utkastet gjordes då. Af Linnés i det föregående anförda yttrande (Egenh. ant., s. 67) under år 1774: »Wettenskaps-Academien lät måla Linnés Portrait att sätta ibland sine Fundatores, som den medaille Akrell [Inlander] förut gjordt af wax; bägge mycket lika», synes dock framgå, att porträttet ej blef färdigt förr än efter Inlanders medaljong och först 1774. Det är också signeradt nämnda år.

Så väl af nyss anförda yttrande, som af ett annat, »Men det som Wettenskaps-Academien lät måla 1774 kan intet förbättras», är det klart, att Linné själf ansåg detta porträtt mycket likt. Hedin säger (a. a., s. 40) beträffande detsamma: »Ehuru likt och ypperligt måladt detta [Roslins] Portrait är, så torde man kunna påstå, att det original, som blifvit gjort af Krafft den Äldre, och äfven äges af Kongl. Vetenskaps Akademien täflar, i likhet med det förra». Det torde icke heller kunna betviflas, att detta porträtt var synnerligen lyckadt.

Eichhorn har trott, att detta porträtt tillhört Collegium medicum, som sedan efterträds af Sundhetscollegium och Medicinalstyrelsen. I sin tidigare uppsats (1875) säger han, att porträttet målades antagligen omkring 1770 och förvarades i Sundhetscollegii vackra målerisamling, samt beskriver det efter Acrels kopparstick. Sedermera fick han i uppdrag att katalogisera denna porträttsamling och säger i denna katalog efter att ha redogjort för det porträtt, han anser måladt af JOHN V. BREDÅ »Ännu 1797 ägde Collegium Medicum en bild af Linné målad af P. Krafft 1774, graverad af Snack och af Fr. Acrel samt vitsordad för utmärkt likhet. Den saknas numera i samlingen.» Hvar den tagit vägen är honom obekant. Ännu vid denna tid, då detta antecknades, visste han således icke, att Kraffts porträtt fanns i Vet. Akademiens ägo. Detta lärde han emellertid senare känna och i sin uppsats af år 1885 säger han: »tidigast bland dessa [som framställa Linné som gubbe] är ett porträtt, måladt 1774 af den utmärkte Per Krafft d. ä., förr tillhörigt k. sundhetskolegium, men numera (sannolikt genom utbyte mot en målning från 1800-talet) k. vetenskapsakademien». Att detta är ett stort misstag, framgår af det föregående. Prof. Fries, angifver också (a. a., D. 2., s. 250), att Vet. Akademien låtit måla detta porträtt. Orsaken till Eichhorns misstag är naturligtvis den, att han antagit, att Collegium medicum, som 1797 lät Acrel gravera ett kopparstick (Nr 113) efter Kraffts porträtt, också ägde detta. Redan Hedin säger dock

tydiligen, såsom af det föregående framgår, att Kraffts porträtt, då hans arbete utgafs, ägdes af Vet. Akademien.

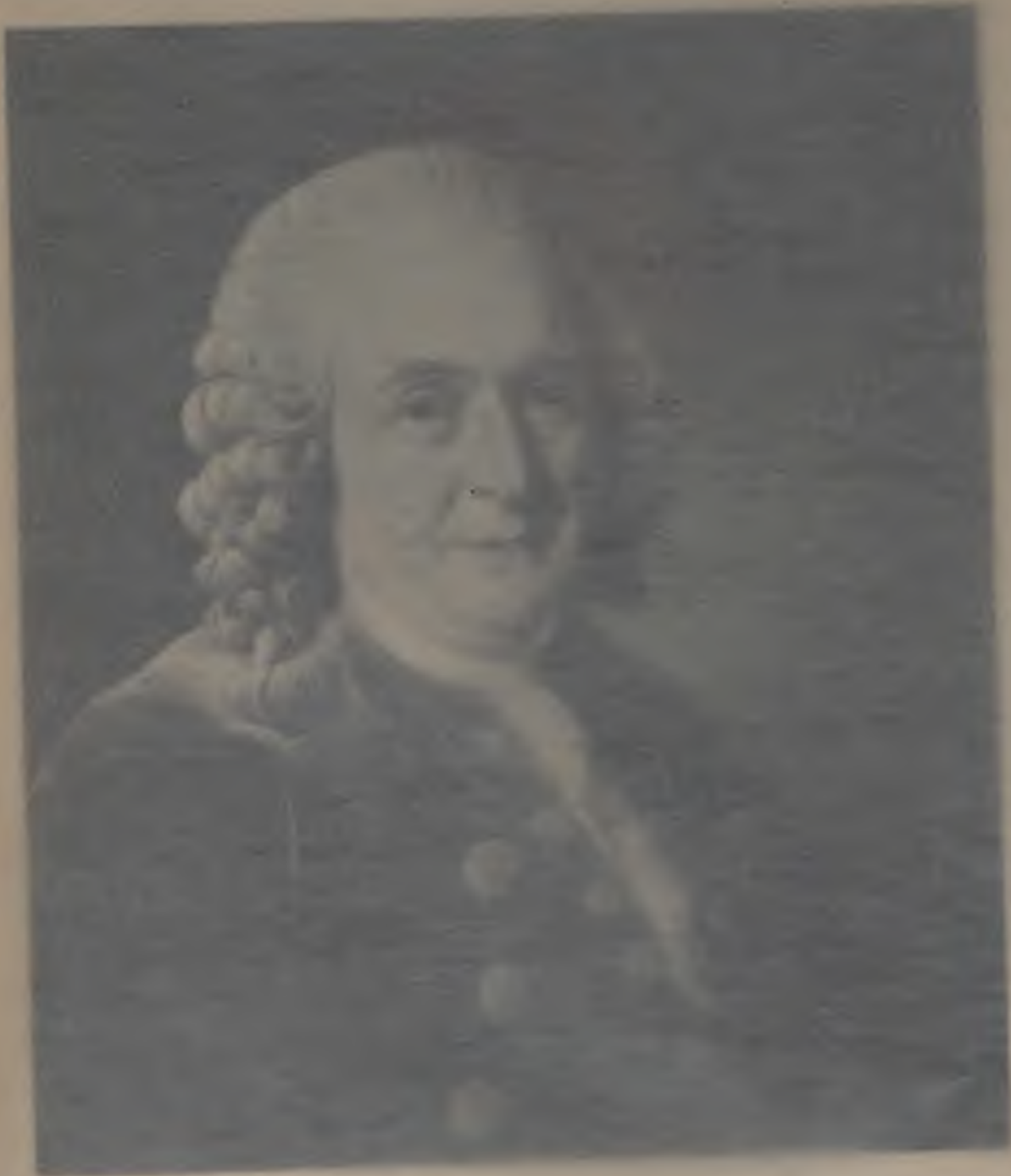
Ett porträtt i olja (Nr 108), mycket nära öfverensstämmande med Kraffts, men osigneradt, äges af fru LOUISE TERSMEDEN, f. STRÖMBERG. Teckningen är nästan identisk, blott i mindre viktiga detaljer beträffande handen, orden etc. något afvikande. Rocken är också på detta porträtt mycket ljusare blå och ansiktet blekare. Äfven detta synes mig väl måladt och det förefaller mig högst sannolikt, att äfven det är gjordt af Krafft själf. Vet. Akademiens exemplar är dock kraftigare utfördt. Helt säkert är det ena en replika af det andra, men det torde vara svårt att afgöra, hvilketdera är först måladt. Det kan ju nämligen vara mycket möjligt, att KRAFFT till en början gjorde det osignerade porträttet och sedan för Akademien målade det signerade. På denna fråga vill jag emellertid ej närmare ingå. Det har blifvit mig berättadt, att fru Tersmedens porträtt af Linné skulle ha blifvit skänkt till archiater NILS ROSÉN VON ROSENSTEIN, och att denne i utbyte skulle ha skänkt Linné sitt, hvilket på senare tider inköpts af kammarjunkaren C. H. TERSMEDEN. Det är ju mycket möjligt, att ett utbyte af porträtt verkligen ägt rum mellan dessa båda herrar, men säkerligen är det i så fall ej det ifrågavarande, som blifvit skänkt till v. Rosenstein, då han dog redan i juli 1773, och äfven om porträttet målades våren 1773, det säkerligen ej bortskänktes, innan Vet. Akademiens exemplar blef färdigt. Möjligen har det tillhört professor CARL AURIVILLIUS, Linnés efterträdare som Vetenskaps societetens ständige sekreterare, densamme, som skrifvit det disticon, hvilket graverats på BERGQVISTS och PREISLERS kopparstick. Från honom kunde det genom arf ha kommit till släkten Tersmeden. Därom känner jag dock ingenting.

Ett par kopior af Kraffts porträtt äro gjorda af MAGNUS HALLMAN (Nr 109 och 110).

Efter Krafft ha också tvänne kopparstick blifvit stuckna, det ena 1780, på HOLMBERGS bekostnad af SNACK (Nr 112), är tämligen olikt, det andra, såsom förut är nämndt, 1797 af ACREL för Collegium medicum. Ett nyare tryck af det sistnämnda är äfven användt som titelplansch i S. Hedins Minne af Linné . . . Angående detta kopparstick säger Hedin (a. a., D. 2., s. 41): »Detta portrait är utan tvifvel det som v. Linné i sednare åren af dess lefnad har den mesta likhet».

Vi komma nu till de af den berömde svenske målaren ALEXANDER ROSLIN gjorda porträtten. Dessa äro tre stycken, två bröstbilder och ett knästycke, det ena af de båda förstnämnda tillhör samlingarna på Gripsholm, det andra Vet. Akademien och knästycket finnes i Versaillesgalleriet. För korthetens skull vill jag här kalla det förstnämnda Gripsholmsporträttet (Nr 117, Pl. XII), det andra Stockholmsporträttet (Nr 118, Pl. XIII) och det tredje

www.libtool.com.cn

LINNAEUS
CAROLINUS
SVEDESVENSKA AKADEMIENS
RESEKRETERARE

www.libtool.com.cn

LINNÉ

OLJEMÅLNING AF A. ROSLIN, 1778.
TILLHÖR KUNGL. VET. AKADEMIEN.

www.libtool.com.cn

Versaillesporträttet (Nr 116, Fig. 20). Versaillesporträttet och Gripsholmsporträttet känner jag endast genom fotografier. Artisten J. HAAGEN, som kopierat både Gripsholmsporträttet och Stockholmsporträttet, har sagt mig, hvad som ju äfven framgår af fotografien, att det senare är vida mer utarbetadt och bättre måladt än det förra.

Om Roslins porträtt säger LINNÉ under år 1775 (Egenh. ant., s. 68): »Herr Roslin, som af andra tager 1,000 plåtar, gör Linnés Portrait gratis och så förträffligt, att intet kan vara likare; alla andra äro något olika». Och i en annan anteckning af honom (se s. 16) heter det: »Efigies Roslini optima».

Genom professor Fries har jag erhållit följande utdrag ur bref af LINNÉ angående Roslins porträtt. I bref till A. BÄCK d. 3 nov. 1774 säger LINNÉ: »Råkar M. Br. Hr Riddaren Roslin, som intet har sin make i werlden, så var god och fråga, när jag får komma. Tänk han war så unique uti generositet och lofvade aftaga mitt hufvud gratis, då han tager för hwart portrait 7 à 8,000 d:er; och det lofvade han

mig första gången jag hade lyckan se honom. Gud giwe han ej ångrade sig. Det wore en orsak för mig att än en gång i min lifstid se Stockholm.»

I ett senare bref till BÄCK d. 18 nov. 1774 heter det: »Nog ville Hr Collegæ hafwa mig till Stockholm med sig, när de skola presentera första boken af Bibel versionen, men Lectiones, Præsidier, kalla luften, Debilitas senilis lära hindra mig. Dock har jag lust komma, om Ridd. Roslin, den store conterfejaren har tid att göra mig den faveur, som han så resonabelt lofvat», och i ett bref af d. 22 nov. samma år äfvenledes till BÄCK säger LINNÉ: »Om

Fig. 20.

jag har hälsan, wist skall jag till Stockholm att nyttja den myckna och dyrbara gunst vår store Roslin offererat mig så oskyldigt».

Säkerligen reste han också till Stockholm, men förmodligen först följande år, då porträtt målades. Hvilket af porträtten, som då utfördes, är ej så godt att afgöra, då Roslin sedermera tog detta med sig till Paris och sedan synes ha hemsändt tvänne, de båda bröstbilderna. Roslin har tydligen från början ej tänkt taga med sig den här utförda målningen, utan först senare beslutat sig för detta och därvid vändt sig till Vet. Akademiens sekreterare P. WARGENTIN, som synes ha begärt Linnés tillstånd härtill. LINNÉ säger nämligen i ett bref till denne af d. 17 sept. 1775 »genom mitt wistande på Hammarby fick jag ej posten för än i dag. Hr Roslin har gjort porträttet gratis, hade altså frihet att disponera det, fast utan mitt tycke, men här igenom gör han mig dubel grace, ty det är endast gjort för äfterwerlden, och der till aldrig kan komma [att blifva] wackrare och likare aftagit än i Paris, gör honom min wördsama tacksägelse om han är qwar, och säg att jag är honom dubelt tacknämlig». Det är af detta bref äfven tydligt, att orsaken, hvarför Roslin ville taga porträttet med sig, var, att han i Paris ville kopiera det.

Nu är det alldeles säkert, att åtminstone det porträtt, som nu tillhör Versailles-galleriet, var färdigmåladt här i Sverige. Detta är nämligen mycket noga kopieradt af LORENS PASCH d. y. (hvarom mera i det följande), och då denne, så vidt jag har mig bekant, efter sin återkomst till Sverige 1766 ej lämnade landet, måste hans kopia vara gjord här och således originalet här blifvit fullbordadt.

I Vet. Akademiens protokoll för d. 10 sept. 1778 omtalas i § 2, att Roslin på grund af . . . uppmaningar, som af åtskilliga af Akademiens ledamöter framstälts till honom, då han var i Sverige, vidtalat en af de berömdaste kopparstickarne i Paris »att gravera Archiater Linnés Portrait efter det lyckliga originalportrait, som Hr Roslin själf här gjorde». Det skulle kosta 1,000 livres, och han frågar, om Akademien ville betala dessa mot villkor att erhålla plåten och alla de afdrag, som däraf komme att göras, »hvilka til en del kunde säljas och troddes blifva så begärliga öfver hela den lärda verlden, at icke allenast de utlagda penningarna skulle åter inflyta, utan ock K. Akademien kunna derpå något vinna . . . Akademien biföll detta med största nöje, och befallte Secreteraren svara, samt göra anstalt om vaxel, hvilket ofördröjligen skedde». Akademiens protokoll af d. 2 juni 1779 förmäler åter om ett bref från Roslin af d. 12 maj, däri han berättar, att kopparsticket nu är färdigt samt 500 exemplar afdragna och 150 af dessa hemsända med Herr Sergel. De öfriga anser han skola kunna säljas i Paris och annorstädes utomlands för 2 livres stycket. Utom de 1,000 livres som kopparstickaren fått, kosta afdragning och papper 86 livres. »Sjelfva Original-Portraitet, som

Hr. Roslin här [i Sverige] sjelf för egen räkning gjorde, tillbjuder han att skänka K. Vetenskaps Academien. Alt detta fägnade K. Academien, och uppsköt öfverläggningen, huru de 150 Exemplaren skola disponeras, til des de hitkomma.» I ett bref till LINNÉ d. y. dateradt d. 19 juli 1779 säger WARGENTIN: »Af Sal. Herr Archiaterns i koppar stuckna porträtt, efter Roslins Original, äro nu 150 Exemplar hitkomne. Det är öfvermåttan vackert, äfven likt, fast än Sal. Archiatern är förestäld yngre och fylligare än han var de sista åren. Det kostar Academien öfver 3,600 d:er k:mt.» Detta är det af BERVIC utförda kopparsticket (Fig. 21). Enligt protokollet af d. 21 juli samma år § 2 uppvisades då exemplar af kopparsticket. »Alla de närvarande funno det ganska väl gjordt, men de voro af olika tycke om dess mer eller mindre likhet med vår saknade Linné. K. Academien beslöt, at Enke-Frun och Sonen, samt Hr. Bäck som parenterat och Hr. Sergel skola få hvarsitt exemplar tilskänks, men att de öfriga hemkomna skola säljas til Herrar Ledamöter och andra, som det åstunda köpa å en half Riksdaler stycket.» På sammanträdet upplästes brefvet från Roslin af d. 12 maj, däruti han tillbjuder Vet. Akademien »til skänks sjelfva Original-Portraitet, som han här, för 4 år sedan, målade och hvarefter det graverade är gjordt i Paris. Secreteraren fick befallning att med de utsöktaste ord tacka honom för detta tillbud, som af Academien med största fägnad emottogs.»

Sedan LINNÉ d. y. mottagit kopparsticken, skrifver han till WARGENTIN i ett odateradt bref följande: »Jag tackar ödmjukast för exemplaren af min S. Faders portrait, hvaraf iag lämnat min Moder sitt. Det är ganska vackert

Fig. 21.

och är väl graveradt; skada at det blifvit så fylligt, då det eljest borde varit mycket likare. Hvar gång iag ser det, finner iag det i första momentet ganska likt, men som försvinner så snart iag längre ser det. . . . Huru går det med Roslinska portraitet? Kan det återfås? Det skulle bäst passa, at wara uti Ämbets-huset, där begge Rudbeckarna äro förut.»

Då Linné d. y. skref detta, hade han tydligen ej fått någon underrättelse om, att ett porträtt af hans far af Roslin blifvit skänkt till Vet. Akademien, och det porträtt, beträffande hvilket han undrar, om det kan återfås, är tydligen detsamma, som Linné d. ä. åsyftar i sitt bref af d. 17 sept. 1775, som Roslin målat för hans räkning, men önskade taga med sig till Paris.

I ett senare bref till WARGENTIN af d. 12 aug. 1779 säger LINNÉ d. y.: »Att min S. Fars portrait är skänkt af Roslin till Kongl. Akademien, kan iag vist aldrig ha något emot, utan är dermed ganska nöjd». Af detta synes framgå, att Linné d. y. då fått höra, att Roslin skänkt ett porträtt af hans far till Akademien och, då han ej återfått det, som Roslin tagit med sig, detsamma som han ansåg »bäst passa att wara uti Ämbets-huset der begge Rudbeckarna äro förut,» antog, att det var detta, som blifvit skänkt till Akademien. Det vore ju orimligt att sätta i fråga, att Linné d. y. skulle ha något emot, att ett annat porträtt af Roslin skänktes till Akademien.

Beträffande de tre porträttens förhållande till hvarandra kunna ju flera kombinationer tänkas. För min del föreställer jag mig saken på följande sätt. Roslin erbjöd sig, då han träffade Linné, att måla honom gratis och gjorde detta för hans egen skull, möjligen äfven med en tanke på att måla en replika för att utställa i Paris. Han målade då knästycket, hvilket Linné själf såg och beundrade. Sedermera tog ofvannämnda tanke bestämdare form, och då han ej under sitt korta besök i Sverige hann utföra replikan, tog han efter att ha erhållit Linnés tillstånd porträttet med sig till Paris. Där blef till en början icke heller något gjordt åt saken. Först efter Linnés död i början af år 1778 började han åter tänka på detta. Linné var nu emellertid död och porträttet kunde således ej återsändas till honom. Roslin brydde sig därför ej om att måla någon fullständig replika, utan behöll den ursprungliga taflan och nöjde sig med att måla en bröstbild, hvilken han föreslog Akademien att låta sticka i koppar, ett förslag, som föredrogs på sammankomsten d. 10 sept. 1778 och af Akademien antogs. Denna bröstbild skänkte han sedan till Akademien, och denna, som visste, att Roslin lofvat Linné porträttet, frågade hans son, om han hade något emot, att Akademien mottog detta, hvarpå han förklarade, att han var »dermed ganska nöjd». Roslin ansåg väl dock, att han borde i någon mån uppfylla det löfte han gifvit Linné och sände så till familjen Gripsholmsporträttet. Att detta tillhört familjen samt sedan blifvit inköpt af Gustaf III och uppsatt på Gripsholm, angifves af Hofberg i Biografiskt handlexikon (D. 2., s. 197). När

www.libtool.com.cn

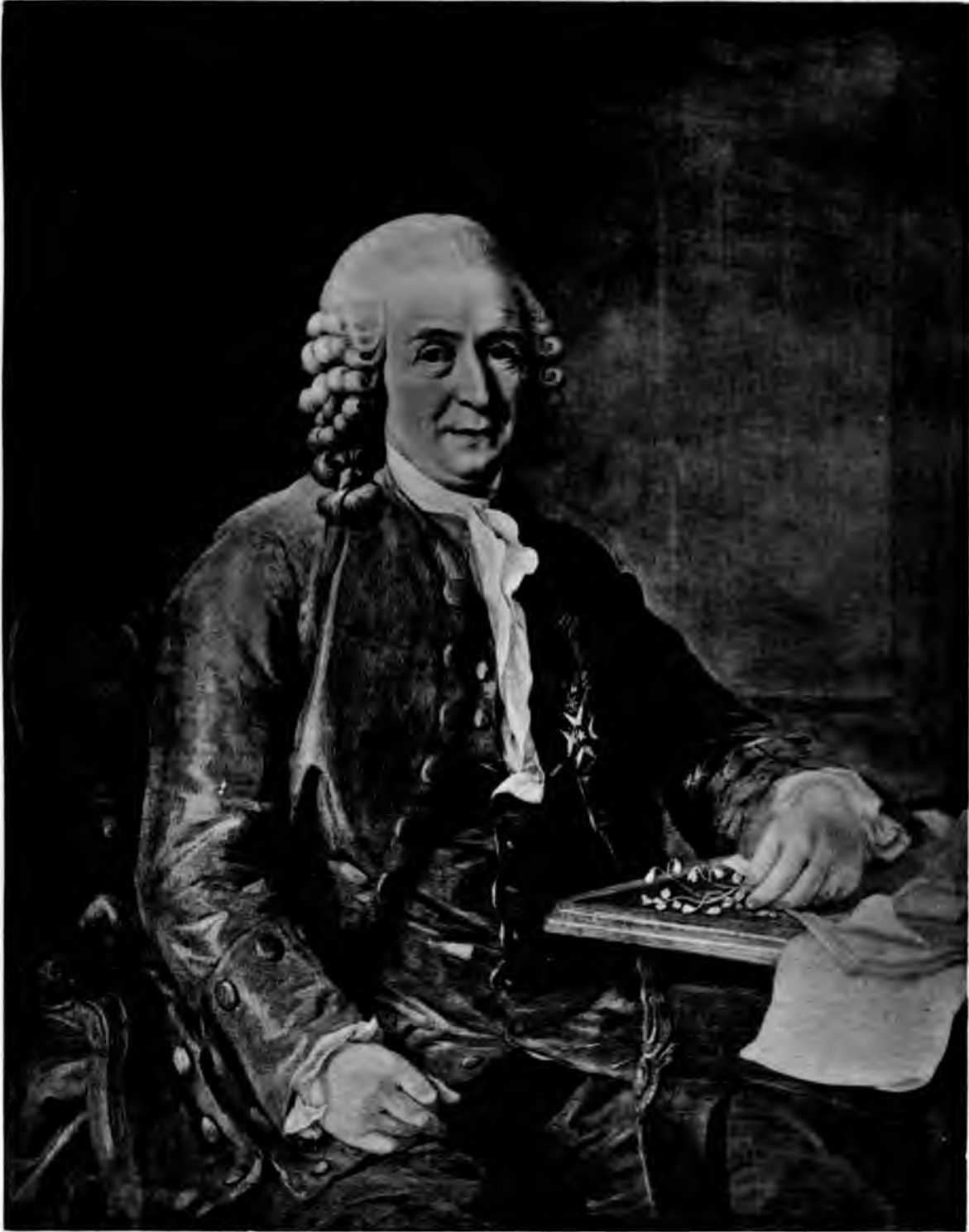

Portrait of L. Müller, 1800. (Faint text)

das N. Westphal, Stockh

g. Tathers. Linnéorträt.

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

OLJEMÅLNING AF L. PASCH, KOPIA EFTER A. ROSLIN.

TILLHÖR LINNEAN SOCIETY I LONDON.

detta utfördes, vill jag lämna oafgjordt. Helt säkert är det icke en ren kopia af öfre delen af Versaillesporträttet, då ställningen på axlarna är en annan, rocken är af sammet, ej af siden som på detta, kråset har en helt annan form, samt en linnéakvist finnes anbragt i knapphålet, hvilket ej är förhållandet med Versaillesporträttet. I allt detta öfverensstämmer det med Stockholmsporträttet, och det ser ut, som det ena af dessa båda skulle vara måladt efter det andra. Då emellertid Gripsholms- och Versaillesporträtten, åtminstone så vidt man kan döma af fotografierna, beträffande anletsdragen mer öfverensstämma med hvarandra än med Stockholmsporträttet, synes det mig antagligast, att Gripsholmsporträttet är måladt före det sistnämnda, möjligen som ett utkast till detta, vare sig nu det gjordes redan i Sverige eller först efter återkomsten till Paris.

Jag har således kommit till det resultat, att Versaillesporträttet med all säkerhet är måladt i Sverige, att det är möjligt, att Gripsholmsporträttet äfven målades här, samt att Stockholmsporträttet målades senare efter detta i Paris.

Beträffande de Roslinska porträttens likhet med Linné, ha vi redan sett, att Linné själf ansåg det porträtt, som han hade tillfälle att se, efter hvad jag i det föregående sagt, sannolikt Versaillesporträttet, mycket likt »så förträffligt att intet kan vara likare», han har ju ock kallat det: »effigies Roslini optima». Detta porträtt hade emellertid säkerligen icke många svenskar tillfälle att se, och något omdöme af Linnés vänner, som särskildt syftar på Gripsholmsporträttet, känner jag icke. Hvad åter Stockholmsporträttet beträffar har Linné med all säkerhet ej kunnat yttra sig om detta, och många yttranden af samtida finnas ej heller därom. Hedin säger, ss. förut är nämndt: »Ehuru likt och ypperligt måladt detta Portrait är, så torde man kunna påstå, att det original, som blifvit gjordt af Krafft den Äldre, och äfven äges af Kongl. Vetenskapsakademien, täflar i likhet med det förra». Man torde där kunna läsa mellan raderna, att han anser Kraffts porträtt likare. S. L. Gahn säger (enl. meddelande af prof. Fries) i en anteckning, som förvaras bland Abr. Bäckes anteckningar till Äminnelsetalet (Ups. Univ. Bibl. Mskrpt. X 217): »Men det som Herr Roslin målade tyckte han själf [Linné] vara mycket likt, andre att det war mindre likt, och koppartrycket derefter i 4° som Roslin bestyrde om i Paris på Kongl. Swenska Wenskaps Academiens bekostnad, blef långt mindre likt än de små förut». Af dessa nämner han i denna anteckning endast ett nämligen »Linnæi Portrait i Philosophia Botanica 1751» (Bernigeroths kopparstick). Några andra direkta äldre omdömen om Stockholmsporträttet känner jag icke. Däremot ha vi i det föregående sett åtskilliga yttranden beträffande BERVICS kopparstick, som är utfördt efter detta porträtt, och då det är mycket likt originalet, torde man ha fullt skäl att tillämpa dessa yttranden äfven på detta. Af dessa

framgår tydligt, att nämnda kopparstick ej skattades högt hvad likheten beträffar. Att nu J. G. Acrel i sitt Præsidetal säger: »Af alla Portraiter öfver honom [Linné], är det af Bervic stuckna det bästa, änskönt yngre förestäldt, än hans år då vöro», torde ej upphäfva betydelsen af öfriga omdömen om detta. På grund af dessa torde man alltså kunna sluta sig till, att Roslins Stockholmsporträtt ej är utmärkt af någon synnerlig likhet, och jag finner häri en förklaring därpå, att Kraffts och Roslins porträtt i Vet. Akademiens samlingssal, hvilka framställa honom med en tidsskillnad af i alla hänseelser mindre än två år, äro hvarandra så olika.

Af de tre Roslinska porträtten äro Gripsholms- och Versailles-porträttet hitintills föga kända. Det förstnämnda omnämnes visserligen af Carruthers, men hans kunskap därom är mycket ofullständig, och det senare tyckes han icke alls känna.

Angående Versaillesporträttets senare historia har jag dels genom lektor G. RYDBERG, dels genom artisten R. HAGLUND erhållit följande upplysningar. Det var utställt på salongen i Paris 1779 och kom genom köp före år 1861 till Galleriet i Versailles, där det bär Nr 4514. Det torde ha varit illa medfaret och blef för några år sedan restaurerad. Vid rengöringen af taflan upptäcktes, att Linné på porträttet bär nordstjärneorden, hvilket förut ej syntes. Denna blef sedan vid restaureringen uppmålad. Detta förklarar, att på en fotografisk reproduktion af detta porträtt, som utkom bland en serie sådana från Museet i Versailles 1897, nordstjärneorden alldeles saknas, under det att på en i föl tagen fotografi, hvilken här är reproducerad, denna orden visserligen finnes, men mycket dåligt utförd utan krona och ej nedhängande från ett band utan, efter hvad det tyckes, fäst på ett sådant.

Versaillesporträttet är, såsom i det föregående är nämnt, kopieradt af LORENS PASCH. Carruthers (1889, s. 24, 25) säger om detta porträtt: »The painting in the rooms of the Stockholm Academy was copied by prof. Laurent Pasch for Archbishop von Troil. This copy was sent by the Archbishop as a present to Sir Joseph Banks. Pasch's painting differ in several respects from the original. Roslin's portrait represents only the bust of Linnæus, while Pasch's picture is a threequarter length.» Det är tydligt, att kopian icke är gjord efter Stockholmsporträttet, men i öfrigt har jag allt skäl att antaga, att dessa uppgifter äro riktiga. UNO V. TROIL gjorde som nyblifven fil. magister 1770 en utländsk resa, hvarunder han bland annat i sällskap med sir JOSEPH BANKS och DAN. SOLANDER besökte Island. Från denna resa återvände han våren 1773. År 1775 blef han hofpredikant, och det synes mig icke alls oantagligt, att han detta år af Roslin utverkade tillstånd att låta Pasch göra en kopia för öfversändande till Banks i England. Enligt Carruthers öfvergick detta porträtt efter Sir Joseph Banks död till Robert Brown, som skänkte det till Linn. Society 1853, i hvars bibliotek det nu hänger.

Efter Pasch's porträtt ha sedan direkt eller indirekt gjorts en del gravyrer, de flesta i England. De märkligaste bland dessa äro ett kopparstick i folio af bröderna FACIUS (Nr 120) och ROBERTS kopparstick (Nr 131 b).

Gripsholmsporträttet åter synes tidigt ha blifvit kopieradt af MAGNUS HALLMAN, som enligt C. R. Nyblom (Ups. Universitets Konstsamlingar, Upsala 1898, s. 21) var född 1745, men lefde ännu 1796, var först student, ägnade sig sedan åt måleriet i det han »konterfejade» präster, lärde m. fl. i sin födelsebygd Östergötland, men äfven var verksam i Upsala. Af Linné har han, så vidt jag har mig bekant, utfört minst nio porträtt. Af dessa är ett, det förut omtalade, med säkerhet originalporträtt, två äro kopior efter Kraffts, äfven förut omnämnda och de öfriga sex (Nr 137, 138, 139, 140, 141 och 142), så vidt jag kan se, mer eller mindre fria kopior af Roslin. Det är ju svårt att på en tämligen dålig kopia se, om den är gjord efter Stockholmsporträttet eller efter Gripsholmsporträttet, för min del tycker jag dock, att de afgjort mer likna det senare, och ansiktets form öfverensstämmer också mer med detta. Då härtill kommer att detta porträtt efter all sannolikhet en gång tillhört Linnés familj, är det ju också sannolikare, att Hallman kopierade detta. Alla de mig bekanta sex kopiorna öfverensstämma däri, att de på baksidan ha en mycket lång inskrift med stor stil och säkerligen på alla målade af Hallman själf. Denna inskrift innehåller Linnés namn och titlar och på alla, utom ett, äfven namnen på flere eller färre af de vetenskapliga samfund, af hvilka Linné var medlem. Alla innehålla också uppgift på dagen för hans födelse och död samt den på Ljungbergers medalj (Nr 460) förekommande latinska versen »Deam luctus angit amissi — Cybéle». Beträffande olikheterna mellan dessa målningar och deras respektive inskrifter hänvisar jag för öfrigt till beskrifningarna, vill blott här ytterligare fästa mig vid en sak. Utom på ett af dessa porträtt (Nr 138), det som tillhör Upsala Universitet, på hvilket knapparna i rocken och västen öfverensstämma med dem på de Roslinska bröstbilderna, äro knapparna ornerade med gula böjda linier, som utstråla från en punkt af samma färg i midten af knappen. Vi skola i det följande återkomma till detta förhållande.

Beträffande tiden för målningen af Hallmans kopior, uppgifver han denna olika på de olika porträtten, för ett 1772 i maj, för ett annat 1774 och för ett tredje 1796. På ett är den näst sista siffran oläslig och på två saknas helt och hållet uppgift om tiden för målningen. Det torde emellertid vara tämligen säkert, att alla äro målade efter Linnés död. Detta framgår redan med stor sannolikhet däraf, att Linnés dödsdag är angifven på alla och ej på något synes vara ditskrifven senare eller af annan hand. Det är vidare, såsom jag i det föregående sökt visa, ej säkert att Roslin 1775 målade något annat porträtt af Linné färdigt än Versaillesporträttet och efter detta äro dessa kopior säkerligen icke tagna. Det är också föga troligt, att Hallman hade

tillgång till någon Roslins målning, medan denne var kvar i Sverige, och det (eller de) porträtt han här målat tog han som jag ofvan visat, med sig då han reste. Sedermera kom intet tillbaka hit förr än 1779, som framgår af Linné d. y:s ofvan citerade bref till Wargentin, 1779, däruti han undrar, om man kan återfå porträttet. Det är därför mycket egendomligt, att Hallman daterat ett porträtt redan 1772 och ett annat 1774. Jag kan icke finna annan förklaringsgrund till detta, än att han ej hade rätt väl reda på, när Roslin målade sitt porträtt och därför tämligen godtyckligt ditsatte året. Egendomligt är i alla fall, att han på ett äfven angifvit månaden. Detta kunde möjligen förklaras så, att Hallman vid denna tid målat ett själfständigt porträtt af Linné, hvilket han äfven i någon mån lade till grund för kopiorna af Roslin, möjligen kan det vara från detta han tagit knapparnas ornering. Något sådant porträtt är emellertid icke bekant. Hallman har nu visserligen icke på något af dessa porträtt uppgifvit, att det är en kopia efter Roslin, men att något af de här ifrågavarande skulle vara ett originalporträtt, anser jag, sedan jag lärt känna dem alla, alldeles uteslutet. Vissa af dem äro ju så till vida tämligen fritt målade, som han ibland medtagit mer ibland mindre af kroppen än Roslin på sina bröstbilder, och knapparna äro på de flesta proportionsvis mindre och flera än på de nämnda Roslinska målningarna, samt såsom ofvan är nämndt för det mesta af ett annat uteseende, men i öfrigt öfverensstämma de i allmänhet så nära med Roslin, att intet tvifvel kan råda därom, att de äro kopior. Endast ett (Nr 141), det som nu finnes i Linn. Society, syntes mig till en början i detta afseende något osäkert, men sedan jag blef i tillfälle att se den baron FUNCK tillhöriga gouachemålningen (Nr 140) och fann, att Linn. Society's målning tydligen är en kopia närmast efter denna, hvilken kopia förmodligen på grund af vårdslöshet blifvit i vissa fall ytterligare förändrad, synes det mig alldeles klart, att icke heller detta porträtt kan vara originalmålning.

Jag har uppehållit mig tämligen länge vid Hallmans ganska underhaltiga kopior, men jag har ansett det af en viss vikt att så vidt möjligt få utrönt, i hvad mån de kunna vara originalporträtt eller icke, äfvensom i hvilket förhållande de kunna stå till det porträtt af Hallman, som legat till grund för det af BARTOLOZZI ornerade vackra kopparsticket, som 1806 publicerades af Thornton (Nr 145, Pl. XV). Af detta finnas tvänne varianter, den ena beträffande bilden signerad OGBURNE den andra H. MEYER. Carruthers anser, (1889, s. 25), att Ogburne är den, som gjort porträttet, och att hans namn blifvit ersatt med Meyers, för min del tror jag dock snarare, att förhållandet är omvänt, då plåten tyckes mig vara mer sliten på det med Ogburne signerade. Under detta kopparstick finnes nu uppgifvet, dels att det är graveradt efter en målning, som tillhörde AYLMEYER BURKE LAMBERT, dels att HALLMAN, en lärjunge till Linnæus, målat originalet efter naturen. Angående detta

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

Linnaeus, Carl von Linné, 1707-1778. Engraving by R. A. Bartolozzi, 1805. Original painting by M. Hallman, 1766. Copperplate by H. Meyer.

LINNÉ

KOPPARSTICK AF H. MEYER EFTER MALNING AF M. HALLMAN.
ORNERING AF R. A. BARTOLOZZI, 1805.

Digitized by Google

LINNÉ

KOPPARSTICK AF H. MEYER EFTER MÅLNING AF M. HALLMAN.
ORNERING AF R. A. BARTOLOZZI, 1808.

Hallmans porträtt säger Carruthers (1889, s. 25), att det tillhört A. B. LAMBERT från början af 1800-talet till hans död 1842, då det såldes på auktion efter honom. Enligt auktionskatalogen skall på baksidan af detta porträtt ha stått följande anteckning: *A stronger likeness than Sir Joseph Banks's Portrait of him . . . Dryander*, en uppgift som borde vara rätt tillförlitlig, då DRYANDER var svensk botanist, och en af Linnés lärjungar. Med Banks porträtt menas, såsom Carruthers också framhåller, tydligen Pasch's kopia af Roslin, hvilken kopia såsom vi ofvan sett ursprungligen tillhörde Sir Joseph Banks. Hvert detta Hallmans porträtt tagit vägen efter auktionen, är icke bekant.

Det torde dock icke vara allt för svårt att det oaktadt göra sig en viss föreställning om detsamma. Innan jag öfvergår till denna fråga, måste jag dock lämna en redogörelse för bilden på kopparsticket. Denna liknar ju i hög grad Roslins bröstbilder, men kroppen är betydligt mera framåtvänd, kråsets riktning mera vertikal, knapparna mindre, i rocken 5 stycken och i västen 5 oknöppta. Dessa knappar förete alldeles samma ornering som på flertalet af de Hallmanska kopiorna, och ansiktet är rätt afvikande från de Roslinska porträtten.

I professor SONDÉNS samling finnes nu en gravyr (Fig. 22) af LINNÉ i medaljongformat och i punktmanér likasom Meyers porträtt och alldeles lika stor som

medaljongen på detta med en äfvenledes lika stor oval infattning, men utan den yttre orneringen och utan all skrift. Ansiktet, peruken, ställningen och orden äro också så godt som alldeles identiska på båda, under det att kråset och västen på den osignerade gravyren äro tagna efter Pasch's porträtt eller efter någon afbildning af detta, och knapparna sakna ornering. Jag har aldrig sett eller hört talas om något annat exemplar af denna gravyr och för min del finner jag det i hög grad antagligt, att den är ett första försök till framställande af den medaljong af Linné, som skulle omfattas af Bartolozzis ornering. På den osignerade gravyren äro peruken och kläderna tydligen i detalj kopierade efter Roberts' (se s. 63) kopparstick och således indirekt efter Pasch's

Fig. 22.

målning. Äfven ansiktet är så likt Roberts' stick, att det mycket väl skulle kunna tagas för en kopia efter detta. Det visar dock vissa rätt tydliga afvikelser, under det att det vida mer öfverensstämmer med det på Meyer-Bartolozzi. Afvikelserna från Roberts bero sannolikt därpå, att vid ansiktets utförande hänsyn blifvit tagen till den målning af Hallman, som då ägdes af Lambert. Detta försök måtte emellertid blifvit kasseradt, möjligen just därför att Thornton önskat göra medaljongen än mera lik Hallmans nyssnämnda målning, som fått ett så ampelt vitsord af Dryander. Alltnog, gravyren ändrades eller gjordes om, och helt säkert anlidade man då ytterligare Hallmans porträtt för förändringarna. Efter detta tog man tydligen knaparna och säkerligen äfven kråset, hviket dock, enär kroppen var vida mer framåtvänd, än på Hallman och Roslin, måste ändras till sin riktning.

Af de Hallmanska kopiorna finnas visserligen två i England, den ena (Nr 141) är den förut omnämnda, som tillhör Linn. Society. Den är enligt Caruthers på senare tider inköpt i Sverige och skänkt till Societeten. Denna kan således omöjligen ha tillhört Lambert, däremot kunde ju detta varit förhållandet med den andra (Nr 139), numera tillhörande Botanical Garden i Oxford. Att döma af en fotografi af denna, som professor VINES haft godheten sända mig, är det dock föga troligt, att det är den, som blifvit använd för Meyers bild, hvartill kommer att enligt prof. Vines intet spår på baksidan skall synas af Dryanders inskrift. Man får således antaga, att det var en sjunde af Hallman utförd kopia efter Roslin, som tillhörde Lambert. Säkerligen skilde denna sig ej synnerligen mycket från de öfriga. Det är ju möjligt, att Hallman på denna träffat en något större likhet, men att döma af hans original af 1769 och hans mig bekanta kopior, synes det mig dock föga sannolikt, att likheten skulle ha varit särskildt stor. Icke heller gör Meyers kopparstick intryck af någon större likhet. Dryander har ju också endast sagt, att likheten är stor på Pasch's målning.

Sedermera synes Gripsholmsporträttet ej ha blifvit kopieradt förr än 1833. Enligt meddelande af herr C. F. E. BRANDBERG skall nämligen i den af grefve Carl Bonde 1876 utgifna katalogen öfver tafvelsamlingen på Vibyholm finnas upptagen en kopia efter Roslins porträtt på Gripsholm af O. OHLSSON 1833 (Nr 151). Samme konstnär har utfört den med namnet *Ohlsson* signerade litografien (Nr 152), hvilken således väl äfven är gjord efter Gripsholmsporträttet och säkerligen samtidig med den målade kopian.

Stockholmsporträttet blef, som i det föregående visats, medan det ännu var kvar i Paris, stucket i koppar af BERVIC (Fig. 21). Om detta kopparstick säger Eichhorn (1875), att det är ett af de yppersta kopparsticksporträtt, som finnes af någon svensk man, och det kan ju icke nekas, att det är vackert. Hvad åter porträttlikheten beträffar torde af det föregående med full tydlighet framgå, att denna ej är så stor, som önskligt hade varit.

Detta kopparstick har sedan legat till grund för omkring en fjärdedel af alla mig bekanta gravyrer öfver Linné. En del af dessa äro ganska vackra och mycket lika originalet, några äro ytterst dåliga.

Bervics kopparstick är omvänt efter Roslin, men därvid så ändradt, att knappar och knapphål kommit på rätt sida och likaså orden och linné-rankan. En hel del efterbildningar äro sedan i sin ordning omvända, hvarvid bildens ställning naturligtvis blir densamma som på Roslins porträtt. Några gravörer ha vid omvändningen åter omflyttat knappar etc., då porträttet i sin helhet ju blir ganska likt Roslins tafla; linnéan och orden komma dock i allmänhet ej på samma plats som på detta.

Andra gravörer ha helt enkelt omvänt porträttet, utan att taga hänsyn till knappar, orden etc., som då naturligtvis komma på orätt sida. Sedan ha åter i flere fall de sålunda omvända porträtten afbildats och åter omvänts.

En särskild serie af kopior efter Bervic utmärker sig därigenom, att linnéan, som på Roslins och Bervics porträtt sitter ofvanför ordensbandet, blifvit nedflyttad på detta, äfven anmärkt af Carruthers (1889, s. 24) beträffande Jaquemot. Denna förändring gjordes först af BERTONNIER på hans vackra stålstick af 1833, säkert af utrymmesskäl, då han betydligt förkortade bilden. Honom kopierade JAQUEMOT sannolikt 1834, och förmodligen är det efter hans mycket spridda stålstick, som de flesta öfriga gravyrer af denna typ äro gjorda.

Efter Bervics kopparstick synas äfven några målningar ha blifvit utförda. En af dem finnes i Linn. Society (Nr 173).

Först 1835 synes åter Vet. Akademiens porträtt blifvit afbildadt och denna gång i litografi af J. CARDON (Nr 227). Han gjorde till en början en afbildning vänd åt höger som originalet. Ett aftryck af denna litografi finnes i Finska konstföreningens samling, och pastor WADSTRÖM har beträffande detta meddelat mig, att H. Bukowski, af hvilken han erhållit det, uppgifvit det vara ett kasseradt försök af Cardon. Orsaken, till att det kasserades, skulle ha varit att kronprins Oscar, som då var kansler för Upsala Universitet, hade förklarat detta porträtt vara »fult likt», hvarför Cardon gjorde ett nytt (Nr 228). Detta blef omvänt likasom Bervics kopparstick. Det skiljer sig från detta särskildt genom ett mera leende drag kring munnen, perukens yfvighet, linnérankans utseende samt därigenom att det femte knapphålet i västen här är knäppt. Efter detta porträtt, som äfven ritades 1835, ha en hel del svenska reproduktioner af Roslin utförts, i allmänhet lätt igenkännliga på den yfviga peruken och linnérankans form.

Nästa gång kopierades Stockholmsporträttet i olja 1841 af artisten P. BERGGREN, men kopian förändrades af honom till knästycke (Nr 247). Denne artist är ju icke känd såsom särdeles utmärkt, men att döma af en fotografi

synes denna målning vara ganska väl gjord. Efter denna är ingen kopia tagen.

År 1872 utfördes, enligt benägen uppgift af artisten R. Widing, åter en litografi efter Vet. Akademiens porträtt af HUGO PETERSSON, BIRGER. Detta porträtt (Nr 248) är såsom originalet till höger, och flere reproduktioner äro gjorda efter detta, bland dem en rätt stor af WIDING omkring 1880 (Nr 251).

Ännu återstår ett egendomligt porträtt af LINNÉ, som torde få anses som original. Det är en på Hammarby förvarad oljemålning, på hvilken Linné är klädd i ljusblå rock (Nr 256, Fig. 23). Jag har mycket undrat öfver detta

Fig. 23.

porträtt. Det är ingalunda vackert och mycket hårdt måladt, men det kan icke nekas, att ansiktet är uttrycksfullt, och det är möjligt, att det varit rätt likt. Carruthers säger (1906, s. 66, 67), att Magnus Hallman gjort åtskilliga kopior af Kraffts porträtt, och två sådana finnas på Hammarby, båda mycket dåliga reproduktioner, och att den ena af dessa är Hallmans porträtt af 1769, den andra är osignerad. Det är tydligt, att han med den senare menar det nu ifrågasvarande porträttet. Carruthers tviflar ej på, att båda dessa äro grundade hufvudsakligen på Krafft, med vissa inflytelser från Roslin och från en del gravyrer efter Ehrensvärd. Han tillägger: »The mysterious mass of paint making the portrait appear as if springing out of a cloud, was probably sug-

gested by the academie gown, with appears in these engravings.» Angående porträttet af 1769 har jag redan förut yttrat mig, och lika litet som jag kan anse detta vara en kopia efter Krafft, lika litet kan jag tänka mig det nu ifrågasvarande utgöra en sådan. Jag kan icke se, att det finnes någonting i detta porträtt, som erinrar om Krafft, om jag undantar hårknuten, som dock är ganska olika, men lagd utefter axeln på samma sätt som på Kraffts porträtt. Detta kan ju lätt förklaras så, att Linné antingen brukade ha hårknuten så liggande eller tyckte, att det var lämpligt att lägga den så, då han skulle afmålas; den ligger ju på ungefär samma sätt äfven på Inlanders medaljong. Jag har icke heller någon särskild anledning att antaga, att det ifrågasvarande porträttet skulle vara måladt af Hallman. Tvärtom tycker jag, att ansiktet

After

... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...

... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...
... the ...

... the ...
... the ...

LINNÉ

MEDALJ I GIPS AF T. SERGEL, 1794.
I BRONS PÅ GRAFVÅRDEN I UPPSALA DOMKYRKA.

tigast att antaga det ena vara ett originalporträtt och det andra en kopia af detta. Under denna förutsättning tvekar jag icke att antaga, att Hammarbyporträttet är originalet. Därför tala, i min tanke, flera omständigheter. Först och främst är det något bättre måladt, framför allt blicken lifligare, vidare är det behandladt med mera omsorg, duken är uppspänd på en vanlig träram, under det duken till Nordstedts porträtt är spänd öfver en träskifva, och det har stannat på Hammarby samt försetts med en vacker skulpterad ram, hvilket väl tyder på, att det ej så alldeles obetydligt uppskattats. Då emellertid, som ofvan nämnts, det Nordstedtska porträttet så väsentligt afviker från Hammarbyporträttet med afseende på ansiktsuttrycket, är det ju möjligt, att LINNÉ äfven setat för detta. Det har antagligen blifvit skänkt till Linnés broder, från hvilken prof. Nordstedt härstammar, eller möjligen senare till prof. Nordstedts fader, som studerade i Uppsala och då var engärna sedd gäst i sina släktingars hus.

Genom konstaterandet af den nära öfverensstämmelsen mellan dessa båda porträtt ha vi erhållit ett ytterligare bevis för, att porträttet på Hammarby verkligen föreställer LINNÉ. På baksidan af det Nordstedtska står nämligen följande inskrift: *Carl von Linné Professor et Archiater, Eques ord. de Stella Polar. Natus 17—07 obit 17—*, och då detta porträtt således tydligen föreställer LINNÉ, kan man ej hysa något tvifvel om, att äfven Hammarbyporträttet framställer honom.

Svårare är det att bestämma tiden för de båda porträttens tillkomst, men äfven därvid har man af ofvannämnda inskrift en viss ledning. Det synes nämligen af den alldeles tydligt framgå, att det Nordstedtska är måladt, medan LINNÉ lefde, i annat fall skulle naturligtvis äfven dödsåret ha utsatts, och är detta måladt under hans lifstid, måste äfven detsamma vara förhållandet med Hammarbyporträttet, om detta är originalet. De båda porträtten måste således ha varit målade före 1778. Ser man nu på de insjunkna och tärda dragen på Hammarbyporträttet, förefaller det mig, för den händelse det verkligen någorlunda återgifver LINNÉS ansikte vid den tid, då han målades, som om detta skulle ha skett senare än Krafft och Roslin gjorde sina porträtt, således efter det Linnés drag i betydligare grad härjats af sjukdom. Ett stöd för, att det målats senare än Kraffts porträtt, finner jag också däri, att ordensbandet saknar rosett. På alla öfriga mig bekanta originalporträtt af LINNÉ, där han är iklädd orden, utom på Roslins, är ordensbandet nämligen försedt med en rosett, och det synes mig ej osannolikt, att han vid den tid, då Roslin målade honom, hade utbytt rosetten mot ett enkelt band. Enligt min åsikt borde således Hammarbyporträttet vara måladt omkring 1776, och det är ju möjligt, att det var likt honom på denna tid, då det förseddes med en jämförelsevis dyrbar ram och ansågs värdt att kopieras. Säkerligen är han dock icke förskönad på detta porträtt.

Innan jag avslutar redogörelsen för LINNÉS originalporträtt, torde det vara lämpligt att taga i betraktande den egendomliga medaljong, af hvilken ett exemplar finnes i komministergården vid Råshult och ett annat i Stenbrohults kyrka (Nr 337, Fig. 24), båda af järn. Beträffande det förstnämnda, känner man alls intet om dess historia, det senare har enligt meddelande af kyrkoherden J. BERG blifvit skänkt till kyrkan af bergsrådet J. L. ASCHAN, säkerligen omkring 1850, då det först från år 1851 är upptaget i kyrkans inventarieförteckning. Enligt traditionen skall det vara gjordt vid Lessebo bruk.

Frågan är nu, när denna medaljong möjligen kan vara gjord, om den är gjord under Linnés lifstid och han setat för den, eller om den är gjord efter hans död. För det förre talar enligt min åsikt, att den verkligen är ganska lik LINNÉ, likare än i allmänhet de postuma afbildningarna, men på samma gång så afvikande från öfriga porträtt, utom en profil af SNACK, hvarom mera i det följande, att den icke kan sägas vara en efterbildning af något af dem. Den omständigheten, att han här afbildas flintskallig tyder väl också på, att skulptören haft LINNÉ själf för

Fig. 24.

sig vid modelleringen, då man knappast kan antaga, att en person, som på grund af tillgängliga porträtt, modellerat en bild af Linné, skulle ha gjort honom så flintskallig, som han är på denna medaljong. Mot antagandet, att den skulle vara gjord under Linnés lifstid, talar däremot den ofvan anförda traditionen, att Stenbrohultsexemplaret skulle vara gjutet vid Lessebo. Enligt E. Tunelds Geografi öfver konungariket Sverige, ed. 8, Stockholm 1832 (D. 3., s. 718) skall gjuteriet vid Lessebo vara anlagdt först 1803, då »det här i orten obekanta sättet att tillverka kokkärl i sluten sand» infördes. Enligt samma arbete köptes Lessebo 1802 af ofvannämnda bergsrådet Aschan, hvilken väl således också anlade gjuteriet. Det ligger då nära till hands, att han låtit gjuta dessa båda medaljonger, ehuru den ena

först omkring 1850 blef skänkt till kyrkan. Nu är det emellertid ingenting som hindrar, att modellen till dessa järnmedaljonger var tidigare gjord, redan under Linnés lifstid, ehuru gjutningen i järn skedde först under början af 1800-talet. Skulle modellen till dessa medaljonger verkligen vara gjord under Linnés lifstid, torde den vara tidigare än Inlanders medaljong, men senare än Drottningholmsmedaljongen, således från slutet på 1760-talet.

Efter den ofvan behandlade medaljongen synes mig SNACKS nyss omnämnda kopparstick (Nr 258) vara gjordt. Det framställer LINNÉ i profil och liknar, så vidt jag kan finna, icke på långt när något annat porträtt af Linné så mycket som denna medaljong, ehuru Snack försett Linnés bild med ett yfvigt och lockigt hår. Ingen gravyr är senare gjord efter detta skäligen tarfliga kopparstick, och jag kan ej tänka mig, att medaljongen skulle vara det. Ledsamt nog vet man dock icke heller, när kopparsticket är gjordt. Jag äger ett exemplar af Joh. B. Bussers, Utkast till beskrifning om Upsala, 1773, i hvilket detta förekommer inhäftadt mellan första och andra delen. Bussers arbete är likasom Snacks porträtt tryckt på bokhandlaren I. C. HOLMBERGS bekostnad, och det är ju mycket möjligt, att porträttet var afsedt att inflyta i någon senare del af Bussers verk, hvilken dock aldrig kom ut. Det är väl troligt, att det gjorts något så när samtidigt med det äfvenledes på I. C. Holmbergs bekostnad af Snack efter Krafft utförda kopparstick af Linné, som bär årtalet 1780.

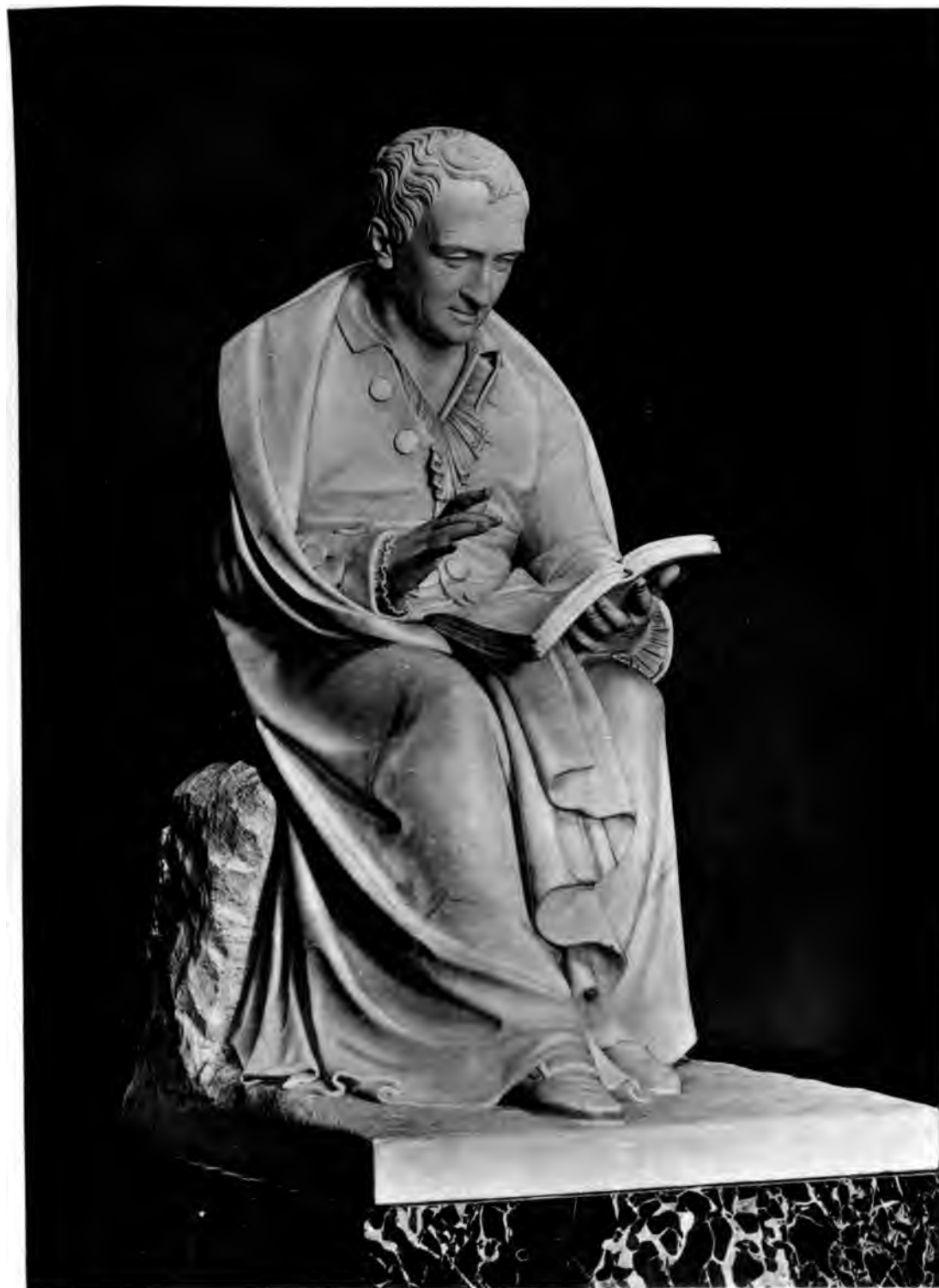
I detta sammanhang torde det vara lämpligt att beröra en annan medaljong, hvilken en gång existerat, men hvars utseende numera är alldeles obekant. I LINNÉS »Tillsägelser till sin hustru», däri han, såsom förut är nämndt, bestämmer, att gipsmedaljongen, som finnes i hans lusthus, skall gifvas åt Biblioteket, säger han också: »Sätt messingsmedaljongen, som är i mitt lusthus, öfver grafven och lätt i honom insticka: Princeps Botanicorum Natus 1707 Mai Mortuus . . .» Med gipsmedaljongen menas, som vi redan sett, en afgjutning af Drottningholmsmedaljongen, hvad han menar med messingsmedaljongen är däremot en fullständig gåta. Enligt Fries, Linné (D. 2., s. 409) kallar han denna på ett annat ställe »kopparplåten med mitt ansigte». Drottningholmsmedaljongen har säkerligen aldrig blifvit gjuten i metall, då exemplaret på Drottningholm är af gips, och för öfrigt är det föga troligt, att Linné i sitt lusthus (= museum) hade tvänne afgjutningar af samma medaljong. Af Inlanders medaljong känner jag visserligen ett par exemplar af metall, men när de blifvit gjutna, vet jag icke och det synes mig föga troligt, att LINNÉ skulle ha föreskrifvit, att en så liten medaljong, där bildens höjd föga öfverstiger 7 cm., skulle uppsättas i kyrkan. Den enda förklaring jag kan finna är, att det funnits en tredje tämligen stor medaljong, som gjorts under Linnés lifstid och hvilken han haft i sitt museum.

Det är ju icke omöjligt, att denna medaljong, hvilken sannolikt någon

LINNE
STATY LINNEUSI ANNO 1760
I STATUEN AVANDETTA I LINNEUS

www.libtool.com.cn

LINNÉ

STATY I MARMOR AF J. N. BYSTRÖM, 1829.
I BOTANISKA MUSEET I UPPSALA.

www.libtool.com.cn

tid varit upphängd i kyrkan men borttagits, då grafvården restes, senare blifvit afgjuten af Aschan vid Lessebo. Att observera är också att på medaljongen vid Råshult står ungefär samma inskrift målåd, som Linné föreskref skulle inristas på hans medaljong nämligen: *Botanicorum Princeps*. Födelse- och dödsår äro dock icke utsatta på denna.

En annan för närvarande okänd afbildning af LINNÉ, hvilken äfven fanns under hans lifstid, var den medaljong, som hertigen af NOAILLES lät anbringa på det monument, han till Linnés ära uppreste i sin trädgård (se s. 8).

Jämför man nu de här omtalade originalporträtten, skall man finna, att de i allmänhet gå väl ihop med hvarandra, några äro dock mera, andra mindre lyckade, och för att bilda sig en god föreställning om Linnés drag torde det vara lämpligast att, med bortseende från näsans för starka krökning på några, hufvudsakligen fästa sig vid följande: den osignerade teckningen, som legat till grund för HOFFMANS målningar, SCHEFFELS oljemålning af 1739, FEHRMANS medalj, den osignerade gouachen, som kopierats af BERNIGEROTH, LUNDBERGS pastell, som legat till grund för det general Ericson tillhöriga porträttet och för Braunschweigporträttet, SCHEFFELS oljemålning af 1755, som kopierats af PREISLER, INLANDERS medaljong, KRAFFTS oljemålning, ROLINS knästycke och den osignerade målningen med blå rock på Hammarby. Dessa porträtt visa också alla det glada, godmodiga uttryck, som skall ha varit så karakteristiskt för Linné, och de flesta äfven den djupa, genomträngande blick, som beskrives af Fabricius och som man så gärna tänker sig hos en af vetenskapens stormän.

Äfven efter LINNÉS död ha en mängd afbildningar gjorts af honom. De postuma målningar och gravyrer, som utgöra rena kopior af originalporträtt, ha i den mån de ansetts äga betydelse, redan i det föregående omnämmts. Härtill komma några genrebilder, af hvilka de flesta dock hafva föga konstvärde, samt några rena fantasiporträtt utan allt värde.

Helt annorlunda förhåller det sig med skulpturerna, hvilka äfven i de fall, då de öfvervägande sluta sig till ett bestämdt porträtt, icke kunna vara blott kopior af detta, utan åtminstone till någon del måste bli uttryck för den totalbild af Linné, som konstnären under studiet af mer eller mindre goda porträtt för sig utarbetat. Detsamma gäller äfven de medaljer, som ej äro blott kopior af en gravyr, en byst, en medaljong eller af annan medalj, men dessa äro ej många.

Vi komma således här att hufvudsakligen sysselsätta oss med skulpturer, och bland dessa synas mig sådana vara af särskildt intresse, som offentligen blifvit uppsatta till hans ära.

Beträffande den medalj, som Gustaf III lät prägla med anledning af Linnés död, kan den, hvad ansiktet beträffar, anses vara en kopia af Inlanders medaljong och är därför i det föregående omnämnd.

Den första byst, som, så vidt jag vet, gjordes af LINNÉ, restes i Jardin des plantes i Paris 1790. Angående aftäckningen af denna finnes i Stockholmsposten för d. 11 dec. 1790 följande redogörelse.

»Den 23 Augusti 1790 samlades kl. 7 om aftonen det här [i Paris] warande Samfund af Lärde i Natural Historien, hwars ändamål är at hedra minnet af de i anseende til denna Wetenskap namnkunnige och store Män, medelst deras Busters upsättande uti Botaniska Trägården. Samfundet inwigde då offentligen den Swenske Carl von Linnés Buste, sedan Det förut beslutit, at samma Buste, nu i Gips, skall, så fort som möjligt är, ge rum för en annan af Bronze; på det at denna afbild af von Linné må vara oförgänglig, som hans minne och arbeten, och tillika ewigt wittna om deras beundran, som uprest den åt honom.

Ceremonien derwid war följande, efter föranstaltande af Herrar Cels, Throuin och Broussonet, hwilka dertil woro utnämde Commissarier af Samfundet.

Busten, beledsagad af alla i Paris warande Lärde i Natural-Historien, blef buren til dess tilärnade rum. Der höll Herr Louis Bose, Samfundets Ordförande, et Tal, hwaruti han afhandlade det stora gagn v. Linné gjort Natural-Historien. Sedan upplästes en skriftelig berättelse öfwer denne Act, hwarefter samma berättelse, tillika med Talet och en lista på alla Samfundets Ledamöter förwarades uti stammen af Colonnen.

En stor mängd af Medborgare biwistade denna Ceremonie, och ådagalade derwid, at namnen af de store Män, hwilka gifwit glans åt Wetenskaperna, högaktas äfwen af dem, som ej idka desamma.»

En liknande redogörelse förekommer i Actes de la Société d'histoire naturelle de Paris, T. 1., Paris 1792, där äfwen en afbildning af bysten jämte omgifningar förekommer (Nr 339, Fig. 25, framställer blott en del af densamma). Af denna framgår, att bysten är placerad under en ceder och att den framställer LINNÉ klädd i tidens dräkt. Den är tydligen gjord med ledning af BERVICS kopparstick, men hårknuten hänger ned på högra axeln. På taflan har emellertid bilden vid graveringen blifvit omvänd, alldenstund knapphålen sitta till höger. Detta är, så vidt jag har mig bekant, den enda tydliga afbildning, som blifvit bevarad af denna byst.

Själftva aftäckningsceremonien är återgifven på ett samtidigt kopparstick i färger (Nr 338). Bysten står äfwen här under cedern, men är mycket liten och i antik dräkt. Under taflan finnes däremot en afbildning af Linné, hvilken ju möjligen kan framställa bysten. Äfwen här är hårknuten på högra sidan. Underskriften innehåller bland annat, att bysten är upprest under den ceder, som Linné själf planterat 1646, naturligtvis ett misstag af gravören.

Denna bysts tillvaro blef dock icke lång. I ett arbete af E.-T. Hamy, Le museum d'histoire naturelle il y a un siècle; description de cet établisse-

ment, d'après des peintures inédites de Jean-Baptiste Hilaire, Paris 1894, återgifves i fototypi bland andra en tafla af denne målare, utförd 1794 med underskrift: *Le Grand Labyrinthe, le Cèdre du Liban et le Buste de Linné* (Nr 340). Bysten står äfven här under cedern, men är på fototypien så liten, att anlets-

Fig. 25.

dragen ej synas. Texten upplyser emellertid om, att cedern planterats 1734 af BERNARD DE JUSSIEN äfvensom att bysten några dagar efter, sedan taflan var målad, skulle ha blifvit sönderslagen af »sansculottes», hvilka trodde, att den föreställde Charles IX. Den stod således ej på sin plats mer än fyra år.

Närmast i tiden efter bysten i Jardin des plantes kommer en staty i Palermo (Nr 341, Fig. 26). Enligt benäget meddelande af professor A. BORZI restes den 1792, vid den tid då den botaniska trädgården där grundades. Den är utförd i stuck och står nu i den botaniska institutionens hörsal. Ansiktet synes mig mest påminna om BERVICS kopparstick, men förefaller betydligt yngre, och skjortan är öppen öfver bröstet ungefär som på EHRENSVÄRDS kopparstick.

År 1798 upprestes minnesvården i Uppsala domkyrka prydd med en medaljong af SERGEL (Pl. XVI). Själftva minnesvården bär också ofvannämnda årtal.

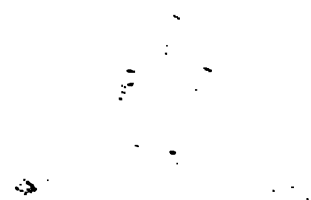

Fig. 26.

Huru vid åstadkommandet af denna minnesvård tillgått, har jag mig icke bekant, har icke heller kunnat ägna särskild omsorg på utredande af dylika frågor, som icke egentligen falla inom ramen af detta arbete. Af ett kopparstick med öfverskrift: *Förslag till Minnesvård öfver Arch. och Ridd. v. Linné* och bärande årtalet 1793 (Nr 342) synes, att redan vid denna tid förslag var å bane till minnesvården. Detta förslag öfverensstämmer också i allt väsentligt med den vård, som sedan upprestes. Men äfven ett helt annat förslag har en gång blifvit framlagdt, som framgår af ett gammalt manuskript, hvilket jag erhållit af artisten, fröken HULDA SCHENSON. Enligt detta skulle minnesvården bestå af en klippa af porfyr, därofvänför moln af bly eller brons samt en medaljong med Linnés bild i marmor, omgifven af en orm, och därofver en örn med en krans i näbben, allt af brons. Höjden var beräknad till 10 alnar. Förslaget synes varit framställdt anonymt och ledde ej till något resultat.

SERGELS medaljong på grafvården är betydligt afvikande från Drottningholmsmedaljongen. Först och främst är den som i allmänhet Sergels senare medaljonger mycket starkare upphöjd, och vidare framställes där LINNÉ mycket äldre, hvilket ju är helt naturligt; men äfven profilens kontur är mycket afvikande, i det näsan är rak och pannan ej på långt när så tillbakalutad. Utan tvifvel kände Sergel Linnés utseende från tidigare år, äfven om det icke skulle ha varit han, som gjorde den tidigare medaljongen, men sedan han 1764 lämnade Uppsala, hade han naturligtvis icke sett honom, och det synes mig, som om denna medaljong rönt ej så litet inflytande af den Inlanderska.

En byst af LINNÉ, klädd i antik dräkt förekommer äfven på ett kopparstick af RIEDLY af år 1799 (Nr 279), gjordt efter en målning af RUSSELL och

www.libtool.com.cn

MINNESVÅRDEN VID RÅSHULT.

OPIE, utfördt för den förut omtalade doktor Thorntons räkning och framställande Æskulap, Flora, Ceres och Cupido på olika sätt förhärlikande nämnda byst. Detta kopparstick förekommer i en första upplaga af Thorntons stora arbete och öfverskriften till den afdelning i detta, som har afseende på titelplanschen, lyder: »Description of the frontespice conjointly painted by Russell, R. A. Portrait Painter to the King, and Opie, R. A. The Bust of Linnæus, from a portrait in the possession of Sir Joseph Banks, Baronet, K. B. President of the Royal Society, etc. etc.» Häraf synes mig framgå, att bysten är ritad med ledning af Pasch's kopia af Roslin och att någon skulptur ej legat till grund för detta kopparstick.

Efter Russells och Opies tafla har senare ett större kopparstick gjorts af CALDWALL, tryckt med färger (Nr 280).

I sammanhang med uppgiften i nyssnämnda arbete vill jag nämna, att på samma sida, som ofvan citerade öfverskrift, finnes en vers till Linnés ära, beledsagad af en not af följande lydelse: »In allusion to the bust of Linnæus which was raised in the botanic garden at Edinburgh by the illustrious Dr. Hope, late professor of Botany». Häraf synes framgå, att Hope verkligen rest en byst af Linné i Edinburgh, och det ligger nära till hands att tänka på, att denna stod i samband med det monument, som John Hope uppreste med inskriften: *Linnæo posuit J. Hope*. Enligt uppgift af professor I. B. BALFOUR, mig meddelad af Mr JACKSON, lär emellertid för närvarande ingen byst af Linné finnas i Edinburgh. Professor Balfour nämner vidare, att det monument, som Hope rest till Linnés ära i den gamla botaniska trädgården i Leithwalk 1770, blifvit flyttadt till dess nuvarande plats i Edinburgh 1821, men att det icke finnes någon byst eller medaljong på detta, äfvensom att icke heller någon sådan är angifven på någon af de afbildningar af detta monument, som han sett. Det är ju möjligt, att Hope äfven rest en byst af Linné, som sedan blifvit förstörd.

Den första svenska byst, som gjordes öfver Linné, är JONAS FORSSLUNDS (Fig. 27). Den modelleras på initiativ af lifmedikus Sven Hedin för Wäxjö gymnasium och aftäcktes där under stor högtidlighet d. 25 maj 1807. Angående förberedelserna för bystens anskaffande och själfva aftäckningen har Hedin lämnat en utförlig redogörelse i, Minne af von Linné, Fader och Son. Häraf framgår, att det ursprungligen var meningen, att den skulle framställas i

Fig. 27.

»biscuit», och Forsslund förklarade sig nöjd med den ersättning, som kunde inflyta genom antecknade bidrag. Den lär också ha varit modellerad i detta ämne, men vid aftäckningen användes en afgjutning i gips. I ett tillägg vid slutet af ofvannämnda arbete meddelar dock Hedin, att han i stället för den af biscuit tillämnade och redan formade bysten låtit gjuta en annan i brons, »hvilken ciselerad och fullkomligt färdig med det första kommer att vid Wexjö Gymnasium uppställas, där den provisionele af Gips förfärdigade Busten vid seculaire Festens firande blef uppställd», samt att man hoppades kunna inlösa den med inkomsten af försäljningen af Hedins arbete. Vare sig nu denna försäljning inbragte mindre, än man väntat, eller orsaken varit en annan, gipsbysten är fortfarande kvar i Wäxjö och bronsbysten lär ha inköpts till Åbo. Tuneld säger nämligen i sin ofvan citerade geografi (D. I., s. 307) beträffande denna byst: »Ett [exemplar] af Brons är uppsatt i Keiserliga Akademiens i Åbo Natural-Historiska Museum», och C. P. Thunberg anför i ett bref till grosshandlaren C. Palmstedt af d. 5 febr. 1819, mig meddeladt af assistenten G. LINDSTRÖM, följande: »I anledning af sista ärade brefvet får jag äran upplysa at det är Forsslund, som modellerat den Linnés büst, som här endast finnes uti Gips . . . Den är misslyckad och liknar icke. Den enda som blef guten i bronche lärer blifvit såld till Åbo.» Därstädes finnes den emellertid icke kvar. Enligt benäget meddelande af Lektor TH. RENVALL finnes däremot å Universitetet i Helsingfors, i det zoologiska museet, en byst af Linné signerad: *Forsslund sculpsit 1807*, och helt säkert är detta samma exemplar, som ursprungligen köptes till Åbo. Enligt Tuneld (a. a., D. I., s. 307) fanns på den grefve TROLLE-BONDE tillhöriga egendomen Säfstaholm ett exemplar af denna byst formadt i »terre-cuite». Den har för några år sedan blifvit flyttad till slottet Theleborg. Enligt samme författare skola endast tre exemplar gjorts af detta ämne.

Den 25 maj 1807 firades äfven sekularfesten af Uppsala Universitet, vid hvilket tillfälle ett exemplar i gips af Forsslunds byst var uppsatt på den plats i den botaniska byggnaden, där sedermera LINNÉS bildstod skulle uppställas. Detta var förmodligen det exemplar, som konsistoriet enligt dess protokoll af d. 9 maj 1807 beslöt att inköpa.

På eftermiddagen den 25 maj vid Smålands i Uppsala studerande nations minnesfest utdelades kopparsticket (Nr 356) öfver bysten, hvilket på föranstaltande af nationen hade graverats.

Enligt Hedin har Forsslund »redan som ung Portrait-Målare studerat v. Linnés ansikte, hvilken han ofta sett i Uppsala, så att han, ledd af sitt lifliga minne och handledd af de bästa originalmålningar, är i stånd att lemna ett liknande och fulländadt arbete». Hedin synes också ha funnit bysten ganska lik, hvilket däremot icke var fallet med kopparsticket, beträffande hvilket han säger, att den artist, som haft i uppdrag att utföra detta, »på intet sätt

iaakttagit likheten, utan endast trott sig böra derom gifva ett begrepp i det hela jämte inspirationen». Som vi af det föregående sett, ansåg Thunberg åter bysten vara misslyckad och ej synnerligen lik Linné, hvilket synes mig i hög grad antagligt.

Från början af 1800-talet torde äfven en liten i alabaster skuren byst härstamma (Nr 359). LINNÉ är där försedd med peruk, mest påminnande om LJUNGBERGERS medalj, samt en vid kappa öfver axlarna likasom på denna. Västen är ganska egendomlig, alldeles afvikande från de mera kända porträtten, och omedelbart nedanför kråset, midt på bröstet sitter en orden föga liknande nordstjärnan. Det förefaller mig ganska sannolikt, att den är gjord efter nämnda medalj, på hvilken nordstjärneorden skjuter fram midt för bröstet. Äfven ansiktet sedt i profil påminner ej obetydligt om bilden på denna. Att döma af inskriften: *Carl.º Linnæus* synes den vara gjord i Italien. Den finnes i åtminstone två mycket nära öfverensstämmande exemplar.

Äfvenledes från början af 1800-talet stammar säkerligen en byst i Sèvresporlin (Nr 360, Fig. 28), af hvilken tvänne exemplar finnas i Sverige. Den är mycket vacker och säkerligen mycket dyrbar, likheten är dock ej synnerligen stor, och dräkten en ren fantasiprodukt. Den har emellertid afbildats på diplommet för Société Linnéenne de Paris, hvilket diplom synes ha blifvit färdigt först 1821, och har äfven legat till grund för den af REID & SON graverade medalj (Nr 510), som slagits af ett engelskt sällskap för botanik och trädgårdsskötsel, grundadt 1824.

År 1818 lät DURAND slå en medalj öfver Linné (Nr 504 Fig. 29). Såsom inskriften på frånsidan angifver, tillhör den en serie af medaljer öfver ryktbara män, hvilken Durand låtit präglä. Enligt Hyckert (a. a., s. 252) skall Linnés medalj vara den första i denna serie. Medaljen är graverad

Fig. 28.

af DUBOIS och bilden är betydligt afvikande från den på alla föregående medaljer samt helt säkert utan hjälp af något profilportätt gjord efter BERVICS kopparstick. Detta framgår af ansiktsdragen, särskildt den starkt krökta näsan, af vårtan på vänstra kinden, af perukens anordning samt af dräkten. Denna bild, stundom med smärre förändringar, har blifvit använd för en hel del medaljer, under det att bilderna på en del andra, ehuru ej så nära öfverensstämmande, dock tydligen äro graverade med ledning af DUBOIS bild. Så är t. ex. förhållandet med de medaljer, som graverats af WURDEN (Nr 508), där bilden förändrats på så sätt, att hårknuten blifvit mindre och en linnéakvist tillsatts i knapphållet.

Fig. 29.

Medaljerna af denna typ äro öfvervägande slagna i Frankrike och Belgien.

Närmast därefter bland mera själfständigt utförda afbildningar af Linné torde tvänne byster i Jardin Botanique i Bruxelles komma. Båda äro i gips och hvarandra mycket lika, den ena utan plint och uppställd i orangeriet är signerad *Gachard 1823* (Nr 361 Fig. 30), den andra med plint är osignerad och uppställd i drifhuset. Dessa byster synas, att döma af de fotografier jag haft tillfälle att se, vara gjutna efter samma modell. Denna är tydligen gjord efter bröderna FACIUS' kopparstick samt af skulptören insvept i en mantel, han har också afslutat peruken med en stor hårknut på hvardera sidan. Uttrycket förefaller att döma af fotografierna mindre likt Linné än på nämnda kopparstick.

Fig. 30.

Mycket nära dessa står bysten i botaniska trädgården i Leiden (Nr 362). Den är huggen i sandsten, och man skulle därför kunna tro, att den vore den ursprungligare. Den är emellertid icke signerad och ansiktsdragen äro mer olika bröderna Facius' kopparstick, än hvad förhållandet är med Bruxellesbysterna. Jag måste på denna grund tillsvidare antaga, att denna är en efterbildning efter Gachards byst.

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

STATY I BRONS AF FR. KJELLBERG, 1888
I HUMLEGARDEN I STOCKHOLM.

www.libtool.com.cn

Därefter komma vi åter till ett svenskt skulpturverk, **Byströms marmorstaty** i den botaniska institutionen i Uppsala (Nr 363 Pl. XVII). **Fries omtalar** i Linné, (s. 411), att Uppsala studenter vid påsktiden samma år, som Linné dog, beslöto att prägla en medalj eller uppressa ett annat minnesmärke, men att dröja med verkställandet till Sergels återkomst till Sverige. Om detta beslut ledde till något resultat synes vara obekant. Konung **GUSTAF III** skall hafva på ritningen till den nya botaniska byggnaden i Uppsala, till hvilken han själf lade grundstenen 1787, utmärkt den plats, där en Linnéstud skulle ställas, och Hedin säger (a. a. s. 49) att Gustaf IV Adolf »i nåder gillat, att Linnés bildstod skall uppställas i det nya Botaniska Husets Auditorium i Uppsala», samt antar, att Sergel af konungen blifvit utsedd att utföra denna.

Någon staty blef emellertid icke vid denna tid utförd. Sedermera togo studenterna åter saken omhand och 1822 beslöto de uppresandet af en sådan. **Byström** fick dess utförande i uppdrag, och d. 22 mars samma år undertecknades kontraktet mellan å ena sidan honom, å den andra rektor **E. G. Geijer** och nationernas kuratorer. Statyn skulle kosta 2,500 Rdr Hamb. Banco. År 1829 aftäcktes den högtidligt på den plats Gustaf III bestämdt, där den ock fortfarande står. Denna staty synes mig synnerligen tilltalande, ehuru den omständigheten, att Linné här framställles utan peruk, med kortklippt hår, ger hufvudet ett främmande drag.

I sammanhang med denna staty anser jag mig böra nämna en liten osignerad statyett (Nr 368), som helt säkert föreställer **LINNÉ** och om hvilken jag först alldeles nyligen fått kännedom. Den visar en viss öfverensstämmelse med föregående, i det Linné äfven här är afbildad sittande, draperad i en vid, fotsid kappa och håller en bok i knäet med vänstra handen, under det den högra är upplyftad. Afvikelserna äro dock ganska stora och ansiktet, som är föga utfördt påminner, ej mycket om Linné. Peruken, den på vänstra sidan nedhängande hårlocken och den krökta näsan, som dock är skadad, erinrar om **BERVICS** kopparstick. Om tiden för dess förfärdigande är intet bekant. Den har tillhört en kyrkoherde **WÄHLIN**, som var född 1787, och har alltid ansetts föreställa Linné. Att den gjorts i början af 1800-talet, är väl tämligen

Fig. 31.

säkert, möjligen kan den vara ett utkast afsedt för någon täfling till den staty, som studenterna beslutat uppställa och hvilken sedan utfördes af BYSTRÖM.

I sällskapet Natura Artis Magistra i Amsterdam finnes äfven tvänne byster af Linné (Nr 370 Fig. 31). De äro båda huggna i sandsten och på ena sidan af plinten signerade: *P. C. Depreter 1843* samt hvarandra äfven i öfrigt alldeles lika. En liknande byst befinner sig också i Linnæus-tornet vid Harderwyk, af hvilken Upsala Universitet med anledning af Linnéfesten nyligen fått mottaga en afgjutning i gips genom direktorn för Rijksmuseum Jhr B. W. F. VAN RIEMSDYK. Äfven denna är signerad som de båda föregående.

Fig. 32.

Dessutom finnes en liknande byst i trädgårdsskolan Linnæus vid Watergraafsmeer. Vid jämförelse af den hit ankomna afgjutningen med fotografier af den ena af bysterna i Natura Artis Magistra och bysten i trädgårdsskolan synes mig klart, att alla dessa byster äro gjorda efter samma modell; på den sistnämnda synes dock näsan vara ej obetydligt skadad. Jag antar att ett af sandstensexemplaren är det ursprungligaste. Modelleringen tyckes vara gjord med ledning af BERVICS kopparstick.

I samlingen på Bergielund finnes en medaljong af Linné (Nr 371, Fig. 32) i koppar framställd på kemisk väg. Den öfverensstämmer ej synnerligen nära med något annat porträtt af Linné, och man skulle nog icke tänka på, att den föreställer honom, om icke detta angäfvades på själfva medaljongen. Näsan är starkt krökt, och han framställes ganska flintskallig om också icke alls i så hög grad, som på Stenbrohultmedaljongen (Fig. 24). Af inskriften *C. Linnee* ser det ut som om den vore utförd i Frankrike. En dylik galvanoplastisk afbildning torde icke ha kunnat utföras förr än under 1840-talet, då också en sådan gjordes i Sverige (Nr 332) efter den bronsmedaljong, som utförts efter en af Wedgwoodmedaljongerna. En annan fråga är när originalet till den ofvannämnda medaljongen gjordes. Att ett sådant funnits, är ju klart, men om detta känner man ingenting. Sannolikt var detta gjordt mycket tidigare.

Genom förmedling af docenten i botanik härstädes, ROBERT FRIES, har jag erhållit fotografier af tvänne Linnébyster i Madrid. Den ena af dessa (Nr 374) är gjuten i brons och uppställd i »Jardin botanico». Öfverträdgårdsmästaren därstädes tror sig ha hört, att den rests 1856, men anser att man med full säkerhet kan antaga, att detta skett omkring midten af 1850-talet. Den är såtillvida af intresse, som den tyckes vara gjord efter TANJES porträtt och sålunda betydligt afviker från alla andra mig bekanta byster af Linné. Tyvärr är fotografien af densamma så dunkel, att den ej med fördel kan reproduceras. Den andra bysten, (Nr 375, Fig. 33), som är af marmor och står inne i orangeriet, är verkligen så litet lik LINNÉ, att man väl kan sätta i fråga, om den skall framställa honom.

Den uppgifves emellertid säkert föreställa LINNÉ, och jag tror nog, att så är förhållandet. En hårlock ligger öfver vänstra axeln, kläderna öfverensstämmande helt och hållet med BERVICS och en orden finnes, samt ofvanför denna i knapphållet en växt med fyra blommor, hvilka verkligen tyckas vara anordnade alldeles som blommorna på BERVICS kopparstick, men hvilka icke det ringaste påminna om linnéablommor. Sannolikt är denna byst mycket tidigare än bronsbysten, men då jag icke har någon som helst uppgift om tiden för dess uppresande, har jag ansett det lämpligast att redogöra för den i detta sammanhang.

Fig. 33.

Från midten af 1850-talet synes en liten statyett, modellerad af C. G. QVARNSTRÖM (Nr 376), förskrifva sig. Enligt benäget meddelande af justitierådet A. NORBERG, som äger ett exemplar af denna statyett, tror han sig ha hört, att Qvarnström modellerat den, utan annan anledning än en hos honom väckt förhoppning att få utföra densamma i stor skala, om och när fråga en gång kunde bli att i hufvudstaden resa en ärestod åt Linné. Qvarnström hade emellertid aflidit flera år, innan det blef allvar med denna sak. Justitierådet äger också, som motstycke till Linnébilden, en statyett i samma storlek, af Berzelius, alldeles öfverensstämmande med statyn i Stockholm, och antar det sannolikt, att båda statyetterna tillkommit ungefär samtidigt med utarbetandet af Berzeliusstatyn. Denna aftäcktes, som bekant, 1858.

Statyetten påminner beträffande anordningarna ej så litet om KJELLBERGS staty och är som denna försedd med en vid, ehuru betydligt kortare kapp.

I sammanhang härmed vill jag endast påpeka, att både före och efter denna tid gravyrer af olika slag, framställande Linné och hans lärjungar, producerats. Så väl tiden för deras framställande som konstnärerna äro dock för mig obekanta, och det torde vara tillräckligt att angående dessa hänvisa till förteckningen.

Fig. 34.

År 1860 utgaf *C. A. Dahlström*, Teckningar ur konung Gustaf III:s historia, hvori en litografi förekommer framställande Gustaf III hos Linné, och 1866 målade artisten *G. H. BRUSEWITZ* en tafla framställande LINNÉ och hans lärjungar. Taflan torde gifva en klen föreställning, om huru Linnés exkursioner togo sig ut, men den har så till vida spelat en viss rol, som den blifvit återgifven i litografi af *Familje-Journalen* (Nr 302) och denna litografi torde för närvarande vara ett af de mest spridda Linnéporträtt i Sverige.

År 1866 restes Linnémonumentet vid Råshult (Nr 379 Pl. XVIII), och *QVARNSTRÖM* utförde den på detta anbragta bronsmedaljongen. Här, likasom på den ofvan nämnda statyetten, har han afbildat LINNÉ i tämligen kort peruk, utan hårknut, men näsan är rakare och dragen synas mer öfverensstämma med *INLANDERS* medaljong.

På en byggnad i London, som en lång tid inrymt »London University», men numera är säte för »the Civil Service Commission», förekomma i nischer uppställda sta-

tyer af en mängd framstående vetenskapsmän och bland dem en af LINNÉ, gjord af *MACDOWELL*. Då byggnaden är uppförd 1869, får man väl antaga, att statyn gjordes vid denna tid. Den liknar, så vidt man af fotografien kan se, icke mycket Linné, och det torde vara omöjligt att säga, hvilken eller hvilka originalafbildningar, som legat till grund för ansiktsdragen.

Kommer så en byst i Breslaus botaniska trädgård (Fig. 34). Den är, såsom på sockeln angifves, skänkt af *M. WESEL* 1870. Den har, liksom de holländska och belgiska bysterna, en hårlock nedhängande på hvardera

LINNE

KAROLINUS LINNÆUS SVED. SVENSK. 1707-1778
—
—
—

ningarna ej så litet om KJELL-
ströms egen vid, ehuru betydligt kortare

och märkligt att både före och efter
utställningen Linné och hans lärjungar,
samt såväl de som konstnärerna äro
så mycket tillräckligt att angående dessa
kunskapsföremålen

och utställningen *Prästström, Teck-
ning och teckning III* - historia, hvorefter
den utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

•
Linné och hans lärjungar målade artst.
och utställningen anordnades G.
Linné och hans lärjungar målade artst.

www.libtool.com.cn

LINNÉ.

**HAUT-RELIEF I MARMOR AF CHR. ERIKSSON, 1844.
I NATIONALMUSEUM.**

www.libtool.com.cn

axeln, här dock ej afslutad med en hårknut. Den synes för öfrigt gjord hufvudsakligast efter ROSLIN.

Under den tid artisten B. LIGNELL var ritlärare vid Universitetet i Uppsala (1874—1876), målade han en tafla framställande LINNÉ i sitt arbetsrum (Nr 308), hvilken dock icke äger någon större betydelse.

Linn. Society i London äger en byst af LINNÉ i gips (Nr 385 Fig. 35). Angående denna uppgifves i Proc. Linn. Soc. 1885 (s. 82), att prof. DUNCAN å Mrs ROBERT BROWNS vägnar öfverlämnade en afgjutning af en Linné-byst, gjord af en svensk konstnär. I redogörelsen för d. 25:te maj 1888

(s. 105) åter, meddelas om denna: »Bust, by Thorwalsen. A cast from the statue erected at Copenhagen. Presented by Mrs Robert Brown». I sin första uppsats (1889, s. 27) säger Carruthers, att han ej vet hvem som gjort denna byst, och i Proc. för 1890—92 (s. 36) har herr Brown inlämnat en rättelse, hvari han förklarar, att den synes vara gjord af den danske skulptören PRIOR. Jag har försökt att från Danmark få någon upplysning angående denna sak och därvid kommit i tillfälle att öfvertyga mig om, att en afgjutning af samma modell finnes å en egendom i trakten af Köpenhamn, tillhörig Etatsrådet J. HAMMERICH. Man har äfven meddelat mig, att denna byst enligt danska konstkännares mening i modelleringen visar stor öfverensstämmelse

Fig. 35.

med Priors skulpturer, men jag har också fått den uppgiften, att denne konstnärs efterlevande maka alldeles bestämdt påstår, att hennes man aldrig utfört någon byst af Linné. Huru denna motsägelse skall förklaras, vill jag ej söka afgöra. Mig förefaller det dock ganska möjligt, att fru Prior kan missminna sig, då det ju går lätt att glömma en dylik sak under en tid af 30 år. Den omständigheten, att man i Danmark funnit en liknande byst och att en sådan äfven finnes i Bergielunds porträttsamling, inköpt af professor Wittrock, talar ju också i någon mån för dess nordiska ursprung.

Om nu denna byst verkligen är gjord af Prior, måste detta ha skett före 1879, då han dog, och det är orsaken, hvarför jag i denna redogörelse upptagit den framför de på 1880-talet framställda skulpturerna.

Den är vacker och påminner ju i viss mån om Linné, men kan knappast sägas vara utförd efter något särskildt porträtt.

Efter denna byst har Linn. Society låtit utföra sin vackra belöningsmedalj (Nr 511).

Vi komma nu till en högst egendomlig byst, en ren fantasibild (Nr 389). Den är af marmor och uppsatt öfver ingången till det förnämsta växthuset, »Linnean Plant House», i botaniska trädgården i Missouri 1882. Den står midt öfver ingången och till höger och vänster finnas något mindre byster af Nuttall och Asa Gray. Något spår till likhet med Linné kan jag icke finna att den äger.

Den 13 maj 1885 aftäcktes i Stockholm FRITHIOF KJELLBERGS kolossala bronsstaty öfver LINNÉ (Nr 392 Pl. XIX). Den står, som bekant, på en hög piedestal och är omgifven af 4 allegoriska figurer, föreställande de vetenskaper, åt hvilka Linné mest ägnade sig. Kjellberg skall ha arbetat på denna sedan 1877, och den berömdes mycket af samtiden. Redan då opponerade sig emellertid prof. Nyblom (Svea, 1880 och Ny Ill. Tidn., d. 13 maj 1885) mot den långa kappan, såsom det synes mig med fullt skäl. Jag har emellertid hört uppgifvas, att Kjellberg äfven gjort en annan skiss till Linnéstatyn. En sådan finnes äfven afbildad i Ny Ill. Tidn. 1877 å ett träsnitt framställande förslag till plats för den blifvande statyn. På detta är piedestalen ungefär sådan, som den sedan blef, men bilden är mycket ungdomligare och utan kapp. Redan år 1880 var emellertid dess form definitivt bestämd, och hela minnesmärket finnes återgifvet i stålstick (Nr 394) i kalendern Svea för nämnda år. På piedestalen finnes å denna plansch emellertid likasom på det nyssnämnda träsnittet ornament af kransar och girlander, hvilka saknas på den definitiva piedestalen. Äfven flera af de bilder, som förekommo i tidningarna vid tiden för aftäckningen, förete dessa ornament och visa sig därigenom vara gjorda efter stålsticket i Svea eller efter den skiss, som legat till grund för detta. Ansiktet på statyen utmärker sig, så vidt jag kan finna, för ganska stor porträttlikhet, och oaktadt många anmärkingar kunna göras och gjorts mot detta konstverk, torde det icke kunna nekas, att det på den vackra plats där det står, rest af Sveriges folk, utgör en ståtlig hyllningsgård åt Linnés minne.

En afbildning i gips i liten skala förekommer af själfva hufvudfiguren, och af minnesstoden i sin helhet finnes en mängd mer eller mindre lyckade afbildningar, de tidigare mest i träsnitt, de senare i fotografisk reproduktion.

Den Kjellbergska statyen följdes snart af en kopia (Nr 416) upprest af svensk-amerikaner i Lincolnpark i Chicago. Redan 1887 bildades därstädes ett Linnémonumentförbund, som sedan erhöll filialer i många delar af Förenta staterna. Ett ståtligt diplom (Nr 414), afbildande bland annat Linnéstoden i Stockholm, utfärdades och insamling af medel begynte. Man öfverens-

kom med C. J. DYFVERMAN i Stockholm om en kopia, som sedan afgöts i brons, och d. 23 maj 1891 aftäcktes den under stor entusiasm, hvarom de svensk-amerikanska tidningarna från denna tid bära noggsamt vittne. Vid aftäckningen saknades dock ännu de fyra allegoriska figurerna, som tills vidare voro ersatta af kolossala blomsterurnor. Detta berodde därpå, att de insamlade medlen ej räckt till omkostnaderna för nämnda figurer. Dessa tillsattes emellertid senare.

Äfven af denna minnesstod finnes en mängd afbildningar, företrädesvis i träsnitt i svensk-amerikanska tidningar.

På 1880-talet gjordes äfven ett par små byster i parian, den ena gjuten vid Gustafsberg (Nr 388), den andra vid Rörstrand (Nr 387). Den förra skall, enligt meddelande från Gustafsberg, vara modellerad af KJELLBERG. Förmodligen är det en tidigare skiss af hufvudet, som han gjort för statyen och sedan öfverlämnat till Gustafsberg.

Den vid Rörstrand utförda bysten är modellerad af I. DAHLBOM och utan plint (Nr 387). Dahlbom har emellertid tagit en del afgjutningar i lera (Nr 386) af en större modell, hvilka han försett med plint och numrerat. Bysten är tämligen tarfligt gjord, men profilen påminner ej så litet om INLANDERS medaljong.

Den enda historiska tafla af någon betydelse, på hvilken LINNÉ framställes, torde vara det förslag till alfreskomålning i Nationalmuseums trappuppgång, som inlämnades af artisten CARL LARSSON vid den täflan, som utlysts 1888, och hvilket 1889 belönades med andra priset. Det framställer Linné demonstrerande en växt inför hofvet på Drottningholm. Det blef emellertid en ny täfpling utlyst, och i denna kom ej Linnétaflan med. Detta utkast är återgifvet i autotypi (Nr 318).

Då Königl. Kaiserl. Naturhist. Hofmuseum i Wien 1889 uppfördes, förseddes den stora försalen till detta med 8 kolossala statyer af framstående vetenskapsmän. Bland dessa befinner sig äfven LINNÉS staty (Nr 423, Fig. 36), som är uppställd mellan Cuvier och Newton. Genom professor J. WIESNERS och intendenten Hofrath STEINDACHNERS välvilja har jag haft nöjet mottaga en fotografi af denna staty, hvilken jag här återgifvit. Statyen står emellertid så högt, att det varit mycket svårt att fotografera den, hvarför ansiktet ej blifvit så tydligt, att jag kan yttra något omdöme om dess likhet med Linné.

År 1891 exponerade bildhuggaren CHRISTIAN ERIKSSON på konstutställningen i Göteborg sin haut-relief i gips af LINNÉ. Den inköptes af Natio-

Fig. 36.

nalmuseum och blef sedan huggen i marmor på P. Fürstenbergs bekostnad samt uppsatt i museet 1894 (Nr 424, Pl. XX). Jag tillåter mig ej att yttra mig öfver detta storartade skulpturverks konstvärde i allmänhet, men jag har många gånger och länge betraktat det och jag kan icke ur denna bild få fram den geniale forskare, hvars minne nu i vida kretsar firas 200 år efter hans födelse.

En afgjutning i gips af denna relief inköptes 1893 för Chicagos museum.

Bland medaljerna öfver LINNÉ är det en (Nr 513, Fig. 37 och 38), som genom sitt egendomliga utseende tilldrager sig särskild uppmärksamhet. Den är tydligen präglad af ett sällskap med titel: *L'Académie internationale de Géographie botanique*. Om detta sällskap vet jag icke mycket. Det har emellertid utgifvit en tidskrift: »*Le monde des plantes*», i hvars tredje årgång, s. 231 (15 Mars 1894) finnes ett porträtt af Linné, under hvilket står: *Charles de Linné* och därunder *Cette gravure réduite à servi d'original pour la médaille Scientifique internationale, créée par l'Académie internationale de Géographie botanique et pour le diplôme de cette dernière*. Det är häraf tydligt,

att medaljen ej utförts förr än nämnda år, men sannolikt då. Linnés bild på densamma är också tydligen gjord efter detta porträtt. Hvad som härvidlag är ägnadt att väcka någon förvåning är, att Akademien låtit göra sin medalj och förmodligen äfven sitt diplom efter ett så klen porträtt. Bilden i tidskriften är nämligen ett dåligt ljustryck af EVALD HANSENS träsnitt i Ny Ill. Tidn. eller Arbetarens vän 1885 (Nr 218). Medaljen har tydligen burits i band med kommendörstecken å bröstet.

På södra fasaden af kungl. slottet i Stockholm finnes en rad af statyer af framstående svenskar och bland dessa en af LINNÉ, utförd af J. A. WETTERLUND och uppsatt 1902. Den står så högt, att man ej så noga kan urskilja ansiktsdragen, men i sin helhet synes den mig mycket tilltalande.

På Svenska läkaresällskapets under år 1906 fullbordade hus i hufvudstaden finnas som bekant OLOF RUDBECKS och CARL VON LINNÉS hufvuden, huggna i sandsten, anbragta som dekorationer vid ingången. De äro utförda af bildhuggaren CHR. ERIKSSON, och Linnés hufvud (Nr 429) synes mig mycket påminna om den ofvan-nämnda reliefen af samme konstnär.

Fig. 37.

Fig. 38.

www.libtool.com.cn

LINNE

BYST I GIBB AF J. WILHELMSSON, 1880.

www.libtool.com.cn

LINNÉ

BYST I GIPS AF J. BÖRJESON, 1907.

I dessa dagar ha flera byster blifvit utförda. Den första af dessa, som kommit till min kännedom, är den som modellerats af professor J. BÖRJESON. Den skall gjutas i tvänne olika storlekar; jag har, då detta skrives, endast sett den mindre (Nr 430, Pl. XX). Den framställer LINNÉ på 1770-talet, och synes mig gifva en mycket god föreställning om honom vid denna tid, bättre än någon föregående byst eller staty.

Tyvärr har jag ej haft tillfälle att se en byst, som modellerats af professor W. RUNEBERG. Den skall framställa LINNÉ vid yngre år, vid den tid, då han förvärfvade sig världsrykte. Den är gjord för professor G. Retzius' räkning och afsedd för Vet. Akademien. Jag skulle gärna ha velat avsluta raden af afbildningar öfver Linné med en plansch framställande denna byst, men ogynsamma omständigheter ha omöjliggjort detta.

Äfven andra byster synas ha blifvit utförda till den instundande Linné-festen. Om dem har jag dock ännu icke erhållit någon kännedom.

För denna fest slås också en medalj (Nr 515) af Vet. Akademien. Den är utförd af artisten E. LINDBERG och synes mig, att döma af utkastet, intaga ett synnerligen framstående rum bland de talrika medaljer, som slagits till Linnés ära.

Till den historiska redogörelsen för LINNÉS porträtt torde äfven höra ett omnämmande af dem, som blifvit angifna som Linnéporträtt, men uppenbarligen icke äro det. Det är klart, att jag under mitt sökande efter afbildningar af honom funnit åtskilliga, som sagts vara sådana, men helt säkert framställa andra personer. Att här lämna en förteckning på dessa finner jag alldeles öfverflödigt, men anser mig dock böra fästa uppmärksamheten på några. Härvid ser jag naturligtvis alldeles bort från sådana, hvilka tydligen äro ämnade att framställa LINNÉ, men ej återgifva hans drag, såsom t. ex. en del gravyrer betecknade med Linnés namn. De återfinnas bland fantasiporträtten.

Angående tvänne porträtt, om hvilka jag varit i större eller mindre grad tveksam, har jag i det föregående talat.

Ett af de egendomligaste bland de föregifna Linnéporträtten är en oljemålning, på hvars framsida under bilden står måladt med gragul oljefärg, *Carl von Liné*. Om detta porträtt har den nuvarande ägaren meddelat, att det tillhört en kronfogde och inspektor vid Myntet, JOHAN MORÆUS, född i Falun 1757 och död först 1852 samt kusin till Linnés fru, att hans ännu lefvande dotterdotter af sin mor och sina mostrar hört, att porträttet i Moræus' hem städse betraktats som ett porträtt af Linné, samt att det, efter Moræus' död, inköpts af en namngifven snickaremästare, som med all säkerhet icke vidtagit någon ändring af detsamma. För min del kan jag tillägga, att det är fullt lika säkert, att ingen sådan blifvit gjord af den nuvarande ägaren.

Man skulle således kunna tycka, att detta porträtts äkthet vore alldeles tillräckligt styrkt, och dock finnes ingen möjlighet att anse det föreställa Linné. Den afbildade personen, som tyckes vara af medelålder, är nämligen klädd i yfvig svart, opudrad peruk och en halsduk af sådan form, som brukades här i Sverige på Carl XI:tes tid, hvilket visar, att porträttet måste vara måladt i slutet af 1600-talet. Dragen förete icke heller den ringaste likhet med Linnés och på baksidan står med stor stil *Pehr Bark* (k dock något otydligt). För min del tänker jag mig, att saken kan ha förhållit sig ungefär så, att man visste, att ett porträtt af Linné fanns i den Moræiska släkten, och att någon af dess medlemmar velat, genom anbringandet af Linnés namn på detta porträtt, för sina efterkommande visa, hvilket som föreställde Linné, men därvid förblandat detta med ett annat, som framställde Pehr Bark. Linnés namn är också tydligen senare ditsatt, då färgen i namnet fyller långt tidigare uppkomna sprickor i målningen. Att den, som målat namnet, icke heller kände synnerligen väl till Linné, framgår däraf, att namnet är stafvadt med endast ett n.

Vidare anser jag mig böra nämna, att i Finska Konstföreningens samling af Linnéporträtt finnas 10 porträtt och genrebilder, beträffande hvilka man ej har den ringaste anledning antaga, att de skola föreställa Linné.

Äfven i samlingen i *Natura Artis Magistra* i Amsterdam finnes ett blad, upptaget i *Linnæana* under Nr 223, »Kamer waarin Linnæus zit te studeeren. Roseé», hvilket helt säkert ej är afsedt att vara något Linnéporträtt.

Dessutom förekomma i flera samlingar ett par porträtt, som man en tid trott föreställa LINNÉ, men helt säkert utan tillräckliga skäl. Det ena är ett ljustryck efter en oljemålning, som, enligt hvad professor Fries meddelat mig, skall föreställa en borgmästare i Stockholm, JONAS ROBECK. Det andra synes vara en litografi gjord efter en lavering. Båda äro framställda efter original, som tillhört doktor BOVALLIUS. Någon nämnvärd likhet med Linné visar intetdera. Äfven Carruthers, som omnämner bägge (1889, s. 26), anser det senare ej vara ett porträtt af Linné.

II. Förteckning öfver Linnéporträtt.

2. Målningar, teckningar och gravyrer.

A. Originalporträtt och afbildningar af sadana.

1. ANONYMUS. Blyertsteckning, oval, papperet 209 × 165 mm.; midjebild, hufvudet något t. h., kroppen något t. v., tidens dräkt; ansiktet betydligt starkare skuggadt än öfriga delar, näsan rak, en otydlig vårta ofvanför högra näsvingen, en fullt tydlig på högra kinden, peruken räcker ej fullt ned till axlarna, hårknut ej synlig; högra armen böjd så, att handen hålles framför midjan, i denna hand en kvist af linnéa, som faller ned öfver handens utsida och bär tvänne blomstänglar, den vänstra med tre, den högra med två blommor; vänstra handen stödd mot höften, men ej synlig på taflan. Papperet bär tydliga spår att ha varit viket, är något skadadt vid hakan och på bröstet.

Plansch III.

Tillhör professor T. TULLBERG.

2. M. HOFFMAN¹. Oljemålning, säkerligen i naturlig storlek; helfigur, hufvudet något t. h., kroppen något t. v., lappdräkt; rak näsa, vårta på högra kinden, kortklippt hår, på hufvudet en mössa, laprock af renskinn med nedvikt krage af samma slags skinn, vid halsen hopfästad med snören, försedda med tofsar nedhängande öfver bröstet, som är något blottadt, innanför skinnkragen en uppstående krage af tyg, på händerna fingerhandskar af skinn med höga kragar kantade af ett yfvigare pälsverk; högra armen böjd så, att handen hålles framför midjan, i handen en kvist af linnéa, som faller ned öfver handens utsida och bär tvänne blomstänglar, den vänstra med en, den högra med tre blommor; vänstra armen nedhängande längs sidan, föga böjd, bär en lappsk spåtrumma, på hvars öfre kant står: *Carolus Linnæus a*

Lapponia Redux. Aetat. 30 Anno 1737, på nedre kanten står: *Mart. Hoffman, fecit.* Därefter torde följa ett årtal, men detta ej läsligt på fotografien, äfven förnamnet mycket otydligt; lapprocken vid midjan sammanhållen af ett bälte, i hvilket en del lappländska redskap äro upphängda; på fötterna pjäxor.

Plansch II.

Beskrifningen är gjord efter en fotografi, hvilken jag erhållit af professor FRIES, som fått den genom dåvarande svenske ministern i Bruxelles grefve H. WRANGEL.

Porträttet äges af Mhr. Jonkher W. H. A. CLIFFORD i Baarn i Holland.

Beträffande de etnografiska föremålen på denna tafla har professor K. B. WIKLUND, som med stort tillmötesgående undersökt dessa, lämnat mig följande upplysningar.

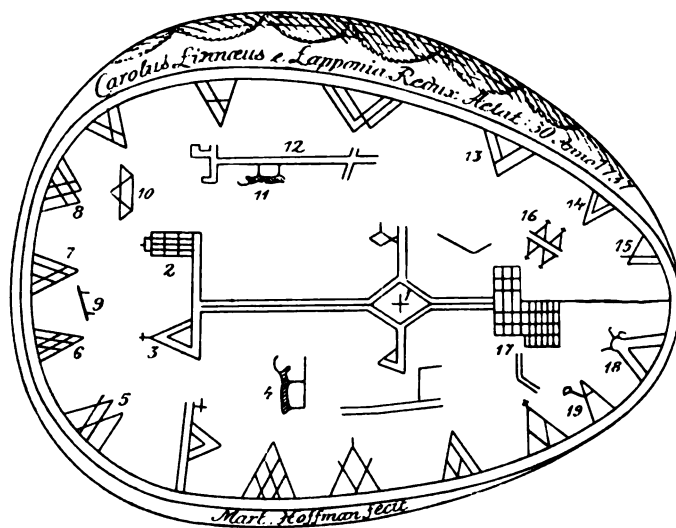

Fig. 39.

Den s. k. lapptrumman eller spåtrumman utgjordes af en träställning, öfverspänd med ett skinn, på hvilket en hel del figurer voro ritade; den användes af lapparna för att utransaka förborgade ting, hvarvid så tillgick, att små stenar eller andra föremål lades på trumskinnets, hvilket sedan sattes i vibration förmedelst ett gaffelliknande instrument, som kallades hammare. Härvid förflyttades naturligtvis det eller de på trumskinnets lagda föremålen, och på deras väg i förhållande till figurerna grundades spådomarna.

Den spåtrumma, som LINNÉ på Hoffmans målning bär i vänstra handen, är som vanligt försedd med en mängd teckningar, hvilka tyckas vara synnerligen omsorgsfullt återgifna. Bland dessa har det lyckats professor Wiklund att tyda en hel del. Jag meddelar här en skematisk teckning af denna trumma, på hvilken de identifierade föremålen äro betecknade med siffror, samt hans förklaring: 1 solen med dess strålar åt fyra hall, 2 rengärde (?), 3 lappkåta,

4 ren, 5—8 gudar, 9 offerren, 10 fartyg, 11 ren, 12 vägen till bondbygden, 13—15 lappska gudomligheter motsvarande nornorna hos grekerna, 16 väg med fyra människofigurer, 17 rengärde (?), 18 dödsriket, 19 trollkarl med trumma.

Lifbältet är belagdt med tennplåtar, hvar och en med en tvärbalk och en stjärna på hvardera sidan af denna. De i bältet hängande föremålen utgöras från höger till vänster räknadt af: en pung för gevärskulor (?), en ring vid hvilken två lapphandskar äro upphängda, efter dessa ett obestämbart föremål, därefter en pung med tennbroderier, förmodligen elddon, tobakspung äfvenledes med tennbroderier, en runkalender indelad i skifvor, af hvilka den öfversta är upplyftad, samt en knif.

3. M. HOFFMAN^{II}. Oljemålning, 1750 × 960 mm.; helfigur, mycket nära öfverensstämmande med föregående och sannolikt en replika af denna. Enligt uppgift af nuvarande ägaren är dock mössan på detta porträtt gulaktig, under det att den på föregående porträtt skall stöta mera i rött; plåtbläggningsen på bältet och figurerna på trumman mindre väl utförda än på föregående, på trumman synes, att döma af den fotografi jag haft till mitt förfogande, knappast spår efter någon inskrift af Hoffman.

Tillhör Herr F. E. BLAAUW, som benäget lämnat mig en fotografi och meddelat mig flera upplysningar angående porträttet. Han anser att taflan förut varit större, men blifvit något aftagen på längden.

4. M. HOFFMAN^{III}. Oljemålning; helfigur. Ägdes 1805 af doktor ROBERT JOHN THORNTON i London, hvart den sedan tagit vägen obekant. Den är emellertid stucken i koppar af H. KINGSBURY (Nr 22 a.), och att döma af detta kopparstick synes äfven denna målning varit en replika af Hoffman^I. Ovisst om de olikheter, som förekomma på kopparsticket, äro tillagda af målaren eller kopparstickaren.

5. H. HOLLANDER^I. Oljemålning, 1025 × 750 mm.; höftbild, efter Hoffman^{II}, men i flera fall afvikande från denna, så är den nedvikna pälskragen ersatt af en ljusare ring kring halsen, rocken tyckes vara tunnare och gör ej intrycket af pälsverk; högra handen är nedsänkt till bältet och obetäckt, under det att dock kanten kring handskkragen sitter kvar som kant kring ärmen; linnéarankans blommor anordnade som på Hoffmans tafla, men proportionsvis mycket större och bladskottet faller ej ned öfver handens utsida; vänstra handens handske är bibehållen, men sammanflyter på ett egendomligt sätt med trumman, som hålles betydligt längre ned och blott till en liten del är synlig; kulpungen gör intryck af en tofs, tobaksväskan och runalmanackan sa förbundna med hvarandra, att den förra ser ut som locket på en låda, hvars främre kant bildas af almanackan; i bakgrunden himmel och antydning till berg.

Äfven denna beskrifning är gjord efter en fotografi, som jag en gang fått mottaga af professor C. ALMOVIST. Genom bibliotekarien HULTH har jag erhållit uppgift på färgerna: mössan grågul, rocken grasvart, blank, den uppstaende kragen med röd insida och blå kant.

ringen kring kragen gul, något ljusare än mössan, tofsarna gulbruna med röda strimmor, pälsbrämet vid ärmarna svart, spätrumman gråbrun med ljusare kant ornamenterad i grönt, kulpungen grågul, elddonspungens öfre del gulbrun, den nedre röd med hvita ornament, tobakspungen blå med hvita ornament och gulaktig kant, runalmanackan svartbrun.

Tillhör Sällskapet Natura Artis Magistra i Amsterdam och är enligt Linnæana (s. 50, Nr 211) målad af H. HOLLANDER 1852 efter den stora målningen på Hartecamp (Hoffman^{II}), samt skänkt till sällskapet af konstnären.

Autotypi i Wittrocks, Icon. bot. I. 1903.

6. H. HOLLANDER^{II}. Oljemålning, 1015 × 730 mm.; kopia efter föregående. De på den förekommande felan beträffande vänstra handsken och trumman samt tobakspungen och runalmanackan här dock ändrade.

Under taflan på ramen: »Carolus Linnæus e Lapponia redux».

Tillhör Vet. Akademien i Stockholm och är enligt anteckning i dess porträttkatalog gjord 1876 »naar de originale Schilderij of den huize Cliffords».

7. ELISE BRANDT. Oljemålning; kopia af föregående, skall vara målad på 1880-talet.

Tillhör Bukowskis konsthandel.

8. THERESE SCHWARTZE. Oljemålning; kopia af HOLLANDER^I, öfverensstämmar nära med denna, men skiljer sig därigenom att från linnéarankan uppstiga tre blomstjälkar, hvar och en med två blommor; felan beträffande trumman och almanackan äro också rättade.

Tillhör generalkonsul E. PHILIPSON.

Autotypi i Fries' Linné.

9 a. ANDORF. Stålstick, rektangulärt, 125 × 93 mm. (plåten 193 × 145 mm.), hufvudets höjd till mössan 21 mm.; höftbild, till ställning, begränsning och detaljer mycket nära öfverensstämmande med HOLLANDER^I, men utan de ofvan nämnda felan beträffande trumman och almanackan. Detaljerna äro här mera utförda; tydliga berg i bakgrunden. Närmast under taflan: *Andorf sc. Berlin*.

Ingen inskrift.

Längst ned: *Impr. L. Angerer. Berlin*.

Nedanförl plåtranden i en oval stämpel: *E. H. Schroeder in Berlin*.

b. Samma bild, äfvenledes signerad: *Andorf sc. Berlin*, men utan: *Impr. L. Angerer Berlin* och utan stämpel.

I Stettiner Entom. Zeitung 1858.

En fotografi af detta stålstick utförd af JOH. JÆGER har varit tillgänglig i handeln i Sverige, förmodligen på 1870-talet.

Det i Wittrocks Icon. bot. I. (p. 50) under Nr 360 såsom stålstick upptagna porträttet är äfvenledes en fotografisk reproduktion af ANDORFS stålstick, men förstora.

10. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, 126 × 93 mm.; hufvudets höjd till mössan 21 mm.; kopia af ANDORFS stålstick, bilden af samma storlek.

Ofvanförl taflan: *Aus unserer Sammlung merkwürdiger Bildnisse*.

Närmast under taflan t. v.: *Gestochen von Andorf, t. h. Verlag von E. H. Schröder, Berlin*.

Inskrift: *Karl Linné in seiner lappländischen Reisetracht vom Jahre 1732, in der Hand die nach ihm benannte Glockenblume Linnæa borealis. Holzschnittnachbildung mit Bewilligung des Verlegers*.

Ur en tysk tidskrift. Porträttet förmodligen gjordt icke långt efter Andorfs.

11. O. BEHRENS^I. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd omkring 98 mm., hufvudets höjd till mössan 21 mm.; efter ANDORFS stålstick med i hufvudsak samma dimensioner, men omvänt och delvis förändradt; den nedersta delen af Andorfs tafla utelämnad och därmed trumman och de flesta vid bältet fästade föremålen; linnéan också ändrad, så att de fyra blommorna utgå från samma stängel.

Nedanför högra armen: *O. Behrens* (s dock bakvänt).

Ingen inskrift, men på ett exemplar i F. Konstföreningen med blyerts antecknad: *Proftryck (unik; stocken genast förstörd)*. Att det emellertid tagits åtminstone två aftryck, innan stocken förstördes, framgår däraf, att äfven i prof. SONDÉNS samling finnes ett sådant.

Pastor WADSTRÖM har meddelat mig, att det gjordes för tidskriften Förr och Nu. Det är således gjort på 1870-talet och tydligen kasseradt samt ersatt af följande.

12. O. BEHRENS^{II}. Träsnitt, utan infattning, dimensioner som föregående; äfvenledes efter ANDORFS stålstick, men bilden vänd åt samma håll som på detta.

Nedanför vänstra armen: *O. Behrens*.

Tryckt inskrift: *Carl von Linné*.

I Förr och Nu, 1870.

13. H. P. HANSEN. Träsnitt, nästan identiskt med föregående, efter hvilket det tydligen är gjort.

Nedanför vänstra armen: *H. P. Hansen*.

Tryckt inskrift: *Linnæus i lappdrägt*.

I Öreskrifter för folket, Karl von Linné, 2:dra uppl. 1894.

14. B. LIGNELI^I. Oljemålning, nära öfverensstämmande med ANDORFS stålstick och enligt meddelande af professor Fries gjord efter en fotografi, förmodligen den under Andorf nämnda fotografien af Jäger; färgerna ha också blifvit helt andra än på de Holländerska porträtten, så är rocken här blå med rödbrun krage etc.

Tillhör Med. fakulteten i Uppsala.

15 a. J. WOLF. Stålstick, rektangulärt. 115×85 mm., hufvudets höjd till mössan nära 19 mm.; förminskad kopia af ANDORF.

Närmast under taflan: *J. Wolf sc. Leipzig*.

Inskrift: *Carl Linnæus* [autografi] *i lappdrägt vid 30 års ålder. Originalt måladt i Holland 1737 af Mart. Hoffman.*

I kalendern Svea, 1878.

b. Samma bild. Plåten tydligen uppgraverad, särskildt en del sträck tillagda på halsen och bakgrunden.

I E. Åhrlings, Carl v. Linnés svenska arbeten, 1879.

c. Samma bild.

Närmast under taflan: *J. Wolf sc. Leipzig*.

Inskrift: *Carl Linnæus* [autografi] *in Lappland dress.*

I The Floral King; a life of Linnæus by A. Alberg, London 1888.

En reproduktion af denna bild, som tyckes vara ett dåligt ljustryck, finnes i Blomsterkonungen, Miene af den 23 maj 1891, Chicago 1891

16. HAWERS & Co, träsnitt, rektangulärt 110×84 mm., hufvudets höjd till mössan nära 20 mm.; efter föregående.

I G. Days Naturalists and their investigations. London u. å.

17. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, med infattningslinier, 169×132 mm., hufvudets höjd till mössan 30 mm.

Inskrift: *Carl Linnæus* (autografi, tydligen kopierad efter Wolfs stålstick).

Ehuru dimensionerna på detta träsnitt ytterst nära öfverensstämma med den under Andorf angifna större fotografiska reproduktionen, är det väl dock sannolikt, att det är gjordt efter WOLFS stålstick, då namnteckningen är nästan identisk på båda.

I Ill. Tidende, Köbenhavn d. 13 jan. 1878.

18. EVALD HANSEN. Träsnitt, rektangulärt, 213×157 mm., hufvudets höjd till mössan 35 mm.; efter ANDORF eller WOLF, mycket förstoradt. I nedre vänstra hörnet: *Evald Hansen*.

Tryckt inskrift: *Carl von Linné*.

I Sv. Fam. Journalen, 1878, s. 4.

19. IDA FALANDER. Träsnitt, omgifvet af ornament, därutomkring en enkel grön infattningslinie, 106×124 mm., hufvudets höjd 21 mm.; bilden efter ANDORF, och dess dimensioner desamma som på detta stålstick; trumman och lapphandskarna alldeles uteslutna; inga berg i bakgrunden.

Till höger nedtill *I. F. sc.*

Inskrift på en oval platta under bilden, omgifven af ornament: *Carl Linnæus vid 30 års ålder*.

Titelplansch i H. Säterbergs Blomsterkonungen, Stockholm 1879.

20. L. KAYSER. Etsning, bildens höjd omkring 32 mm., hufvudets höjd till mössan 15 mm.; skulderbild t. h. i lappdräkt, tydligen efter ANDORF eller WOLF. Vinjett till första versen af professor HOLMGRENS sång vid minnesfesten i Uppsala 1878.

I Linnéa, Dikt af Fr. Holmgren med 6 etsningar af Leo Kayser, Stockholm 1891.

21a. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt med infattningslinie, 126×94 mm., hufvudets höjd 21 mm., kopia af ANDORF och figuren af samma storlek.

Inskrift: *Fig. 165. Karl v. Linné*.

I C. Baenitz's Lehrbuch der Botanik, 6 Aufl. 1894.

b. Samma bild.

Inskrift: *Karl v. Linné*.

Därunder: *Aus Baenitz, »Lehrbuch der Botanik»*.

I Natur und Offenbarung, D. 42, Münster 1896.

22 a. H. KINGSBURY. Kopparstick i mezzotint, rektangulärt, 491×352 mm. (plåten 510×355 mm.), hufvudets höjd till mössan 42 mm.; helfigur, efter Hoffman^{III}, med samma ställning och i hufvudsak samma klädsel som på de båda bekanta målningarna af Hoffman^I och ^{II}; företer dock en del afvikelser, de förnämsta af dessa äro följande: i högra handen jämte linnéan ett stycke papper, på hvilket står: *Linnæa Gronov*, vid bältet hänger mellan kulpungen och ringen, som uppbär vinterhandskarna, ett horn; till vänster om bilden ett lågt skåp, på hvilket står *H. Kingsbury sculp.*, ofvanpå detta en pelare och framför denna en trafve af 7 tunna böcker, på hvilkas ryggar finnas namnen på en del af Linnés arbeten, ofvanpå dessa åter en hoprullad och med en tråd ombunden bunt papper, på hvilken står: *Systema Naturæ* och i öfre kanten en något otydlig skrift. Närmast under taflan t. v.: *Hoffman Pinx^t*, t. h.: *H. Kingsbury sculp^t*. Ofvanför *H. Kingsbury sculp^t*, märkes spår efter en tidigare signering, hvilken äfvenledes synes ha utgjorts af H. Kingsbury sculp^t. men tydligen varit mera värdslost utförd och därför blifvit ersatt af den senare.

Inskrift: *Carolus Linnæus in his Lapland Dress.*

Därunder t. v.: *Published April 6 1795 by H. Kingsbury*. t. h.: *N:o 4 Warren Street Fitzroy Square.*

Figur 1.

b. Samma bild, tryckt med samma plåt, men kolorerad, hufvudsakligen genom tryck, men delvis äfven för hand, och med förändrad skrift under taflan; ansiktet och halsen i naturlig färg, ögonen bruna, mössan och kanten på den uppstående kragen röda, snörena som sammanhålla denna, trumman, remmarna vid bältet, kulpungen och elddonspungen bruna, den senare med röda och hvita broderier, yttersidan af den uppstående kragen och tobakspungen blå med ljusare strimmor, ätven tennplåtarna på bältet blå, linnéablommorna hvita med rödt inuti, bladen svagt gröna, rocken, handskarna (båda slagen), hornet, almanackan, knifven samt pjäxorna i en mörkt grågul ton. Färgerna för öfrigt något växlande på olika exemplar.

Närmast under taflan t. v.: *Hoffman Pinx.^t*, vid midten: *London Published by Dr. Thornton. June 1. 1805.*, och t. h.: *H. Kingsbury Sculp.^t*. Äfven här spår efter den tidigare signeringen.

Inskrift: *Linnæus in his lapland Dress. From an original Picture in the Possession of Dr. Thornton.*

Af denna variant känner jag åtminstone 9 exemplar, däraf 6 i Sverige.

c. I hufvudsak samma bild, tryckt med samma plåt, ej kolorerad, men ej obetydligt förändrad. Plåten har tydligen blifvit sliten och sedan delvis omarbetad; så har näsan blifvit något krökt munnen förändrad och ansiktet i sin helhet mindre tilltalande, smärre förändringar ha blifvit vidtagna på ett och annat af föremålen i bältet och trumman, refflorna på pelaren mycket förändrade och likaså den mot pelaren stödda rullen.

Skriften under taflan är alldeles bibehållen och äfven här synes rester af det ursprungliga: *Kingsbury Sculp.^t*

Ett exemplar i min samling.

d. DUNCARTON. I hufvudsak samma bild, tryckt med samma plåt som de föregående, ej kolorerad, närmast öfverensstämmande med föregående variant, men ytterligare något förändrad; så är ansiktet än mer försämradt och skriften på trumman, böckerna och pappersrullen starkare framträdande. Dessa förändringar äro naturligtvis företagna, därför att plåten ånyo blifvit sliten, och utförda af Dunkarton, som med anledning häraf tagit sig friheten utplåna *Kingsbury* under taflan och i stället ditsätta sitt eget namn; på skåpets fotställning har dock *H. Kingsbury* fått stå kvar.

Skriften under taflan för öfrigt alldeles oförändrad, äfven här synas spår af den ursprungliga signeringen.

Denna variant finnes i R. J. Thorntons *New Illustration of the sexual system of Carolus von Linnæus*, London 1807.

Jag har sett det i tvänne exemplar, huruvida i andra varianten b eller c finnes, känner jag icke, anser dock rätt sannolikt att så är förhållandet.

23. J. BROWN. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 97 mm., hufvudets höjd till mössan 27 mm.; bröstbild, hufvudet t. v., bröstet något t. h.; tydligen omvänd efter *KINGSBURYS* kopparstick med åtskilliga förändringar. Så finnes en tofs på mössan, i öppningen på rocken synes ej bröstet, båda tofsarna till vänster och öfver den högra skuldran ett bantler etc.

Närmast under bilden: *Drawn & Engraved on Steel by J. Brown.*

Inskrift: *Linnæus*.

Därunder: *London, published by Geo. Henderson, 2, Old Baily, Ludgate Hill, 1834.*

Har tydligen varit infästad i en bok i 8°.

24. LIZARS¹. Stålstick, rektangulärt, med infattningslinje, 90×71 mm.; hufvudets höjd till mössan 12 mm.; höftbild, hufvudet något t. h., kroppen något t. v., efter DUNKARTONS bearbetning af Kingsbury; lapphandskarna utelämnade, ehuru ringen för dessa finnes kvar, äfven papperet i handen saknas; skåpet, pelaren, böckerna och pappersrullen finnas t. v. på taflan som på Duncarton, men betydligt förenklade.

Närmast under taflan: *Lizars sc.*

Inskrift: *Linnæus Aelatis 25. in his Lapland Dress.*

Därunder: *Engraved for the Naturalists Library.*

I William Jardine's Naturalists Library 1., 1834.

25. WINKLER. Stålstick, rektangulärt, med infattningslinje, 90×69 mm., hufvudets höjd till mössan 12 mm.; höftbild, tydligen kopia af föregående, men sämre.

Närmast under taflan: *Winkler sc.*

Inskrift: *Linnæus Aelatis 25. in his Lapland Dress.*

Därunder Linnés autograf: *Car. Linnæus Equ.*

I Naturhistorisches Cabinet des Thierreichs von W. Jardine, Vol. 1., Pesth 1837.

26. ANONYMUS. Träsnitt, vinjett, utan infattning, bildens höjd omkr. 57 mm., hufvudets höjd till mössan omkr. 8 mm.; tydligen en efterbildning efter LIZARS stålstick; figuren vänd som på detta, vidare saknas papperet i högra handen och lapphandskarna, men här äfven linnéarankan; skåpet, pelaren och böckerna äro äfven utelämnade.

Inskrift: [*Linnæus in his Lapland dress*].

Slutvinjett till artikeln, Linnæus, i Knight's Gallery of portr., 1835 s. 84.

27. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 112 mm., hufvudets höjd till mössan 9 mm.; helfigur med ansiktet t. h.; tydligen efter KINGSBURY, men betydligt afvikande; ej päls, linnéan utbytt mot andra blommor, inga handskar på händerna, spåtrumman af något flätverk, almanackan ersatt af ett slags vinkelhake etc.

Tryckt inskrift: *Der Naturforscher Linné auf seiner Lapplandreise.*

I Buch der Welt, 1863, Nr 13.

28. ANONYMUS. Stålstick, rektangulärt, 94×68 mm., hufvudets höjd till mössan omkr. 8 mm.; alldeles efter DUNKARTON, äfven föremålen på vänstra sidan medtagna.

Inskrift: *Linnæus equipped for his tour.*

Därunder t. h.: *P. 55.*

Ett exemplar tillhör Hope Collection i Oxford.

29. ANONYMUS. Träsnitt, litet i lappdräkt.

Inskrift, tryckt (?): *Linnæus equipped for his tour.*

I W. H. Groser's Men worth imitating, London [1871], s. 71.

Detta träsnitt har jag ej sett, men antar på grund af att det framställer Linné i lappdräkt och har samma inskrift som föregående, att det är en kopia af detta.

30. J. H. SCHEFFEL¹. Oljemålning, 800×600 mm.; midjebild, kroppen i fas, hufvudet något t. h., näsan krökt med en vårta på vänstra sidan af näsryggen, spår till vårta på högra kinden; peruken delad öfver pannan, med en knut af egendomlig form liggande utefter högra axeln; röd dräkt,

västen delvis öppen, blottande ett enkelt krås, högra armen stödd på en bok, på hvars rygg står *Systema naturæ*, i högra handen en linnékvist riktad åt höger, från hvilken utgår en blomstängel med tvänne blommor; i bakgrunden en vägg, som räcker ungefär till midten af vänstra armen, t. h. därom himmel med moln och träd.

På baksidan: *Carl Linnæus Med. Doctor. Dioscorides 2da dictus Natus 1707 d. 13 Maij: J. H. Scheffel p. 1739.*

Plansch I.

Tillhör den Linnéanska stiftelsen på Hammarby, där det setat sedan gammalt.

Två kopior i olja af fröken A. ÖDMAN 1905 och 1907 samt fem utförda 1906 af artisten J. HAAGEN och ytterligare en af samma konstnär 1907. Autotypier i Fries' Linné, Wittrocks Iconotheca, I, 1903, K. Bohlins, Lärobok i biologi, 2, 1907; stort ljustryck af J. CEDERQUIST 1907 och heliogravyr från Gen. Stab. Lit. Anst. 1907.

31. J. G. RUCKMAN. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 63 mm., hufvudets höjd 39 mm.; skulderbild t. h.; öfverensstämmer i allt väsentligt med Scheffel¹, efter hvilket det tydligen är en afbildning.

Närmast under bilden t. v.: *Scheffel pinx^t*. t. h.: *Ruckman sculp^t*.

Därunder en vers af Claudianus.

På titelbladet till Egenh. ant., 1823.

I företalet till nämnda arbete säger Afzelius, att originalet är ritadt af J. REHN och vid den tid, då arbetet utgafs, ägdes af envoyén CARL HOCHSCHILD, som gifvit tillstånd att afrita och gravera det. Då det emellertid under bilden angifves, att originalet är måladt af Scheffel, och bilden i så hög grad öfverensstämmer med detta porträtt, är det väl sannolikt, att Rehns ritning var en något fri kopia af Scheffels porträtt.

32. ANONYMUS. Litografi, utan infattning; kopia efter föregående och af samma storlek.

Inskrift: *Carl Linné.*

I Linnés Egenh. Anzeichn. von Afzelius, übersetzt von Karl Lappe, Berlin 1826.

33. H. C. OLSEN. Träsnitt, utan infattning; kopia af RUCKMANS kopparstick.

Närmast under bilden till höger: *H. C. Olsen.*

Inskrift: *Carl Linné.*

Omedelbart därefter: (*Texten härtill återfinnes under Öfverskriften »Linné» i dagens N:o*).

Enligt anteckning med blyerts på K. Bibliotekets exemplar skall detta träsnitt finnas i Svenska weckobladet, 1871, Nr 24.

34. L. DANIEL. Litografi, utan infattning; bildens höjd 78 mm., hufvudets 38 mm.; skulderbild t. h.; påminner rätt mycket om RUCKMAN och ansiktets dimensioner i det närmaste desamma, men härknuten saknas och något mer medtaget af bröstet.

Närmast under taflan t. v.: *S. G.*, t. h.: *Lith. de L. Daniel.*

Inskrift: *C. Linné. (20 ans.)*.

I A. L. A. Fée's *Vie de Linné*, Paris 1832. Denna tafla synes mig verkligen vara ritad efter Ruckman, ehuru försök gjorts att förnygra ansiktet, och kroppens ställning blifvit något förändrad.

35 a. A. EHRENSVÄRD, samma bild som följande, före all skrift.

Ett exemplar äges af grefve AUGUSTIN EHRENSVÄRD, Liatorp, hvilken enligt benäget meddelande köpt det på auktion efter skriftställaren K. Eichhorn.

b. Kopparstick, rektangulärt, 143 × 104 mm. (plåten 168 × 110 mm.), hufvudets höjd omkring 38 mm.; höftbild, hufvudet t. v., kroppen t. h.; krökt näsa, vårtor på högra sidan af näsryggen och på vänstra kinden; peruken delad öfver pannan och nedhängande i lockar öfver axlarna, ingen hårknut synlig; en del af bröstet bart, öfver vänstra axeln en mantel, som åter framträder nedanför högra skuldran och med en flik skjuter ned öfver taflans undre kant; till höger ett bord utan låda, händerna stödda mot en bok, på hvars rygg står »Syst. Nat.» och hvars nedre kant hvilar på bordet, mellan vänstra handens tumme och pekfinger en linnéaranka, som hänger ned öfver den högra handen, med en uppstående blomstängel bärande tvänne blommor, till vänster en pelare. Af vårtornas läge synes tydligt, att Ehrensvärd vid graveringen på plåten satt dessa på rätt sida, utan att tänka på att de vid tryckningen kommo på den motsatta.

Närmast under taflan t. v. : *Au. Ehrensverd amica manu sc: 1740.*

Inskrift: *Carolus Linnævs Med. Doct: Natus 1707 Maj 13/24 Aetat: 33.*

Plansch IV.

Enligt Eichhorn (1875), skall detta vara det enda porträtt Ehrensvärd stuckit i koppar.

En del nytryck togos 1874 af plåten, som då ägdes af ryttmästaren frih. R. v. ESSEN. Han har sedan skänkt den till Linnéanska stiftelsen på Hammarby, där den nu förvaras.

36. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, med den öfre kanten böjd, 112 × 95 mm., hufvudets höjd omkring 38 mm.; nära öfverensstämmande med EHRENSVÄRDS bild, efter hvilken det synes vara kalkeradt, men taflan förkortad i det den afslutats vid nedre kanten af boken; pelaren utesluten.

Tryckt inskrift: *Linné vid 33 års ålder.*

Därunder: *Efter ett kopparstick af A. Ehrensvärd.*

I Ny Ill. Tidn. d. 13 maj 1885.

37a. P. TANJÉ. Kopparstick, rektangulärt med ramliknande infattning, 228 × 173 mm., hufvudets höjd 55 mm.; höftbild, hufvudet t. h., kroppen t. v.; tydligen omvändt efter EHRENSVÄRDS porträtt, med hvilket det alldeles öfverensstämmer, med undantag af ansiktet, som tydligen är afbildadt efter ett annat originalporträtt; hela ansiktet är högre och smalare, vänstra ögonbrynet med en tydlig bukt nedåt, näsan rak, ingen vårta på sidan af näsryggen, däremot en sådan ofvanför högra näsvingen, en vårta äfven på högra kinden, munnen betydligt afvikande; manteln faller icke heller ut öfver taflans undre kant som på det Ehrensvärdska kopparsticket.

Närmast under taflan till höger *P. Tanjé sculp.*

Inskrift: *Carolus Linnæus Med. & Botan. Prof. Upsal. Horti Academici Præfect. Acad. Imperial. Monspeliens. Stockholm: Upsal: Soc; Hujusque Secretar:*

Figur 3.

Denna variant finnes tryckt på två olika slags papper, ett mera gråaktigt, utan ränder, och ett gulaktigt med tydliga ränder.

Ett exemplar af det förra slaget med påskrift af Linné finnes i Göteborgs museum, dit det skänkts af herr OSCAR DICKSON, hvilken köpt det af konsthandlaren BUKOWSKI. Ett exemplar tryckt på randigt papper finnes som titelplansch i ett mig tillhörigt exemplar af *Genera plantarum*, ed. 6, 1764. Äfven i ett annat exemplar af samma bok, hvilket tillhört Linné och nu förvaras i Linn. Society, skall detta kopparstick finnas. Det förskrifver sig sannolikt från något af åren 1746 eller 1747.

b. Samma bild med samma skrift, men därunder: *G. I. Wishoff Conr. Fil. Bibliopolæ Leido excudit.*

Jag har sett flera exemplar af denna variant, alla tryckta på ett randigt papper.

TANJÉS kopparstick är på senaste tiden på ett par ställen återgifvet i autotypi.

38. W. EVANS. Kopparstick i punktmanér, med rektangulär infattning af en enkel linje, 138×103 mm., hufvudets höjd omkring 36 mm.; höftbild; en trogen kopia af TANJÉS porträtt och vänd åt samma håll.

Närmast under taflan: *W. Evans sculp.*

Inskrift: *Carl, von, Linné Knight of the Polar Star & c.*

Därunder: *London. Published by Lackington Allen & Co Feb^r 1:st 1806.*

Äfven tryckt i brun ton.

Skall enligt Carruthers (1889) utgöra titelplansch i Turton, *General system of nature*, 1806.

39a. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 89 mm., hufvudets 35 mm.; bröstbild efter TANJÉ eller EVANS, dåligt utförd.

I *Deutsches Conversationslexikon*, 1830. (enl. B. Wadström).

b. Samma bild.

Tryckt inskrift öfver taflan: *Karl von Linné.*

I *Das Pfennig-Magazin*, 28 sept. 1833.

c. Samma bild.

Tryckt inskrift under taflan: [*Portrait of Linnæus*].

I *Penny Magazine*, London 1833, s. 92. (enl. J. M. HULTH).

d. Samma bild.

Inskrift under taflan: [*Linnæus*].

I en engelsk tidning eller tidskrift. Ett exemplar på K. Biblioteket.

e. Samma bild, något bättre utförd eller åtminstone bättre tryckt än de föregående, utan inskrift och utan tryck på baksidan, förmodligen ett separatträck.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

40. WACHSMANN. Kopparstick i punktmanér, åttkantigt, 87×69 mm., (plåten 183×118 mm.), hufvudets höjd 44 mm.; skulderbild; äfven denna en trogen afbildning af TANJÉ.

Närmast under taflan: *Wachsmann sc.*

Inskrift: *Linné.*

Därunder: *Zwickau, b. d. Geb. Schumann.*

41. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd 197 mm., hufvudets 44 mm.; bröstbild, alldeles efter TANJÉ, händerna ej medtagna.

Inskrift: *Carolus Linnæus.*

Därunder: *Publié par von Lier frères, à la Haye.*

42 a. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 110 mm., hufvudets 46 mm.; bröstbild efter TANJÉ, händerna ej synliga.

Närmast under bilden t. v.: *An*, t. h.: *A. Neumann X A.*

Tryckt inskrift: *Karl von Linné.*

Ur något tyskt arbete; ett exemplar i min samling.

b. Samma bild och samma signering.

Tryckt inskrift: *Linnæus.*

Ett exemplar i Linn. Society.

43. LIZARS^{II}. Kopparstick, rektangulärt med enkel infattningslinje, bildens höjd 25 mm.; skulderbild, efter TANJÉ; bakgrund skuggad med vertikala linjer.

Inskrift på taflan under bilden: *Linnæus.*

Omedelbart under taflan: *Lizars.*

Det exemplar jag sett finnes i F. Konstföreningen och är urklippt ur en något större plansch.

Enligt uppgift af pastor WADSTRÖM skall den tillhöra ett arbete, *Celebrities of the world*, hvilket jag ej lyckats få se.

44. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, 64×38 mm., hufvudets höjd 20 mm.; skulderbild, efter TANJÉ; konturteckning med streckad bakgrund.

Inskrift på taflan under bilden: *Linné.*

Ett exemplar på K. Biblioteket.

45. ANONYMUS. Kopparstick (?), utan infattning, bildens höjd 35 mm., hufvudets 18 mm., skulderbild efter EVANS.

Inskrift: *Linnæus.*

Beskrifningen gjord efter en fotografi.

Ett exemplar i Hope Collection i Oxford och ett i Universitetets i Chicago samling.

46. ANONYMUS. Kopparstick, största höjd 109 mm., största bredd 134 mm., i midten en afbildning af åtsidan af FEHRMANS medalj af 1746, däromkring ornament med tre bevingade amoriner, girlander etc., nordstjärnan nedhängande från medaljen, text på baksidan.

I Museum Tessinianum, Holmiæ 1753.

Exemplar utan text på baksidan finnas äfven.

47. J. E. REHN^I. Blyertsteckning i profil. Denna är känd endast genom följande litografi. Då det emellertid synes mig antagligt, att originalet finnes i behåll, har jag upptagit denna teckning som ett särskildt nummer.

48 a. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd 65 mm., hufvudets 36 mm.; skulderbild i profil t. v.; näsan rak, peruken ej nedhängande på axeln, men baktill hopfästad med en rosett.

Inskrift: *Carl Linnæus.*

Därunder: *Fac-Simile d'un profil dessiné d'après nature en 1747 par I. E. Rehn.* Enligt denna anteckning skulle således originalet vara gjordt, då Linné var 40 år, och å bilden finnes så vidt jag kan se intet, som strider mot detta.

Figur 6.

Ett exemplar på Upps. Univ. Bibliotek; ej tryckt på kinesiskt papper. På detta förekommer ett par ändringar på Rehns namn, hvilket visar, att det är ett korrektur.

b. Samma bild och samma skrift med undantag däraf, att *en 1747* är uteslutet och hela skriften tydligen omgraverad för att komma midt under taflan.

Af denna litografi känner jag flera exemplar, alla tryckta på kinesiskt papper. På ett exemplar i Upps. Univ. Bibliotek är endast bilden tryckt på sådant papper, på flertalet är detta dock så stort, att så väl inskriften som parentesen därunder ingå på detsamma, under det på ett exemplar i SONDÉNS samling hela skriften under taflan är tryckt på det kinesiska papperet.

49. J. E. REHN^{II}. Blyertsteckning, helfigur; känd endast genom följande litografi och reproduktionerna af denna.

Jag har emellertid hört med bestämdhet uppgifvas, att denna ritning ännu skall finnas i behåll och ägas af grefvinnan A. E. CH. HOCHSCHILD, som äfven skall innehafva ett par andra af Rehn utförda ritningar framställande Linné.

50. J. S. TEMPLETON. Litografi, rektangulär, 184×138 mm., hufvudets höjd 25 mm.; helfigur t. h., utan hufvudbonad; näsan nästan rak, peruken ungefär som på REHN^I; i tidens dräkt, med värja och rökande pipa; från fötterna en slagskugga t. v.

Närmast under taflan t. v.: *Drawn by J. E. Rehn 1747.* t. h.: *on Stone by J. S. Templeton.*

Inskrift: *Carl Linné* [autograf].

Därunder t. h.: *Printed by Engelmann & Co.*

Längst ned: *London Jan. 1830. Published for the Proprietor by M. Golinaghi Cockepar Street.*

Figur 7.

51 a. J. ENGBERG. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 181 mm., hufvudets 30 mm.; helfigur t. h.; en väl gjord något förstorad kopia af föregående, äfvenledes med slagskugga t. v.

Under denna längst t. v.: *J. Engberg sc.*

Tryckt inskrift: *Linné i hvardagslag. Efter en handteckning af J. E. Rehn.*

I Ny Ill. Tidn. d. 13 maj 1875.

b. Samma bild, men den yttre delen af slagskuggan och signeringen borttagna.

Inskrift: *Linné i hvardagslag. Efter en samtida handteckning af J. E. Rehn.*

I Hemvännen, 1878.

c. Samma bild som föregående.

Inskrift: *Linné i hvardagslag. Tecknad af J. E. Rehn 1747.*

I Ny Ill. Tidn. d. 13 maj 1885.

d. Samma bild som de båda föregående.

Inskrift: *Linné i hvardagsdräkt.*

52. N. R. PETRÆUS. Gouachemålning, 153×96 mm., hufvudets höjd 33 mm.; höftbild t. h., stående; näsan något böjd, peruken nedhängande på högra axeln med tre lockar; högra armen böjd, så att handen hålles framför midjan, i handen en linnéaranka, vänstra armen i sidan; röd rock, till vänster på taflan ett bord täckt af en duk, på detta tvänne böcker.

Under bilden ett papper med följande inskrift: *Carolus Linnæus Med. et Bot. Prof. Ups; Arch. Reg. Acad. W. C. Upsal: Stockh: Monsp: Berol: S. Natus 1707 Delin. 1747 a N. R. Petræo.* Målningen är ganska illa medfaren af vatten och tydligen gjord af en dålig tecknare, hvilket dock ej behöfver hindra, att anletsdragen kunna ha ägt en viss likhet.

Figur 5.

Tillhör prof. T. TULLBERG.

53. ANONYMUS. Gouachemålning, på pergament, 124×89 mm. hufvudets höjd omkr. 30 mm.; höftbild, hufvudet t. h., kroppen något t. v.; alldeles samma ställning och i det hela äfven samma klädedräkt som på Ehrensvärds och Tanjés kopparstick, men bilden vänd åt samma håll, som på Tanjés; hufvudet däremot betydligt afvikande från båda; näsan tydligt krökt, men i mindre grad än på Ehrensvärds porträtt, underläppen något utskjutande, tydliga vårtor på vänstra sidan af näsryggen, öfver högra näsvingen och på högra kinden; peruken ej tydligt benad i pannan och ej på långt när så yfvig som på de nyssnämnda porträtten, endast en lock eller en knut ligger utefter högra axeln; för öfrigt afviker detta porträtt från Ehrensvärds och Tanjés genom bland annat följande detaljer: kråset och manschetterna broderade, på bordet en blombukett, t. v. på ett postament en urna med en bredbladig växt, vid dess fot en grupp blad samt i bakgrunden några träd med spetsiga toppar; rocken blekröd med blåa uppslag och manteln mörkröd, halsduken svart.

Ingen signering och intet årtal finnes på taflan, men det synes sannolikt, att den är målad af LAFRENSSEN d. ä. och helt säkert 1748.

Plansch V.

Porträttet, som nu tillhör prof. T. TULLBERG, har gått i arf från Linné.

Det är reproduceradt i autotypi i Fries' *Linné* och Wittrocks' *Iconotheca*, I. 1903.

54. I. M. BERNIGEROTH. Kopparstick, rektangulärt, 131×99 mm., (plåten 177×112 mm.), hufvudets höjd 30 mm.; höftbild, omvänd kopia efter föregående, följande denna i nästan alla detaljer; blommorna på bordet äro dock mera utförda och i bordet en halft utdragen låda.

Inskrift: *Carolus Linnæus M. D. S:re R:ia M:is Sveciæ Archiater, Medic: et Botan: Profess. Upsal: ordin. Horti Academ. Præfectus; nec non Acc: Imper: Nat. Curios. Dioscorides 2:dus Upsal: Stockh: Berol: Monsp: et Paris: Soc. Natus 1707. Maj 13/24. Delin 1748.*

Därunder: *I. M. Bernigeroth sc. Lips. 1749.*

Figur 8.

Detta, liksom Tanjés kopparstick, tryckt på 2 olika slags papper, det ena gråaktigt med otydliga ränder, det andra gulaktigt med mycket tydliga ränder. Af det första slaget äger jag ett exemplar; till det senare hör titelplanschen i LINNÆI Philosophia botanica, Stockholm 1851.

Detta kopparstick förekommer äfven i ett eller annat exemplar af Syst. nat., som utgafs i Leipzig 1748.

55. A. KASTMAN. Kopparstick, mycket nära öfverensstämmande med föregående, men sämre gjordt; en antydan till orden på högra sidan.

Skriften skall vara präntad; inskriften identisk med den på Bernigeroths kopparstick.

Därunder t. v. som på detta: *Natus 1707 Maj 13/24*, t. h.: *Alexander Kastman delin. 1753.*

Beskrifningen är gjord efter en fotografi och då jag ej är fullt säker på, att den är af alldeles samma storlek som originalet, har jag ej kunnat anföra några mått.

Denna tafla förekommer i ett exemplar af Syst. nat., Lugd. Bat. 1756, som tillhört LINNÉ själf och finnes i Linn. Societys bibliotek. Det är tydligen ett korrektur, och något annat afdrag torde ej finnas.

56. MAISONNEUVE. Kopparstick, rektangulärt, 129×98 mm., (plåten 180×115 mm.), hufvudets höjd 30 mm.; höftbild, efter BERNIGEROTH, omvänd, afvikande endast i mycket obetydliga detaljer.

Inskrift identisk med den på Bernigeroths stick, men därunder: *Maisonneuve. Sculp. 1754.*

57. J. CHR. SYSANG. Kopparstick, rektangulär infattning, 146×84 mm., hufvudets höjd 24 mm.; höftbild, efter BERNIGEROTH; bilden åt samma håll men betydligt förminskad; bordet förenkladt utan låda, pelaren, blomkrukan och träden i fonden borttagna, men bilden omgifven af en utsirad infattning. Inom en nedre afdelning af denna inskriften: *Carolus Linnæus der Arzneijkunst D. königl. Schwedischer Leib Medicus, der Arzneijkunst, u: Botanic, öffentlicher Lehrer zu Upsal.*

Under taflan t. h.: *Sysang sc.*

I Zuverlässige Nachrichten von dem gegenwärtigen Zustande, Veränderungen und Wachsthum der Wissenschaften, Th. 194, Leipzig 1756.

58. ANONYMUS. Oljemålning, 130×98 mm., bröstbild, hufvudet t. v., kroppen t. h., efter BERNIGEROTH, men mindre medtaget af kroppen.

På baksidan: *Carl von Linné S:ræ R:ie M:is Sveciæ Archiater. Med. Et Botan: Profes. Ups. Nat: Maj 13/24 1707 Del: 1748 Mort:*

Därunder antecknad: *Skänkt af C. von Linné till hans broder Linnæus kyrkoherde i Stenbrohull.*

På ett på ramen fastlimmadt papper står: *Skänkt till Prof. A. Retzius af fornforskaren Dokt. O. Ch. Ekman Prov. läkare i Calmar distr.*

Taflan skänktes 1902 af professor G. RETZIUS till Vet. Akademien.

Atergifven i autotypi i Wittrocks Iconotheca, I. 1903.

59. ENDNER. Kopparstick, rektangulär infattning, 148×94 mm. bildande en skuggad yta med en rund medaljong omkring 90 mm. i genomskärning, med bred ram (plåten 158×104 mm.), hufvudets höjd 40 mm.; skulderbild t. h., omvänd och förstordad efter BERNIGEROTH; rosett ofvanför medaljongen, vid dennas undre kant grundytan afdelad af ett horisontalt band med ljusare skuggning, på den därunder liggande delen en rektangulär platta med utskott åt sidorna bärande inskriften: *Carolus à Linné.*

Under taflan till höger: *Endner fec: Lips: 1774.*

60. VOLKART. Kopparstick, rektangulär infattning, 160×96 mm.; skulderbild nära öfverensstämmande med föregående; men grundyta med nätformiga ljusare linjer; medaljongen och bilden af samma storlek, som på föregående, samma inskrift.

Under taflan t. h.: *Volkart fec. N.*

I Des Ritters Carl von Linné . . . vollständiges Pflanzensystem, Nürnberg 1777.

61. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning, 150×100 mm.; skulderbild, äfvenledes efter ENDNER; grundytan föreställande en mur; medaljong och bild af samma storlek som på de båda föregående; som på dem ofvanför medaljongen en rosett, men mellan den och medaljongen en lagerslinga.

Inskrift som på föregående.

I Des Ritters Carl von Linné . . . Vollst. Pflanzensystem, N. Aufl., Nürnberg 1779.

62. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning 145×82; skulderbild efter föregående; den öfre delen af den skuggade grundytan, föreställande en mur, medaljongen med en smal ram; medaljong och bild något mindre än på de tre föregående kopparsticken; ingen lagerslinga; under medaljongen grundytan afdelad genom en horisontal skiljevägg, på den nedre afdelningen en rektangulär platta med samma inskrift som på de tre föregående.

Af detta kopparstick, som är synnerligen tarfligt, har jag blott sett ett exemplar, som finnes i min samling.

63. B. GLASSBACH. Kopparstick, rektangulärt, 129×98 mm., hufvudets höjd 30 mm.; höftbild efter BERNIGEROTH, vänd åt samma håll och lika stor.

Närmast under taflan t. h.: *B. Glassbach sc.*

Inskrift: *Carolus à Linné.*

Titelplansch i Linnæi Philosophia botanica, ed. 2., Berolino 1780.

64. S. BRIEVA. Kopparstick, rektangulär infattning, 155×96 mm., innanför denna en oval medaljong, höjd 121 mm., omgifvande bilden, hufvudets höjd 28 mm.; höftbild, tydligen efter BERNIGEROTH, men omvänd och i flera afseenden förändrad; näsan rak, bandet genom skjortkragen borttaget, linnéarankan utbytt mot en kvist med större blad, bordet ej synligt, inga föremål i bakgrunden.

Inskrift inom infattningen på en platta under medaljongen: *Carlos Linneo.*

Under taflan t. v.: *Man^l. de la Cruz del.*, t. h.: *Simon Brieva logra.*

Titelplansch i Parte práctica de botanica del Caballero Carlos Linneo, D. 1, Madrid 1784.

65. ANONYMUS. Kopparstick i punktmanér, rektangulärt, 130×89 mm., hufvudets höjd 30 mm.; höftbild efter BERNIGEROTH och vänd åt samma håll.

Närmast under taflan t. h.: *pict: Aet: XL.*

Inskrift: *Carolus à Linné* samt därunder följande vers:

*Nocte sub alta
Omnis late natura jacebat,
Vixit Linnæus!
Lux et ubique fuit.*

Titelplansch i Philosophia botanica. Widenow, Berolini 1790.

66. A. KALPASCHNUCOFF. Kopparstick, mycket nära öfverensstämmande med föregående, af hvilket det tydligen är en kopia.

Närmast under taflan t. h.: *Grave A. Kalpaschnuoff.*

Inskrift och vers som på föregående.

Beskrifningen är gjord efter en fotografi, och då jag ej vet, om denna är af samma storlek som originalet, har jag ej kunnat anföra några mått.

Detta kopparstick förekommer i en rysk upplaga af Linnés *Philosophia botanica* utgifven af professor Timofej Smělovski, Petersburg 1800.

67. ANONYMUS. Litografi, rektangulär infattning af en enkel linje, 101×69 mm., hufvudets höjd 30 mm.; midjebild, hufvudet t. v., efter BERNIGEROTH, bilden af samma storlek, men taflan betydligt förminskad genom uteslutning af en del af manteln etc.; af föremålen i bakgrunden endast pelaren bibehållen, men här placerad t. h.

Inskrift: *Linné, Geb. zu Roeschull in Schweden; 1707, gest. 1778.*

Ett exemplar i F. Konstföreningen och ett i min samling.

68. G. LUNDBERG. Pastell, 490×390 mm.; bröstbild, hufvudet t. v., kroppen något t. h.; det vänstra ögonbrynet med en liten bukt nedåt som på min blyertsteckning (Nr I), näsan rak, med en egendomlig valk öfver och framför den vänstra näsvingen, peruk nedhängande på båda axlarna utan synlig hårknut, mörkblå rock med uppslagen af en ljus rödgrå färg, hvit halsduk, kort veckadt krås, mellan detta och rocken en liten del af en hvit väst synlig. Bakgrunden ljus gråaktig med en nästan omärklig inblandning af blekt rött. Mått och färger mig benäget meddelade af fru A. NEIGLICK, som äfven skaffat mig en god fotografi. Hon har dessutom upplyst mig om, att porträttet en gång blifvit något skadadt och restaurerad. Skadan skall emellertid ha varit högst obetydlig och endast träffat kläderna på vänstra sidan, där färgerna blifvit något suddiga. Där skulle också ha funnits en linnéa. Vid restaureringen, som endast gällt denna del af taflan och lämnat öfriga delar, framför allt ansiktet, alldeles oberörda, har linnéan ej blifvit återställd. Ingen signering eller annan anteckning finnes. Något tvifvel om att detta porträtt föreställer Linné kan emellertid såsom af det föregående framgår ej finnas, och väl icke heller om att det är utfördt af Lundberg. Det torde vara måladt omkring 1753.

Plansch VI.

Tillhör fröken SOFI STENHAMMAR.

69. ANONYMUS. Oljemålning, 700×530 mm.; bröstbild, hufvudet något t. v., kroppen något t. h., öfverensstämmer nära med föregående beträffande så väl ansiktet som peruken, denna faller dock här ned endast öfver högra axeln; dräkten däremot afvikande, grå rock, hvit väst med längre tvåbladigt krås samt nordstjärneorden; dessutom ett blått draperi döljande en del af högra armen och sidan.

Ingen anteckning finnes på baksidan. Den är försedd med en rikt ornerad ram, på hvilken står ofvanför taflan: *Musa vetat mori Horat.*

Figur II.

Tillhör generalen friherre C. W. ERICSON.

70. ANONYMUS. Oljemålning; bröstbild, mycket nära öfverensstämmande med föregående, men ansiktet mindre likt Linné, och dräkten i en hel del detaljer afvikande, så är kråset ersatt af ett slags halsduk, knapparna olika, draperiet här synligt ofvanför högra

axeln samt döljer delvis högra armen och sidan; västen synes äfven här vara hvit, rockens och draperiets färg känner jag icke.

På baksidan står: *Carolus a Linée. Eq^s Aur. Archiat. R. Svec.*

Figur 10.

Tillhör det Storhertigluga tafvelgalleriet i Braunschweig.

71. C. SCHRÖDER. Litografi, rektangulär, 301×239 mm., hufvudets höjd 108 mm.; bröstbild, alldeles efter föregående.

Närmast under taflan t. v.: *Carl Schröder lithogr.*, midt under: *Famam estendere factis*, t. h.: *Hamb. privil. Steindr. 1828.*

Inskrift: *Carl von Linnée geb. 1707 zu Nushult in Smaland, gest. den 10 Januar 1778. Das Originalgemälde befindet sich im Herzoglichen Museum zu Braunschweig. Dem Herrn Professor Dr. Nees von Esenbeck Präsidenten der Königlichen Academi zu Bonn gehorsamst gewidmet von Carl Schröder.*

72. ANONYMUS. Litografi, rektangulär, tvänne enkla infattningslinjer, 232×190 mm., hufvudets höjd 79 mm.; nära öfverensstämmande med föregående, men mindre likt originalet.

Inskrift: *Carl von Linné.*

73. J. H. SCHEFFEL^{II}. Oljemålning, 795×655 mm.; höftbild, hufvudet åt höger, näsan något krökt, med en vårta på vänstra sidan af näsryggen, underläppen tydligt framskjutande; ingen hårknut synlig på peruken; svart sammetsrock, nordstjärneorden i ett band med en rosett nedtill, västen igenknäppt, ställningen nästan alldeles densamma som på Scheffel^I, (Nr 30), och likasom på detta håller han en linnéaranka i högra handen; i bakgrunden klippvägg, till höger därom synes äfven här något af himlen och träd. På baksidan står: *Carl Linnæus Archiator, Professor Upsaliensis Eques de Stella Polari nat. 1707 Maij 13 delineatus 1755.*

Plansch VII.

Tillhör den Linnéanska stiftelsen på Hammarby.

Den är 1906 kopierad i olja af fröken A. ÖDMAN. Autotypi i Fries' Linné och i Wittrocks Iconotheca II, 1906.

74. ANONYMUS. Oljemålning, kopia af föregående; äfven med svart rock.

Tillhör Smålands nation i Uppsala.

75. ANONYMUS. Oljemålning, äfvenledes kopia af Nr 73 och nära öfverensstämmande med denna, men rocken röd.

Tillhör förre provinsialläkaren FR. ÖHRN i Uppsala.

76. ANONYMUS. Miniaturmålning på pergament, 48×68 mm.; efter Scheffel^{II}, bilden mycket lik originalet, i bakgrunden äfvenledes en klippa, träd och himmel, men betydligt förändrad och proportionsvis mycket bredare.

Tillhör herr P. SINEBRYCHOFF, bosatt i Finland.

77a. I. M. PREISLER. Kopparstick, rektangulär infattningslinje, 133×103 mm., hufvudets höjd 36 mm.; höftbild, efter Scheffel^{II} näsan dock mera krökt, klippan i bakgrunden längre utsträckt åt höger; en enkel infattningslinje utgående från taflans sidokanter omfattar inskriften; inom denna linje, alldeles under taflan, vid midten Linnés

vapen. På sidorna om och under detta inskriften: *Carolus von Linné S. R. M. Svec. Archiater Med. et Botan. Prof. Upsal. Acad. Reg. Paris. Soc. Equ. aur. de Stell. pol.*

Hic ille est, cui regna volens Natura reclusit

Quamque ulli dederat plura videnda dedit.

Natus 1707 Maji 13/24.

C. Aurivillius.

Under infattningslinjen t. h.: *I. M. Preisler sculps:*

Ett exemplar i min samling.

b. Samma bild och samma inskrift med tillägg efter *Maji 13/24 af ætat 55.*

Denna variant tyckes vara vida mer allmän än föregående.

Detta kopparstick finnes i ett mig tillhörigt exemplar af Linnés *Species plantarum*, ed. 2., 1762, äfvensom i ett exemplar af *Syst. nat.*, ed. 12, å Ups. Univ. Bibliotek.

78. A. G. Litografi, rektangulär infattning af dubbla räta linjer med små ornament i hörnen, 161×115 mm., som omsluter både bilden och skriften därunder; bildens höjd 93 mm., hufvudets 37 mm.; bröstbild, efter PREISLER. I nedre kanten af bilden till vänster: *A. G.*

Inskrift: *Linneus.*

Därunder: *Publié par Soetens & Fils à la Haye.*

79. ANONYMUS. Litografi, nära öfverensstämmande med föregående, med samma slags infattning, 172×116 mm., bildens höjd 92 mm., hufvudets 37 mm.

Ingen signering. Skriften under bilden för öfrigt som på föregående med undantag af, att här insmugit sig ett skriffel *Pubbié* i stället för *Publié*.

80. C. BERGQVIST. Kopparstick, rektangulärt 135×103 mm., hufvudets höjd 35 mm.; höftbild, hufvudet t. h., bröstet något t. v., näsan rak, en vårta på högra kinden och en öfver högra näsvingen; peruken ser jämförelsevis kort ut, beroende därpå att hårknuten ej är framlagd på den ena axeln, men på båda sidor om halsen synas band, väl tillhörande en rosett på peruken i nacken; högra handen med en linnéaranka utan blommor stödes mot öfre afdelningen af ett bord, på nedre afdelningen af detta ett par böcker, den ena: *Systema naturæ*, den vänstra armen hålles i sidan; öfver vänstra armen och sidan en vid veckad kappa, som äfven synes bakom högra armen, öppen väst, långt broderadt och veckadt krås; i bakgrunden t. h. fyrkantig pelare, t. v. byggnad med stora fönster och urnor på det platta taket.

Inskrift: *Carolus Linnæus S. R. M. Sveciæ Archiater, Med. et Botan. Professor Upsal Equ. aur. de Stell. pol.*

Hic ille est, cui regna volens Natura reclusit.

Quamque ulli dederat plura videnda dedit.

Natus 1707. Maj 13/24

C. Aurivillius.

Ingen signering finnes, men sannolikt är kopparsticket gjordt af BERGQVIST.

Figur 12.

Jag har mig bekant tre exemplar af Linnés *Species plantarum*, ed. 2. 1762, i hvilka detta porträtt förekommer. Ett finnes i Linn. Soc., ett i Vet. Akademiens bibliotek och ett tillhör handlanden N. ROSÉN.

81. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulärt, 131×100 mm., hufvudets höjd 34 mm.; höftbild, omvänd efter föregående, af samma storlek samt med alldeles samma inskrift.

Enligt Carruthers (1889, s. 17) skall detta kopparstick finnas som titelplansch i den upplaga af Phil. bot., som trycktes i Wien 1770. I de exemplar af detta arbete jag sett, har dock ej funnits något porträtt.

I Linnæana in Nederland (s. 51) står under Nr 230 följande beskrifning: »Buste 8:o Links. Carolus Linnæus etc. (zonder naam) (C. Fritsch sc), met tweeregelig vers:», hvar-efter Aurivillius' disticon står aftryckt och därunder: »Natus 1707, Maj 13/24» och »C. Aurivillius». Säkerligen är detta det ifrågavarande porträttet, som således där uppgifves vara stucket af C. FRITZSCH.

Utom exemplaret i Amsterdam känner jag tvänne, ett i K. Biblioteket och ett i min samling.

82. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulärt 130×99 mm., (plåten 178×113 mm.), hufvudets höjd 35 mm.; höftbild, omvänd efter BERGQVIST, och af samma storlek, men utan pelaren och byggnaden i bakgrunden.

Inskrift: *Sir Charles Linnæus.*

Mycket fult, synes vara ett bland de mest allmänna af äldre Linnéporträtt.

83. MEYERS. Kopparstick, oval medaljong, 50×36 mm. (plåten 78×64 mm.), hufvudets höjd 19 mm.; bröstbild, säkerligen förminskad kopia af föregående och vänd åt samma håll. Närmast under taflan t. v.: *From an orig. Draw:g., t. h.: Meyers sculpt.*

Därunder: *Published by Harrison & C:o Febr:y 1796.*

Inskrift, tryckt nedanför plåtranden: *Linnæus.*

Därunder en kort lefnadsteckning öfver Linné.

I The Biographical Magazine, London 1796.

84. LEMERCIER. Litografi, utan infattning, med 8 porträtt, nederst i midten en afbildning af LINNÉ betecknad med 7; bildens höjd 91 mm., hufvudets 47 mm.; bröstbild t. h.; rak näsa, inga vårtor, tämligen kort peruk, på båda sidor om halsen band tillhörande en rosett i nacken; öfver vänstra axeln en kappa, starkt veckadt krås, nordstjärneorden.

Närmast under taflan till vänster: *Llanta 1833.* Något längre ned under midten en vinjett, framställande lyra, glob, lagerkrans, ett par böcker och papper. På sidorna om denna inskriften: *Auteurs Célèbres.*

Därunder figurförklaringen: *7 Linné, Suedois.*

Under vinjetten: *Lith. de Mercier, rue du Tour S. G. N:o 55.*

Därunder: *N:o 12.*

Längst ned: *Paris, chez Bulla, rue St. Jaques N:o 38.*

Detta porträtt liknar alls icke Linné. Det är emellertid tydligen gjort efter BERGQVIST, hvilket framgår af ansiktets form, peruken, banden och dräkten.

85a. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 78, hufvudets 33 mm.; bröstbild hufvudet t. h., något förminskad kopia af BERGQVISTS kopparstick.

Omedelbart under bilden t. h.: *W. Meyer X A.*

Tryckt inskrift: *Karl von Linné.*

I Illustrerad världshistoria D. 5, hft 5, Stockholm 1877; finnes äfven på omslaget till detta häfte.

b. Samma bild, på en plansch i 4:o med enkel infattningslinje, omslutande 5 porträtt, Linnés längst upp t. h.

Signering som på föregående.

Tryckt underskrift: *Karl von Linné.*

Därunder: *Efter ett kopparstick, sign. C. Bergqvist 1761.*

I Historisk bilderatlas af I. M. Höjer, Stockholm 1879, blad 39.

86. S. N. HÖK. Pastell, 610×500 mm. bröstbild t. h.; näsan föga böjd, inga vårtor, perukens hårknut lagd utefter högra axeln; mörkblå rock, rikt broderadt krås af tvänne blad, nordstjärneorden, en röd mantel öfver vänstra armen och nedre delen af bröstet.

Figur 14.

Tillhör professor T. TULLBERG.

87. F. BRANDER. Oljemålning, 740×605 mm.; midjebild t. h.; nästan rak näsa, inga vårtor, perukens hårknut liggande utefter högra axeln; mörkblå rock, kort och bredt broderadt krås, nordstjärneorden; LINNÉ sittande vid ett bord, på detta en uppslagen bok och en pappersrulle; vänstra handen hvilar på boken och håller en linnéaranka med tre blommor; bakom högra axeln stolskarmen synlig, t. h. en bokhylla, bakgrunden bildas af ett rödt draperi.

Plansch VIII.

Tillhör Kungl. Medicinalstyrelsen i Stockholm.

88. ANONYMUS. Oljemålning, 1065×760 mm.; knästycke, hufvudet något t. h., ansiktet ovanligt smalt, näsan obetydligt krökt, hjässan täckt af en röd sammetskalott, nedanför hvilken ett lockigt brunt hår hänger ned till axlarna; vid, mörk sidenrock med bronsglans, hvit väst af egendomlig form utan synliga knappar, blott en liten del af kråset synlig; högra handen håller en gåspenna och hvilar på ett bord, på hvilket ligger några pappersblad, det öfversta med två blomstänglar af linnéa, vänstra handen hvilar i knäet, vida broderade manschetter. Till vänster på taflan två böcker.

Plansch IX.

Tillhör fröken E. SVENSSON.

89. M. HALLMAN¹. Oljemålning, 615×490 mm.; bröstbild t. h.; näsan starkt krökt, vårtorna på högra kinden, ofvanför högra näsvingen och på vänstra sidan af näsryggen mycket tydliga; peruken med en knut af samma beskaffenhet som på SCHEFFELS porträtt af 1739, men lagd utefter högra axeln; mörk sammetsrock, nordstjärneorden; högra handen, som är upplyftad framför bröstet, håller en linnéaranka med tvänne öfver handen nedhängande blomstänglar, öfver högra armen en blå mantel; t. h. i bakgrunden träd.

På baksidan: *C. Linné Act. 63 Magn.: Hallman pinx., samt längre ned: Magnus Hallman pinxit 1769.*

Figur 15.

Tillhör Linnéanska stiftelsen på Hammarby. Saknade vid dess öfvertagande af staten ram.

90. A. ÅKERMAN. Kopparstick, rektangulär infattning, 170×113 mm., bilden närmast omsluten af en rund medaljong, 97 mm. i genomskärning, hufvudets höjd 33 mm.; bröstbild t. h., nära öfverensstämmande med INLANDERS medaljong (Nr 319), men ansiktet proportionsvis större, rakare profil och mindre näsa, äfven nacken mindre; knapparna i rocken skuggade med raka streck, som bilda räta vinklar, äfven kråset afvikande; ofvanför medaljongen en rosett, öfver den nedersta delen af medaljongens ram Linnés vapen sträckande sig ett stycke in på bilden; på sidorna om detta på själfva ramen: *Famam extendere factis*.

Inskriften på en ornamenterad fotställning under medaljongen: *Carolus à Linné, S. R. M. Archiatr. Eq. Aur. De Stella Pol. Med. et Botan. Prof. R. O. Acad. Par Petrop. Imp. N. C. Holm. Ups. Lond. Angl. Flor. Berol. Monsp. Tolos. Bern. Edinb. Nidros. Cell. Philadelph. Zeland. Memb.*

Omedelbart under taflan t. v.: *A. Åkerman Sculpsit.*

Figur 18.

91. LIEBE. Kopparstick, oval medaljong, 55×45 mm., med en rosett ofvantill (plåten 71×55 mm.), hufvudets höjd 18 mm.; bröstbild i profil t. h.; tydligen en kopia af föregående, de nedre delarna af detta uteslutna äfvensom linnéan och orden; af vapnet synes dock de två öfversta bladens spetsar och en del af linnéan.

Närmast under bilden t. v.: *Liebe sc. Lips.*

Inskrift: *Carl v. Linné.*

92a. ROSMASTER. Kopparstick, infattning af tvänne ornerade plattor, den ena lagd öfver den andra, 50×58 mm., därpå en oval medaljong, 41×34 mm., hufvudets höjd 16 mm.; bröstbild, profil t. h.; tydligen efter LIEBE, äfven samma delar af vapnet bibehållna; ofvanför medaljongen en rosett samt en slinga af lagerblad nedfallande på båda sidor.

Under medaljongen inskriften: *Carl v. Linné.*

Till vänster under plattorna: *Rosmaster del. et sc.*

I M. Swederus' Collection de svédois célèbres. Stockholm 1778.

b. Samma bild, men under taflan tryckt: *Stockholm und Upsala bei M. Swederus, Kön. Ac. Buchh. 1779.*

På titelbladet till Gedächtnisrede auf den Hrn Arch. und Ritter Carl von Linné, . . . gehalten vom Hrn Arch. und Ritter A. Bäck. Aus dem Schwedischen, Stockholm und Upsala bei M. Swederus, 1779.

93. C. SCHÜTZ. Kopparstick, rektangulär infattning 102×186 mm., framställande ett landskap med vatten; något t. v. en liten oval medaljong 27×22 mm., med LINNÉS porträtt, hufvudets höjd 13 mm.; bröstbild i profil t. h., tydligen efter LIEBE; medaljongen upp bäres af en sarkofag, på hvilken står: *Carol. a Linne eq.*, en amorin håller en krans öfver medaljongen, en sörjande kvinna i antik dräkt lutar sig mot sarkofagen; framför denna en Aeskulapiusstaf och till vänster ett lejon, som håller ena tassan öfver en sköldpadda, t. h. om kvinnan, en örn och i vattnet ett fiskliknande fantasidjur, i förgrunden t. v. några musslor och andra naturföremål. Längs undre kanten af taflan en rad plattor med namn på framstående vetenskapsmän.

Under taflan t. v.: *C. Schütz inv. et fec. 1779.*

Ett exemplar i Linn. Society.

94a. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning 152×93 mm.; LINNÉS porträtt på en oval medaljong, 65×51 mm., hufvudets höjd 23 mm., bröstbild t. v., omvänd efter INLANDERS eller WEDGWOODS medaljong och förminskad. Kopparsticket är på midten

afdeladt genom ett ljusare tvärband, på den öfre delen, som synes föreställa ett stycke mur-
yta befinner sig medaljongen; den undre framställer en trädgård, i förgrunden trenne herrar,
som studera växter och en trädgårdsdräng frambärande sådana, i bakgrunden ett slott.

Inskrift ofvanför bilden på medaljongen: *Sr. Cha. Linneus Kn^t.*

b. Samma stick, men omedelbart under taflan i midten: *Pub^d 1 May 1778.*

Titelplansch i J. Walcotts Flora britannica indigena, Bath 1778.

95. J. MILLER^t. Kopparstick med rektangulär infattning 172×104 mm. (plåten 187
×122 mm.), framställande det inre af ett tempel med flera allegoriska figurer etc.; nära
öfre kanten af taflan, fästad i ett draperi, en medaljong med LINNÉS porträtt, begränsad af
en orm, som biter sig i stjärten; medaljongens höjd 27 mm., hufvudets 12 mm.; skulderbild
i profil, efter INLANDER eller WEDGWOOD, utan linnéa och orden; i draperiet ofvanför medal-
jongen inskriften för denna: *Carolus a Linne.*

Omedelbart under taflan t. h.: *J. Miller inv^t. del: et Sculpt.*

Titelplansch i An Illustration of the sexual system of Linnæus by John Miller, vol.
I., London 1779.

96. J. MILLER^u. Kopparstick, rektangulärt, 405×260 mm.; i öfre vänstra hörnet
ofvanför en hvalfbåge en bild af LINNÉ på en oval medaljong, nedtill afskuren, 57×50 mm.,
hufvudets höjd 26 mm.; bröstbild i profil t. h., nära öfverensstämmande med föregående,
men större och något mera medtaget af figuren; äfven denna säkerligen gjord med ledning
af INLANDERS eller WEDGWOODS medaljonger, ansiktet dock tämligen förändradt med starkt
krökt näsa och föga likt ofvannämnda vackra afbildningar; nordstjärnan bibehållen, men
fästad i en rosett och ofvanför denna tvänne blommor, föga påminnande om linnéa; medal-
jongen delvis omgifven af bladgirlander och t. v. om den Fama, som håller i vänstra handen
ett slags krona öfver Linnés hufvud, i den högra en trumpet; från denna nedhänger en liten
fana, på hvilken står: *Famam extendere factis*; under medaljongen ett stycke tyg med inskri-
ften: *Carolus a Linné Eques auratus ordin.: Reg: Stelle Polaris s. Reg. Maj: Suec. Archiater.*

Midt emot LINNÉS, JOHANNES MILLERS bild i en liknande medaljong; under hvalfvet
tvänne allegoriska figurer på en upphöjd plattform och omkring denna representanter för
olika folkslag etc.; i bakgrunden t. h. en vägg med TOURNEFORT'S och RAY'S porträtt; längst
ner omedelbart under taflan t. v.: *J. Miller inv^t. del: et sculpt^t.*

Titelplansch i Illustratio systematis sexualis per Johannem Miller, London 1794.
Huru det kommer sig, att detta årtal står på titelbladet, kan jag ej säga, då jag ej åt utred-
redningen af dylika saker kunnat ägna mycken tid. Enligt Lowndres utkom arbetet i
20 häften det första 1775 och det sista 1777. LINNÉ d. y. säger i ett odateradt bref angående
denna tafla bland annat, »Om Auctor vetat min salig Fars död, skolat denna tafla hafva varit
ett vackert epitaphium öfver honom», hvaraf det är tydligt, att Linné d. y. erhållit känne-
dom om detta arbete strax efter hans fars död. Jag antar således, att titelplanschen utkommit
med det sista häftet och att titelbladet, åtminstone på det exemplar jag sett, blifvit gjordt
senare.

97. H. J. TYROLF. Kopparstick, rektangulärt, 157×101 mm.; Linnébilden på en
oval medaljong, liksom på föregående; bröstbild i profil t. h., kopia efter föregående och af
samma storlek; äfven omgifningarna, ehuru fritt, kopierade, efter de Linnébilden närmast
omgifvande föremålen på MILLERS kopparstick; så är medaljongen äfven här delvis omgifven
af bladgirlander, t. v. Fama i ungefär samma ställning med ett slags krona och en trumpet,
uppbärande en fana med samma sentens, och under bilden ett stycke tyg med en inskrift lika
lydande som på Millers kopparstick; de båda bilderna af Tournefort och Ray finnas äfven här,

men ofvanför medaljongen; t. v. om Fama synes en tupp, som ej finnes på nyssnämnda kopparstick.

Omedelbart under taflan: *H. J. Tyrolf delenieb. et sculpeb. Norimbergæ.*

Enligt Carruthers (1889, s. 20) titelplansch i Zorn's Icones plantarum medicinalium, 1784.

98. P. W. SCHWARZ. Kopparstick, rektangulär infattning, 138×89 mm. (plåten 179×117 mm.); bilden på en rund medaljong, 89 mm. i genomskärning, med bred ram, hufvudets höjd 27 mm.; bröstbild i profil t. h., sannolikt närmast efter WEDGWOOD & BENTLEY¹ och af ungefär samma storlek; utefter medaljongens öfre kant en bladgirland, under medaljongen en rektangulär platta bärande inskriften: *Carolus a Linné.* Omedelbart under taflan vid midten: *P. W. Schwarz fecit Nbg. 1791.*

99. ANONYMUS. Kopparstick, oval medaljong, 93×72 mm., hufvudets höjd 32 mm.; bröstbild i profil t. h., i hufvudsak efter INLANDERS medaljong, men mycket fritt återgifven och föga lik originalet; underläppen tjockare, hakan större; peruken och dess lockar anordnade som på nämnda medaljong; fyra knappar i rocken synliga och fyra i västen, däraf 2 knäppta; linnéan är utbytt mot en ganska stadig gren med rätt stora blad, nordstjärnan mot en åttabladdig blomma.

Under medaljongen Linnés vapen. Inskriften fördelad på båda sidor om detta: *Deus Creavit Linnæus Disposuit.*

Huru tecknaren kommit på den idén att ersätta linnéan och orden med en gren och en blomma, är svårt att veta, men möjligen har han haft för sig ett exemplar af Wedgwoods medaljong, där dessa delar varit skadade.

Titelplansch i *Leben des Ritters Carl von Linné von D. H. Stöver*, Hamburg 1792.

100. J. HEATH. Kopparstick, oval medaljong, enkel infattningslinje, 125×100 mm., hufvudets höjd 33 mm.; midjebild i profil t. h., något litet förstora och nedtill förlängd kopia efter föregående; blicken mer uppåtriktad, hakan ändå större; västknapparna förflyttade till vänstra sidan och de tre synliga knäppta, de två öfre knapparna på föregående här ersatta af knapphål.

Närmast under medaljongen vid midten: *J. Heath sculpit.* Därunder Linnés vapen, nedtill omfattadt af ett band med inskriften: *Deus creavit Linnæus disposuit.*

Titelplansch i *The life of sir Charles Linnæus* by D. H. Stoeber, transl. by Joseph Trapp, London 1794.

101. W. READ. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 58 mm., hufvudets 24 mm.; bröstbild i profil t. h., kopia efter HEATH, men nedtill förkortad; blott 2 knappar i rocken och två i västen synliga, ingen kvist, ingen blomma.

Närmast under bilden t. v.: *W. Read sc.*

Inskrift: *Linneus.*

102. ANONYMUS. Stålstick, rektangulär infattning af en utsirad ram, 78×65 mm., hufvudets höjd 15 mm.; midjebild i profil t. h., förminskad kopia efter HEATH, något förlängd nedåt; ofvanför den rektangulära ramen en rund medaljong, omgifven af rosor med ett bekransadt kvinnohufvud, väl föreställande Flora, under ramen ornament med en oskuggad platta.

På denna, inskriften: *Linnæus.*

Under taflan: *Perkins & Heath Patent Hardened Steel Plate.*

Titelplansch i *Pinnocks Catechism of botany*, London 1822.

Mitt exemplar jämte titelbladet tryckt på kinesiskt papper.

103. J. HORSBURGH. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 74 mm., hufvudets 28 mm.; bröstbild i profil t. h., något förminskad kopia efter HEATH; som på denna 4 knappar i rocken och tre knäppta i västen.

Närmast under bilden: *Engraved by I. Horsburgh.*

Inskrift: *Linnæus.*

Därunder: *Published by Oliver & Boyd, Edinburgh.*

Titelplansch i W. Macgillivray's, *Lives of eminent zoologists, Edinburgh 1834.*

104 a. LAPIANTE, samma bild som b.

I *Histoire des plantes* par Figuier, Paris 1865, hvilket arbete jag ej haft tillfälle att se.

b. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 98 mm., hufvudets 33 mm.; midjebild i profil t. v.; omvänd kopia af HEATH med vissa förändringar af håret, i det knuten blifvit borttagen och peruken avslutats med tre masklika korkskruvslockar; ingen förändring af knappar och knapphål, hvarför rockknapparna vid bildens omvändning kommit på vänstra sidan, hvaremot västens knappar och knapphål åter kommit på rätt sida.

Invid bilden nedtill t. h.: *Laplante.*

Tryckt inskrift: *Portrait van Linné*

Ett exemplar på K. Biblioteket i Stockholm, ur ett holländskt arbete, möjligen, Elk wat wils kennis en kunst, Haarlem 1872, där ett dylikt skall finnas (enligt J. M. HULTH).

c. Samma bild, men svagare tryckt.

Invid bilden, som på föregående: *Laplante.*

Inskrift: *Carolus Linnæus.*

Därunder en uppsats om Linné.

I den holländska tidskriften *Eigen Haard*, Harlem 1878, s. 17.

d. Samma bild, men utan signering.

Inskrift: *Fig. 277. Linné*

På baksidan franskt tryck.

I F. Konstföreningen.

e. Samma bild, utan signering och utan inskrift.

I Linn. Society's samling.

105. ANONYMUS. Stålstick, rund medaljong nedtill i förbindelse med en rektangulär platta för inskriften; medaljongen omgifven af en mörk ram, som äfven bildar de tre yttre sidorna af den undre plattan, 80×70 mm.; bildens höjd 55 mm., hufvudets 24 mm.; bröstbild i profil t. h., utförd efter INLANDERS medaljong, men utan orden och ej synnerligen lik originalet.

Inskrift: *Carl von Linné 1707—1778.*

På brefkort, utkomna till den instundande Linnéfesten på Granbergs Konstindr. A. B:s Förlag, Stockholm. Äfven för hand kolorerade exemplar finnas.

106 a. ANONYMUS. Silhuett inom oval ram, målad på glaset; gråblå, äfvenledes på glaset målad botten; bildens höjd 43 mm., hufvudets 20 mm.; skulderbild t. v. med orden och linnéa; nära öfverensstämmande med INLANDERS medaljong och ÅKERMANS kopparstick fast omvänd.

Figur 19.

Ett exemplar tillhör professor TULLBERG och motsvaras af en liknande medaljong af fru Linné, ett annat exemplar tillhör fröken EVA MARTIN och ett tredje doktorinnan H. AREEN f. BRODIN-SPÅNGBERG, äfven detta motsvaradt af fru Linnés medaljong. De båda förstnämnda

ha gått i arf från det Linnéska huset, den sistnämnda har tillhört fru Linnés brorson Anders Moræus och äfvenledes genom arf tillfallit den nuvarande ägarinnan.

Små olikheter finnas visserligen mellan dessa silhuetter; jag har dock ansett det öfverflödigt att här upptaga dem som varianter, ehuru de ju såsom hvar och en målad för hand i själfva verket äro sådana.

b. Lik föregående, men mindre och inom samma ram som en silhuett af fru Linné.
Tillhör lektor och fru ÖDMAN.

c. Liknande a och b, men mycket liten, tillsammans med en silhuett af fru Linné placerad i en guldring.

En sådan ring finnes på Nationalmuseum och en annan liknande tillhör lektor och fru ÖDMAN.

107. P. KRAFFT. Oljemålning, 680 × 520 mm.; midjebild något t. h.; näsan något böjd, en vårta på vänstra sidan af näsryggen och en på högra kinden; knuten på peruken af samma beskaffenhet som på SCHEFFELS porträtt af 1739, lagd utefter högra axeln; vänstra handen, stödd mot öfre kanten af en större bok, håller en linnéaranka med trenne blomstänglar; mörkblå sammetsrock, smalt enkelt krås, nordstjärneorden.

Signerad till vänster på fonden: *P. Krafft 1774.*

Plansch XI.

Tillhör Vet. Akademien.

Två kopior i olja utförda af artisten J. HAAGEN 1805. Autotypi i Fries' Linné och Wittrocks Iconotheca. Stort ljustryck publicerad af J. CEDERQVIST 1906.

108. ANONYMUS. Oljemålning, mycket nära öfverensstämmande med föregående, ansiktet dock betydligt ljusare och rocken ljusblå.

Tillhör fru LOUISE TERSMEDEN f. STRÖMBERG.

109. M. HALLMAN^{II}, oljemålning, kopia efter KRAFFT, rätt illa medfaren; grön rock. På baksidan står: *Carl von Linné född år 1707, d. Student i Upsala. Död d. 10 Januarij år 1778. Aftagen år 1774 på dess ålders 67 år af Magn. Hallman Philosoph. Studiosus.*

Tillhör jägmästare B. MARTIN, som inköpt den. Dess föregående historia okänd.

110. M. HALLMAN^{III}. Oljemålning, äfvenledes kopia efter KRAFFT; blå rock. På baksidan står: *Carl Linné 1774 Ætat. 67 Magn. Hallman pinxit.*

Äges af fröken HELLMAN i Nyköping, har tidigare tillhört provinsialläkaren CARL ROLAND MARTIN.

111. A. ANDERSSON. Oljemålning, kopia af KRAFFT, blå rock.

Tillhör The Museum of the Royal Botanical Gardens, Kew; skänkt 1858 af prof. N. J. ANDERSSON, hvars fru gjort kopian.

112 a. J. SNACK. Kopparstick, rektangulärt, enkel infattningslinje 159 × 110 mm., hufvudets höjd 52 mm.; midjebild, kopia efter KRAFFT; under bilden en skuggad platta med inskrift: *Carolus a Linné.*

Närmast under taflan t. v.: *Krafft målat 1774, t. h.: På J. C. Holmbergs bekostnad af I. Snack. sc.*

Därunder Linnés vapen och på båda sidor om detta resten af inskriften: *Eques Ordinis Reg. Stellæ Polaris, Regis Sveciæ Archiater, Medicinæ et Histor: Natur. Professor in Universit.*

Reg. Upsaliensi, Acad. R. Scient. Stockholm, Upsal, Paris, London, Petrop, Berol, etc. Socius Dominus de Hammarby.

Under vapnet: 1780. Inskriften tydligen tagen efter Bervics kopparstick.

I F. Konstföreningen ett exemplar, på hvilket står med blyerts: *omtryckt 1879.*

b. Samma bild, men närmast under taflan endast: *Krafft mlat, 1774 I. Snack sc.*
Ett exemplar i SONDÉNS samling och ett i Linn. Society's.

113 a. FR. ACREL. Kopparstick, rektangulärt, 159×103 mm., hufvudets höjd 50 mm.; midjebild, kopia efter KRAFFT; under bilden en platta med inskriften: *Linnéus*

Närmast under taflan t. v.: *Krafft Pinx.*, t. h.: *Akrel sc.*

Därunder: *Ex Effigie Simillima, Coll. Med. Svec. 1797.*

Några få afdrag äro på senare tider tagna. Ett sådant tillhör Sv. Läkaresällskapet, ett annat finnes i SONDÉNS samling och ett i F. Konstföreningen, på det sistnämnda står med blyerts antecknad: *Omtryck 1888.*

Proftryck till omtrycket på tunt, blåaktigt papper i F. Konstföreningen.

b. Samma bild men underskriften, *Ex Effigie . . . 1797*, borttagen.

Titelplansch i ett mig tillhörigt exemplar af Hedins Minne af von Linné, Fader och son, på detta synas delvis intryck efter den borttagna underskriften.

c. Samma bild; samma del af skriften borttagen som på föregående, men i dess ställe Linnés vapen med sentensen *Famam extendre factis* satt under taflan.

Titelplansch i Hedins ofvannämnda arbete.

d. Samma bild; icke blott ofvannämnda skrift borttagen, utan äfven, *Krafft Pinx.* och *Akrel sc.*, vapnet tillsatt.

Ett exemplar i min samling, ärfdt. På detta synes dock *K* (första bokstafven i *Krafft*). De tre sistnämnda varianterna äro alla gjorda för Hedins ofvannämnda arbete och säkerligen tillkomna af den anledning, att han lät göra flera olika försök.

114. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd 113, hufvudets 50 mm; midjebild t. v., kopia efter ACREL, af samma storlek, men omvänd.

Inskrift: *Carl von Linné.*

I W. F. Holmgréns Porträttgalleri af svenska lärde, snillen och konstnärer, Stockholm 1823.

115. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd 85 mm., hufvudets 44 mm.; bröstbild t. h., förminskad kopia efter ACREL och de nedre delarna borttagna.

Närmast under bilden t. h.: *Tr. hos Holm.*

Inskrift: *Carl von Linné.*

116. A. ROSLIN¹. Oljemålning 1250×890 mm.; knästycke t. h.; sittande i en länstol; krökt näsa, yfvig peruk med stor hårknut, hvilande på högra axeln; bröstet mera framåtvändt än på de båda följande, därför mera synligt af vänstra axeln; vänstra underarmen och handen, som håller en linnéa-ranka, hvilande på ett bord, på hvilket ligger en del papper, den högra handen hvilande i knäet; dräkten af siden i violett lilas, knapparna ej ornamenterade, kråset af två blad, utan spetskant, räcker mycket långt ned och förlöper nästan vertikalt; den omkring kråset öppna delen af västen afslutas nedtill med en i hufvudsak horisontal linje, som ej nämnvärdt sänker sig åt höger, ett or-

denskors finnes men utan krona, efter hvad det tyckes fästadt på ett svart band.

Porträttet är ej signeradt och saknar anteckning på baksidan.

Figur 20.

Tillhör Museet i Versailles.

Ett pigmenttryck (?) af detta porträtt förekommer i planschserien, Musée de Versailles.

Under taflan står: *Musee de Versailles Alexander Roslin Portrait du naturaliste Charles Linné.*

Längre ned t. v.: *Epreuve inaltérable imprimée au Charbon reproduction interdite 1897, samt t. h.: Maison ad Braun & C à Paris, Donach & New-York Braun, Clement et C. Succrs, längst ned t. v.: 13679.*

Ett annat alldeles likadant aftryck bär årtalet 1903.

Detta pigmenttryck är återgifvet i autotypi i Europeisk kulturhistoria af GUSTAF BANG, Köpenhamn 1897, 98 samt i översättningen af denna bok af C. A. ZACHRISSON, Stockholm 1898 äfvensom i Odhners Svenska historia, Stockholm 1899.

117. ROSLIN^{II}. Oljemålning, bröstbild t. h.; krökt näsa, en vårta på högra kinden, yfvig peruk med stor hårknut, hvilande på högra axeln; bröstet mindre i fas än på föregående, rock och väst af mörkviolett sammet, rutiga knappar, tre i rocken och 6 i västen, af de senare blott den nedersta knäppt, kråset med en spets i kanten, af två blad, dess ställning på taflan nästan parallell med en linje dragen från det öfre vänstra till det nedre högra hörnet; på vänstra sidan af bröstet i andra knapphållet en linnéaranka med två blomstänglar, hvardera bärande två blommor, den ena stängeln mera åt höger och uppstigande, den andra åt vänster, nedböjd, en af dess blommor sedd från kronans öppning, den andra på ett skaft böjande sig i en båge omkring den nyssnämnda; från samma knapphål ett rakt band utan rosett med nordstjärneorden, som i sin helhet är synlig. I det högra öfre hörnet måladt: *Linné.*

På baksidan: *Roslin 1775.*

Plansch XII.

Tillhör Gripsholmssamlingen.

Kopierad i olja af Perséus, 542 × 440 mm.; tillhör professor M. Sondén. En senare kopia äfvenledes i olja af artisten J. HAAGEN 1901.

118. A. ROSLIN^{III}. Oljemålning, 540 × 450 mm., bröstbild t. h. och i alla detaljer mycket nära öfverensstämmande med föregående, men mera utarbetad, ansiktet ungdomligare och fylligare; violett sammetsrock, nordstjärneorden, af hvilken dock ej den nedersta delen synes; på fonden t. h. i jämnhöjd med vänstra axeln måladt: *Roslin 1775.*

Plansch XIII.

Tillhör Vet. Akademien i Stockholm.

Två kopior i olja 1905 af artisten J. HAAGEN, en 1906 af H. THÉEL.

En oval, tämligen starkt retuscherad fotografi har förekommit i handeln, gjord af M. JOSEPHSON, Stockholm, och uppsatt på kartong med tontryck af något växlande form; samma fotografi, omgifven af en rektangulär, tryckt, rikt ornamenterad infattning, med inskription, *Carl von Linné*, finnes i Svenska konungar och deras samtida, 100 porträtt, af Eichhorn, 1890.

En annan fotografi, som äfven varit tillgänglig i handeln, är tagen af fröken E. SCHENSON. Egenomligt nog sitta knapphål i västen där på högra sidan, och knapparna i rocken äro ej rutiga. Förmod-

ligen har den ursprungliga plåten beträffande kläderna varit otydlig och blifvit starkt retuscherad. Fröken S. har bestämt förklarat, att den ursprungliga fotografien togs efter porträttet på Vet. Akademien. Efter denna fotografi äro tagna ett större och ett mindre ljustryck (bromsilfvertryck) af P. HECKSCHER, hvilka förekomma i handeln.

Bland autotypier kan nämnas en i »Gripsholms konstskatter», hvilken icke är tagen efter ROSLINS porträtt på Gripsholm, utan såsom signeringen till fullo visar, efter porträttet i Vet. Akademien.

119. L. PASCH. Oljemålning, 1080×830 mm., att döma af den fotografi jag erhållit en mycket trogen och mycket vacker kopia af ROSLINS Linnéporträtt i Versailles och vida bättre bibehållen än detta; kläderna af siden i lilas; afviker från ROSLIN¹, därigenom att den tvärställda kant, som nedåt afslutar västens öppning omkring kråset, betydligt sänker sig åt höger, nordstjärneorden af vanlig form hängande i ett band utan rosett; i fonden t. h. en bred pelare antydd. Ingen skrift på baksidan.

Inskrift på ramen: *Carolus von Linné. Nat. ¹⁵ Maji 1707. Den. 10 Jan. 1778.*

Därnedanför: *Presented by Robert Brown, Esq. Pres. L. S. Maij. 24. 1853.*

Plansch XIV.

120 a. S. G. & J. G. FACIUS. Samma bild som c. men något mindre utförd och tryckt före all skrift.

Ett exemplar i min samling.

b. Samma bild, mera utförd än föregående.

Närmast under taflan t. v.: *Roslin Pinxit.*, t. h.: *S. G. & J. G. Facius. Sculpserunt.*

Ett exemplar i min samling.

c Kopparstick i punktmanér, rektangulärt, 250×210 mm. (plåten 331×263 mm.), hufvudets höjd 59 mm., knästycke t. h., kopia efter PASCH.

Närmast under taflan t. v.: *Roslin Pinxit.*, t. h.: *S. G. & J. G. Facius. Sculpserunt.*

Inskrift: *Charles von Linné. Born ¹⁵ Maij 1707 — Died Jan⁹. 16th 1778. Engraved from the Original Picture in the Possession of Sir Joseph Banks. Bart.*

Därunder: *Published June 2th 1788 by John & Josiah Boydell. N:o 90. Cheapside London.*

121 a. CHAPMAN. Samma bild som b., men utan den undre plattan och före all skrift.

Ett exemplar i min samling.

b. Kopparstick i punktmanér, oval medaljong med enkel infattningslinje, 120×93 mm., hufvudets höjd 47 mm.; bröstbild t. h. alldeles efter FACIUS. Midt under medaljongen en rektangulär platta med en amorin och blommor.

Omedelbart under medaljongens infattningslinje på sidorna om plattan, t. v.: *Chapman*, t. h.: *sculp.*

Inskrift under plattan: *Sir Charles Linnæus.*

Därunder: *Published as the Act. directs Octr. 16. 1802.*

c Samma bild med inskrift: *Linnæus.*

Därunder: *London Published as the Act directs Augt 1. 1812 by Jones & Alard.*

122 a. RIEP[ENHAUSEN] Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 60 mm., (plåtens 85×76 mm.), hufvudets 38 mm.; skulderbild t. v., efter FACIUS' kopparstick men omvänd, hvarvid knappar och knapphål flyttats på rätt sida, ingen orden.

Inskrift: *Linné.*

b. Samma bild och samma inskrift, men närmast under bilden t. h.: *Riep.*

Jag har sett endast ett exemplar sålunda signeradt och detta finnes i K. Biblioteket. På detta står med blyerts antecknad: *Riepenhausen.*

123. J. H. FIEDLER. Kopparstick, rektangulär infattning under form af en stretchad ram, 120×90 mm., hufvudets höjd 36 mm.; midjebild t. h.; ehuru tydligt tillhörande den Paschska typen, i flere afseenden afvikande från alla andra afbildningar efter PASCH; särskildt påfallande är kråset, i det dess båda blad äro till formen nästan lika, och den öppna delen af västen, som ej bildar ett skarpt veck nedanför kråset, rockens kanter stå här också nära tillsammans samt äro nästan parallella och vertikala; vänstra armen är böjd mot kroppen etc., knapparna och knapphålen sitta på orätt sida oaktadt bilden är vänd åt höger. Närmast under taflan: *J. H. Fiedler sc. Hanau.*

Inskrift: *Linné.*

Ett exemplar i SONDÉNS samling och ett i min.

För min del antar jag, att detta kopparstick är gjort efter en skulderbild och att FIEDLER på egen hand uppkonstruerat kroppen nedanför skuldrorna, samt vidare att originalet varit vändt åt vänster med knappar och knapphål omflyttade på rätt sida, hvarför, då Fiedler vid omvändningen af bilden ej omflyttat dem, de på denna kommit på orätt sida. En sådan skulderbild är just den föregående, och jag måste därför anse, att denna legat till grund för Fiedlers kopparstick.

124. J. ROMNEY. Stålstick, rektangulär infattning af 3 linjer, 176×112 mm., hufvudets höjd 22 mm.; helfigur t. h. alldeles efter PASCH eller FACIUS, men äfven benen utförda.

Närmast under taflan t. v.: *T. Tyroff pinx^{t.}*, under midten: *Publ^d by C. Dyer, Compton Street*, och t. v.: *J. Romney, sculp.*

Inskrift: *Charles Linnæus.*

125 a. C. BART. Stålstick, rektangulär infattning, bildande en skuggad ram med tvänne enkla yttre linjer, 117×92 mm., hufvudets höjd 38 mm.; bröstbild t. h. alldeles efter FACIUS.

Ofvanför taflan t. v.: *Valhalla*, t. h.: *N:o 20.*

Närmast under taflan vid midten: *C. Barth sc.*

Inskrift: *Linné* [med skuggade bokstäfver].

Därunder: *Eigenthum & Verlag des Bibl. Instituts in Hildburghausen.*

b. Samma bild, men med blott en yttre infattningslinje kring ramen.

Öfver taflan t. v.: *M:s conv. Lex. N:o 363.*

Ingen signering.

Inskrift, omgifven af en oval skuggning, ornerad med böjda linjer: *Linné.*

Därunder: *Inst. Bibl. excua^{t.}*

c. Samma bild, men den skuggade ramen borttagen och ersatt af tvänne enkla infattningslinjer.

Ofvanför taflan t. v.: *Neues convers. Lexic.*, t. h.: *N:o 129.*

Inskrift: *Linné* [med konturbokstäfver].

Därunder: *Eigenthum & Verlag des Bibl. Institut in Hildburghausen.*

d. Alldeles lik föregående med undantag däraf att öfverskriften är borttagen.

e. Alldeles lik föregående, här dock äfven *Eigenthum* etc. borttaget.

Detta ett separat aftryck, som jag låtit taga af plåten, hvilken f. n. äges af utgifvaren af Meyers Hist. geogr. kalender.

En på fotografisk väg gjord reproduktion af denna skall enligt förläggarens utsago ha funnits i Meyers Historisch-geographischer Kalender, 1900.

126. ANONYMUS. Stålstick, rektangulärt, enkel infattningslinje 101×75 mm., hufvudets höjd 37 mm.; bröstbild t. h., efter BARTHS stålstick, men bilden något förminskad.

Inskrift: *Linné, Geb. zu Roeschult in Schweden 1707, gest. 1778.*

Titelplansch i *Der angehende Botaniker von A. F. Schmidt, Weimar 1849.*

127. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 69 mm., hufvudets 38 mm., skulderbild t. h., väl en dålig efterbildning af BARTHS stålstick, med hvilket det beträffande hufvudets storlek något så när öfverensstämmer, ehuru ansiktet är smalare och dragen föga lika detta, knapparna i rocken mindre o. s. v.

Inskrift, tryckt med fraktur: *Linné.*

Ett exemplar i K. Biblioteket.

128. ANONYMUS. Träsnitt, konturteckning, utan infattning, bildens höjd 35 mm., hufvudets 22 mm.; skulderbild t. v., omvänd efter någon af de föregående, hvarvid knapparna kommit till vänster. Synnerligen dåligt.

Ingen egentlig inskrift, men bilden anbragt omedelbart ofvanför en kort biografi, som börjar med: *Linné, or Linnæus, Charles von . . .*

I *Popular biography*, by Peter Parley, New York 1851 (s. 365).

129. O. GROSCH. Träsnitt (?), rektangulär infattning af en ornamenterad ram, 148×105 mm., hufvudets höjd 38 mm.; midjebild t. h., alldeles efter bröderna FACIUS' kopparsstick; i vänstra nedre hörnet innanför ramen: *O. Grosch.*

Inskrift på ramen under bilden: *Linnæus.*

Beskrifningen gjord efter en fotografi.

Skall förekomma i *C. D. Warners Library of the world's best literature. Vol. 16., 1897.*

130. ANONYMUS. Autotypi efter en laving, utan infattning, bildens höjd utom några nedgående streck ungefär 95 mm., hufvudets 62 mm.; skulderbild t. h., fritt efter bröderna FACIUS', ansiktet lika stort, men peruken mycket större.

Under bilden t. h. en oläslig signering.

Tryckt inskrift: *Carl von Linnaeus.*

I *Little Journeys to homes of great scientists* by Elbert Hubbard, *Linnaeus*, Vol. 17., August 1905, Nr 2.

131 a. ROBERTS. Samma bild som b., men före all skrift.

Ett exemplar tillhör herr C. U. PALM.

b. Kopparsstick i punktmanér, rektangulärt, 160×134 mm., hufvudets höjd 58 mm.; midjebild, t. h., efter PASCH's målning, men slutande strax nedanför bordsskifvan.

Närmast under taflan t. v.: *Pasch Pinxit*, i midten: *Engraved from a Picture in the Possession of the Rt Hon:ble Sr Joseph Banks Bart K. B. &c.*, t. h.: *Roberts sc.*

Inskrift: *Carl von Linné. Born May 24:th 1707 Died Jan:y 10:th 1778.*

Därunder: *Published as the Act directs by Jos:h Mawman, March 10. 1805.*

Titelplansch i Pulteney's ofvan omtalade arbete; skall enligt författaren bättre återge Pasch's bild än förhållandet är med bröderna Facius' kopparsstick.

132. C. E. WAGSTAFF¹. Kopparsstick, rektangulärt, utan särskild infattningslinje, 130×103 mm., hufvudets höjd 39 mm.; midjebild t. h., mycket likt föregående, efter hvilket detta kopparsstick helt säkert är gjordt; bordet dock afvikande och linnéarankan mycket ljus; en enkel ornamentering på väggen i fonden.

Närmast under taflan: *Engraved by C. E. Wagstaff from a copy by Pasch of the original at the Royal Academy of Sciences at Stockholm.*

Inskrift: *Linnæus.*

Därunder: *William Mackenzie. Glasgow. Edinburgh. London & New York.*

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

133. C. E. WAGSTAFF^{II}. Stålstick, rektangulärt, enkel infattningslinje, 127×106 mm., hufvudets höjd 40 mm.; midjebild t. h., nära öfverensstämmande med föregående, men så till vida förkortad, att blott en del af bordsskifvan medtagits; munnen är bättre, linnéan ej så ljus, ingen ornamentering i fonden etc.

Närmast under taflan: *Engraved by C. E. Wagstaff.*

Inskrift: *Linnæus. From a Copy by Pasch in the possession of R. Brown, Esq:re, of the Original at the Royal Academy of Sciences at Stockholm.*

Därunder: *Under the Superintendance of the Society for the Diffusion of Useful Knowledge.*

WAGSTAFFS stålstick förekommer så vidt jag vet i tre arbeten: Knight, Gallery of portraits, 1833—37, Portr. gall. of distinguished poets . . ., 1853 och Imperial dictionary of univ. biog., 1864—66; då jag emellertid icke sett mer än det första af dessa, vet jag icke, om det, som jag här betecknat med WAGSTAFF^I, blifvit användt för något arbete. Det förefaller emellertid som om detta ansetts mindre lyckadt och därför det andra porträttet graverats.

134. S. FREEMAN. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 80 mm., hufvudets 29 mm.; bröstbild t. h., efter ROBERTS eller WAGSTAFF, men förminskad och förkortad, så att hvarken bordet, vänstra handen eller linnéan synes.

Närmast under bilden: *S. Freeman.*

Inskrift: *Linnæus.*

Därunder: *Published by Blackie & Son. Glasgow.*

Titelplansch i Rindh's Wegetable kingdom, Glasgow 1857.

135. E. FINDEN. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 61 mm., hufvudets 23 mm.; midjebild t. h., alldeles efter WAGSTAFF; vänstra handen och linnéan dock blott tecknade.

Under bilden t. v.: *H. Corbould, del.*, t. h.: *E. Finden sc.*

Inskrift: *Linnæus.*

Ett exemplar i Hope Collection.

136. R. HAGLUND. Radering, rektangulär, 247×186 mm., knästycke t. h., efter ROSLINS porträtt i Versailles, utförd 1907.

137. M. HALLMAN^{IV}. Oljemålning, 490×410 mm., insatt i en större ram och mellanrummet utfyllt, så att fonden blifvit förstord; hufvudets höjd 237 mm.; bröstbild, kopia efter en af ROSLINS bröstbilder; ansiktet tämligen smalt, gör intryck att vara måladt efter Gripsholmsporträttet; rocken rödbrun med en dragning i violett. 3 knappar i rocken, 5 i västen, ornerade med gulaktiga höjda linjer utstrålande från en gul punkt i knappens midt, fonden grågrön.

På baksidan: *Carolus à Linné, Regis Sveciæ Archiater; Eqves Ordin. Stellæ Reg. Polaris; Medicinæ et Botanices Professor in Academia Regia Upsaliensi. — Natus, die 13 Maij 1707, Denatus, die 10 Januarij 1778. — In Plurimis Scientiarum Societatibus Europæ, Membrum. — Deam luctus angit amissi — Cybèle. Depictus in Maijo. Anno 1772, — à —*

Magno Hallman.

Tillhör journalisten L. H. V. HOLMBERGER.

Det sannolika är väl, att blott en (eller två) af de här anförda Hallmanska kopiorna utförts direkt efter ett af ROSLINS porträtt, och att detta varit Gripsholmsporträttet, under det att de öfriga medelbart eller omedelbart målats efter den första kopian, då alla synas visa stor likhet med hvarandra. Att afgöra hvilken som är den ursprungligaste, är dock ej lätt, då HALLMAN tydligen handskats något vårdslöst med årtalen. Jag nöjer mig därför med att för de följande angifva, att de äro kopior efter Roslins Gripsholmsporträtt.

138. M. HALLMAN^V. Oljemålning, 555×460 mm., hufvudets höjd 250 mm., bröstbild t. h.; ansiktsdragen och håret mycket lika föregående; kopia efter ROSLINS Gripsholms-

porträtt; dräkt grön, 4 knappar i rocken, 5 oknöppta och 2 knöppta i västen, ornerade med linjer i rutor som på Roslins bröstbilder. Färgen på ansiktet betydligt skadad.

På baksidan: *Carl von Linné M. D. Kongl. Svensk Archiater; Medic. & Botan. Professor vid Upsala Akademie Riddare af Kongl. Nordstjerne Orden, Född 1707, d. 13 Maj Död 1778 d. 10 Januarij Ledamot af Vetenskaps Samfundet utj Upsala, Stockholm, Parjs, London, Petersburg, Berlin, Florens, Montpellier, Toulous, Bern, Wien, Edenburg, Trondheim, Celle, Philadelphia Zeeland. Deam luctus angit amissi. Cybèle.*

Afmålad 1774, af Magno Hallman.

Stilen i denna långa inskrift alldeles lik den på baksidan af föregående porträtt.

Tillhör Med. fakulteten i Uppsala.

139. M. HALLMAN^{VI}. Oljemålning, 578×470 mm., bröstbild t. h.; kopia efter ROSLINS Gripsholmsporträtt; dräkt rödbrun, knappar röda med samma ornamentering i gul färg som på HALLMAN^{IV}, 5 i rocken, 5 oknöppta och 1 knöppt i västen.

På baksidan en lång inskrift nära öfverensstämmande med den på föregående, men affattad på latin, äfvenledes med versen. Nederst står: *Hallman pinxet 17(?)0*, den tredje siffran skall vara oläslig, har väl sannolik varit 8 eller 9.

Tillhör Botanical Garden i Oxford.

140. M. HALLMAN^{VII}. Gouachemålning på pergament, oval medaljong, 183×152 mm., i vackert skulpterad ram, hufvudets höjd 68 mm.; midjebild t. h., äfvenledes efter ROSLINS Gripsholmsporträtt, men förlängd nedåt och mera omsorgsfullt målad än Hallmans öfriga mig bekanta kopior; dräkten grå, knapparna med samma ornering som på HALLMAN^{IV}, 8 i rocken, 8 oknöppta och 2 knöppta i västen, nordstjärneorden fästad mycket högt upp, fonden grågrön.

På baksidan en lång inskrift t. o. m. *Cybèle* nära öfverensstämmande med den på föregående och liksom den affattad på latin.

Under *Deam* . . . *Cybèle* står dock här samma vers af Aurivillius, som förut användts under BERGQVISTS och PREISLERS kopparstick, däremot ingen uppgift på målaren eller tiden för målningen; man behöfver dock ej tveka om, att det är HALLMAN, som utfört den.

Tillhör friherre TH. A. FUNCK på Bolltorp.

141. M. HALLMAN^{VIII}. Oljemålning, rektangulär, 202×161 mm., bilden på en oval medaljong angifven genom olika färg, 189×155 mm., hufvudets höjd omkring 65 mm.; midjebild t. h., tydligen målad efter föregående, men mycket slarfvigt; så har peruken blifvit vida mindre yfvig med föga bestämda lockar och mycket mindre hårknut, knapparna äro ej lika stora etc.; dräktens färg är tämligen ljus lilas med dragning till brunt, knapparna öfverensstämma på ett par tidigare fotografier genom sin ornering, så vidt den kan ses, med den på föregående målning, 7 i rocken, 6 oknöppta och 4 knöppta i västen.

På en senare fotografi, som jag erhållit genom herr JACKSONS tillmötesgående, är ornamenteringen på knapparna vida mindre tydlig, äfven andra afvikelser synas förekomma; huruvida detta beror på, att porträttet, sedan den första fotografien togs, blifvit restaurerad, måste jag lämna oafgjordt.

Inskriften på baksidan är nästan identisk med den på föregående t. o. m. *Deam* . . . *Cybèle*., men här saknas Aurivillius' distikon och i stället står: *Magn. Hallman pinxit*.

Tillhör Inn. Society i London, dit den enligt Carruthers blifvit skänkt af sir JOHN LUBBOCK, numera lord AVEBURY, som inköpt den af doktor P. A. MARTIN. Den skall tidigare ha tillhört LINNÉS dotter LOVISA, och det är ju möjligt, att Hallman ursprungligen målat den för hennes räkning.

142. M. HALLMAN^{IX}. Oljemålning. Jag har ej haft tillfälle att själf se denna, men enligt de uppgifter jag erhållit af ägaren, synes den mig nära öfverensstämma med HALLMAN^{IV}, äfven knapparna ha samma ornamentering. Den skall vara utförd i naturlig storlek och bär på baksidan en inskrift på latin nära öfverensstämmande med den på de närmast föregående, men endast namnen på 5 societeter uppräknade, därefter *Dominus de Hammarby*, så uppgift på tiden för hans födelse och död, därpå den vanliga versen *Deam . . . Cybéle* och nederst: *pinxit Magnus Hallman 1796*.

Tillhör sjökapt. JOHAN MEBIUS.

143. M. HALLMAN^X. Oljemålning (?), synes numera vara förkommen, känd hufvudsakligen genom ett kopparstick af MEYER (OGBURN)-BARTOLOZZI (Nr 145 a).

144. ANONYMUS. Kopparstick i punktmanér, oval medaljong med en yttre infattningslinje, 146×125, hufvudets höjd 49 mm.; bröstbild t. h.; peruken, ställningen, rocken, västen, det långa kråset och orden nästan fullständigt efter ROBERTS och i samma skala; knapparna flata, utan ornering som på detta, i rocken 5 stycken; ansiktet kan ju också mycket väl tänkas vara gjordt efter Roberts, men visar dock vissa afvikelser, särskildt äro ögonen större och uttrycket ett annat.

Ingen skrift.

Figur 22.

Ser ut att vara ett ogilladt försök till medaljongen på följande kopparstick.

Jag har sett blott ett exemplar, i SONDÉNS samling.

145 a. H. MEYER — R. A. BARTOLOZZI. Kopparstick i punktmanér, rektangulär infattning 450×315 mm., inom denna en medaljong 146×125 mm., hufvudets höjd 49 mm.; bröstbild t. h., mycket nära öfverensstämmande med föregående; ansiktet och håret mycket lika, äfven ställningen i det hela densamma, vänstra armen hålles dock mera vertikalt; äfven orden i det närmaste lika, rocken likaså, med 5 knappar, men dessa hvälfda och försedda med ljusare radierande böjda strimmor, alldeles som på Hallmans kopior efter Roslin; västen och kråset visa de största afvikelserna, i det dessa mycket nära öfverensstämma med Roslins bröstbilder; kråset går dock här mer vertikalt, en naturlig följd af att bröstet synes mera i fas; i västen 5 oknäppta knappar, där nedanför är västen tydligen knäppt, men knappen ej utsatt; punkteringen på hela porträttet och medaljongen finare än på föregående; infattningen utförd af BARTOLOZZI, ofvanför medaljongen Fama och en linnéaranka, på sidorna och under trenne putti med blomstergirlander etc., allt omgifvet af moln på en botten af breda radierande strålar.

Inskrift: *Carolus Linnæus, Knight of the Polar Star, First Physician to the King, Professor of Botany in the University at Upsal &c &c. From the Original Picture in the Possession of Aylmer Bourke Lambert Esq. Vice President of the Linnæan Society.*

Därunder t. v.: *Hallman, pupil of Linnæus pinx. ad viv. Bartolozzi R. A. Ornavit.*, vid midten: *London, published by Dr. Thornton May 1. 1806.*, t. h.: *H. Meyer sculpt.*

Plansch XV.

b. OGBURNE—R. A. BARTOLOZZI. Kopparstick, alldeles öfverensstämmande med föregående, tryckt med samma plåt, men i färger, dräkten brunviolett.

Närmast under taflan t. v.: *Hallman pupil of Linnæus pinx. ad viv.*, t. h.: *Bartolozzi R. A. Ornavit. Ogburne Sculpt.*

Inskriften som på föregående.

Därunder vid midten: *London Published by Dr. Thornton May 1. 1806.*

146. HOLL. Kopparstick, oval medaljong, yttre infattningslinje, 53×42 mm., hufvudets höjd 22 mm.; bröstbild t. h., alldeles efter föregående, men blott 4 knappar synliga i rocken och 4 i västen.

Omedelbart under medaljongen. *Holl Sculp.*

Där nedanför: *Linnæus*, tryckt, utgörande rubrik till en kort lefnadsbeskrifning på samma blad. Bilden med signering äfven tryckt på kinesiskt papper, räckande ned till namnet. I *The biographical magazine*, ed. 2., London 1819.

147 a. H. MEYER. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 60 mm., hufvudets 26 mm.; bröstbild t. h., efter MEYER-BARTOLOZZI; äfven här de radiära linjerna på knapparna synliga.

Inskriften, ett godt stycke nedanför bilden: *Linnæus*.

Därnedanför: *Painted by Hollman—Engraved by H. Meyer. Published by I. Robin & Co London June 1. 1829.*

b. Samma bild, men något kortare i det en del af skuggningen nedtill tyckes ha blifvit utplånad och delvis förändrad, äfven fondskuggningen mycket förminskad. Ingen skrift under taflan, hvilket dock kan bero på, att denna liksom på föregående variant står långt ned och blifvit afklippt.

Ett exemplar i Hope Collection.

148 a. E. SCRIVEN. Samma bild som b. före all skrift.

Ett exemplar i SONDÉNS samling.

b. Kopparstick i punktmanér, utan infattning, bildens höjd 95 mm., hufvudets 40 mm.; bröstbild t. h., efter MEYER-BARTOLOZZI.

Närmast under bilden en ranka af linnéa.

Därunder: *E. Scriven. sc.*

Inskrift: *Linneus*.

I *Introduction to the study of engl. botany af G. Banks*, ed. 2., Devenport 1832. Samma porträtt skall förekomma i första upplagan 1823.

149. ANONYMUS. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 102 mm., hufvudets 49 mm.; bröstbild t. h., efter MEYER-BARTOLOZZI och af samma storlek, men med en del förändringar; så ha rockknapparna här blifvit rutiga, som på Bervics kopparstick, fem oknäppta knappar i västen.

Närmast under bilden t. v.: *An.*, alldeles lik signeringen t. v. under NEUMANNNS träsnitt efter Tanjé och torde som där ha afscende på ritaren.

Inskriften, i autografi, öfverst: *Innocue vivito, numen adest!*, där nedanför: *Carolus Linnæus*.

Därunder: *J. D. Sauerländer's Verlag. Frankfurt a. M.*

Titelplansch i *Carolus Linnæus von J. Fr. X. Gistel*, Frankfurt a. M. 1873. Författaren säger visserligen i företalet (s. XIV), att han som titelplansch användt den bild, som H. Meyer stuckit för Miller efter »Hollmans» originalmålning. Gistel synes emellertid här förblanda Millers *Illustration* med Thorntons *New Illustration*.

150. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 60 mm., hufvudets 35 mm.; skulderbild t. h., efter föregående med uteslutande af nedre delen af bröst och orden, samt förminskad.

Inskrift: *Karl von Linné. Nach einem alten Stick.*

Därunder några biografiska notiser.

I Meyers *Historisch-Geografischer Kalender*, 1906 (d. 23 Maj).

151. O. OHLSON. Oljemålning, kopia efter Roslins målning på Gripsholm. Skall finnas i tafvelsamlingen på Vibyholm och vara målad 1833, enligt en af grefve Carl Bonde år 1876 utgifven katalog öfver nämnda samling.

152. O. OHLSON. Litografi, utan infattning, bildens höjd 185 mm., hufvudets 82 mm.; bröstbild t. h., efter ROSLIN, men helt säkert närmast efter föregående; 4 oknäppta knappar i västen, ingen knäppt synlig, linnéan med de två öfre blommorna åt samma sida (åt höger från åskådaren räknadt).

Närmast under taflan t. v.: *Roslin pinx.*, vid midten: *Tr. hos Gjöthström & Magnusson*; t. h.: *Ohlson lith.*

Inskrift: *Carl von Linné.*

153. CL. BERVIC. Kopparstick, rektangulär infattning, föreställande en ram, 194 × 163 mm., hufvudets höjd 70 mm.; bröstbild t. v., omvänd kopia efter ROSLIN^{III}, hvarvid knappar, knapphål, orden och linnéa flyttats på rätt sida; linnéan har härvid blifvit omvänd, så att den öfre blomstängeln blifvit riktad mera åt vänster och de båda nedre blommorna sitta till höger om grenen; knapparna rutiga, fyra synliga i rocken, två i västen, den öfre af de senare oknäppt, den nedre knäppt, ofvanför denna fem knapphål.

Ofvanför taflan t. v.: *2e Pche 1779.*

Närmast under taflan t. v.: *Roslin Eques pinx.*, t. h.: *Clemens Bervic Sculp.*

Därunder i midten Linnés vapen och på båda sidor om detta inskriften: *Carolus a Linné Eques Ordinis Reg. Stelle Polaris, Regis Sveciæ Archiater, Medicinæ et Historiæ Natur. Professor in Universit. Reg. Upsaliensi Acad. R. Scient. Stockholm. Upsal. Paris. Londin. Petrop. Berol. etc. Socius, Dominus de Hammarby.*

Under vapnet: *1779.*

Figur 21.

Af denna plåt finnas aftryck på åtminstone 4 olika slags papper. Den sort, på hvilken de allmännast förekommande äro tryckta, är gråaktig utan tydliga ränder. Två sådana exemplar har jag mottagit i arf från det Linnéska huset, och säkerligen voro åtminstone en del af de första exemplaren tryckta på sådant papper, för andra, förmodligen samtida, synes ha användts ett gulaktigt och randigt. Sedan torde nytryck ha gjorts. Ett parti sådana på ett gulaktigt, föga randigt, tydligen nyare papper, inköptes på auktionen efter professor SVEN LOVÉN af Klemmings antikvariat i Stockholm och ha af detta sedermera försålts. Dessutom finnes i F. Konstföreningen ett afdrag på ett likaledes gulaktigt men alls icke randigt papper, på hvilket med blyerts är antecknad: *omtryck 1887.* Detta är sannolikt ett af de afdrag, som BUKOWSKI, enligt meddelande af professor SONDÉN, vid ett tillfälle lät taga.

I handeln har af detta porträtt förekommit flera fotografier. Dessutom finnas många på fotografisk väg åstadkomna reproduktioner, dels som själfständiga blad, dels i planschverk och vetenskapliga arbeten. Bland dessa kunna nämnas en heliogravyr, rektangulär 143 × 120 mm., utförd af Gen. Stab. Lit. Anst.; fotografi (?) i Portrait collection of the hundred greatest men, London 1880; ljustryck, 188 × 158 mm. i Allg. hist. Porträttverk von W. v. Seidlitz, München 1889, fotolitografi 183 × 155 mm. i kopparstick i Nationalmuseum af I. G. Upmark och N. Silfversparre, samt ett vackert ljustryck, 181 × 152 mm., hvaraf ett exemplar är skänkt till Hammarby af fru ÅDERMAN.

154. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning med graverad ram, 194 × 163 mm., hufvudets höjd 70 mm.; bröstbild t. v.; till storlek, infattning och bildens konturer nästan identisk med föregående, men betydligt hårdare utförd och skugglinjerna på kläderna lagda åt annat håll.

Utan all skrift.

Exemplar i Linn. Society's, F. Konstföreningens, SONDÉNS och min samling. Det ser ut, som om detta kopparstick aldrig försetts med skrift, och det förefaller mig antagligt, att det är ett första kasseradt försök till BERVICs kopparstick.

155. BLUME. Oljemålning, bröstbild t. v., efter BERVIC, men något tillökad nedåt, så att 4 knappar synas i rocken och 2 knäppta i västen, af den undre dock blott öfre kanten;

dräkten grå. Uppgifves vara målad vid midten af 1770-talet, hvilket dock är oriktigt, enär Bervics kopparstick gjordes först 1779; torde i alla fall vara gjord i slutet af 1700-talet.

Tillhör enskild person i München.

Pigmenttryck i folio af denna tafla skola utkomma till Linnéfesten.

156. FR. W. SCHOEN. Litografi i gult tontryck, utan infattning, bildens höjd 172 mm., hufvudets 70 mm.; midjebild t. v., kopia af BERVIC, men helt säkert närmast efter BLUME, hvilken den till ställningen mest liknar, som på den 4 knappar i rocken och 2 knäppta i västen.

Under bilden LINNÉS vapen och på båda sidor om detta inskriften: *Carolus a Linné*. Längst ned i högra hörnet af den genom tonfärgen bildade rektangeln, med ljusa, föga tydliga, bokstäfver: *F. Schoen litogr.*

Sannolikt gjord på 1830-talet.

I min samling.

157. J. S. ENGLEHEART. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 172 mm., hufvudets 70 mm.; midjebild t. v., kopia af föregående och af samma storlek.

Närmast under bilden vid midten: *Atelier v. Grünewald u. Cooke, t. h.: J. S. Engleheart sc. 1843.*

Inskrift: *Linné*.

Längre ned t. h.: *1843—37.*

I Das Buch der Welt, Stuttgart 1843.

158. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd 80 mm., hufvudets 34 mm.; midjebild t. v., säkerligen en dålig kopia efter SCHOEN, mycket förminskad med åtskilliga förändringar, så är ansiktet betydligt försämradt, kråset utan broderier och veckadt, vänstra rockärmen försedd med stora veck etc.; konturernas allmänna öfverensstämmelse och de två knäppta knapparna i västen tyda dock alldeles bestämdt på, att det Schoenska porträttet legat till grund för detta.

Inskrift, med skrifstil: *Carolus a Linné*.

Den öfre spetsen af s och den nedre slängen på L långt utdragna.

I K. Biblioteket.

159 KIRN. Litografi, utan infattning, bildens höjd 79 mm., hufvudets 34 mm.; midjebild t. v., säkerligen en kopia af föregående, med hvilken konturerna äro nästan kongruenta, äfven inskriften företer en påfallande likhet; bilden dock än mer försämrad, ansiktet har här förlorat hvarje spår af likhet med Linné, vecken på vänstra rockärmen ha blifvit rent otympliga. Att denna litografi måste vara kopia efter föregående och icke tvärt om, framgår tydligt däraf, att den är vida mer afvikande från Schoens litografi.

Omedelbart under bilden t. h.: *Kirn*.

Inskrift, med samma stil som på föregående: *Carolus a Linné*.

160. ANONYMUS. Oljemålning 430×360 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC; gråbrun rock, svartbrun väst.

Tillhör professor O. LINDFORS och är helt säkert målad i slutet af 1700-talet.

161 a. CATHELIN. Kopparstick, rektangulär infattning, bildande en enkel ram, 125×95 mm., hufvudets höjd 49 mm.; bröstbild t. v., mycket nära öfverensstämmande med BERVICS kopparstick och säkerligen gjordt direkt efter detta, näsan dock mera krökt och tjockare.

Närmast under taflan t. v.: *Roslin Pinx., t. h.: Cathelin sculp.*

Inskrift: *Charles Linnée Né en 1707. Mort en 1778* [Namnet med skuggade bokstäfver].

Därunder: à Paris, chez Bénard, M^d d'Estampes rue Fromenteau, Nr 12.

Som CATHELIN dog 1804, är det tydligt, att kopparsticket är gjordt före denna tid, och sannolikt en af de tidigaste reproduktionerna efter BERVIC.

b. Samma bild, men utan den graverade ramen.

Närmast under taflan vid midten: *Dessiné et Gravé d'après Roslin par Cathelin.*

Inskrift: *Charles Linné Célèbre Botaniste Né en 1707 mort en 1778* [Namnet med konturbokstäfver].

Denna variant finnes äfven tryckt på kinesiskt papper.

162 a. C. BOILY. Samma bild som följande, före all skrift.

Ett exemplar i SONDÉNS samling.

b. Kopparstick, oval medaljong, 119×98 mm., hufvudets höjd 49 mm.; bröstbild t. h., tydligen omvänd efter BERVIC, med öfverflyttning af knappar och knapphål, linnéa och orden, så att de komma på rätt sida; härvid har dock den femte knappen i västen blifvit knäppt, två knappar där således knäppta; linnéan skymmes delvis af kråset.

Närmast under taflan t. v.: *C. Boily, sc.*

Inskrift: *Charles Linné.*

Titelplansch i *Système des plantes, extrait et traduit des ouvrages de Linné par I. Moulon-Fontenille, Lyon 1804.*

163. H. MANSFELD. Kopparstick i punktmanér, oval medaljong med enkel yttre infattningslinje, 120×110 mm., hufvudets höjd 49 mm.; bröstbild t. h., reproduktion af föregående i samma storlek.

Närmast under medaljongen: *Heinr. Mansfeld sc.*

Inskrift: *Carl von Linné geb. den 23ten May 1707 gest. den 8ten Jan. 1778.*

Måtten gjorda efter en fotografi, som dock skall vara tagen i originalets storlek.

Ett exemplar i *Natura Artis Magistra.*

164 a. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning, bildande en yttre smalare ram 122×73 mm. och en inre bredare 93×57 mm., hufvudets höjd 30 mm.; bröstbild t. v., konturteckning efter BERVIC, men nedersta delarna af bilden uteslutna, så att blott två knappar i rocken och tre knapphål i västen äro synliga, linnéan och orden uppflyttade. Omedelbart nedanför bilden en tvärbalk, på fältet under denna inom den inre ramen skriften.

Ofvanför den yttre ramen t. v.: *Tome XXIV. Page 525.* Upptill, mellan den yttre och den inre ramen: *Hist. d Suède.*

Inskrift: *Linnæus.*

Omedelbart under den inre ramen t. v.: *Roslin pinx^t, t. h.: Landon direx.*

I *Galerie historique des hommes les plus célèbres* par C. P. Landon, T. IX, Paris 1806. Som Landon var litteratör och icke kopparstickare, är det tydligt, att det ej är han, som gjort kopparsticket.

b. Samma bild, samma infattning och skrift med undantag af, att den yttre ramen och hvad som på föregående står öfver denna, här saknas.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

165. ZÄRCHER. Kopparstick, rektangulär infattning af en tvärstreckad ram, 97×61 mm., hufvudets höjd 28 mm.; bröstbild t. v., konturteckning efter föregående, med ram såsom på 164 b., men skuggad på annat sätt; bilden något förminskad.

Inskrift på afdelningen under bilden: *Linnæus.*

Omedelbart under ramen t. h.: *Zärcher sc.*

Ett exemplar i K. Biblioteket.

166. ANONYMUS. Litografi, rektangulär infattning, närmast öfverensstämmande med Nr 164 b., 97×60 mm., hufvudets höjd 28 mm.; konturteckning med någon skuggning på håret, kråset etc.; efter någon af de båda föregående.

Inskrift på afdelningen under bilden: *Linné Geb.: zu Roeschult in Schweden 1707, gest. 1778.*
I min samling.

167. ANONYMUS. Träsnitt (?), utan infattning, bildens höjd 48 mm., hufvudets 23 mm.; bröstbild t. v., konturteckning, tydligen en förminskad kopia af någon af de föregående, med svag skuggning; afvikande från alla därigenom, att den öfversta tvärlocken på perukens vänstra sida skjuter ut betydligt utanför den öfriga delen af peruken, hårknuten är upplöst i lockar etc.

Inskrift: *C. v. Linné.*

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

168. ANONYMUS. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 69 mm., hufvudets 30 mm.; bröstbild t. v., konturteckning med obetydliga skuggor; kopia efter Nr 164 och af samma dimensioner; några linjer ha dock blifvit längre neddragna, så att en del konturer fortsättas nedom orden.

Närmast under bilden vid midten: *Roslin.*

Inskrift: *Linnæus.*

Därunder: *Imp. de Liadières. r. S:t Jaques. 171. Paris.*

Skall enligt Wittrock (a. a., 2., 1906, s. 26) förekomma i Roziers Cours compl. d'agric.

169. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning af en enkel linje 166×95 mm., omfattande 12 porträtt, ordnade i 4 horisontala rader; porträttet längst t. v. i andra raden uppifrån föreställer LINNÉ; bildens höjd 30 mm., hufvudets 19 mm.; skulderbild t. h., omvänd efter BERVICS kopparstick eller någon efterbildning af detta; de nedre delarna uteslutna, så att blott ett stycke af ordensbandet synes; hårknuten otydlig, knappar, knapphål, linnéan (mycket otydlig) och hvad som finnes kvar af bandet ha ej omflyttats och befinna sig därför på orätt sida.

Inskrift: *Linnée (Charles).*

Ett exemplar i Ups. Univ. Bibliotek, tydligen ur en bok, om hvilken jag dock ej lyckats erhålla kännedom.

170 a. P. M. ALIX. Samma bild som följande, före all skrift.

Exemplar i Ups. Univ. Bibliotek och i SONDÉNS samling.

b. Kopparstick, i mezzotint, tryckt med färger, oval medaljong, ytterst omgifven af en tämligen bred svart rand, 250×212 mm.; hufvudets höjd 94 mm.; bröstbild t. v. alldeles efter BERVIC, men förstora; brunviolett rock och väst.

Närmast under taflan t. v.: *Roslin pinx^t*, t. h.: *P. M. Alix, Sculp^t.*

Inskrift: *Charles Linné.*

Därunder *A Paris chez Drouhin, Editeur & Propriétaire des Antiquités Nationales, Rue Christine, N:o 2.*

Därunder: *Et imprimé chez lui par Bechet.*

Synes tillhöra en större serie af porträtt af vetenskapsmän. Som ALIX dog 1809, torde porträttet vara gjordt i början af 1800-talet.

Ett exemplar utan färger finnes i F. Konstföreningen. Det är uppenbarligen ett misslyckadt proftryck, till hvilket åtminstone tvänne plåtar användts, hvilka ej fullständigt inpassats, utan har aftrycket af den senare plåten kommit att ligga ungefär 1 mm. nedanför aftrycket af den första. Underskriften är densamma som på det färdiga porträttet.

171. G. A. SASSO. Kopparstick, rektangulär infattning, ytterst af en bred linje, 172×118 mm., hufvudets höjd 24 mm.; helfigur t. v., stående, vid sidan af ett bord, hufvudet och bröstet tämligen fritt efter BERVIC; hårknuten otydlig, linnéan ersatt af en annan växt, orden, kråset starkt veckadt; vänstra armen nedhängande utefter sidan, högra handen hvilande på något slags naturföremål på bordet; på detta äfven andra föremål; ofvanför bordet längst åt vänster på taflan, ett skåp med fjärilar etc.; i fonden en låg vägg, bakom denna växter.

Närmast under taflan t. v.: *G. B. Bosio dis.*, t. h.: *G. A. Sasso inc.*

Inskrift: *Carlo Linneo.*

Kopparsticket torde förskrifva sig från början af 1800-talet, sannolikt från det andra decenniet.

172 a. F. ZULIANI. Kopparstick, rektangulärt 179×129 mm., hufvudets höjd 80 mm.; bröstbild t. v., förstora efter BERVICS kopparstick, men den nedersta delen af detta utelämnad, så att blott ungefär hälften af nordstjärneorden är synlig.

Närmast under taflan t. v.: *Tramontini dis.*, vid midten: *per Dalla Libera*, t. h.: *Felice Zuliani inc.*

Inskrift: *Carolus Linneo* [med konturbokstäfver].

b. Samma bild och samma skrift, men inskriften med skuggade bokstäfver.

Exemplaret i min samling åtföljdt af en icke daterad, ej heller paginerad uppsats: *Vita di Carlo Linneo scritta da Cesare Arici.*

En reproduktion i ljustryck af detta kopparstick, betydligt förminskad, förekommer i *The popul. science monthly.*, Vol. 65, Nr 1, New-York 1904.

173. ANONYMUS. Oljemålning, 750×620 mm., bröstbild t. v., tydligen efter BERVICS kopparstick, något förlängd nedåt; 3 knappar i västen knäppta; afviker från alla andra mig bekanta reproduktioner efter Bervic, därigenom att vänstra rockslaget upptill är utviket. Dräkten brunviolett.

Tillhör Linn. Society, till hvilken den enl. Carruthers (1889, s. 24) blifvit skänkt 1819 af JOSEPH SABINE. Den är således målad före denna tid.

174. ANONYMUS. Oljemålning, 340×245 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC; dräkten svart; anses vara gjordt på 1820-talet.

Tillhör kandidat ALVAR PALMGREN i Helsingfors.

175. COMPAGNIE. Kopparstick, oval medaljong med enkel yttre infattningslinje, 117×96 mm., hufvudets höjd 47 mm.; bröstbild t. h., omvänd efter BERVIC; nästan rak näsa; vid omvändningen ha knappar och knapphål ej förflyttats, sitta därför på orätt sida; så ock linnéan, som här är mera bladrik än på originalet, orden är utesluten, genom knapphållet närmast under det, hvori linnéan är fästad, sticker nedre ändan af linnéagrenen fram; vårtan däremot, som är mycket tydlig, har genom omvändningen kommit på högra kinden.

Närmast under taflan t. v.: *Bonneville del.*, t. h.: *Compagnie sculp.*

Inskrift: *Ch. Linné. L'un des plys grands Naturalistes du XVIII Siècle, et de toutes les Academies des Sciences de l'Europe. Mort le 10 Janvier 1778. Agé de 71 ans.*

Därunder: *A Paris Rue Jacques Nr 195.*

176. H. BRUNET ET Cie. Litografi, utan infattning, bildens höjd 133 mm., hufvudets 60 mm.; bröstbild t. v., tydligen omvänd efter föregående, hvarigenom bilden fått samma ställning som på Bervics kopparstick, knappar, knapphål och linnéan kommit på rätt sida, men orden saknas; linnéan mycket lik den på föregående porträtt, äfven här utskjuter nedre ändan af kvisten genom det nedanför belägna knapphållet; vårtan har däremot åter kommit på vänstra kinden.

Närmast under bilden: *Lith. de H. Brunet et Cie à Lyon.*

Inskrift: *Charles Linné, l'un des plus grands naturalistes du XVIII siècle, né le 14 Mai 1707 à Roeskull en Suède, mort, le 10 Janvier 1778 âgé de 71 ans: inhumé dans la Cathédrale d'Upsal.*

Ett exemplar i SONDÉNS samling.

177. F. W. BOLLINGER. Kopparstick, rektangulär infattning, bildande en ram af räta linjer, 105×84 mm., hufvudets höjd 40 mm.; bröstbild t. v., säkerligen direkt efter BERVIC, näsan dock tjockare och hårknuten upplöst.

Under bilden på ramen: *F. W. Bollinger fec.*

Inskrift: *Carl von Linné.*

Därunder: *Im Verlag von Friedr. Fleischer in Leipzig.*

Som BOLLINGER dog 1825, måste kopparsticket vara gjordt före denna tid.

178. G. ENGELMANN. Litografi, rektangulär infattning af räta linjer, 284×236 mm., hufvudets höjd 150 mm.; bröstbild t. h., omvänd och förstorad efter BERVIC; vid omvändningen har ingen förflyttning af knappar, knapphål, orden eller linnéa ägt rum, hvarför dessa befinna sig på orätt sida. Bilden begränsas nedtill af en horisontal linje, fältet mellan denna och den undre infattningslinjen intages af skriften.

Närmast under bilden t. v.: *Dumont élève de Mr David., t. h.: Lith. de G. Engelmann.*

Inskrift: *Linné Charles. Né à Bosult en suède le 24 May 1707. Mort à Upsal le 10 Janvier 1778.*

I K. Biblioteket och i min samling.

179. PENNY. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd omkr. 85 mm., hufvudets 42 mm.; bröstbild t. h., omvänd efter BERVIC; knappar och orden omflyttade på rätt sida, men linnéan utesluten, ordensbandet och det vänstra rockslaget i ovanligt hög grad riktade snedt utåt från kroppen, knapparna med antydning till rutor, ganska olik andra reproduktioner af Bervic.

Under bilden t. h.: *Penny sculpt^t.*

Inskrift: *Carolus von Linnæus, Knight of the Polar Star Professor of Botany &c &c.*

Titelplansch i Barton and Castle's Flora Medica, 1821 (enl. Carruthers 1889 s. 30).

180. LANGLUMÉ¹. Litografi, oval medaljong, 118×99 mm., hufvudets höjd 70 mm.; skulderbild t. h., omvänd efter BERVIC och med samma dimensioner, knappar, linnéa och ordensband på rätt sida, blott en knapp i rocken och tre i västen synliga, orden synes icke.

Närmast under taflan t. v.: *J. P. Sudré.,* och t. h.: *Lith. de Langlumé.*

Inskrift: *Charles Linné.*

181. LANGLUMÉ¹¹. Litografi, oval medaljong, 120×100 mm., hufvudets höjd 70 mm.; skulderbild t. h., tydligen en kopia af föregående, men sämre gjord, kråset veckadt, linnéan mycket otydlig.

Ofvanför taflan: *Hommage à la Société Linnéenne de Paris.*

Närmast under taflan: *Par M. M. Voiart et Le Forestier.*

Inskrift: *Charles Linné, Né le 24 Mai 1707 à Roeskull, mort à Upsal le 10 Janvier 1778.*

Därunder: *Lith. de Langlumé r. de l'Abbaye N:o 4.*

I Mémoires de la Soc. Linn. de Paris, Paris 1822.

182. DUCARME. Litografi, utan infattning, bildens höjd 115, hufvudets 62 mm.; bröstbild t. v., sannolikt närmast efter någondera af LANGLUMÉS bilder, men omvänd och något förminskad; kroppen något förlängd nedåt; vid omvändningen knapparna på vilse sida, äfven här blott en i rocken; kråset med tvänne utvikta veckade blad.

Närmast under bilden: *M. Delaporte.*

Inskrift: *Ch. Linné, Illustré Naturaliste, né en 1707, mort en 1778.*

Där nedanför: *Galerie Universelle Publiée par Blaisot.*

Något längre ned: *Place Vendome N:o 24.*

Därnedanför: *Lith. de Ducarme, r. des J^{es} S^t Gⁿ l'Aux^{ois} N:o 24, Paris.*

Nederst: *N:o 289.*

Ett exemplar i SONDÉNS samling.

183. LANZEDELLY. Litografi, oval medaljong 198×158 mm., hufvudets höjd 77 mm.; bröstbild t. h., sannolikt direkt efter BERVIC, omvänd och förstorad; vid omvändningen ha knappar, knapphål, linnéa och orden blifvit flyttade på rätt plats, men likasom på Boilys porträtt den 5:te knappen i västen knäppt, knapparna rutiga.

Närmast under taflan: *Lanzedelly lithogr.*

Inskrift: *Carl von Linné. Geboren zu Rushult in Smaland den 23ten May 1707, gest. zu Upsala d. 8ten Jan. 1778.*

Som LANZEDELLY dog 1832 torde litografien vara gjord på 1820-talet eller därförut.

Ett exemplar i Natura Artis Magistra och ett i min samling.

184. L. DANIEL. Litografi, utan infattning, bildens höjd 84 mm., hufvudets 40 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC, möjligen dock närmast efter CATHELIN; starkt krökt och tjock näsa, hårknuten på peruken borttagen.

Närmast under bilden t. h.: *Lith. de L. Danel.*

Inskrift: *C. Linné (60 ans).*

Först intagen som titelplansch i Syst. nat. ed. I., reedit, 1830 af FÉE, sedermera använd äfven i Fée's Vie de Linné, 1832.

185. A. TARDIEU. Kopparstick, oval medaljong, 105×85 mm., hufvudets höjd 43 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC, men kanske närmast efter CATHELIN; särskildt påminner den tjocka och starkt krökta näsan om detta kopparstick.

Närmast under taflan: *Ambriose [!] Tardieu direxit.*

Inskrift: *Linnée.*

Detta kopparstick skall enligt uppgift af bibliotekarien HULTH förekomma i Dictionaire des sciences naturelles, T. 61., Paris 1845. Det måste dock vara gjordt betydligt tidigare, då TARDIEU dog 1837.

186. A. DIETZE. Litografi, oval medaljong, 105×84 mm., hufvudets höjd 43 mm.; bröstbild t. v.; litografisk reproduktion af föregående.

Närmast under taflan: *Aug. Dietze j. lith.*

Inskrift: *Linné.*

187. PEDRETTI. Kopparstick, utan infattning, bildens höjd 47 mm., hufvudets 23 mm.; bröstbild t. v., mycket förminskad efter BERVIC.

Närmast under bilden: *Pedretti sc.*

Inskrift: *Linnee.*

I SONDÉNS samling.

188. SLUYTER. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 60 mm., hufvudets 26 mm.; bröstbild t. v., väl direkt efter BERVIC.

Midt under bilden, ytterst otydligt: *Sluyter sc.*

Ingen inskrift.

I K. Biblioteket och Linn. Society.

189 a. BERTONNIER. Samma bild som följande, men före all skrift.

Ett exemplar i SONDÉNS samling.

b. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 75 mm., hufvudets 38 mm.; bröstbild t. v., en trogen kopia af BERVIC med den förändringen, att nordstjärneorden uppflyttats så, att bandet är fästadt i det öfversta knapphålet, och linnéan nedflyttats på bandet; den undre konturen äfven något förändrad, hvarvid den nedersta rockknappen försvunnit.

Närmast under bilden: *Bertonnier Sculp. 1833.*

Inskrift: *Linné.*

Skall förekomma i Soc. Montyon et Franklin, Por. et hist. des hommes utiles, 1., pl. 18.

190 a. JAQUEMOT. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 75 mm., hufvudets 38 mm.; bröstbild t. v., en mycket noggrann kopia af föregående.

Närmast under bilden t. h. *Jaquemot sculp.*

Inskrift: *Linné.*

b. Samma bild med samma signering och inskrift, men därunder: *durch Kunst-Verlag W. breuzbauer in Carlsruhe.*

Skall förekomma i Wolffs Conv. Lexicon, 1834.

Detta blad, tryckt på papper i 4°, mycket allmänt.

191. ANONYMUS. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 75 mm., hufvudets 37 mm.; bröstbild t. v., efter BERTONNIER eller JAQUEMOT och af i det hela samma storlek, men mycket sämre utfördt och afvikande i en eller annan mindre detalj. Tryckt på ett gulaktigt papper.

Inskrift: *Linné.*

192 a. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 80 mm., hufvudets 38 mm.; bröstbild t. h., omvänd efter BERTONNIER eller JAQUEMOT; rock, knappar och orden med linnéan omflyttade på rätt sida, men knapphålen i västen bibehållna, så att de här sitta t. h.

Inskrift tryckt med fraktur ofvanför bilden: *Linné.*

I Deutscher Volks-Kalender 1845. Herangegeben von F. W. Gubitz, Berlin. Bilderna i denna äro gjorda dels af utgifvaren, Gubitz, dels under hans ledning.

Klichéen måtte senare ha kommit öfver till Sverige och huru dålig den än var, har den där blifvit använd för flera arbeten.

b. Samma bild med inskriften under, tryckt med kursiv stil: *Carl von Linné.*

I Kalendern Svea, 1853, och i Populär botanik af Torén, samt i anmälan till denna bok.

c. Samma bild med inskriften under, tryckt med upprätt latinsk stil: *Carl von Linné.*

Titelplansch i Stora svenska män, tecknade för folket af en Sveriges dotter, 1. Carl von Linné, 1863.

d. Samma bild med inskriften ofvanför bilden, tryckt med fetstil: *Carl von Linné.*

Ett exemplar i Ups. Univ. Bibliotek.

193 a. ANONYMUS. Träsnitt, oval medaljong 158 × 140 mm., med starkt ornerad infattning, 236 × 234 mm., hufvudets höjd 56 mm.; midjebild t. v., synes vara en förstorad och något fritt behandlad efterbildning efter JAQUEMOTS stålstick, med hvilket det öfverensstämmer däri, att ordensbandet är fästadt i öfversta knapphålet och linnéan på detta, samt däri att endast tre knappar synas i rocken, oaktadt det ifrågavarande träsnittet såsom ofvan angifves är en midjebild. För öfrigt kan anmärkas, att peruken är tämligen afvikande både från Bervic och Jaquemot, med något upplöst hårknut och linnéan otydligt skisserad.

Ned till på ramen står: † 10. Jan. 1778.

Inskrift tryckt under taflan: *Karl von Linné. Till minne af hundra-årsdagen af hans dödsdag.*

I Ny Ill. Tidn., januari 1878.

b. Samma bild, men inskriften: *Karl von Linné. Zum 100jährigen Gedächtnis Seines Todestages.*

Tydiligen i en tysk tidning.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

En dylik bild torde äfven förekomma i De Hollandche Illustratie, d. 25 jan. 1878.

c. Samma bild, men inskriften: *Karl von Linné.*

I Arbetarens vän, febr. 1880.

194. E. DAMÜLLER. Träsnitt, rektangulärt med enkel yttre infattningslinje, 171 × 143 mm., hufvudets höjd 55 mm.; midjebild t. v., kopia af föregående och af samma storlek. Så väl ofvanför som under taflan tryck på ryska.

Inskriften: en öfversättning af den som förekommer på föregående träsnitt i Ny Ill. Tidn 1878.

Därunder äfvenledes med rysk stil: *E. Damüller.*

195. F. MÖLLER. Träsnitt, omkring 295 × 200 mm., mosaiktafla med LINNÉS bild i midten på en medaljong, 95 × 80 mm., hufvudet höjd 56 mm.; skulderbild t. v., säkerligen en fri kopia af bilden i Ny Ill. Tidn. 1878, särskildt erinrar perukens form-om denna bild; ansiktsdragen däremot torde vara förändrade af ritaren. Ofvanför medaljongen en vy af Hammarby, t. v. monumentet vid Råshult, t. h. grafvården i Uppsala domkyrka; nedanför medaljongen t. v. interiör af Linnés museum på Hammarby och t. h. Linnés bostad vid botaniska trädgården i Uppsala; närmast under medaljongen Linnés något stiliserade vapensköld med ett band, på hvilket står: *Famam extendere factis.*

Ofvanför träsnittet: *Le monde illustre.*

På nedersta delen af detta t. v.: *T. Möller sc. t. h.: H. Scott.*

Under träsnittet: *Roeshult, lieu de naissance, — Monument commémoratif. — Portrait Tombeau. — Musée de Nanmarly, domicile de Linné. — Demeure d'Upsal.*

Därunder: *Suède. — Le Centenaire de Linné. — (Dessin de M. Scott, d'après le croquis de M. Hugland, notre correspondant à Stockholm).*

Artisten Haglund har emellertid upplyst om, att han nog icke gjort några ritningar för denna tafla, utan skickat de träsnitt han kommit öfver.

196. ANONYMUS. Träsnitt, omkring 245 × 185 mm., mosaiktafla, förminskad kopia efter föregående.

Under träsnittet: *Röshult, Fødestedet. — Mindesmärke. — Portræt. — Arbejds-værelse. — Bolig i Upsala.*

Därunder: *Fra Linnés Hundredaarsfest.* (Se s. 180).

I Dansk Illustreret Tidende.

197. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 75 mm., hufvudets 38 mm.; bröstbild t. v., kopia efter JAQUEMOT och af samma storlek.

Ofvanför taflan t. v., tryckt: *Supplement to the Oölogist's Exchange, June 1889.*

Inskrift i facsimile: *Car. Linnæus Equ.*

Därunder tryckt: *Linnæus Born 1707 died 1778.*

I ofvannämnda arbete.

En bild med samma underskrift skall finnas i Transactions of the Linn. Soc. of New York. Vol. 1., 1882, hvilket arbete jag ej haft tillfälle att se.

198. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 88 mm., hufvudets 44 mm.; bröstbild t. v., något förstorad kopia sannolikt af Bertonnier.

Inskrift: *Carl Linnæus.*

I Famous men of science by Sarah K. Bolton, New York 1889.

199. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, med enkel infattningslinje, 151×112 mm., hufvudets höjd 66 mm.; bröstbild t. v., betydligt förstora kopia efter BERTONNIER eller JAQUEMOT.

Inskrift: *Carolus Linnæus.*

I The popular science monthly, October 1889.

200. ANONYMUS. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 60 mm., hufvudets 26 mm.; bröstbild t. v., väl direkt efter BERVIC, den öfversta knappen i rocken och den oknäppa i västen utelämnade, linnéan tämligen förändrad.

Inskrift: *Linnée (Charles).*

Förekommer i flera samlingar.

201. ANONYMUS. Stålstick, utan infattning, bildens höjd 60 mm., hufvudets 26 mm.; bröstbild t. v.; kopia efter föregående, men betydligt sämre utförd.

Inskrift: *Carl Linné.*

I Welt-Gemälde-Galleri, Schweden-Norwegen, Stuttgart 1839.

202 a. VIGNERON. Litografi, utan infattning, bildens höjd 183 mm., hufvudets 90 mm.; bröstbild t. v., förstora efter BERVICs kopparstick.

Närmast under bilden t. h.: *Vigneron.*

Inskrift: *C. Linné.*

Därunder t. h.: *Lith. rue Salle au Comte 10.*

b. Samma bild, men ljusare tryck; Vigneron och inskriften identiska med föregående men därunder i stället för »Lith. rue de Salle etc.»: *Lith de Engelmann.*

Tillhör förmodligen Gallerie Medicale, Portraits berühmter Aerzte, utgifvet på Engelmanns förlag. Sannolikt har VIGNERON ritat porträttet på sten, men låtit trycka det hos Engelmann.

203. ANONYMUS. Stålstick, rektangulär infattning af enkla linjer, 148×91 mm., denna genom linjer indelad i 6 rutor, i den öfversta t. h. LINNÉS porträtt; bildens höjd 34 mm., hufvudets 18 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC, något framåtlutad. Ofvanför bilden: *1707. Linné 1783.*

Ofvanför denna tafla: *V.*

Under denna t. v.: *Verlag von C. A. Hartleben in Pesth., t. h.: Stahlstich v. Carl Mayer's Kunst-Anstalt in Nürnberg.*

I Neuer Plutarch, Pesth 1842. Samma plansch äfven i Ny plutarch, Från tyskan öfversatt af L. Westberg, Stockholm 1844.

204 a. J. G. SCHREINER. Litografi, utan infattning, bildens höjd 127 mm., hufvudets 70 mm.; skulderbild t. h., omvänd kopia af BERVIC och i samma skala med uteslutande af den nedre delen, så att endast 2 knappar och knapphål i rocken äro medtagna; vid omvändningen ha dessa icke ändrats, hvarför de sitta på orätt sida; orden och linnéan ha uteslutits.

Under bilden t. v.: *Lith. v. J. G. Schreiner, t. h.: Gedr. v. J. Selb.*

Inskrift: *Carl v. Linné. Zur Erinnerung an die Feyer des Linnés Geburtstages.*

Beskrifningen gjord efter en fotografi.

Ett exemplar i Linn. Society.

Som af underskriften synes, är denna litografi gjord till minne af Linnés födelsedag, när den gjordes är dock obekant, att det skett före 1843 dock tydligt däraf, att den då blifvit reproducerad.

b. Samma bild. Inskriften *Carl v. Linné* identisk med föregående. *Lith. v. J. G. Schreiner och Gedr. v. J. Selb. samt zur Erinnerung etc. borttaget.*

I SONDÉNS samling.

c. Samma bild med samma inskrift som på b, tryckt på kinesiskt papper, under detta tillsatt: *Zu finden in der lith. Anstalt der Brüder Minsinger in München.*

Därunder intryckt med stämpel: *Jos: Aumüller in München.*

I K. Biblioteket och i min samling.

205. GOLDONI. Litografi, utan infattning, bildens höjd 128 mm., hufvudets 70 mm.; skulderbild t. v., omvänd efter SCHREINER och i samma skala, härvid ha knappar och knapphål kommit på rätt sida.

T. v. om bilden: *Modena Lit. Goldoni.*

Inskrift: *Carlo Linneo pubblicato nella prima solenne celebrazione del giorno di lui natalizio il 24 Maggio 1843 nell'Orto botanico della R. Università di Modena.*

Beskrifningen gjord efter en fotografi.

Ett exemplar i Natura Artis Magistra.

206. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkr. 155 mm., hufvudets 70 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC och i samma skala; några förändringar vidtagna, så är det 5:te knapphållet på västen knäppt och högra handen delvis synlig samt instucken i västen.

Inskrift: *Carl von Linné.*

I Sveriges store män, utgifven af G. H. Mellin, Stockholm 1840—49.

207. A. L. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkring 155 mm., hufvudets 70 mm.; bröstbild t. v., kopia af föregående.

Under bilden t. h.: *A. L.*

Inskrift: *Carl von Linné.*

I F. Konstföreningen och SONDÉNS samling.

Skall enligt prof. SONDÉN gjorts för en ny upplaga af Sveriges store män, hvilken dock ej utkom.

208. J. E. MEYER & C:o. Stålstick, rektangulär infattning, bildande en ram af samma utseende som på Bervics kopparstick, 98×83 mm., hufvudets höjd 34 mm.; bröstbild t. v., förminskad efter BERVIC.

Närmast under taflan: *Lith. Just. af J. F. Meyer & Co.*

Inskrift: *Carl von Linné.*

Titelplansch i Månens berättelser, Stockholm 1850.

I den engelska upplagan af samma bok, *The moon's histories*, London 1840, finnes ej Linnés porträtt.

209. MEYER & C:o. Litografi, i gul ton, rektangulär infattning, bildande en ram såsom på Bervics kopparstick, 191×156 mm., hufvudets höjd 70 mm.; bröstbild t. v., aldeles efter BERVIC.

Inskrift: *Carl v. Linné.*

Ej signerad, men på ett exemplar i Ups. Univ. Bibliotek antecknad: *Lith. och tr. hos Meyer & Co i Stockholm.*

I Vandringar genom lifvet och naturen, 1852.

Andra exemplar äro tryckta utan ton på ett gråaktigt papper.

210. ANONYMUS. LINNÉS porträtt på en bordskifva af sèvresporlin; denna cirkelrund, i midten en rund medaljong framställande någon historisk scen och kring denna 16 mindre, ovala medaljonger föreställande märkligare personer, hvarannan herre, hvarannan dam, närmast under hvar och en af dessa medaljonger personens namn, därunder ett landskap, slott eller dylikt samt under detta ställets namn. I en af dessa medaljonger LINNÉS porträtt efter BERVIC.

Enligt amanuensen FOLCKERS åsikt, förfärdigad på 1850-talet.

Ett ljustryck i blåaktig ton af denna bordskifva finnes i F. Konstföreningen. Under står 179.

Därunder med blyerts: *Bord af sèvresporlin.*

De flesta namnen på ljustrycket svåra att läsa, en del oläsliga, bland de mera tydliga märkes M. DE BUFFON, Mme ROLAND och LUDVIG XVI, det sistnämnda midt under midt-medaljongen.

Enligt benäget meddelande af pastor WADSTRÖM är ljustrycket ur en auktionskatalog och har bordskifvan gått på auktion antagligen i Paris.

211. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkring 175 mm., hufvudets 127 mm.; skulderbild t. v., förstora efter BERVICS kopparstick.

Under bilden t. v.: 336. 4, t. h.: *Druck u. Verlag v. Wilh. Hermes in Berlin.*

Förritning ur Wilhelm Hermes, Systemat. Zeichen-Schule. Antagligen från början af 1860-talet.

212. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulär ornamenterad infattning, 193×140 mm., därinnanför en oval medaljong, 142×116 mm., hufvudets höjd 69 mm.; skulderbild t. v., utan orden eller linnéa, väl en kopia direkt efter BERVIC och i samma skala; mycket dålig, ej spår till likhet med Linné.

Inskrift på en ornamenterad platta under medaljongen: *Karl von Linné.*

Exemplar i Linn. Society, samt i SONDÉNS och min samling.

213. TH. MAYERHOFER. Litografi, utan infattning, bildens höjd 165 mm., hufvudets 76 mm.; bröstbild t. v., efter BERVIC, men utan orden, linnéan oigenkännlig, fästad något ofvanför knapphålet, ingen knapp i västen knäppt, håret afvikande och ansiktet föga likt det Bervicska kopparsticket; säkerligen ej direkt efter detta, då ingen anledning skulle finnas att utesluta orden och förändra linnéan, utan förmodligen efter ett porträtt, som förut blifvit omvänt efter Bervic och därvid förlorat orden, men behållit linnéan; ett sådant porträtt är COMPAGNIS ofvan beskrifna (Nr. 175). Någon större likhet mellan detta och det här ifrågasvarande finnes dock icke, men MAYERHOFERS porträtt är i öfrigt så dåligt gjordt, att man icke kan räkna på att finna någon nämnvärd likhet mellan detta och dess förebild.

Närmast under bilden t. h.: *Th. Meyerhofer.*

Inskrift: *Karl von Linné.*

I en serie porträtt af vetenskapsmän utgifven under senare delen af 1800-talet.

214. DUMONT. Träsnitt, rektangulär infattning, 171×112 mm., hufvudets höjd 46 mm.; bröstbild t. h., omvänd efter BERVIC, hvarvid rockens knappar och orden flyttats på rätt sida, men knapphålen i västen bibehållits och sitta därför på det högra västslaget; bilden i en nisch, omgifven upptill af en gafvel på sidorna af pelare, nedtill af en tvärgående mur, framför denna diverse naturföremål samt Systema naturæ, en portör och en trädgårdskanna.

I vänstra nedre hörnet innanför infattningslinjen: *H. Rousseau.* Nedanför den högra pelaren: *Dumont.*

Tryckt inskrift, nedanför infattningslinjen: *Linné.*

I Vie de savantes illustres du XVIIIe siècle par Louis Figuier, Paris 1870.

215. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulär infattning af yttre räta linjer 124×86 mm., därinnanför ornament af slingor och bladverk, hufvudets höjd 39 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter BERVIC, men utan värta, utan knapphål på västen, blott en knapp i rocken och en i västen synliga.

Inskrift inom en slinga nedanför medaljongen, i autografi från sista tiden af Linnés lefnad: *Carolus Linnæus*.

I Karol Linéusz przez Wawrzénca, Hr. Engelstrom, Warszowa 1874.

216. J. ENGBERG. Träsnitt, oval medaljong, 82×59 mm., hufvudets höjd 38 mm.; skulderbild t. v., efter BERVIC; linnéan synes, men blott en liten del af ordensbandet.

Nedanför bilden t. v.: *J. Engberg sc.*

På titelbladet till Carl von Linnés lefnadsminnen af A. Ahnfelt, Stockholm 1877. Samma bild på gult papper tillhör omslaget.

217. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, bildens höjd ungefär 450 mm., hufvudets 225 mm.; bröstbild t. v., mycket förstora kopia efter BERVIC.

Närmast under bilden t. h.: *Gen. Stab. Lit. Anst.*

Inskrift: *N:o 22 b. Linné.*

I Taflor ur allmänna historien utgifna af E. Carlsson och L. Baltzer, 1885.

Ritningen helt säkert gjord af BALTZER.

218 a. E. HANSEN. Träsnitt, rektangulär infattning af en ram sådan som på Bervics kopparstick, 196×165 mm., hufvudets höjd 70 mm.; bröstbild t. v., kopia efter BERVIC, af samma storlek.

Längst ned till höger innanför ramen: *Evald Hansen. Roslin Eques pinx*; vapnet och inskriften lika som på Bervic, men skriften ofvanför infattningen, årtalet under vapnet och Clemens Bervic Sculp. borttagna.

I Ny Ill. Tidn. d. 1⁸/5 1885.

b. Samma bild, men under vapnet en tryckt inskrift: *Carl von Linné.*

I Arbetarens vän, September 1885.

Fototypi, 91×75 mm.; bröstbild t. h.;

Inskrift: *Charles de Linné.*

I Le monde des plantes; organe de l'academie internat. de géographie botanique, T. 3., Nr 36, 15 mars 1894, Paris 1894.

Förebild för ofvannämnda sällskaps medalj (Nr 513) och diplom.

219 a. I. FALANDER. Träsnitt, oval medaljong, infattad af en ram, ornerad med en rad kulor, 126×102 mm., hufvudets höjd 44 mm.; bröstbild t. v. efter BERVIC.

Omedelbart under bilden t. h. innanför ramen: *I. Falander.*

Tryckt inskrift: *Carl von Linné.*

I Berättelser ur svenska historien af G. Starbäck, fortsatta af P. O. Bäckström. D. 8., Stockholm 1886.

b. Samma bild, utan infattning, med samma signering.

Inskrift: *36. Karl von Linné.*

I Femtio porträtt af ryktbara svenskar med korta lefnadsteckningar, Stockholm 1897.

c. Samma bild, men med otydlig signering.

Inskrift ofvanför bilden: *Blomsterkonungen.*

Samma bild är också återgifven något förminskad i fototypi med några obetydliga förändringar i Gamla och nya hemlandet, Chicago d. 21 maj 1891, och starkare förminskad, äfvenledes i fototypi dels i samma tidning för samma dag, dels i en annan amerikansk tidning.

220. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 63 mm., hufvudets 30 mm.; bröstbild t. v., tydligen en groft gjord kopia efter föregående.

Inskrift under bilden: *Linnéfesten.*

Säkerligen ur en amerikansk tidning från 1891.

I F. Konstföreningen.

221. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd omkr. 35 mm., hufvudets 19 mm., skulderbild t. v., konturteckning, mycket dålig, sannolikt gjord efter någon af de föregående amerikanska träsnitten.

I Chicago New Record.

I SONDÉNS samling.

222. B. & K. Träsnitt, rektangulärt, enkel infattningslinje, 131 × 107 mm., hufvudets höjd 55 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter BERVIC.

I vänstra nedre hörnet: *B. & K. sc.*

Tryckt inskrift: *Charles Linné, par Roslin.*

Därunder: (*Musée de Versailles. — D'après la gravure de Bervic.*)

I Gazette des beaux arts, Paris 1898.

223. G. L. Fototypi, efter en ritning på skrappapper, utan infattning, bildens höjd 129 mm., hufvudets 70 mm.; tyckes vara gjord direkt efter BERVICs kopparstick, då hufvudet, särskildt ansiktets dimensioner, så godt som alldeles öfverensstämna med detta, peruken dock smalare. Emellertid är äfven här ordensbandet flyttadt till öfversta knapphålet, och linnéan fästad på detta sasom på den Bertonnierska typen.

I nedre högra hörnet: *G. L.*

Tryckt inskrift: *Linné.*

I Ljus d. 30 juni 1899.

224. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 26 mm., hufvudets 15 mm.; bröstbild t. v., konturteckning, efter BERVIC eller någon efterbildning af detta kopparstick.

Tryckt inskrift: *Linné.*

I Dictionaire encyclopedique illustré par Armand Colin, Paris u. å., (s. 559).

225. E. HN. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 38 mm., hufvudets 22 mm.; skulderbild t. v., efter BERVIC; blott en del af ordensbandet synlig.

Närmast under bilden t. v.: *E. Hn.*

Tryckt inskrift: *Karl von Linné.*

I Läsebok i Sveriges historia för folkskolan af Ola Bergström, 2:ra uppl., Stockholm 1903.

226. A. EKBLÖM. Fototypi efter ritning, oval medaljong, ornamenterad ram, 55 × 48 mm., hufvudets höjd 25 mm.; efter BERVIC. Ritningen enligt uppgift utförd af artisten A. EKBLÖM.

På pärmen af K. Bohlins Lärobok i biologi för realskolan, 1907.

227. J. CARDON^I. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkr. 230 mm., hufvudets 104 mm.; bröstbild t. h., direkt efter ROSLIN^{III}, men med en del förändringar; så är taflan något förlängd, hvarför en knapp tillsatts i rocken, som därigenom har fyra, och en i västen, som således har två knäppta knappar; vidare har ordensbandet förkortats, så att kronan på orden sitter något högre upp än den nedersta oknäppta västknappen etc.; knapparna i rocken äro också proportionsvis mindre, och de två öfre linnéablommorna förskjutna åt vänster, så att de sitta nästan midt öfver de nedre.

T. v. om figuren på den mörka fondskuggan i ljusa bokstäfver och siffror: *Cardon 1835.*

Intet under taflan.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

228. J. CARDON^{II}. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkring 200 mm., hufvudets 98 mm.; bröstbild t. v., direkt efter ROSLIN^{III}, men omvänd och således i viss mån

öfverensstämmande med BERVICS kopparstick, men i många afseenden afvikande; såsom det mest betecknande för detta porträtt och kopiorna af detsamma kan anföras: munnen mera leende än på andra kopior efter Roslin, peruken betydligt yfvigare, hvilket kan uttryckas så, att bredden på denna, mätt tvärs öfver locken näst ofvanför hårknuten, är lika stor som afståndet från näsroten till munnen; linnéan tämligen smal, de båda öfre blommorna något åt vänster, de nedre åt höger, således ej omvänd, utan i hufvudsak som på originalet; vidare äro två knappar i västen knäppta, men därofvänför endast fyra oknäppta knapphål, ordensbandet är flyttadt i samma höjd som det tredje knapphållet i västen (på Bervics i samma höjd som det fjärde), endast tre knappar äro synliga i rocken, kråset är mycket bredt etc.

Under bilden t. v.: *Tr. hos G. & M.*, t. h.: *J.-Cardon 1835.*

Inskrift: *Carl von Linné, född 1707, död 1778.*

I Galleri af utm. sv. lärde af J. G. Sandberg. Lithogr. af J. E. Cardon, Stockholm 1842.

Enligt uppgift i texten är detta porträtt gjordt efter Roslins målning.

229. J. CARDON^{III}. Litografi, höjd ungef. 400 mm., Svenska trädgårdsföreningens diplom, nedtill en trädgård, på hvardera sidan en hög pelare bärande öfverst statyer af Ceres och Flora; pelarna besatta med sköldar, 7 på hvardera, hvar och en utom de två nedersta med namnet på en svensk botanist; på vänstra pelarens fotställning: *Föreningen stiftad*, på högra pelarens: *Anno MDCCCXXXII*, mellan de öfre delarna af dessa pelare en linnéaranka, som i midten bildar en oval infattning kring LINNÉS bild; bildens höjd 64 mm., hufvudets 33 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter CARDON^{II}, men med tvänne särdeles skarpa veck på västen; rummet mellan bilden med linnéarankan, pelarna och trädgården innehåller Svenska trädgårdsföreningens kallelse till ledamot.

Under taflan t. v.: *Ritadt af Joh. Cardon*, t. h.: *Tr. hos Spong & Cardon.*

När detta diplom först utdelades, har jag icke kunnat utröna, men med all säkerhet är bilden ritad senare än CARDON^{II}; det mig tillhöriga exemplaret är dateradt d. 30 Maji 1838.

230. ANONYMUS. Litografi, Svenska trädgårdsföreningens diplom, i allt väsentligt en kopia efter föregående, men 6 sköldar på hvardera pelaren, försedda med namn; LINNÉS bild, hvad ansiktsdragen beträffar, sämre än på föregående.

Mitt exemplar dateradt: d. 23 Maj 1859.

231. ANONYMUS. Litografi, tryckt i lilas, största höjd 259 mm., största bredd 331 mm., Svenska trädgårdsföreningens diplom, begränsadt af en med växter rikt ornerad ram, hvars öfversta del bildar en medaljong för LINNÉS porträtt; bildens höjd 57 mm., hufvudets 33 mm.; skulderbild t. v., tydligen efter CARDON^{III}, men mindre medtaget af bröstet, spår af linnéan synliga, men ej orden.

Nedtill i ramen: *Föreningen stiftad 1832.*

Skall enligt mig lämnad uppgift vara komponerad af R. ISÆUS.

232. ANONYMUS. Litografi, i lilasblått, största höjd 262 mm., största bredd 192 mm.; Svenska trädgårdsföreningens nuvarande diplom; begränsadt af en ornerad ram, hvars öfversta del i midten bildar en medaljong för LINNÉS porträtt; bildens höjd 57 mm., hufvudets 33 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter föregående.

Nederst inom ramen: *Föreningen stiftad 1832.*

Strax under ramen: *Central-Tryckeriet, Stockholm.*

233. J. S. SALMSON^I. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkr. 185 mm., hufvudets 96 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter CARDON^{II} och af i det allra närmaste samma storlek.

Under bilden t. v.: *J. S. Salmson lith.*, t. h.: *Tr. hos Gjölhström & Magnusson.*

Inskrift: *Carl von Linné.*

I Svenska konungar och deras tidevarf, en samling af porträtter, lithografierade af J. S. Salmson, D. 2., Stockholm 1834—43.

234. J. S. SALMSON^{II}. Litografi, utsirad infattning och tvänne större medaljonger, 108×90 mm.; den till vänster med LINNÉS bild, hufvudets höjd 38 mm.; bröstbild t. h., omvänd efter CARDON^{II}, väl närmast efter SALMSON^I; knappar, knapphål och orden omflyttade, linnéan borttagen.

Inskrift inom medaljongen: *Carl von Linné.*

I Svenska konungar och deras tidevarf af Salmson och H. J. Arwidsson, Stockholm 1855—60.

235. DIMBERG. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkr. 145 mm., hufvudets 71 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter CARDON^{II}.

Närmast under bilden t. h.: *Dimberg.*

Inskrift: *Carl von Linné, född 1707, död 1778.*

236. HÄRDH & C:o. Litografi, utan infattning, höjd omkr. 225 mm., omfattande 9 porträtt.

Ofvanför taflan: *Kon. Gustaf III^a Samtida.*

Närmast under taflan: *Lith. o. tr. hos Hårdh & Co.*

Därunder förteckning på porträtten.

LINNÉS porträtt i midten af taflan med numret 89; bildens höjd t. o. m. nordstjärnan 93 mm., hufvudets höjd 44 mm.; bröstbild t. v., efter CARDON^{II}, utmärker sig särskildt genom sin stora axelbredd, i synnerhet är den vänstra axeln stor.

I porträttförteckningen under taflan: *89. Carl von Linné.*

I Magazin för nöje och bildning, Stockholm 1841, N:o 73., lördagen d. 22 maj.

Samma bild, använd för: 427 Porträtter af namnkunniga svenska män och fruntimmer, Stockholm 1847.

237 a. A. VOGEL. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 104 mm., hufvudets 44 mm., bröstbild t. v., tydligen efter föregående och af samma storlek.

Ofvanför bilden rubriken på den åtföljande artikeln: *Carl v. Linné (Efter egenhändiga anteckningar af honom själf, utgifna af A. Afzelius.)*

Under bilden t. h.: *A. Vogel.*

I Svenske arbetaren d. 13 juli 1861.

b. Samma bild, men inskriften under: *Carl v. Linné.*

I Carl v. Linné, lefnadsteckning af C. G. Stbk, Norrköping 1863.

238. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, höjd omkr. 125 mm., omfattande 6 porträtt, anordnade i tre vertikala rader med 2 i hvarje, så ställda, att de båda porträtten i den mellersta raden stå högre än motsvarande i sidoraderna; porträtten framställa LINNÉ, RUDBECK, SVEDENBORG, THORILD (i profil), IHRE och MESSENIUS; LINNÉS bild öfverst, höjd ungefär 50 mm., hufvudets höjd 24 mm.; bröstbild t. v., alldeles efter HÄRDH & Co.

Under taflan en förteckning på de afbildade personerna, öfverst i midten: *Carl von Linné.*

I Svensk plutarch för ungdom, Stockholm 1840.

239. ANONYMUS. Litografi, utan infattning, höjd omkr. 152 mm., äfven denna omfattande 6 porträtt, framställande samma personer som föregående litografi, men porträtten anordnade i tvänne vertikala rader och äfven IHRES porträtt i profil; LINNÉS bild högst upp

t. v., höjd ungefär 50 mm., hufvudets höjd 30 mm.; bröstbild t. v., efter HÅRDH & C:o, men mycket dålig, nordstjärnan ej synlig.

Under taflan en förteckning på de afbildade personerna; i denna: 1 *Carl v. Linné*.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

240. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd omkr. 95 mm., hufvudets 50 mm.; bröstbild t. v., efter CARDON^{II}, mycket groft utfördt.

Omedelbart under bilden står: *V: D*, för öfrigt ingen skrift, ej heller tryck på baksidan.

Ett exemplar i min samling.

241 a. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd omkr. 47 mm., hufvudets 22 mm.; bröstbild t. v., efter CARDON^{II} eller något annat af samma typ.

Tryckt inskrift: *Linné år 1747*.

I Stora svenska män tecknade för folket; I., Carl von Linné, 1863.

b. Samma bild, bättre tryckt, utan inskrift.

I Öreskrifter för folket; Linné i Upsala och Amsterdam, 1878.

c. Samma bild.

Inskrift: *Linné vid äldre år*.

I Öreskrifter för folket; Stora sv. män; I. Karl von Linné. 2 uppl., 1894.

242. B. L. ANDERSÈNE. Träsnitt, rektangulärt, tvänne yttre infattningslinjer, omslutande på en streckad bakgrund 3 ovala porträttmedaljonger, framställande ALSTRÖMER, LINNÉ och RUDENSCHÖLD; LINNÉS medaljong i midten, 63×38 mm., hufvudets höjd 29 mm.; skulderbild t. v., tydligen af den Cardonska typen, men med en del afvikelser, näsan starkt krökt, linnéan mycket stiliserad etc.

Inskrift under medaljongen: *Carl von Linné*.

Omedelbart under taflan t. v.: *Lith. Aktie Bolaget i Norrk., t. h.: Gravure par B. Laur. Andersène*.

I Taflor och berättelser ur Sveriges historia för barn af Fr. Sandberg, Stockholm 1871.

243 a. L. SANDBERG. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 73 mm., hufvudets 38 mm.; bröstbild t. v., efter CARDON^{II}.

Under bilden t. h.: *L. Sandberg*.

Inskrift, tryckt med upprätt stil: *Karl von Linné*.

I Världslitteraturens historia af A. Ahnfelt, Stockholm 1876. (D. 2., s. 573).

b. Samma bild och signering, men inskriften: *265 Karl von Linné (1707—1778)*.

I Sveriges hist. från äldsta tid till våra dagar af R. Tengberg och S. J. Boëthius, D. 5., 1879.

c. Samma bild och signering, men inskriften: *Carl von Linné*.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

d. Samma bild och signering. Inskrift med lutande stil: *Karl von Linné*.

I Hemvännen, jan. 1887.

e. Samma bild och signering, i fototypi, förstorad, underskrift i autografi: *Carl v. Linné*. I Sv. tribunen, Chicago d. 28 maj 1891.

244 a. H. E. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 70 mm., hufvudets 37 mm.; bröstbild t. v., efter SANDBERGS träsnitt, men ordensbandet uteglömdt oaktadt så väl linnéan som ordensstjärnan finnes.

Närmast under bilden t. h.: *H. E.*

Inskrift i autografi: *Carl v. Linné*.

I Linnéa, ett minnesblad, Stockholm d. 13 maj 1885.

b. Samma bild med samma signering och inskrift, men omgifven af en infattningslinje med enkla ornament i hörnen.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

c. Samma bild, men utan infattningslinje och med tryckt inskrift: *Carl von Linné*.
I Ill. sv. folkbibliotek, D. I., 1885.

d. Samma bild, men inskriften tryckt med kapitäl: *Carl v. Linné*.
I Söndagsvännen, profnummer, 1887.

245. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong med LINNÉS porträtt i öfre vänstra hörnet af en tafla framställande Linnéstatyns aftäckande i Chicago (se Nr 422). Medaljongen i genomskärning 58 mm., hufvudets höjd 28 mm.; bröstbild t. v., tydligen efter den Cardonska typen, och då linnéan och orden finnas, men ordensband saknas, helt säkert närmast efter föregående, mycket försämrad.

Inskrift i autografi under medaljongen t. h.: *Carl v. Linné*.

246. JENNY NYSTRÖM-STOOPENDAL. Autotypi af ritning, rund medaljong med LINNÉS bild på omslaget till tidskriften: *Förr och Nu*, ill. kalender, 1890 (och följande år) samt till tidskriften *Förr och Nu*, ill. läsning för hemmet (från och med 1891). Medaljongen i genomskärning 26 mm., hufvudets höjd 15 mm.; skulderbild t. v., synes vara gjord efter någon gravyr tillhörande ett porträtt af den Cardonska typen.

I F. Konstföreningen, fyra exemplar af dessa titelblad, delvis på olika papper, delvis med olika ornering.

247. P. BERGGREN. Oljemålning, 1170×1000 mm.; nästan helfigur t. h., sittande; hufvudet och bröstet efter ROSLINS porträtt på Vet. Akademien; vänstra armbågen stödes mot ett bord, i handen en linnéakvist; på bordet en bok för prässning af växter och ett glas med vatten och blommor; högra handen hvilar i knäet; dräkten rödbrun, strumporna grå.

På en vid armens undre kant anbragt platta: *Carl von Linné. Född den 13 Maj 1707 i Råshult i Stenbrohults Socken Allbo Härad och Kronobergs Län. Död i Upsala den 10 Jan. 1778.*

Beskrifningen gjord efter en fotografi och med ledning af de upplysningar, kyrkoherden J. BERG lämnat. Han har äfven meddelat, att porträttet är måladt af P. BERGGREN 1841 samt skänkt till Stenbrohults kyrka af professor O. F. TULLBERG.

248. H. B. PETERSSON. Litografi, utan infattning, bildens höjd omkring 500 mm., hufvudets 242 mm.; bröstbild t. h., alldeles efter ROSLIN^{III}, äfven linnéan alldeles efter denna, hufvudet dock något lutadt åt höger, från åskådaren räknadt; den högra axeln förefaller större, rockkantens böjning något afvikande.

Närmast under bilden t. h.: *A. Roslin pinx.*, t. v.: *H. B. Peterson lith.*

Inskrift: *Carl von Linné, *1707—†1778.*

Därunder i autografi: *Carl v. Linné.*

Längst ned t. v.: *S. A. Petersons förlag, Stockh.*

Litografen PETERSON kallade sig senare BIRGER och litografien skall enligt meddelande af artisten WIDING vara gjord 1872.

249. ANONYMUS. Litografi, tryckt i färger och guld, rektangulär infattning, 175×127 mm.; innanför denna, bilden på en oval medaljong, 134×98 mm., hufvudets höjd 50 mm.; bröstbild t. h., helt säkert efter föregående; linnéan dock smal och rätt afvikande. 4 knappar i rocken, 5 oknäppta och 1 knäppt i västen; ansiktet, kläderna och fonden i en svag gulbrun ton; håret, kräset, linnéan och orden utan färg; infattningen på somliga exemplar i rött och guld, på andra i blått och guld, under medaljongen och uppstigande på sidorna linnéarankor i guld.

Därnedanför på den röda eller blå botten inskriften, äfvenledes i guld: *Carl von Linné. född 1707. död 1778.*

Nedtill t. v., äfven i guld: *H. Bremer. Lit. Tryck. Stockh.*

Ett exemplar i rött i Ups. Univ. Bibliotek, i blått i K. Biblioteket och i *SONDÉNS samling.*

Flere exemplar af denna egendomliga litografi har jag ej sett, men enligt bibliotekarien *HULTH* finnes äfven ett exemplar i *Natura Artis Magistra.*

På exemplaret i K. Biblioteket står med blåpenna: *1878.*

Huruvida detta betyder att porträttet är gjordt det året eller då kommit till biblioteket, kan jag icke afgöra. Det följande porträttets datering talar för, att det är utfördt åtminstone så tidigt som *1877.*

250 a. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 107 mm., hufvudets 50 mm. bröstbild t. h., alldeles efter föregående, konturerna så godt som identiska, bilden dock något afkortad nedtill.

Inskrift, tryckt med latinska bokstäfver: *Carl von Linné.*

Ett exemplar på K. Biblioteket. På detta med blyerts antecknad: *Svenska tidningar 1877.*

Det måste således vara utfördt senast *1877*, och då man icke kan förutsätta, att den här ofvan beskrifna så omsorgsfullt ornerade litografien är gjord efter detta dåliga träsnitt, måste man antaga, att den är tidigare än träsnittet.

b. Samma bild, men underskriften, tryckt med fraktur: *Karl von Linné d. ä.*

Säkerligen äfven denna ur en tidning.

251. R. WIDING. Litografi, i gul ton utan infattning, bildens höjd omkr. 235 mm., hufvudets höjd 115 mm.; bröstbild t. h., efter H. B. PETERSSON, något mer synligt af högra armen och orden.

Närmast under bilden t. v.: *R. Widing*, längre ned, t. h.: *Centraltryckeriet, Stockholm.*

Inskrift som på nyssnämnda litografi: *Carl von Linné * 13/5 1707 + 1/11 1783.*

Namnet äfven här i autografi, men både året och dagen för Linnés död oriktigt angifna.

Porträttet förskrifver sig, enligt uppgift af konstnären, från slutet af *1870*-eller början af *1880*-talet.

252. J. WOLF. Stålstick, rektangulär infattningslinje, 155×112 mm., hufvudets höjd 42 mm.; bröstbild t. h., väl närmast efter föregående; orden ej synlig, en knapp tillsatt i västen.

Inskrift inom infattningslinjen: *Karl von Linné.*

Omedelbart under infattningslinjen vid midten: *Stich u. Druck v. J. Wolf, Leipzig.*

253. ANONYMUS. Litografi, tryckt i brunt på gulaktig botten, rektangulär infattning af räta linjer med ornament i hörnen, 123×131 mm., hufvudets höjd 45 mm.; bröstbild t. h., efter WIDING, med linnéa och orden; nedanför och på sidorna om bilden ett par linnéa-kvistar, sammanhållna af en bandrosett.

Nedanför bildens infattning en dylik af samma bredd, men endast 60 mm. hög, inom hvilken står: *Tobaks & Cigarrfabrik Renard & Elbe Stockholm.*

Ett fullständigt exemplar i *SONDÉNS samling*; porträttet urklippt ur infattningen i F. Konstföreningen och i min samling. Jag äger också ett exemplar på ett cigarrlådslock, på hvilket ofvanför taflan är inbrändt: *Linné* och därunder: *Renard & Elbe* samt kring Linnés namn linnéa. I F. Konstföreningen finnes dessutom ett exemplar tryckt på hvit botten, väl särskildt afdrag för samlare. På insidan af det ofvannämnda cigarrlådslocket en litografi framställande Kjellbergs staty (Nr 398), hvilket visar, att cigarrlådan utsändes i marknaden *1885.*

254 a. C. L. (CARI, LARSSON?) Träsnitt utan infattning, bildens höjd 48 mm., hufvudets 24 mm.; bröstbild t. h., med nordstjärnan, säkerligen efter WIDING.

Närmast under bilden t. v.: C. L.

Tryckt inskrift 17 mm. lång: *Karl von Linné*.

I Odhners Lärobok i Sveriges historia, ill. uppl., Stockholm 1877 (s. 152).

b. Samma bild, signering och inskrift men den senare 20 mm. lång.

Väl äfven i en läro- eller läsebok.

c. Samma bild, signering och inskrift, den senare med större bokstäfver och 22 mm. lång.

I Läsebok för folkskolan, 1892.

255. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, bildens höjd 45 mm., hufvudets 27 mm.; skulderbild t. h., möjligen efter WIDING, men ej obetydligt afvikande.

Tryckt inskrift: *Carl von Linné*.

I Läsebok i Sveriges historia af A. F. Liljeholm och C. J. Gardell, Stockholm 1898.

256. ANONYMUS. Oljemålning, 630×490 mm.; bröstbild, något t. h., mycket åldriga drag; vårta på vänstra sidan af näsryggen mycket tydlig, äfven en vårta på högra kinden och öfver högra näsvingen, något framskjutande underläpp; peruken nedfallande i en knut längs högra axeln, ungefär som på KRAFFTS porträtt; högra handen tyckes vara instucken i västen och döljes för öfrigt af en bred broderad manschett; tämligen ljust blå rock och väst, nordstjärneorden i andra knapphållet med rakt band; ingen linnéa, kråset af två blad utslagna åt båda sidor, genombrutna och broderade; delar af ett rödt draperi synliga vid högra axeln och i det nedre högra hörnet.

Taflan är mycket hårdt målad, men ansiktet ganska uttrycksfullt; tillhör Hammarby.

Figur 23.

257. ANONYMUS. Oljemålning, 510×400 mm.; bröstbild något t. h., tydligen en kopia af föregående, men betydligt förändrad; konturerna af ansiktet och peruken aldeles öfverensstämmande med föregående, men dragen icke förty i mycket afvikande, mera fylliga och uttrycket mattare, vare sig nu detta berott på målarens oförmåga att kopiera eller därpå, att han under målningen sökt förbättra dragen; äfven kroppen i hufvudsak efter föregående, med ljusblå rock, men kråset mycket längre och den högra manschetten afvikande; äfven här delar af en mantel synliga. Porträttet är infattadt i en enkel förgylld ram. På baksidan: *Carl von Linné Professor et Archiater, Eques Ord. de Stella Polar. Natus 17—07. obit 17—*

Tillhör professor OTTO NORDSTEDT.

258. I. SNACK. Kopparstick, rektangulär infattning af en rät linje, 126×98 mm., bilden i en oval medaljong med bred ram, 90×75 mm.; på mörk botten; hufvud, hals och en del af bröstet, i profil t. v.; rak näsa, utan peruk, men med yfvigt, lockigt hår, utan kläder, ofvanför medaljongen en rosett med lager och linnéa, den senare en tydlig afbildning efter linnéan på BERVICS kopparstick, men omvänd.

Inskrift på medaljongens ram ofvanför bilden: *Carolus a Linné*.

Omedelbart under taflan: *På I. C. Holmbergs bekostnad Graverat af Snack., t. h.: Snack sc.*

Synes mig hvad dragen betræffar nära öfverensstämma med medaljongen i Stenbrohult (Nr 337), från hvilken den dock afviker genom det yfviga håret.

Hvad betræffar tiden för detta kopparsticks förfärdigande, synes linnéans form alldeles för mycket påminna om den på Bervics kopparstick för att här ej vara gjord efter detta, och då det andra äfvenledes af HOLMBERG bekostade kopparsticket af Snack (Nr 258) är gjordt 1780, är det väl sannolikt, att det nu ifrågavarande förskrifver sig från ungefär samma tid.

259 a. T. WOOLNOTH. Samma bild som b., men före all skrift. Ett exemplar i Hope Collection i Oxford.

b. Kopparstick, rund medaljong, 52 mm. i genomskärning och således alldeles lika stor som LJUNGBERGERS medalj (Nr 460), hufvudets höjd 20 mm.; bröstbild i profil t. h., alldeles efter bilden på nämnda medalj och som den höljd i en kappa; medaljongen omgifven af en yttre punkterad ring och därutanför en lagerkrans, sammanhållen under bilden af ett böjdt band.

Omedelbart under den punkterade ringen t. v.: *Inlander*, och t. h.: *T. Woolnoth*.

Inskriften på bandet: *Linnæus. Born May 24 1707. Obit Jany 10 1778.*

I Thorntons New illustr. of the sex. syst. of Carolus von Linnæus, 1807, å ett blad med titel: »Analysis of the Sexual System of Carolus von Linnæus», publicerad d. 3 jan. 1807.

c. Tydligt tryckt med samma plåt som föregående, men bilden beträffande kläderna och peruken förändrad i öfverensstämmelse med Inlanders medaljong, i det kappan borttagits och peruken försetts med en nedhängande bakre lock och en på axeln liggande hårknut. I allt öfrigt är denna variant alldeles identisk med föregående.

Förekommer i andra exemplar af Thorntons ofvannämnda arbete på ett blad i öfrigt identiskt med det ofvan angifna, äfvenledes publicerad d. 3 jan. 1807.

Att verkligen c åstadkommit genom förändring af b och icke tvärtom framgår, oafsedt att ett afdrag före all skrift finnes af det sistnämnda, med full säkerhet däraf, att håret på c, med undantag af de gjorda förändringarna, likasom på b, på det närmaste öfverensstämmer med håret på LJUNGBERGERS medalj, men är betydligt afvikande från det på INLANDERS medaljong.

Förmodligen har Inlanders namn från början genom ett misstag satts under bilden och sedan bilden ändrats därefter.

260. ANONYMUS. Fototypi, efter träsnitt, rund medaljong, begränsad af en enkel linje i genomskärning 42 mm., hufvudets höjd 29 mm.; skulderbild i profil t. v. med tämligen krökt näsa; perukens lockar närmast liknande dem på LJUNGBERGERS medalj, men vid kinden något tillbakaskjutna, så att en del af örat synes; tidens dräkt, en knapp synlig i västen t. v.

Inskrift under medaljongen: *Carl Linné*.

Tryckt på ett papper i stor oktav.

Att bilden är omvänd, synes däraf, att västknappen sitter på vilse sida, och sannolikt är den ritad efter LJUNGBERGERS medalj (Nr 460) eller LEA AHLBORNS efterbildning af denna, där näsan är något krökt. Kappan har dock i så fall blifvit ersatt af en rock.

I K. Biblioteket, F. Konstföreningen, SONDÉNS och min samling.

261. ANONYMUS. Kopparstick, plåten 248×308 mm., Linnéska samfundets diplom, upptill en linnéaranka delvis omslutande Linnés bild, höjd 30 mm., hufvudets höjd 15 mm.; bröstbild t. h., alldeles efter Pl. III, fig. 6 i Egenh. ant. framställande den medalj, som i det följande betecknas med Nr 476.

Exemplaret i min samling är dateradt d. 23 maj 1832 och innehåller kallelse till fröken LOVISA VON LINNÉ att vara ledamot i ofvannämnda sällskap, som stiftades nyssnämnda år.

262. ANONYMUS. Kopparstick, plåten 240×306 mm.; diplom för Societas Linneana holmiensis (samma sällskap som under föregående nr. nämnes); alldeles efter föregående, men ny gravering och bilden sämre.

Mitt exemplar ej användt.

263. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong, i genomskärning 52 mm.; skulderbilder af JUSSIEN och LINNÉ i profil t. h., den förre delvis framför den senare, bildernas höjd 26 mm.; LINNÉS bild mest påminnande om den medalj, efter hvilken Linnéska samfundets vinjett är gjord, då linnéan på bröstet är af samma form; ansiktet dock alldeles oigenkännligt; bilderna omgifna af en lagerkrans; mellan denna och bilderna t. h.: *Jussien*, t. v.: *Linnæus*. Omskrift: *Societas botanica Edinburgi 17 Martii 1836*.

På omslaget till *Transact. and proceed. of the Bot. Soc. of Edinburgh*.

264. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong, begränsad af tvänne cirklar, i genomskärning 50 mm., hufvudets höjd 21 mm.; bröstbild i profil t. h., nära öfverensstämmande med INLANDERS medaljong.

Inskrift på öfre delen af medaljongen: *Carolus Linnæus*.

Nedanför axelns afskärning: *W. J. Taylor*.

Tydiligen gjord närmast efter W. I. TAYLORS medalj (Nr 478) och således indirekt efter INLANDER, men blomman och orden uteslutna.

Vinjett i Blomsterkonungen af H. SÄTHERBERG, 1879.

Samma bild från ett annonsblad samt på hvitt och på rödt papper i SONDÉNS samling.

265 a. ANONYMUS. Litografi, tryckt i brun ton, omkring 270×190 mm.; försök till diplom för Entomologiska föreningen i Stockholm; öfverst en rund medaljong, i genomskärning 60 mm., med LINNÉS bild, höjd 37 mm., hufvudets höjd 21 mm.; bröstbild i profil t. v., förmodligen gjord efter föregående och omvänd, men mycket dåligt utförd och ej alls lik Linné; ingen hårknut på axeln, inga knappar synliga, men däremot tre ordnar.

Inskrift i medaljongens ram ofvanför bilden: *Omne vivum ex ovo*.

Under bilden: *Famam extendere factis*.

Omkring medaljongen och utefter hela öfre kanten samt vänstra sidan en dekoration af växter och insekter; på denna t. v. en lagerkrans, inom hvilken står: *d. 14 Dec. 1879*.

Detta försök har tydligen på grund af bildens otillfredsställande beskaffenhet och framför allt de tre ordnarna blifvit kasseradt och ersatt med följande; lär dock sedan detta tagit slut kommit till någon användning.

b. Litografi; diplom för Entomologiska föreningen i Stockholm, identisk med föregående med undantag däraf, att LINNÉS bild blifvit omgjord; höjd 40 mm., hufvudets höjd 22 mm.; bröstbild, i profil t. v., tydligen omvänd efter TAYLORS vinjett, hvarvid en orden blifvit tillsatt, men knapparna i rocken kommit på vänstra sidan.

266. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong, dubbel infattningslinje, i genomskärning 34 mm., ej skuggad bakgrund, hufvudets höjd 20 mm.; skulderbild t. v., omvänd efter BARRES medalj, på hvars baksida står: *Societas Linneana lugdunensis instituta 1822 (Nr 487)* således Societetens egen medalj; den nedre delen af medaljongen bortskymmes af ett böjdt band, på hvilket synes en del af inskriften: *ocietas Linnaeana Lugd.*

Jag har sett denna vinjett på titelbladet till *Société Linnéenne de Lyon, compte rendu des années 1839 et 1840, Lyon 1841*.

267. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong, dubbel infattningslinje, i genomskärning 35 mm., skuggad bakgrund, bildens höjd 30 mm., hufvudets 19 mm.; skulderbild t. v.,

alldeles efter BARRES medalj, men omvänd, hvarvid rockens båda knappar kommit på orätt sida.

På titelbladet till Société Linnéenne de Lyon année 1841, Lyon 1842.

268. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong, enkel infattningslinje, i genomskärning 34 mm., skuggad bakgrund, dålig efterbildning af föregående.

I Annales de la Société Linnéenne de Lyon.

Jag har ej undersökt, i hvilka årgångar den finnes, har sett den i årgången 1854, 1855 och 1860.

269. ANONYMUS. Stålstick, rektangulärt 203×159 mm., omfattande tre medaljonger, omgifna af växtdekorationer; LINNÉS bild i den öfversta medaljongen, 97×77 mm., hufvudets höjd 31 mm.; bröstbild t. v., säkerligen efter DUBOIS medalj af 1822 (Nr 504), på hvilken perukens hårknut är utesluten; här har dock ansiktet förändrats till oigenkännelighet; den låga kragen på rocken ersatt af en rätt hög ståndkrage, det veckade kråset af en knuten halsduk, ett stycke af kroppen tillagdt, under det att orden borttagits. Att den det oakadt är gjord efter nämnda medalj, framgår af en viss öfverensstämmelse i profilens kontur, af en påfallande likhet i anordningen af perukens lockar samt af den skarpt markerade vårtan på vänstra kinden.

Nedanför ofvannämnda medaljong, tvänne andra lika stora, framställande JUSSIEN och BROWN. Närmast under taflan: *Stich, Druck u. Verlag v. Englischen Kunstanstalt v. A. Payne, Leipzig & Dresden.*

Inskrift vid midten: *Linné.*

Där nedanför t. v.: *A. L. de Jussien*, och t. h.: *Robert Brown.*

270 a. A. FEARTH. Stålstick, i Collasmanér, rund medaljong, i genomskärning 80 mm., hufvudets höjd 52 mm.; hufvud t. v., tydligen efter DUBOIS' medalj af 1822, men endast halsen med halsduk etc. medtagen.

Medaljongen med rik infattning af växter, frukter, djur och ornament; ofvanför densamma en sköld med tre kronor, under den ett slags fotställning, med inskriften: *Linné.*

b. Samma bild och samma inskrift, men under taflan: *1707 * 1778.*

Därunder: *Publié par L. Curmer à Paris.*

I Le Museum d'histoire naturell par M. P—A. Cap., Paris 1854.

271. T. BLANCHARD. Kopparstick, rektangulär infattning, 270×365 mm.; diplom för La Société Linnéenne de Paris; infattningen af en ornerad ram med 7 lagerkransar omslutande hvar och en namnen på tre framstående naturforskare; på det öfre ramstycket en skuggad oval plåt med sentensen: *Famam extendere factis*; på ramens högra sidostycke en aflång, upptill och nedtill afrundad, ej skuggad platta med en linnéaranka, försedd med rot, ett bladskott och tvänne uppstigande blomstänglar, den vänstra med 3 blommor, således tydligen gjord efter ett af Linnés sigill; nederst på plattan: *Linné*, på motsatta sidan en dylik platta med en annan växt och nedtill *Tournefort*; i öfre högra hörnet en bild, som, genom inskriften på den ofvannämnda högra plattan på ramen, angifves föreställa LINNÉ; midt emot t. v. ett porträtt af TOURNEFORT; LINNÉS porträtt 58 mm. högt; skulderbild i profil t. v.; starkt krökt näsa, långt på skuldran nedhängande vågigt hår, slutande i små lockar; stor, hvit krage, bröstet täckt af hermelin, intet krås och öfver bröstet en kedja; bildens nedre del omgifven af moln. Den är tydligen utförd efter Sèvresbysten (Nr 360).

Närmast under taflan t. h.: *F. Plée et Hesse fils, del.*, t. v.: *T. Blanchard sculp.*

272. A. LINDBERG. Träsnitt, rund medaljong, i genomskärning 82 mm.; omslutande 5 mindre medaljonger, ordnade kring en 5-uddig stjärna, den längst t. v. framställande LINNÉ; bröstbild t. h., efter WYONS medalj.

Inskrift öfver bilden: *Carolus Linnæus.*

Omskriften på den stora medaljongen: *His in imaginibus te secla peracta salutant. MCCCC LXXVII. MDCCCLXXVII.*

Vinjett till Uppsala Universitets festskrifter med anledning af jubelfesten 1877, ritad af professor A. LINDBERG.

B. Osäkra porträtt.

273. ANONYMUS. Oljemålning, 805×660 mm., midjebild t. h., i det närmaste rak näsa, undre läppen något framskjutande, ingen vårta synlig; peruken delad i pannan, med en knut på högra sidan, alldeles öfverensstämmande med den på SCHEFFELS porträtt af 1739. lagd långt fram på högra axeln; brun rock, röd sidenväst; högra handen instucken innanför västen, under vänstra armen hatten, vänstra handen ej synlig; krås och manschetter utan broderier. Tämligen smal förgylld ram med ornament i hörnen, tydligen samtidig.

På baksidan af taflan måladt: *Carl Linnæus 1737.*

På baksidan af ramen står skrifvet med bläck: *Köpt af Byggmästaren Boman.*

Figur 2.

Tillhör professor T. TULLBERG.

Autotypi i Personhistorisk tidskrift 1904, Hft. 2, s. 78.

274. J. ÖST. Fototypi, efter ritning, oval medaljong 172×115 mm.; efter autotypien i Personhistorisk tidskrift.

Ofvanför taflan: *Ett nytt Linnéporträtt.*

Till höger på bakgrunden inom en kvadrat: *Öst.*

I Aftonbladet d. 17 nov. 1904; i eftermiddagsupplagan på hvitt, i kvällsupplagan på skärt papper.

275. G. LUNDBERG. Pastell, bröstbild t. v.; rätt ungdomliga drag, krökt näsa, tillbakalutad panna, kort peruk, banden från rosetten på hårpiskan synliga på båda sidor om halsen, jämförelsevis lång hals och låga axlar; grå rock, blommig väst, broderadt krås.

Porträttet infattadt i en rikt skulpterad ram, på hvars öfre del finnes en sköld med ett monogram af C. L.

Figur 9.

C. Fantasiporträtt.

276. A. VAN DER LAAN. Kopparstick, rektangulärt, 161×109 mm.; framställer ett lappländskt landskap med fjäll i bakgrunden; i förgrunden en man klädd i lappdräkt, sittande på marken med en spåtrumma i knäet, t. v. en liggande ren, t. h. en lappkåta; i nedre vänstra hörnet en linnéaranka med 2 uppstigande blomstänglar, den ena med tre blommor, ett bladskott och rot.

Närmast under taflan t. v.: *M. Hofman del.*, t. h.: *A. van der Laan fec.*

Inskrift: *Viro nobilissimo et consultissimo D: Georgio Cliffortio I. V. D.*

Titelplansch i Caroli Linnæi Flora lapponica, Amsterdami 1737, förekommer äfven i 2:dra upplagan.

Atergifven i fototypi i Skrifter af Carl von Linné, I. Flora lapponica, öfversatt af Th. M. Fries, Uppsala 1905.

277. ANONYMUS. Kopparstick, rektangulär infattning, 91×59 mm.; afdelad i tvänne taflor en öfre och en undre; den öfre framställer ett landskap med en gosse, som gjuder vatten öfver en växt.

Inskrift under denna tafla: *Le jeune Linnée cultivant des fleurs.* Den undre taflan framställer en präst talande till några herrar och damer.

Inskrift under denna: *Boussel orateur à seize ans.*

I F. Konstföreningen.

278. PIÉRRON. Kopparstick, rektangulärt 100×61 mm.; framställer ett fantasi-landskap med en liten damm och olika slags träd samt fåglar och däggdjur; LINNÉ'S byst på en rund piedestal, påminner mycket om den, som en gång stod i Jardin des Plantes i Paris (Nr 339), och säkerligen en afbildning af denna; piedestalen omvirad med en ranka.

Ofvanför taflan: *Frontispice.*

Under taflan t. v.: *J. E. Deseve del^t, t. h.; Piérron Sculp^t.*

Inskrift: *C. Linné. Tu vis, tu connus tout et tu fis tout connoître.*

279. RIDLEY. Kopparstick i punktmanér, rektangulärt, med en yttre infattningslinje, 315×241 mm., LINNÉ'S byst på en piedestal, på hvilken står: *Linnæus*, däromkring Aesculapius med ormstafven, Ceres hållande en krans af ax öfver bysten, Flora prydande den med en girland och Cupido, som med en pil ristar en skrift på fotställningen; ofvanför bysten ett moln, från hvilket en amorin släpper ned blommor, till vänster om Aesculapius på marken en tupp.

Närmast under taflan t. v.: *Russell, R. A. and Opie, R. A. pinx^t, t. h.: Ridley sculp^t.*

Inskrift: *Cupid, Flora, Ceres and Aesculapius Honouring the Bust of Linnæus.*

Därunder: *London Published by Dr. Thornton, Duke Street, Grosvenor Square May 1. 1799.*

Titel plansch i Anew ill. of the sex. syst. of Linnæus by R. J. Thornton. Vol. I., London 1799.

280 a. CALDWALL. Kopparstick i punktmanér, rektangulärt, 465×349 mm., nära öfverensstämmande med föregående, men betydligt större.

Närmast under taflan t. v.: *Russel, R. A. and Opie, R. A. pinx., t. h.: Caldwell sculp.*

Inskrift: *Aesculapius, Flora, Ceres and Cupid honouring the Bust of Linnæus.*

Därunder: *London published by Dr. Thornton April 1. 1806.*

Ett exemplar i K. Biblioteket.

b. Samma bild, men i färgtryck, blommorna färglagda för hand, äfvenså skuggorna på kläderna. Samma skrift under taflan.

I New. ill. of the sex. syst. of Linnæus by R. J. Thornton, London 1807.

281. ANONYMUS. Kopparstick, utan infattning, ungefär 77×97 mm.; framställer ett landskap med en byst af LINNÉ, efter TANJÉS kopparstick, med en linnéakvist på bröstet; bysten uppbäres af en fyrkantig piedestal, på hvilken finnes en antydning till en lång inskrift, vid midten i tydliga bokstäfver: *Linnæus*; bysten bekransas af en ung kvinna i antik dräkt, i vänstra handen hållande en skål med blommor.

Ett exemplar i K. Biblioteket.

Ett justtryck af denna tafla i något förminskad skala har pastor B. WADSTRÖM låtit taga i några få exemplar.

282. ANONYMUS. Stålstick, yttre rektangulär infattningslinje, 84×62 mm., framställer LINNÉ på en usel häst, ridande genom en skog, klädd i pälsrock och pälsmössa samt med gevär i handen och styrande hästen endast med grimskäftet. För porträttet synes HOFFMANS kopparstick legat till grund.

Inskrift: *Linnæus on his first journey to Lapland.*

Därunder t. h.: *See page 59.*

Därunder vid midten: *London. Published by Harvey & Darton, Gracechurch Street 1827.*

Titelplansch i A sketch of the life of Linnæus, London 1827.

283. ANONYMUS. Stålstick, rektangulärt 82×60 mm.; alldeles efter föregående, men icke identiskt.

Inskrift: *Linnæus on his first journey to Lapland.*

Därunder t. h.: *Page 57.*

Titelplansch i *The young botanist or, a sketch of the life of Linnæus*, Boston 1829.

284. LUNDQVIST. Litografi, utan infattning, omkring 80×110 mm.; föreställer LINNÉ som yngling, sittande på en liten kulle, barhufvad, klädd i jacka och knäbyxor, examinerande en växt, med en uppslagen bok bredvid sig, i fonden t. v. några byggningar, t. h. en kyrka och en klockstapel.

Närmast under taflan t. v.: *Lundqvist comp. & lith.*, t. h.: *Tr. hos Gjöhström & Magnusson.*

Inskrift: *Linné vid Stenbrohult.*

I Kalender för barn 1830, Stockholm 1829.

285. ANONYMUS. Oljemålning 395×525 mm., förstora kopia af föregående.

Ned till i vänstra hörnet årtalet 1846.

Åges af stadsarkitekten C. A. EKOLM.

286. ANONYMUS. Litografi, rektangulär infattning af tvänne linjer 92×148 mm.; ett landskap, i midten LINNÉ sittande på en sten, barhufvad, käpp och hatt vid ena sidan, pekande med högra handen på en växt, som han håller i den vänstra; på hvardera sidan en grupp af herrar, mycket stela; Linnés hufvad efter BERVIC.

Inskrift: *Linné, omgifven af sina lärjungar, förklarar sitt system i Botaniken.*

287. E. DESMAISONS. Litografi, rektangulär 237×300; framställer ett dyrbart möbleradt rum, i midten af taflan LINNÉ som ung i skjortärmarna, inslumrad i en länstol vid ett bord, på detta en mängd växter; på golvet ligga hatten, botanistspaden och en uppslagen portör samt en sofvande hund; i bakgrunden hyllor med böcker etc. Det hela ger intryck af en lyx, som helt säkert var fullständigt främmande för Linné i ungdomsåren.

Närmast under taflan t. v.: *Roux pinx*; vid midten: *Imper. Lemercier, Paris*, t. h.: *E. Desmason lith.* Därunder intryckt genom en stämpel: *Goupil & Cie Editeurs A. Paris.*

Inskrift: *Galerie Modernes Jeunesse de Linné (Galerie de M. Raviné de Berlin).*

Därunder: *Goupil et Co Editeurs.*

Därunder: *Paris—Berlin—New-York.*

I F. Konstföreningen och i *Natura Artis Magistra.*

288. P. KREIJ. Träsnitt, rektangulärt, 128×182 mm., efter föregående.

I vänstra nedre hörnet en tämligen otydlig signering, hvaraf dock ser ut, som om träsnidaren heter P. KREIJ.

Inskrift: *Jeunesse de Linné — un retour d'herborisation.*

Tydlig ur en fransk bok eller tidning.

289. ANONYMUS. Oljemålning på trä 205×150 mm.; framställer en yngling, sittande på en stenbänk eller något dylikt i en trädgård, betraktande ett par blommor, som han håller i högra handen; han är barhufvad och har aftagit rocken, som ligger bredvid honom; en bok ligger på marken och en lång käpp är stödd mot den del af stenbänken, öfver hvilken rocken ligger; håret brungult, västen mörkgul med rödt, byxorna röda, strumporna hvita, rocken mörkt blågrön.

På baksidan med blyerts antecknad: *Linné som yngling copia efter Fauvelet i Paris.* En artist JEAN-BAPTISTE FAUVELET var född 1819, och sannolikt är det väl denne, som målat originalet.

290. PREDHOMME. Träsnitt, utan infattning, omkring 80×130 mm.; framställer en herre, som presenterar en annan för en dam, sittande i en soffa.

Närmast under taflan t. v.: *C. Fath*, t. h.: *Predhomme*.

Inskrift: *Commerson présenté par Linné à la Reine de Suède*.

Förekommer i M. P.-A. Cap, *Le Museum d'histoire naturelle*, Paris 1854, (s. 40).

291. A. J. SALMSON. Litografi i gul ton, oval medaljong, nedtill afskuren, 52×72 mm., framställande LINNÉS möte med CELSIUS.

Inskrift: *Linné och Celsius*.

I Sv. kon. och deras tidehvarf, 1855—60; vinjett på det blad, där Linnés porträtt finnes.

292. H. P. PRESCOTT. Träsnitt, med infattning af en ranka af blad, omkring 135×95 mm.; framställande en äldre man, sannolikt föreställande LINNÉ, förevisande växter för några barn; därunder en oval medaljong med inskrift i ramen: *Linnæus — born 1707 — 1778 died*; skulderbild t. h., alldeles icke erinrande om Linné.

Under taflan: *H. F. Prescott del. et sc.*

Därunder: *London, John van Voorst; Parternoster Row. 1858.*

Titelplansch i *A life of Linnæus*, by miss Brightwell, London 1858.

293. C. A. DAHLSTRÖM. Litografi i gul ton, rektangulär, 174×239 mm., LINNÉ i midten af taflan, Gustaf III. t. h., omgifven af hofherrar, i fonden Linnés museum.

Inskrift: *Hos Linné*.

I Teckningar ur kon. Gustaf III:s historia af C. A. Dahlström, Stockholm 1860.

294. ANONYMUS. Träsnitt, i hufvudsak rektangulärt, omkring 160×105 mm., framställande LINNÉ återkommande från excursion med sina lärjungar, den unge mannen i midten skall förmodligen föreställa LINNÉ; i bakgrunden byggnader och höjder.

Tryckt inskrift: *Linné och hans lärjungar återvändande från en botanisk utflykt*.

I Sv. arbetaren 1861. (s. 27).

Samma bild, utan inskrift.

I Carl v. Linné, lefnadsteckning af C. G. Stbk.

295. ANONYMUS. Litografi, med 8 bilder i 2 horisontala rader framställande människoraserna, af hvilka europeerna representeras af LINNÉ; bildens höjd 44 mm., hufvudets 21 mm.; bröstbild t. h., långt hår nedfallande öfver axlarna utan knut, krökt näsa och mycket ungdomligt utseende; krås, rockens knappar på vänstra sidan, inga knapphål; visar ingen öfverensstämmelse med andra bilder. Att knapparna sitta på vilse sida tyder dock på, att den är omvänd, kanske efter BERVIC och därvid på sådant sätt föryngrad, att man ej vidare kan känna igen Linné. Under bilden: *Europé (Linné)*.

I F. Konstföreningen och SONDÉNS samling.

Färglagd för hand som dubbelplansch i *Människan*, hennes uppkomst . . . af N. Lilja, 3:dje uppl., Stockholm 1861.

296. ANONYMUS. Litografi med 8 kolorerade bilder, ordnade i tre horisontala rader, framställande människoraserna; i den mellersta raden blott två porträtt; det t. v. nära öfverensstämmande med den bild på föregående, som betecknades såsom LINNÉ; ofvanför bilden: *Hvita rasen*, nedanför: *Europé*. Linnés namn är således här borttaget.

I *Människan* af N. Lilja, 5:te uppl., delvis omarbetad af Karl af Geijerstam, Stockholm 1889.

297. ANONYMUS. Träsnitt, omkring 110×105 mm., framställande ett landskap med LINNÉ i förgrunden under en gran, böjande ett knä, betraktande en växt, som han håller

i högra handen, i den vänstra en botanistspade; han bär på hufvudet en svart, lågcylinderhatt, men för öfrigt klädd i tidens dräkt.

Inskrift: *Linné på alderdomen.*

Därunder en vers.

Nedanför denna ett vågrätt streck och därunder: *)*Efter en originalteckning af Alexis Wetterbergh.*

I *Linnéa*, tidning för barn, utgifven af Onkel Adam; Nr 1, januari 1862.

298. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, ungefär 167×130 mm.; framställande mötet mellan LINNÉ och CLIFFORD.

Under taflan tryckt: *Karl Linné, mein Freund! mein Lehrer! (Seite 18).*

I *Buch der Welt*, 1863, Nr 13.

299. E. BELLOT. Stålstick, rektangulärt med afrundade hörn och infattningslinje. 214×217 mm., etikett eller annonsblad till en parfym; på öfre delen af gravyren tvänne porträtt, under det vänstra står på ett band: *Jussieu*, under det högra, äfvenledes på ett band: *Linné*; öfver hvardera bilden en genie med vingar, hållande en trumpet i den ena handen och i den andra en lagerkrans öfver motsvarande porträtts hufvud, mellan kransarna ett band, på hvilket står: *floris constantis*; bilderna nedåt omgifna af ornament och på den yttre sidan om hvardera en rikt utsirad medalj, på hvilken står: *Au génie botanique*. Linnés porträtt, höjd ungefär 60 mm., bröstbild, half fas t. v., högra armen oproportionerligt stor hålles framför bröstet, ingen hårknut; kan ej sägas vara gjord efter något särskildt porträtt och visar ingen likhet med Linné. Den nedre hälften af gravyren starkt ornamenterad, på denna under bilderna: *Eau de Jussieu & Linné*, parfymörens namn och adress m. m.

Närmast under taflan t. v.: *E. Bellot. sc. Längre ned med tryckstil: Paris —Typ. Dubois et Édouard vert., rue Notre-dame-de Nazareth, 29.*

Ett exemplar i Bergielund.

300. ANONYMUS. Träsnitt med enkel infattningslinje 229×202 mm.; framställande LINNÉ som gosse med en näckros i handen, stående framför en damm med näckrosor, i fonden spridda träd och en skäggig man stödd mot en käpp.

Inskrift: *The Boy Botanist-Linnæus.*

I *The british boy*, Vol. 1., Nr 7, nov. 1, 1866.

301. G. BRUSEWITZ. Oljemålning, omkring 1150×1360 mm.; framställer ett landskap, LINNÉ sittande på en sten, barhufvad och i knäbyxor, med nordstjärneorden; håller i vänstra handen en blomma, den högra hvilar på en uppslagen bok i knäet, hatten på marken; omkring honom lyssnande damer och herrar grupperade.

Signerad: *G. Brusewitz 1866.*

Tillhör kommerserådet JOHAN PIHLGREN.

Den är återgifven i autotypi, 200×260 mm., i *Taflor ur Sveriges historia*, ett bildergalleri med text af doktor Otto Sjögren, h. 13, 14, Stockholm 1898.

302 a. ANONYMUS. Litografi i gult tontryck, rektangulär, omkr. 272×358 mm.; efter BRUSEWITZ' målning.

Öfver taflan: *Gratis-Premie (en af de fyra som hvarje subskribent d Familje-Journalen erhåller).*

Närmast under taflan t. v.: *Sv. Fam. Journalens förlag.*

Inskrift: *Linné och hans lärjungar.*

I K. Biblioteket.

b. Samma tafla, men intet ofvanför.

Närmast under taflan t. v. med typer utan förtjockning, 40 mm. långt: *Svenska Familj-Journalens förlag*.

Samma inskrift som på föregående med tyska bokstäfver, 112 mm. lång.

c. Samma tafla, intet ofvanför.

Närmast under med låga bokstäfver med förtjockningar, 22 mm. långt: *Svenska Familj-Journalens förlag*.

Inskriften, med fraktur, 89 mm. lång.

d. Samma tafla, intet ofvanför.

Närmast under taflan med bokstäfver utan förtjockningar 44 mm. långt: *Svenska Familj-Journalens förlag*.

Inskrift med latinska konturbokstäfver.

303. ANONYMUS. Träsnitt, i hufvudsak rektangulärt, 95×155 mm.; LINNÉ framställes sittande ute i naturen omgifven af åhörare, herrar och damer; barhufvad, i högra handen en växt, den vänstra hvilar på en hopslagen bok, som ligger på vänstra knäet, ingen orden; påminner mycket om BRUSEWITZ' tafla, men är i flera afseenden betydligt afvikande. Ingen signering eller inskrift. På baksidan af bladet tryck, som handlar om Linné; tydligen ur någon bok.

304. JENNY NYSTRÖM-STOOPENDAHL. Pennritning, med en del vinjetter, i midten en större teckning framställande LINNÉ och hans lärjungar, alldeles öfverensstämmande med föregående träsnitt, gjord för tidskriften *Från natur och folkliif*.

Återgifven i autotypi i förminskad skala å omslaget till nämnda tidskrift, tillhörande: Nytt bibliotek för berättelser, kultur- och reseskildringar, utgifvet af B. Wadström, I., 1890.

Ett exemplar på gult och ett på hvitt papper i F. Konstföreningen.

I F. Konstföreningen.

305. I. FERAT. Träsnitt, rektangulärt, 170×110 mm., framställer Linné, halkande ned i en klyfta.

I nedre vänstra hörnet: *Désiré Dumont*, i nedre högra: *I. Ferat*.

Tryckt inskrift: *Un episode du voyage de Linné en Laponie*.

I Vies des savants illustres du XVIIIe siècle par Louis Figuier. Paris 1870.

306. CLAVERIE. Träsnitt, rektangulärt, 171×112 mm. Framställer Linnés möte med Jussieu.

Nedtill på taflan: *Pontenier*, i nedre högra hörnet: *Claverie*.

Inskrift: *Tu Linnæus es!*

I samma arbete som föregående.

307. EMRIK & BINGER. Litografi i färger, rektangulär 193×123 mm., framställer en yngling sittande i en park på en gul träsoffa, han är sysselsatt med att undersöka en växt; långt brunt hår, gul rock, mörka knäbyxor, grå strumpor; bredvid honom på soffan t. v. ligger hatten, t. h. en bok och bredvid den en käpp, stödd mot soffan; på marken en öppen portör.

Närmast under taflan t. h.: *Lith. Emrik & Binger*.

Inskrift: *Linnæus*.

Ett exemplar tillhör handlanden N. ROSÉN.

308. B. LIGNELL. Oljemålning, framställer Linnés yttre arbetsrum på Hammarby, tämligen fritt återgifvet, i det t. ex. fönstret i gaveln saknas; Linné sitter vid ett bord i midten af rummet med ett förstoringsglas i handen och en bok i knäet, på golvet böcker, papper etc.;

hufvudet tydligen efter BERVIC. Säkerligen målad under den tid Lignell var ritlärare vid Uppsala Universitet, 1874—1876.

Hvem som äger taflan, för mig obekant.

309. ANONYMUS. Fotolitografi i gul ton. rektangulär med yttre infattningslinje 410×489 mm., efter en pennritning. föreställer LINNÉ och hans lärjungar; LINNÉ något t. v. om midten sittande på en sten, barhufvad, med en växt i högra handen, den vänstra hvilat på en uppslagen bok, som ligger på vänstra knäet; äfven här utgöres hans åhörare af herrar och damer, grupperade på båda sidor om honom; säkerligen påverkad af BRUSEWITZ' tafla.

Under vänstra hörnet: Fotolit. Gen. Stab. Lit. Anst.

Inskrift: *Linné och hans lärjungar.*

Denna pennritning sannolikt gjord på 1870-talet.

310. H. P. HANSEN. Tvänne träsnitt, rektangulära, omkring 58×88 mm.

Närmast under taflorna t. v.: *C. G. Hellkvist*, t. h.: *H. P. Hansen*.

Det ena framställer en salong med ett större sällskap; i förgrunden en herre och en dam.

Tryckt inskrift: *Linnæus hos Clifford.*

Det andra framställer tvänne ynglingar samsprakande vid ett bord, med ett par ölkannor framför sig och rökande kritpipor.

Tryckt inskrift: *Linnæus och Artædius.*

I Svea, 1878.

Samma bilder i Öreskrifter för folket; Linné i Upsala och Amsterdam, 1878.

311. ANONYMUS. Gouachemalning, rektangulär, 148×160 mm.; förstord kopia af det senare af föregående träsnitt, framställande »Linnæus och Artædius».

Tillhör prof. T. Tullberg.

312. J. ENGBERG, I. FALANDER och W. MEYER. 16 träsnitt efter ritningar af C. LARSSON, gjorda för Blomsterkonungen af Herman Säterberg, Stockholm 1879. Det första föreställer LINNÉ, som bekransas af en genie; förekommer dels på titelbladet dels på omslaget, det senare tryckt på grabblätt papper. De öfriga 15 utgöra vinjetter till särskilda kapitel i arbetet; de flesta framställa scener ur Linnés lif. En af dessa å s. 113 framställer den af TESSIN 1756 slagna medaljen och är således ej egentligen en fantasibild; den är dock mycket skisserad och jag har ej ansett det behöfligt att skilja denna fran de öfriga.

Af vinjetten å s. 43, *Linnæus och Linnæa*, finnes i F. Konstföreningen ett exemplar på simplare papper med tryck på baksidan, tydligen ur en tidning.

313 a J. ENGBERG. Träsnitt, enkel rektangulär infattningslinje 140 × 90 mm.; i midten af taflan LINNÉ med en bok under vänstra armen och en rock öfver armen, högra handen framåtriktad, t. v. tvänne andra personer, i bakgrunden en byggnad.

I nedre vänstra hörnet: *C. L.* (= Carl Larsson), i nedre högra hörnet: *J. Engberg.*

Tryckt inskrift: *Linné och hans disciplar.*

I Fältskärens berättelser af Z. Topelius, 4:de cykeln, senare afdelningen, Stockholm 1884.

b. Samma bild, men inskriften: *Linnæus uppvaktad af förnåma utlänningar.*

I Öreskrifter för folket; Karl von Linné, 2:dra uppl. 1894.

314. a ANONYMUS. Träsnitt, vinjett till bokstafven E, med en omvänd afbildning af den af TESSIN 1756 slagna medaljen, i förminskad skala, med samma omskrift, naturligtvis rätt ställd, utan orden; däromkring flere föremål, bland dem ett band på hvilket står: *numen adest.*

Ned till åt vänster: *C. L.* (Carl Larsson).

I Fältskärens berättelser, anförda del, 1884.

b. Samma bild.

I Öreskrifter för folket; Karl von Linné, 2:dra uppl., 1894.

315 a. ANONYMUS. Träsnitt, med rektangulär infattning, begränsad af en enkel linie, 149×132 mm., därinnanför bilden på en rund medaljong, ungefär 68 mm. i genomskärning, hufvudets höjd 35 mm.; skulderbild något t. v., ingen likhet med Linné; på sidorna och ofvanför medaljongen ett vinterlandskap med snöfält, berg och granar samt himmel med stjärnor och norrsken; under medaljongen en halfcirkel i hvilken står en urna med blommor.

Ingen signering eller inskrift.

I tidskriften, Solsken i hemmet, Battle Creek, Michigan, 1885.

b. Samma tafla, men därunder vid midten en tryckt inskrift: *Linneaus*, och t. h.: *N:o 72*.

Troligen i annan amerikansk publikation.

316. ANONYMUS. Tvänne träsnitt med rektangulära infattningslinjer resp. 133×88 och 137×81 mm.; det ena framställer ett landskap med en gosse, som söker fånga en fjäril.

Inskrift: *Linneaus i Småland*.

Det andra en ung man och en ung kvinna på ett slags balkong.

Inskrift: *Linneaus returns from abroad*.

Båda äro i vänstra nedre hörnet signerade: *Fio*.

I *Through the fields with Linneaus* by Mrs Florence Caddy, London 1887.

317. C. LARSSON^I. Fototypi efter pennritning, rektangulär med enkel infattningslinje, 120×108 mm., tydligen efter ett första utkast till en alfreskomålning afsedd för trappuppgången i Nationalmuseum, tämligen lik följande, men i åtskilligt afvikande.

Ett exemplar i F. Konstföreningen. På detta nedtill en lapp påklistrad, på hvilken är tryckt: *Linné inför Lovisa Ulrika*.

318. C. LARSSON^{II}. Autotypi, rektangulär med enkel infattningslinje 239×216 mm., efter en lavering, säkerligen det 1889 med 2:dra priset belönade förslag till målning i Nationalmuseum, som framställde LINNÉ demonstrerande en växt inför drottning Lovisa Ulrika.

Under taflan tryckt t. v.: *Carl Larsson, Född 1853*, t. h.: *Förslag till alfreskomålning i Nationalmuseum*.

I Taflor ur Sveriges historia med text af Dr. Otto Sjögren, 13:e & 14:e häft., Stockholm 1898.

319. HINDLEY (?). Träsnitt, rektangulärt, begränsadt af räta linjer, 145×89 mm., framställer LINNÉ knäböjande i en delvis buskbeväxt äng.

Under taflan: *He fell on his knees, captured at the sight*.

I *Naturalists and their investigations* by George Day F. R. M. S., London u. å.

På ett exemplar i Linn. Society skall stå antecknad: *Hindley*.

320. E. F. Träsnitt, skämtbild, omkring 140×190 mm. framställande de olika statyerna i Stockholm rådpläggande omkring Gustaf Vasas staty.

Tryckt inskrift ofvanför taflan: *Statyerna sammansluta sig*.

321. ANONYMUS. Autotypi, efter lavering, utan infattning, höjd 77 mm. Skämtbild öfver Kjellbergs staty.

I Söndagsnisses julnummer 1895.

Originallet finns i kapten E. Malmbergs samling.

322. ANONYMUS. Fototypi, rund medaljong, i genomskärning 82 mm., hufvudets höjd 45 mm.; skulderbild t. h., utan hårknut, ej lik Linné, men sannolikt dock gjord med ledning af något porträtt af den Roslinska typen; då jag emellertid ej kan afgöra efter hvilket, anser jag lämpligast upptaga den bland fantasiporträtten. Omkring öfre delen af medaljongen stiliserad linnéa med nedhängande blommor.

Inskrift under medaljongen: *Linné.*

Därunder: *Botaniker Porträts herausgegeben von J. Dörfler in Wien.*

Tryckt dels på hvitt papper, på prospektet till ofvan nämnda arbete, dels på grått, på omslaget till Lieferung 1., 1906.

2. Skulpturer och afbildningar af sådana.

323. ANONYMUS. Rund medaljong i gips, i genomskärning omkring 440 mm.; hufvud och hals i profil, t. v., tämligen tillbakalutad panna, krökt näsa, naturligt, något vågigt och ganska kort hår, ej kläder; öfver bildens afskärning en kort linnéaranka.

Torde ha modellerats för Drottningholms slott 1766 sannolikt af SERGEL, på drottning Lovisa Ulrikas befallning. Exemplaret därstädes är fästadt vid väggen genom en enkel ram och öfver denna en förgylld girland af lager.

Af ifrågavarande medaljong finnas många afgjutningar dels svarta, dels förgyllda, en del äro omgifna af en lagerkrans.

324. FR. INLANDER. Rund medaljong af gips, i genomskärning 84 mm., bildens höjd mätt efter en vertikal linje genom den nedersta rockknappen 72 mm., hufvudets 32 mm.; bröstbild i profil t. h., näsan nästan rak, hakan tämligen utskjutande, ansiktet ganska rynkigt, ofvanför högra näsvingen en vårta och likaså på högra kinden; peruken slutar baktill med en lång lock, nedhängande utefter ryggen, och utlöper på axeln i en tämligen tunn hårknut af den för flera Linnéporträtt karakteristiska formen; i rocken 4 knappar, i västen 5, de 2 öfre ej knäppta, kråset framskjutande, af två blad, den öfversta fliken på båda nedviken, den nedvikta delen på det bortre bladet smal med en svagt S-formig underkant ej afdelad genom något tvärväck; nedanför kråset det vänstra rockslaget synligt, vid detta linnéan med en uppstigande blomstängel med 2 par blad och 2 blommor och ett nedböjdt bladskott, nedanför denna nordstjärneordens kors. Den nedersta delen af bilden t. h. afskuren af ramen.

Af denna medaljong finnes ett exemplar på Hammarby, hvilket tillhört LINNÉ själf och bär en anteckning på baksidan, som visar att det är gjordt 1773; ett i Vet. Akademien och ett i Linn. Society; dessutom känner jag 4 i enskild ägo, men förmodligen finnas många fler.

En del exemplar äro signerade med *C. F. Inlander*, inristadt på armens afskärning, några äro osignerade och på ett exemplar är på afskärningen

textadt: *Inlander F. 1773*. På alla jag sett har bilden varit svagt röd eller lilasfärgad och botten svart, men ett af de i enskild ägo befintliga skall vara helt hvitt, huruvida detta möjligen är senare gjutet efter ett af de ursprungliga exemplaren, kan jag icke säga.

Dessutom känner jag tvänne försilfrade afgjutningar i metall tillhörande, den ena Nationalmuseum, den andra Göteborgs museum.

På senaste tiden ha också ett antal afgjutningar i gips gjorts efter det ofvannämnda hvita exemplaret, dels rent hvita, dels med en svagt gul eller rödaktig ton. Äfven dessa äro mycket vackra, men skilja sig från original-exemplaren, genom att en del detaljer äro något mindre tydliga.

Olika original-exemplar äro återgifna i autotypi i Fries' Linné, Wittrocks Iconotheca 1903 och Carruthers senare uppsats (1906). Dessutom är en autotypi af denna medaljong använd för blanketter till tacksägelsebref för gåfvor till Hammarby och för en del af Universitetets inbjudningsbref till Linnéfesten, samt en annan för Vet. Akademiens inbjudningsbref till samma fest.

325. ANONYMUS. Efterbildning efter föregående, i alabaster.

Tillhör Linn. Society, som erhållit den såsom skänk af Svenska läkaresällskapet.

326. WEDGWOOD & BENTLEY^I. Oval medaljong i porslin, hvit bild på blå plan botten omkring 80×65 mm. bildens höjd, mätt öfver den nedersta rockknappen 59^{1/2} mm., hufvudets höjd 26 mm.; bröstbild t. h., ytterst nära öfverensstämmande med INLANDER, äfven rynkorna i ansiktet och vårtorna noga återgifna; skiljer sig från denna utom genom mindre storlek blott genom mycket obetydliga detaljer samt därigenom att linnéans grenar äro betydligt tjockare en naturlig följd af materialets beskaffenhet. Den nedersta delen af bilden t. h. afrundad, ett stycke från medaljongens kant.

På baksidan: *Wedgwood & Bentley*.

Jag har sett endast ett enda exemplar af denna vackra medaljong, och det tillhör generaldirektör ÅKERMAN, som genom arf erhållit det.

Hvad beträffar tiden för dess förfärdigande, måste den förläggas före 1780, då BENTLEY dog och firman ändrade namn.

327. WEDGWOOD & BENTLEY^{II}. Oval medaljong af porslin, 86×69 mm., bildens höjd mätt öfver den nedersta rockknappen 62^{1/2} mm., hufvudets 27^{1/2} mm.; bröstbild t. h., mycket lik föregående och säkerligen gjord efter den, men som af måtten synes något större; en bestämd afvikelse från båda de föregående visar den däri, att den öfversta nedvikna fliken af kråsets bortre blad har en helt annan form, i det dess undre kant är nästan N-formigt böjd på grund däraf att fliken är afdelad genom ett tvärveck.

Under bilden intryckt i plattan: *Linnaeus*.

På baksidan: *Wedgwood & Bentley*.

Ett exemplar med hvit bild på blå botten tillhör grosshandlaren E. ÖSTERLIND.

Tvänne Wedgwoodmedaljonger exponerades i *Natura Artis Magistra* i Amsterdam 1878. Den ena af dessa, upptagen i *Linnaëana* under nr 255, betecknas med: •Wedgwood; wit. •; den är afbildad i fotografi som titelplansch till nämnda arbete och af denna synes, att den till sin form noga öfverensstämmer med ofvan lämnade beskrifning; på fotografien ser

det ut, som om bilden vore hvit på mycket ljus botten. Det andra exemplaret, upptaget under nr 256, betecknas med »Wedgwood; zwart.» Om detta känner jag för öfrigt intet.

328. WEDGWOOD^I. Oval medaljong af porslin, hvit bild på blå plan botten, 105 × 85 mm., bildens höjd mätt som på föregående 64 mm., hufvudets 29 mm.; bröstbild t. h., mycket lik föregående, men något större; den öfversta fliken af kråsets bortre blad nedviken såsom på den, men mera uppskjutande, så att det minsta afståndet från denna till hakan blir endast 1 mm., dragen mycket mindre detaljeradt utförda.

På baksidan intryckt: *Linnæus*, och på ett annat ställe: *Wedgwood*.

Ett exemplar på Nationalmuseum, ett annat tillhör doktor och fru RISSLER, ett tredje tillhör mig. På det senast nämnda finnes på baksidan *Wedgwood* intryckt på tre ställen, två af intrycken svagare och med större stil. Huruvida dylika svagare intryck äfven finnas på de båda öfriga, har jag ej sett.

På mitt exemplar står på baksidan skrifvet med bläck följande: *H. Tottie Esq. with Dr. Hooker's compliments. Dr. Solander pronounced this to be the best likeness of his old master that was ever executed. I. D. Hooker.*

329 a. WEDGWOOD^{II}. Oval medaljong af porslin, hvit bild på blå konvex platta, omkring 105 × 75 mm.; bilden så godt som identisk med föregående, dragen dock ännu mindre utförda i detalj, sannolikt en afgjutning af denna anbragt på en konvex platta.

På baksidan intryckt: *Wedgwood*.

Jag har blott sett ett exemplar af denna variant, hvilket jag nyligen inköpt från England; det såg ej ut att vara nytt. Det synes vara gjordt betydligt tidigare än följande. Under *Wedgwood* inristadt: *Linneus*.

b. Samma bild.

På baksidan intryckt: WEDGWOOD och därunder: LINNÆUS.

Gjord med anledning af instundande Linnéfest.

330. ANONYMUS. Oval medaljong i gips, 83 × 68 mm., bildens höjd 63 mm., hufvudets 28 mm.; bröstbild t. h., närmast öfverensstämmande med WEDGWOOD & BENTLEY^I, och kråset som på denna, men betydligt mindre utförd i detalj.

Ett exemplar tillhör generalkonsul OTTO HEILBORN.

Af mynthandlaren HOLMBERG har jag erhållit formen till denna medaljong. Den har dock blifvit afslipad, så att mycket litet af den bakre nedhängande locken synes, och den öfre fliken af kråset endast är antydd.

331. ANONYMUS. Rund medaljong i brons, i genomskärning innanför ramen 74 mm., bildens höjd 63 mm., hufvudets 28 mm.; bröstbild t. h., alldeles efter WEDGWOOD^I, med hvilken den äfven öfverensstämmer till dimensionerna; den är gjuten och ciselerad samt med 2 skrufvar fästad vid en bronsplatta, hvilken åter är infattad i en förgylld ciselerad bronsring, olika för hvarje exemplar, och däromkring en kvadratisk svart träskifva.

Jag har sett 8 exemplar af denna medaljong, på två af dessa finnes en linnéakvist af samma form som på de *Wedgwoodska* medaljongerna, på de öfriga saknas denna; jag antar, att detta beror på, att den misslyckats i gjutningen. Exemplaren äro också olika omsorgsfullt ciselerade.

Tvänne af ägarna till denna bronsmedaljong äga äfven en alldeles lika stor och med samma infattning af *Berzelius*. Det synes häraf antagligt, att dessa medaljonger tillverkades samtidigt, och då det icke är troligt, att någon medaljong framställande *Berzelius* göts för försäljning förr än omkring 1820, torde man väl få anse, att äfven *Linnés* medaljong icke gjordes förr än vid denna tid. På grund af hvad man vet om följande kopia, torde man äfven kunna säga, att den ej gjorts senare än vid början af 1840-talet.

332. ANONYMUS. En på galvanisk väg framställd reproduktion af ofvan beskrifna medaljong, äfven den omgifvande metallringen. Den är gjord efter ett exemplar med linnéa.

Jag har erhållit en sådan medaljong af professor W. LILLJEBORG, som därom lämnat den upplysningen, att han köpt den omkring 1845 af en provisor i Lund, som roade sig med att på galvanisk väg framställa afbildningar af medaljonger, medaljer etc. Äfven bronsmedaljongen af Berzelius har af ofvannämnda provisor blifvit på samma sätt återgifven.

333. C. BUTTERWORTH. Träsnitt med rektangulär streckad infattning, 129×94 mm., omslutande en oval medaljong, 115×88 mm., bildens höjd 85 mm., hufvudets 38 mm.; bröstbild t. h., en förstorad kopia af WEDGWOOD¹.

I nedre högra hörnet: *C. Butterworth sc.*

Ingen inskrift.

Ett exemplar i Linn. Society.

Detta träsnitt återgifvet genom fototypi i *The leisure hour*, London 1883.

Tryckt inskrift: *From a medaillon.*

334. E. HANSEN. Träsnitt, oval medaljong, 61×50 mm., bildens höjd 45 mm., hufvudets 20 mm.; bröstbild t. h., förmodligen efter WEDGWOOD & BENTLEY¹.

Under medaljongen t. v.: *A. R.*, t. h.: *Evald Hansen.*

335. A. HARTIG. En kopparplatta, 90×54 mm., beklädande främre pärmén på ett dansprogram, bildens höjd något öfver 50 mm., hufvudets 25 mm.; bröstbild t. h. efter Inlander, en linnéaranka under, bakom och öfver bilden. På armens afskränning: *A. H.*, vid nedre kanten: *Carl v. Linné.*

Synnerligen vacker och smakfull, den är modellerad af ARNOLD HARTIG på uppdrag af herr J. DÖRFLER, som också gifvit idéen till densamma, samt använd på en fest i Wien af ett naturvetenskapligt sällskap därstädes d. 18 jan. 1907.

336. H. ELMQVIST. Bronsurna, höjd 235 mm.; med LINNÉS bild, höjd 62 mm., hufvudets höjd 28 mm., bröstbild t. h., närmast efter ofvan anförda bronsmedaljong, med linnéa i knapphållet; nedanför bilden en bred upphöjd ring löpande omkring urnan; på och nedanför denna ornament af linnéa.

På ringen under bilden: *Carl von Linné.*

På motsatta sidan: *Tantus amor florum.*

I inbukningen ofvanför nedre kanten: *Dec. A. Granberg*, samt: *A. B. E. Gj-metod Stockholm.*

På nedre kanten: *Hugo Elmqvist.*

Den är gjuten 1907.

337. ANONYMUS. Rund medaljong af järn, i genomskärning 460 mm., hufvud och hals i profil t. h., ej kläder, rak näsa, framskjutande haka, ej peruk, flintskallig, hår endast i nacken, framåtlagdt och döljande större delen af örat; på medaljongen framför halsen en linnéaranka.

Ingen signering och ingen anteckning på baksidan.

Ett exemplar i Råshults komministersboställe, bilden öfvermålad med bronsfärg, skifvan svart; på denna en omskrift med bokstäfver målade i bronsfärg: *Carolus von Linné Botanicorum princeps*, samt framför halsen en linnéaranka.

På baksidan måladt i rödt: *Linné.*

Ett andra exemplar finnes i Stenbrohults kyrka, helt förgylldt, äfven med en linnéaranka framför halsen, utan inskrift, skänkt af bergsrådet J. I. ASCHAN, sannolikt strax före år 1851, da det för första gången upptages i kyrkans inventarieförteckning.

Fig. 24.

338. Figur 24. ANONYMUS. Kopparstick i färgtryck, rektangulärt, 240×178 mm.; framställer invigningen af LINNÉS byst i Jardin des plantes i Paris; bysten föga utförd, i antik dräkt på en röd piedestal, under den i nämnda trädgård ännu befintliga cedern och omgifven af ett gult staket. Till höger om bysten en herre, tydligen hållande aftäckningstalet, den fria platsen omkring staketet omgifven af en talrik människoskara; t. h. och i bakgrunden träd; månsken.

Under taflan vid midten en rund medaljong, i genomskärning 26 mm., med LINNÉS porträtt i skulderbild t. v., troligen bättre återgifvande bystens drag än statyn under trädet; på båda sidor om denna medaljong inskriften: *Inauguration du Buste de Charle Linnæus par les naturalistes ses confreres au Jardin des plantes ce 23 Aoust 1790, sous le cedre du Liban planté par lui même l'an 1646, (!)*.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

Ljustryck i något förminskad skala i B. Wadströms Svenska och finska porträtt, h. I., 1894.

339. ALLIX. Kopparstick, 320×228 mm., (plåten 368×245 mm.); framställer LINNÉS byst i Jardin des plantes, under den stora cedern; bystens höjd 32 mm.; synes vara gjord efter BERVICS kopparstick, hårknuten ligger dock på högra axeln, men det synes troligt, att bilden vid graveringen blifvit omvänd utan omflyttning, då knapphålen i rocken sitta på högra sidan.

Under taflan t. v.: *Dessiné par de Valenciennes*, t. h.: *Gravé par Allix*.

I Actes de la Société d'histoire naturelle de Paris, Paris 1792.

340. J.-B. HILAIR. Gouache, utförd 1794, framställer den del af Jardin des plantes, där Linnés byst då stod; bysten är mycket liten och mycket otydligt utförd.

Tillhör Bibliothè que Nationale i Paris.

Återgifven i fototypi, rektangulär, 168×246 mm., med inskrift: *Le Grand Labyrinthe, le Cédere du Liban et le Buste de Linné*; i *Le muséum d'hist. nat. il y a un siècle*; par E.—T. Hamy, Paris 1894.

341. V. TUCCIO. Staty af stucc, 2 m. 20 cm. hög, helfigur; hufvudet något lutande och något åt höger, krökt näsa, på axlarna nedfalla lockar af peruken; rock, öppen väst, bröstet delvis blottadt, nordstjärneorden, öfver rocken en vid mantel, som med högra handen sammanhålles vid midjan, vänstra armen nedhänger utesfter sidan och i vänstra handen hålles en lökväxt. Hufvudet synes vara gjordt hufvudsakligen med ledning af EHRENSVARDS eller BERNIGEROTHS kopparstick.

På fotställningen: *Linnaeus*.

Figur 26.

Beskrifningen gjord efter en fotografi, som jag erhållit af professor A. BORZI, samt med ledning af de upplysningar, han lämnat mig.

Statyn tillhör den botaniska institutionen i Palermo och restes år 1792, vid tiden då den botaniska trädgården där grundades (äfvén detta enligt Borzi).

342. AHL. Kopparstick, rektangulärt, enkel infattningslinje, 124×78 mm.; framställer ett förslag till minnesvård öfver LINNÉ, vårdens höjd 121 mm.; upptill en rund medaljong med en skiss af Linnés hufvud i profil t. h., med kort hår; vården af i hufvudsak samma form, som den sedermera resta erhöil, men med en del ornament, som saknas på denna.

Nedanför medaljongen inskriften: *D. M. Caroli a Linné Equ. Aur. Nat. MDCCVII Denat. MDCCCLXXVIII. Amici & Discipuli P. P. MDCCXCIII*.

Där nedanför ett bevingadt lejon hållande den ena tassen på en urna.

Under vården, skala i alnar.

Ofvanför infattningen: *Förslag till Minnesvård öfver Arch. och Ridd. v. Linné*.

Under infattningen t. h.: *Ahl sc.*

343. T. SERGEL. Rund medaljong i brons, i genomskärning omkr. 56 mm. i hög relief; hufvud t. h., utan peruk och kläder, rak näsa, yfvigt hår;

Nedanförl halsens afskärning: *I. T. Sergell A MDCCXCIV*.

På minnesvarden i Uppsala domkyrka, af porfyr, höjd omkr. 3,000 mm., i tre afdelningar; den öfversta afdelningen, öfverskjutande den följande framåt och åt sidorna, begränsas upptill af en böjd list, vid ändarna uppstigande hörn; på denna afdelning en krans med rosett, af brons; den mellersta afdelningen af en platt skifva på sidorna begränsad af tvänne platta pelare; på denna medaljongen och inskriften; basaldelen åter bredare och längre framskjutande; därunder en fotställning af 3 trappsteg.

Inskriften: *Carolo a Linné Botanicorum principi Amici et Discipuli MDCCXCVIII*.

Af Sergels medaljong finnes en hel del afgjutningar i gips tillhörande enskilda personer, dels med, dels utan en yttre ornamenterad ring.

En af dessa afbildad på Pl. XVI.

344 a. ANONYMUS. Träsnitt, rund medaljong, i genomskärning omkring 58 mm.; hufvud i profil t. h., alldeles efter medaljongen å minnesvarden, tryckt på grönaktigt papper.

Närmast under medaljongen t. v.: *Tob. Sergel sc.*

Ingen inskrift.

På omslaget till Carl von Linnés sv. arbeten utgifna af E. Åhrling, 1879.

b. Samma bild och samma signering.

Inskrift: *14 Karl von Linné*.

I Läsebok i fäderneslandets häfder af I. Starbäck och Fr. R. v. Kræmer, D. 4., Stockholm 1883.

c. Samma bild med samma signering.

Inskrift: *Porträttmedaljong å Linnés grafvård å Upsala kyrkogård. Af Sergel.*

I publikationen: Till minne af Carl v. Linné, 1885.

d. Samma bild med samma signering.

Ingen inskrift, men omkring 7 mm. nedanförl bilden: *London*.

På titelbladet till *The floral king* by A. Alberg, London 1888.

Återgifven i ljustryck i *Blomsterkungen* af A. Ahlberg, Chicago 1891.

e. Samma bild med samma signering.

Inskrift: *Carl v. Linné (1707—1778)*.

I *Människan* af N. Lilja, 5:te uppl., Stockholm 1889 (s. 237).

f. Samma bild med samma signering.

Inskrift: *70 Karl von Linné (Efter en medaljong af J. Th. Sergel)*.

I ett illustrerad arbete i 4° öfver Sverige.

g. Samma bild med samma signering.

Inskrift: *Karl v. Linné*.

I *Valda berättelser ur fäderneslandets historia* af M. Hörlin, Stockholm 1894.

h. Samma bild med samma signering.

Inskrift: *Karl v. Linné (porträttmedaljong)*.

I *Öreskrifter för folket*; Karl v. Linné, 2:dra uppl., 1894.

345. ANONYMUS. Kopparstick (plåten 230×325 mm.), t. v. Linnés grafvård, höjd 126 mm.

Öfvanförl grafvarden: *Linnés Monument in der Domkirche zu Upsala*.

Därunder en skala.

Planschen upptages för öfrigt af fasaden och planritningen till byggnaden i den nuvarande botaniska trädgården i Uppsala med underskrift.

I nedre vänstra hörnet: *A. Lit. Zeitung. 1805. I Bd.*

346. MÜLLER. Litografi, höjd 130 mm.

Linnés grafvård.

Ofvanför bilden t. h.: *tab. IV.*

Under till höger: *Stentryck af Müller.*

Kasseradt försök till framställande af grafvården för Egenh. ant., 1823; finnes jämte följande i några exemplar af detta arbete.

347 a. C. A. BROLING. Samma bild som följande, före all skrift.

I K. Biblioteket.

b. Kopparstick, höjd 130 mm.; Linnés grafvård.

Under bilden t. v.: *C. F. Sundvall inv., t. h.: C. A. Broling sc.*

Därunder skala i alnar.

I Egenh. ant., 1823., Pl. VI.

348. ANONYMUS. Litografi, höjd 150 mm. Linnés grafvård.

Inskrift: *Archiatern Carl von Linné's Grafvård.*

I F. Konstföreningen.

349. ANONYMUS. Träsnitt, enkel infattningslinje, 101 × 66 mm.; vårdens höjd 90 mm.

Linnés grafvård.

Ingen irskrift.

I Sveriges prydnader och märkvärdigheter 1849, Stockholm 1848.

350. ANONYMUS. Träsnitt, höjd 71 mm., Linnés grafvård, monumentets vänstra sida till någon del synlig.

Inskrift: *C. v. Linnés monument i Uppsala domkyrka.*

Därunder: *Teckning af R. Haglund.*

351. ANONYMUS. Träsnitt, Linnés grafvård sedd från vänstra hörnet, fasaden således framställd i förkortning, höjd efter midtlinjen 88 mm.

Inskrift: *Linnés grafmonument i Upsala domkyrka.*

I Ny Ill. Tidn. d. 13 maj 1885.

352. ANONYMUS. Träsnitt, kopia efter föregående och af ungefär samma storlek.

Inskrift: *Linnés minnesvård i Upsala domkyrka.*

I Sv. tribunen d. 28 maj 1891.

353. ANONYMUS. Träsnitt, Linnés grafvård, säkerligen förminskad kopia af bilden i Ny Ill. Tidn., 1885; höjd efter midtlinjen 59 mm.

Under bilden t. v.: *Rvg, t. h.: I. E. X. A.*

Inskrift: *Linnæus grave.*

I Naturalists and their investigations.

Skisserade afbildningar af minnesvården äfven på mosaiktaflan i *Le Monde illustré* (Nr 195) och i Ill. Tidende (Nr 196).

354. ANONYMUS. Signetring med LINNÉS bild ingraverad i en vinröd sten, infattad i guld; bröstbild i profil t. v. (på aftryck således t. h.), höjd 16 mm.; omgifven af en oval fåra 24 × 20 mm.; alldeles efter medaljen nr 476 a; ringen bär kontrollstämpeln *N 3* och är på insidan märkt med *F. A. C. 1863.*

Den tillhör kommandör N. E. ANCKERS.

355. J. FORSLUND. Byst med plint, 750 mm.; något krökt näsa, kort hår; antik dräkt, mantel kantad med pälsverk, hopfästad öfver vänstra axeln med ett spänne.

På en låg fyrkantig plint, med linnéa och nordstjärneorden på framsidan.

Ett exemplar i brons finnes i Helsingfors, afgjutningar i gips i läroverket i Växjö, å Smålands och Östgöta nationers lokaler och i Botaniska institutionen i Uppsala, i Vet. Akademien, Linn. Society, Versaillesgalleriet och på flera andra ställen. Tre exemplar skola ha gjutits i terra cotta.

På mekanisk väg förfärdigade afbildningar i olika skalor så väl i gips som i elfenbensmassa äro gjorda i Tyskland, och flera sådana synas förekomma i Sverige. De skilja sig från de ursprungliga genom en rund med lister försedd plint.

356 a. ANONYMUS. Kopparstick, efter FORSLUNDS byst; bystens höjd, inberäknadt plinten, 134 mm.; något t. v., tryckt på gulaktigt papper.

Under piedestalen inskriften: *Carolo a Linné Smolando Immortali Naturæ Interpreti diem ejus post sæculum natalem XXIV Maii MDCCCVII festive agentes conterranei.* Där- under: *Sumtu Nation. Smol. Upsal.*

Detta kopparstick är, som af inskriften synes, förfärdigadt på Smålands nations bekostnad och gjordes till den fest, nationen firade med anledning af hundraårsdagen af Linnés födelse.

b. Samma bild, på gråaktigt papper, samma inskrift, men »Sumtu Nation. Smol. Upsal.» uteslutet.

I Hedins Minne af LINNÉ . . .

357. PIGEOT. Kopparstick i folio, framställande bysterna af LINNÉ, Tournefort, Réaumur och Adamson, tryckt på kinesiskt papper, detta 331×235 mm., längst ned till vänster LINNÉS byst, höjd 103 mm.; efter Forslund, men med en afvikande, visserligen fyrkantig, men med lister försedd plint.

Under bilden: *Linné † 1778.*

Under gravyren t. v.: *Gravé par Pigeot, t. v.: Diagraphie et Pantographe-Gavard.*

I Supplément aux galeries historiques de Versailles, T. VI., Serie XI., Sect. 2., Statues.

358. ANONYMUS. Oval medaljong, sannolikt af försilfrad mässing, omkring 65×46 mm., kanten tämligen oregelbunden, bildens höjd 44 mm., hufvudets 21 mm.; bröstbild t. v., så väl hvad ansiktet och peruken som kläderna, särskildt kråset beträffar nära öfverensstämmande med medaljerna af den DUBOISKA typen, hufvudet dock omkring 1 mm. mindre än Dubois medalj af 1818 (Nr 490); hårknuten mindre och något afvikande, ingen nordstjärneorden, mer medtaget af bröstet; dessutom en kappa svept omkring bildens nedre del.

Har säkerligen tjänstgjort som prydnad på något större föremål.

Tillhör Göteborgs museum.

Svårt att säga från hvilken tid denna bild stammar, helt säkert är den dock gjord senare än DUBOIS första medalj.

359. ANONYMUS. Byst af alabaster på svarfvad piedestal af svart gulflammig marmor, bystens höjd, alabasterplattan, som bildar dess basaldel, inberäknad, 180 mm.; ansiktet sedt i fas föga likt LINNÉ, i profil påminner det däremot mycket om INLANDERS medaljong och LJUNGBERGERS medalj, med hvilken senare äfven håret öfverensstämmer. Halsduk, krås, väst med upphöjda, tvärgående ränder, på denna nedanför kråset en orden; öfver axlarna en mantel.

På basalplattan: *Car^o. Linnaevs.*

Ett exemplar tillhör prof. TULLBERG, ett annat med detta mycket nära öfverensstämmande Sv. Trädgårdsföreningen, skänkt till denna 1845 af assessor E. L. STRAS.

360. ANONYMUS. Byst i sèvresporslin, höjd 230 mm., på en plint, höjd 60 mm.; krökt näsa, ansiktet, så vidt jag kan döma af fotografierna, mycket vackert, men föga påminnande om LINNÉ, ej peruk men långt hår, som ringlar sig ned på skuldrorna, stor spetskrage, bröstet delvis blottadt; en kedja uppbär ordenskorset.

På plinten, närmast under bysten: *Linné*.

I plintens fördjupning på undre sidan flera stämplor och märken.

Då denna byst tydligen legat till grund för så väl diplommet för Sociéte Linnéenne i Paris, af hvilket jag sett ett exemplar dateradt 1821 och ett 1822, som för REIDS medalj slagen omkring 1824, måste man antaga, att den åtminstone är modellerad före denna tid.

Det här efter en fotografi beskrifna exemplaret tillhör docent A. HAMBERG. Ett annat, af hvilket jag äfven haft nöjet mottaga en fotografi, tillhör brukspatron C. D. v. SCHINKEL och förvaras på Tidö.

361. GACHARD. Byst i gips, höjd 700 mm.; ansiktet påminner om bröderna FACIUS' kopparstick, men peruken avslutad med en hårknut på hvardera axeln, kråset äfven tydligen efter ofvannämnda kopparstick; orden och stor linnéa; öfver axlarna en mantel, hvars båda flikar äro sammanvirade nedanför bröstet; utan plint.

Signerad: *Gachard 1823*.

Ett liknande exemplar, äfvenledes af gips, men uppsatt på en plint, är osigneradt.

Båda tillhöra Botaniska trädgården i Bruxelles.

362. ANONYMUS. Byst i sandsten, höjd 730 mm.; alldeles efter föregående, men ansiktet förefaller, att döma af fotografier, mer olikt LINNÉS.

Tillhör Botaniska trädgården i Leyden.

363. J. N. BYSTRÖM. Staty i marmor, höjd 1445 mm.; helfigur i sittande ställning, krökt näsa, kort vågigt hår; tidens dräkt, men delvis insvept i en kappa; vänstra handen i knäet, håller en uppslagen bok, den högra upplyftad öfver boken, skjortan vid halsen öppen, med kråset nedhängande på båda sidor. På en fyrkantig piedestal af slipad sten.

Inskrift på denna: *Carolo a Linné Juventus academica Upsaliensis Anno MDCCCXXII*.

Tillhör Botaniska institutionen i Uppsala, där den aftäcktes 1829.

Större fotografi af denna staty i Album öfver Linné, af fröken Schenson; dessutom ha flera fotografier i visitkortsformat, äfvenledes tagna af fröken Schenson, förekommit i handeln.

364. ANONYMUS. Litografi, utan infattning; höjd ungefär 200 mm.; framställer BYSTRÖMS staty i half fas t. v.

Inskrift nedanför taflan: *Linné's Staty i Upsala*.

I Magazin för nöje och bildning, Stockholm 1841.

365 a. ANONYMUS. Träsnitt, höjd 95 mm.; utan infattning; BYSTRÖMS staty, väl efter föregående.

Tryckt inskrift: *Linnés staty*.

I Sveriges prydnader och märkvärdigheter 1849, Stockholm 1848.

b. Samma bild.

Inskrift: *Linnés Staty i Upsala*.

I Victoria, ill. veckotidning, Nr 40, 1890.

366. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, BYSTRÖMS staty i half fas t. v., bekransad med lager, hela piedestalen synlig, höjd med piedestalen 66 mm.; på denna endast: *Carlo a Liné*.

Intet under, i öfre vänstra hörnet en tvåa inom en cirkel.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

367. A. NAY. Litografi, omkring 200×270 mm., framställande i midten den södra portalen på domkyrkan i Uppsala, därunder stadens vapen, t. v. den botaniska institutionens fasad och t. h. Byströms staty af LINNÉ, den är vänd åt vänster, höjden 57 mm.; det hela omgifvet af ornament och bladverk..

Tvärsöfver portalen med stora bokstäfver: *Upsala*.

Titelplansch i, Upsala, originalteckningar, ritade och litograferade af Alexander Nay med text af Simon Nordström, 2:dra uppl., Upsala 1877.

368. ANONYMUS. Statyett i gulfärgad gips, i sittande ställning, höjd utom fotplattan omkring 250 mm.; hufvudet något åt vänster, framåtböjdt, ansiktet föga utfördt, krökt näsa, peruk med en hårknut på vänstra axeln, ungefär som på Bervics kopparstick; högra handen upplyftad, håller en blomma på hvilken blicken är riktad, den vänstra handen håller en bok, som hvilar i knäet och i hvilken synes antydning till en växt, högra foten på en sten; i tidens dräkt, men draperad i en vid kappa, som äfven betäcker vänstra axeln. Påminner till anordningen rätt mycket om föregående.

Tillhör fröken BERTHA WÄHLIN.

Ingen inskrift finnes, men den har alltid ansetts föreställa Linné, och intet skäl finnes att betvifla detta. Näsan betydligt skadad.

369. FAHLKRANTZ. Galjonsbild af trä föreställande LINNÉ. Härom meddelas i Stockholms dagblad d. 7 Aug. 1828. »Göteborg den 1 Augusti. Bildhuggaren Hr. Fahlkrantz från Stockholm . . . har på sin återresa från Holland, uppehållit sig här en kort tid för att skulptera en Byst af von Linné att pryda framstammen af ett skepp, som Hr Grosshandl. Engelke i Uddevalla låtit nybygga, och som bär den store Naturforskarens namn. Bysten, jämförd med v. Linnés medaljong af Sergel och andra här på orten af den odödlige mannen tillgänglige medaljonger och porträtter, visar största likhet, och är lyckligt utförd i antik styl. Hjässan krönes af en blomsterkrans i hvilken Linnæa Borealis naturligtvis icke fått förgätas. Efter allt hvad man har sig bekant lär detta skepp vara det första, som burit namnet Linné, åtminstone i Sverige.

Det antyder en högaktning för den store mannens minne, som på allt sätt förtjänar nationens dyrkan.»

Uppgiften om denna tidningsartikel har jag erhållit af professor O. LEVERTIN. Bilden är naturligtvis för längesedan förstörd.

370. P. C. DEPRETER. Byst af sandsten, med fyrkantig plint, höjd 880 mm.; starkt krökt näsa, peruken slutar i en hårknut på vardera axeln; i tidens dräkt, kort krås, linnéa och nordstjärneorden i knapphålet; helt säkert i hufvudsak efter BERVICS kopparstick. På framsidan af plinten: *Carl von Linné. Geb. 1707. Overl. 1778.*

På högra sidan af plinten signeradt: *P. C. Depreter 1843.*

Tillhör Natura Artis Magistra i Amsterdam, som äger ännu ett alldeles lika exemplar.

Ett annat finnes i Harderwyk; jag känner ej af hvad slags material detta är gjordt; Uppsala Universitet äger en afgjutning i gips däraf.

Ytterligare ett exemplar af denna byst finnes i trädgårdsskolan Linnæus i Watergrafsmeer. Detta tydligen af gips, näsan skadad.

371. ANONYMUS. Rund medaljong af koppar, framställd på galvanisk väg, i genomskärning 135 mm., bildens största höjd 97 mm.; hufvud med hals och en liten del af bröstet, i profil t. h., utan kläder, pannan tämligen tillbakalutad, näsan större och mera krökt än på Inlanders medaljong, ingen värta på kinden, utan peruk, håret lockigt, hjässan kal; ofvanför bilden i upphöjda bokstäfver inskriften: *Linnæe*.

Att döma af denna är den gjord i Frankrike eller efter en fransk medaljong, väl tidigast på 1840-talet, modellen kan dock vara gjord mycket tidigare.

372. ANONYMUS. Träsnitt, upptill afbruten medaljong, bildens höjd 64 mm., hufvudets 31 mm.; skulderbild i profil t. v., peruken med smal hårpiska, sammanhållen vid basen af ett band, näsan mycket starkt krökt, munnen påminner något om Linné, nordstjärneorden; att döma af den tvärt afskurna axeln gjord efter en byst.

Under bilden: *Carl v. Linné.*

I Svea, folkkalender för 1854, Stockholm 1853. Träsnittet tillhör artikeln C. G. Qvarnström af Aug. Sohlman. I denna står (s. 151) bredvid bilden: »Så befinner han [Qvarnström] sig nu i München för att ombesörja gjutningen af de monumenter öfver Linné och Berzelius, som han modellerat och som skola uppresas i Stockholm». Någon annan förklaring på träsnittets införande i artikeln finnes icke, men af ofvannämnda uttryck synes framgå, att Qvarnström vid denna tid äfven arbetat med en skulptur af Linné, och det är väl antagligt, att detta dåliga träsnitt skall söka återgifva en skiss till denna.

373. C. SJÖSTRAND. Byst af gips, utan plint, höjd 160 mm.; näsan något krökt, peruken utan hårknut på någondera axeln; i tidens dräkt, med linnéa i knapphållet, men utan orden.

Ned till: *Linné.*

Signerad: *Sjöstrand 1853.*

Ett exemplar tillhör bibliotekarien B. LUNDSTEDT.

374. ANONYMUS. Byst i brons, enligt uppgift ungefär i naturlig storlek; tydlig utförd efter TANJÉS kopparstick; rak näsa, yfvig peruk, nedfallande på axlarna; bröstet, som på detta porträtt, delvis bart, ej linnéa eller orden; insvept i en mantel, som löper tillsammans öfver bröstet; på en plint uppburen af en hög piedestal med bronsornament.

I botaniska trädgården i Madrid; anses vara rest vid midten af 1850-talet.

375. ANONYMUS. Byst af marmor, ungefär i naturlig storlek; krökt näsa, peruken nedfaller i en lock på vänstra axeln; tidens dräkt, en växt och orden i knapphållet, omsvept af en mantel, som löper tillsammans öfver bröstet nedanför kråset; helt säkert efter BERVICS kopparstick.

I orangeriet i Madrids botaniska trädgård. Om tiden för dess resande har jag ej lyckats erhålla någon kännedom.

376. C. G. QVARNSTRÖM. Statyett i gips, höjd inberäknadt basalplattan 535 mm.; krökt näsa, peruk utan hårknut; högra handen håller en blombukett, den vänstra en bok; i tidens dräkt men insvept i en kappa, som dock ej räcker ned till fötterna.

Torde vara modellerad under 1850-talet.

Ett exemplar tillhör Uppsala Universitet, ett annat justitierådet A. NORBERG, äfven ett par andra exemplar kända.

377. ANONYMUS. Statyett i silfver, höjd 255 mm.; på en rikt ornerad piedestal af ungefär samma höjd; framställer LINNÉ, stående, draperad i en kappa, som vid bröstet sammanhålls med högra handen; vänstra armen nedhängande längs sidan, i vänstra handen en blomma, peruk, utan orden.

På piedestalen en björn, en örn, en groda m. m. samt en plåt med följande inskrift: *Till Wilhelm Lilljeborg Smålands Nations inspektor af tacksamma landsmän 1862.*

Åreskänk, utförd på Möllensborgs guldsmedsverkstad i Stockholm.

378. ANONYMUS. Träsnitt, höjd 125 mm. afbildning af föregående.

I Ill. Tidn. d. 14 juni 1862.

379. C. G. QVARNSTRÖM. Rund medaljong i brons, i genomskärning 510 mm.; hufvud t. h., utan kläder, nästan rak näsa, lockig peruk utan hårknut.

På monumentet vid Råshult. Detta en obelisk af huggen sten 7 a m. hög; på spetsen en femuddig stjärna.

Under medaljongen på en upphöjd platta följande inskrift: *Carl v. Linné. Född i Råshult den 23 Maj 1707.*

Monumentet upprest vid Råshult 1866.

380 a. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt 110×80 mm.; monumentet vid Råshult; i fonden Råshults komministersboställe.

Tryckt inskrift: *Linnés monument vid Råshult.*

I Ill. handbok för resande af G. Thomée, Stockholm 1866.

b. Samma bild, med inskrift: *Linnés monument vid Råshult.*

I Illustrerad Sverige af Gustaf Thomée.

c. Samma bild, men inskriften: *Linnémonumentet vid Råshult, Linnés födelsebygd.* I publikationen Till minne af Carl von Linné d. 13 maj 1885.

381. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt med afrundade hörn, 150×183 mm.; monumentet vid Råshult, komministersbostället i bakgrunden.

Tryckt inskrift: *Linnés minnesvård vid Råshult.*

I Familje-journalen.

382. ANONYMUS. Konturbild af monumentet på Råshult, höjd omkring 120 mm.; i svart med förgylld stjärna och förgylld medaljong.

Under denna: *Linné.*

Intryckt på pärmen af *Through the fields with Linnæus* by Mrs Florence Caddy, London 1887.

383. MACDOWELL. Staty i naturlig storlek, stående; ansiktet på den fotografi jag erhållit visar icke någon större likhet med Linné, men jag har funnit det högst vanskligt att bedöma skulpturers porträttvärde efter fotografier; peruken faller ej ned öfver axlarna; högra armen efter sidan, i handen en gåspenna, vänstra handen framför bröstet hållande en växt; i tidens dräkt med ett ordenskors utan band på högra rockslaget; öfver rocken en fotsid kappa; bakom och vid sidan af vänstra foten ett par böcker och en rulle papper.

Står i en nisch på »The Civil Service Commissions» hus i London, uppfördt 1869.

Under statyn: *Linnæus.*

384. ANONYMUS. Byst i marmor; bröstbild, peruk, en lock eller hårknut å vardera axeln; veckadt krås, linnéa, nordstjärneorden. Helt säkert gjord med ledning af BERVICS kopparstick.

På en hög fyrkantig piedestal af fläckig marmor.

Öfverst på denna: *LINNÉ.*

På den nedersta delen: *Geschenk des Herrn Sensal M. Wesel 1870.*

Beskrifningen gjord efter en fotografi, på hvilken står antecknadt: *d. 23 Maj 1871 im Bot. Garten zu Breslau.* Förmodligen aftäcktes den denna dag.

385. PRIOR (?). Bröstbild i gips; yfvig peruk, utan hårknut på axeln; öppen väst och starkt veckadt krås, ingen linnéa, ingen orden; ej plint.

Nedtill på framsidan: *Linné.*

Exemplar finnas i Linn. Society och vid Bergielund, ett tredje tillhör etatsrådet J. HAMMERICK i Danmark. Att döma af fotografier äro alla tre exemplaren identiska, egendomligt

nog uppges höjden för exemplaret i Linn. Society till omkring 69 cm. och för det i Bergielund till 57 cm. Sann olikt är väl det ena måttet felaktigt, då man ej gärna kan antaga, att bysten gjorts i två storlekar.

386. J. DAHLBOM^I. Byst i lera, på en smal fyrkantig plint, hela höjden 305 mm.; rak näsa, profilens kontur närmast efter INLANDERS medaljong, peruk med håret nedfallande på axlarna, utan hårknut; i tidens dräkt, en rosett på ett band nedhängande från öfversta knapphållet som en orden; öfver högra axeln en kappa.

På baksidan af högra axeln inristadt: *I. Dahlbom*, samt på den vänstra en liten cirkel med ett nummer.

På plintens framsida: *Linné*.

På dess baksida: *J. Dahlbom*.

Exemplaret Nr 3 tillhör Kristinebergs zoologiska station, Nr 4 professor Tullberg, Nr 5 Bergielund och Nr 6 Hammarby.

Förmodligen äro dessa afgjutna efter den ursprungliga modellen för följande byst.

387. J. DAHLBOM^{II}. Byst i parian, utan plint, höjd 165 mm.; rak näsa, profilens kontur äfven här öfverensstämmande med INLANDER, men hufvudet mindre tillbakalutadt och ansiktet framifrån sedt ganska olikt föregående, peruken sträcker sig ej så långt ned på axlarna och begränsas baktill af en tvärgående hårlock; i tidens dräkt, hvarken orden eller rosett, utan kappa.

På afskarningen framtill: *Carl von Linné*, baktill: *J. Dahlbom 1881*.

Bysten gjuten vid Rörstrand. Ett nyligen för ändamålet gjutet exemplar har af fabriken skänkts till Hammarby.

388. ANONYMUS. Byst i parian med plint, hela höjden 210 mm.; rak näsa, profilen nära öfverensstämmande med INLANDER; peruken påminner rätt mycket om föregående, men baktill ingen tvärgående hårlock; i tidens dräkt, en rosett i ett band som på DAHLBOM^I.

På plinten framtill i autografi: *Carl v. Linné*. Förfärdigad på Gustafsberg, enligt uppgift från fabriken, på 1880-talet efter en modell af F. KJELLBERG.

389. ANONYMUS. Byst i marmor, i mer än naturlig storlek, utan plint; ansiktet föga påminnande om Linné, ej peruk, långt vågigt hår, nedhängande på skuldrorna, utan kläder.

Uppsatt midt öfver ingången till »Linnean Plant House» i botaniska trädgården i Missouri 1892, på sidorna mindre byster af Asa Gray och Nuttall.

Ett ljustryck af ingången till växthuset med de tre bysterna finnes i Linnæus, Nuttall and Gray by H. Shaw, 1883.

390. ANONYMUS. Tvänne träsnitt omedelbart intill hvarandra, bildande tillsammans en rektangel, 145×236 mm.; framställande tvänne platser föreslagna för den Kjellbergska Linnéstatyen. T. v. Adolf Fredriks plan med statyen midt för Riksmuseets portar, denna i rock, utan kappa, med en blomma i högra handen, vänstra armen nedhängande efter sidan; som stöd en stubbe, som når upp till högra rockskörtet; fyrkantig piedestal utan girlander och bifigurer; omgifven af blomsterrabatter.

På kolonnen: *Linné*.

T. h. statyen mera utförd och större, utan kappa, med en blomma i högra handen, vänstra armen nedhängande efter sidan, i handen en bok; piedestalen åttkantig som på Kjellbergs staty med girlander upptill och de allegoriska figurerna, således i det närmaste sådan som på t. ex. Wolfs stålstick (Nr 394). Statyen omgifven af träd och blomsterrabatter.

Närmast under träsnittet t. v.: *1 Å n. v. Adolf-Fredriks kyrkplan*, och under träsnittet t. h.: *2 Å n. v. Norra Humlegården*.

Därunder en gemensam inskrift: *En Stockholms prydnadsfråga: Linnéstatyns föreslagna platser. Tecknade af O. A. Mankell.*

I Ny Ill. Tidn., 1877.

391. F. KJELLBERG. Statyett i gips, höjd 920 mm.; utförd 1884 efter originalet till följande.

En del exemplar bronserade.

392. F. KJELLBERG. Kolossal-staty i brons, på piedestal af sten; hufvudet något framåtböjdt, krökt näsa, peruken räcker ned mot axlarna; under vänstra armen en bok och i handen en blomma, högra armen nedhängande efter sidan; i tidens dräkt, utan nordstjärneorden, draperad i fotsid kappa, som lämnar högra skuldran och armen samt större delen af bröstet obetäckta och framtill sammanhålles af vänstra handen. Piedestalen åttkantig, på kolonnen: *Carl v. Linné*. På basaldelen fyra allegoriska kvinnofigurer föreställande läkarekonsten, botaniken, zoologien och geologien; nedanför dessa figurer på fotställningen rektangulära ornamenterade fält.

Aftäcktes i Humlegården i Stockholm d. 13 maj 1885.

393. ANONYMUS. Träsnitt, efter KJELLBERGS staty, mörk rektangulär infattning, hvars öfre kontur ett stycke från hvardera hörnet öfvergår i en halfcirkel, 163×108 mm.; monumentets höjd 141 mm.; statyn t. h., girlander och kransar på öfre delen af kolonnen; på den åt höger vettande sidan af denna inskriften: *Carl v. Linné*, de fyra allegoriska figurerna på basaldelen finnas, men inga ornament på de nedanför dem belägna plattorna.

I nedre vänstra hörnet: *W. Meyer X A.*

Ingen inskrift under taflan, men denna omgifven af yttre rektangulär infattning af tvänne linjer tryckta i grönt.

Plansch XIX.

Säkerligen liksom följande stälstick gjord efter Kjellbergs skiss.

I Blomsterkonungen af H. Säterberg, Stockholm 1879.

394 a. J. WOLF. Stälstick, KJELLBERGS staty, utan infattning, monumentets höjd 112 mm., nära öfverensstämmande med föregående, med girlander och inskrift på kolonnen.

Närmast under taflan: *Stick und druck von I. Wolf Leipzig.*

Tryckt inskrift: *Minneslod öfver Carl von Linné. Af Frithiof Kjellberg. (Efter en fotografi af Konstnårens skizz.)*

I kalendern Svea, 1880.

b. Samma bild med samma signering.

Tryckt inskrift: *Minneslod öfver Carl von Linné.*

Taflan och inskriften omgifna af en rektangulär tryckt infattning af en enkel linje, 150×111 mm.

Ofvanför denna: *Frithiof Kjellberg.*

I Från vår konstvärld af K. Warburg, Stockholm 1881.

c. Samma bild utan infattningslinje.

Närmast under taflan: *J. Wolf Sc. Leipzig.*

Tryckt inskrift: *Monument to Linnæus at Stockholm.*

I The floral king by A. Alberg, 1888.

En dålig fototypi af detta i Blomsterkungen, Carl v. Linné. Minne af den 23 maj 1891, Chicago 1891.

395 a. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, monumentets höjd 119 mm., t. h.; med girlander och inskrift som på föregående.

Närmast under taflan t. v.: *W. Meyer. X A.*

Tryckt inskrift: *Linnéstatyn i Humlegården i Stockholm.*

Tafla och inskrift omgifna af en enkel tryckt rektangulär infattning med enkel ornamentering 169×109 mm.

I publikationen, Till minne af Carl v. Linné, Stockholm d. 13 maj 1885.

b. Samma bild med samma signering.

Inskrift, tryckt: *Linnéstoden i Stockholm.*

Ingen infattning.

Tidning för Sveriges alla nykterhetsvänner, maj 1885.

396 a. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, utan infattning, monumentets höjd 91 mm.; t. h., med girlander som föregående men inskriften: *Carl Linné.*

Ofvanför bilden: *Linnéstoden.*

I Linnéa, ett minnesblad vid Linnéstodens aftäckande d. 13 maj 1885.

b. Samma bild, men utan öfverskrift, på gult papper, tillhör omslaget till nyssnämnda uppsats.

c. Samma bild, omgifven af en tryckt infattningslinje, rektangulär med enkla ornament i hörnen, 108×100 mm.; tryck på baksidan.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

397 a. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, med mörk infattning af ungefär samma form som på Nr 393, 333×224 mm., monumentets höjd 307 mm.; som föregående, med girlander, men utan inskrift på kolonnen.

Tryckt inskription under taflan: *Karl von Linné. Af F. Kjellberg.*

Ur någon tidning 1885.

b. Samma bild, omkring 1 mm. lägre, hvilket väl beror på papperets olika sammandragning efter tryckningen.

Inskrift ofvanför taflan: *Linnémonumentet i Humlegården.* Det hela omgifves af en yttre rektangulär infattning af en tryckt linje med antydning till ornament i hörnen.

I Budkaflen d. 8 maj 1885.

398. ANONYMUS. Litografi, i färger och förgyllning, rektangulär, omkring 163×227 mm., framställande KJELLBERGS staty på sin plats i Humlegården, monumentets höjd omkr. 60 mm.; statyn, girlanderna, bifigurerna och plattorna nedanför dem förgyllda; t. h. västra gafveln af K. Biblioteket, för öfrigt träd, gräsplaner, blomsterrabatter etc.

Under taflans högra hörn: *Central Tryckeriet Stockholm.*

På insidan af locket till en cigarrlåda, säkerligen från 1885.

399. E. WESTERBERG. Träsnitt, utan infattning, KJELLBERGS staty; monumentets höjd 60 mm.; som de föregående, med girlander, otydlig inskrift: *Carl v. Linné.*

Under taflan: *Linnépunsch. P. Dohlström Stockholm 19 Södra Humlegårdsgatan 19.* På hvardera sidan om P. Dohlström ett handelsmärke.

På baksidan af omslaget till den ofvannämnda publikationen, Linnéa ett minnesblad, Stockholm 1885.

Två identiska bilder, nära afklippta, med annonser på baksidan, olika på båda bladen, antagligen ur tidningar.

I F. Konstföreningen.

400 a. O. WISTRÖM. Träsnitt, utan infattning, KJELLBERGS staty, monumentets höjd 71 mm.; som de föregående, med girlander, inskriften på kolonnen otydlig, så väl Linnéstatyn som bifigurerna tryckta i guld.

Närmast under taflan t. h.: *O. Wiström.*

Därunder: *Linné Punsch* [i guld]. Därunder: *C. E. Lindstedt* [i svart].

Därunder: *Stockholm* [i guld]. Därunder: *8 Humlegårdsgatan 8* [i svart], på sidorna handelsmärke [i rödt] och nederst !. v.: *Register* [äfvenledes i rödt].

På ljusgult papper, starkt fernissadt.

Tydlig en punschetikett från 1885.

b. Samma bild på blågrått papper, med förgyllda statyer, men signeringen utesluten.

Trycket under alldeles som på föregående, men *L. E. Lindstedt* med smalare bokstäfver och handelsmärkena närmare hvarandra samt likasom *Register* tryckta med svart.

Det hela omgifvet af en rektangulär ornamenterad tryckt infattning, på baksidan diverse vinsorter, tydligen titelvinjetten på en vinlista.

I F. Konstföreningen.

c. Samma bild, utan signering och utan tryck under, ett exemplar i svart och ett annat i blått. Säkerligen särskilda aftryck tagna för pastor WADSTRÖMS räkning.

I F. Konstföreningen.

401. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, KJELLBERGS staty, monumentets höjd 75 mm.; med girlander och otydlig inskrift på kolonnen, basen proportionsvis smalare än på öfriga afbildningar. Helt säkert efter någon af de föregående.

I New Record, Chicago 1893 (?).

402. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty med mörk infattning af samma form som på Nr 393, 310×212 mm., monumentets höjd 278 mm.; mycket nära öfverensstämmande med de föregående större träsnitten, men girlanderna borttagna i öfverensstämmelse med det definitiva monumentet, och på kolonnen blott: *Linné*; likasom på alla de föregående afbildningarna af detta monument inga ornament på basaldelens plattor.

Inskrift: *Linnéstoden i Humlegården*.

I Ny Ill. Tidn. d. 13 maj 1885.

403. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, infattning som föregående, 211×143 mm., monumentets höjd 119 mm.; öfverensstämmande med föregående.

Inskrift: *Linnéstoden i Humlegården. Aftäckt 13 Maj 1885*.

I Hemvännen d. 5 maj 1885.

404. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, infattning som föregående, 161×106 mm., monumentets höjd 154 mm.; alldeles efter föregående.

Inskrift: *Karl Linnés minnesstod*.

I Svenska veckobladets måndagsupplaga, augusti 1885.

405 a. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, rektangulär mörk infattning, 170×121 mm., monumentets höjd 166 mm.; mycket likt de närmast föregående och som de utan girlander, men inskriften på kolonnen: *Carl v. Linné*.

I nedre högra hörnet: *W. Meyer*.

Inskrift: *Linnémonumentet i Stockholm*.

I Svensken.

b. Samma bild, signerad *W. Meyer x A*.

Inskrift: *Linnémonumentet i Humlegården. Modelleradt af Frithiof Kjellberg*.

I F. Konstföreningen.

c. Samma bild och samma signering.

Inskrift: *Linnémonumentet i Humlegården*.

I F. Konstföreningen.

d. Samma bild, signerad *W. Meyer*.

Inskrift: *Linné-monumentet*.

I Victoria, ill. veckotidning, Stockholm d. 26 april 1889.

406. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, bred svart rektangulär infattningslinje, 220×150 mm., monumentets höjd 201 mm.; nära öfverensstämmande med de föregående, men utan inskrift på kolonnen.

Tryckt inskrift: *Linnéstoden i Humlegården, aftäckt d: 13 Maj 1885*.

I Ill. sv. folkbibliotek, utgifvet af O. Löwing, D. 1., Stockholm 1885.

407. E. B. Träsnitt, KJELLBERGS staty, efter något af de föregående, enkel rektangulär infattningslinje, 82×58 mm., monumentets höjd 70 mm.; på piedestalen: *Linné*; träd i fonden.

I vänstra nedre hörnet: *E. B.*

Tryckt inskrift: *Linnés Staty*.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

408. ANONYMUS. Träsnitt, konturteckning af öfre delen af KJELLBERGS staty t. o. m. vänstra handen; bildens höjd 21 mm., nedtill afklippt.

I F. Konstföreningen.

409. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, upptill begränsadt af en böjd linje, höjd 143 mm., statyn t. h., omgifven af en genie, putti, blommor etc.

På basalplattan: *Centraltryckeriet i Stockholm*.

Inskrift ofvanför den böjda linjen: *Blomsterkonungen, teckning af V. Andrén*.

I Kasper, d. 16 maj 1885.

410. ANONYMUS. Träsnitt, LINNÉS bild i konturteckning, efter öfre delen af KJELLBERGS staty, t. h., bildens höjd 48 mm.; t. v. en »Nisse», hållande en krans öfver Linnés hufvud. Ofvanför bilden: *Karl von Linné*.

Under bilden en vers.

I Söndagsnisse d. 17 maj 1885.

411. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, rektangulärt, med enkel infattningslinje, 283×233 mm., monumentets höjd omkring 245 mm.; monumentet t. h., men mera i fas än de föregående, så att af de allegoriska figurerna botaniken, som på dessa framträder i full fas, här synes något till vänster; inskrift på kolonnen: *Linné*. Ornamenten på basal delen återgifna; bakom monumenten träd och i bakgrunden t. v. ett hus.

Inskrift: *Das den 13 Mai enthüllte Linné-Denkmal in Stockholm. Nach einer photographischen Aufnahme von Axel Lindahl in Stockholm (s. 36)*.

I en tysk illustrerad tidning.

412. E. FORSSTRÖM. Träsnitt, rektangulärt med enkel infattningslinje, 63×92 mm., framställande ett parti af Humlegården med Kjellbergs staty något t. v. på taflan.

Nedtill t. v. signeringen, som ser ut som: *E. Forsström*.

Inskrift: *Humlegården*.

I F. Konstföreningen.

413. L. KAYSER. Etsning i brun ton, KJELLBERGS staty, monumentets höjd 92 mm.; till höger; inskrift på piedestalen: *Linné*.

I Linnéa, Dikt af F. Holmgren, med 6 etsningar af Leo Kayser, Stockholm 1891.

Såsom en kuriositet kan här nämnas en liten statyett huggen i en serpentinblandad marmor; tillsammans med fotställningen, omkring 195 mm. hög; ytterst primitivt gjord, stort hufvud med peruk, högra armen nedhängande, handen håller i manteln, under vänstra

armen en bok; draperad i en kappa, som blottar det oproportionerligt korta vänstra benet; den står på en låg fotställning, åttkantig och försedd med ett öfre listverk, påminnande om öfre delen af piedestalen till KJELLBERGS staty.

På fotställningen i förgyllda bokstäfver: *Linné*, och på boken under armen, äfvenledes i förgyllda bokstäfver *Flo*.

Den är tydligen ett i högsta grad otympligt försök att efterbilda Kjellbergs staty.

414 a ANONYMUS. Litografi, med rektangulär infattning 340×488 mm.; Svenska Linnémonumentförbundets i Chicago diplom för dess för förbundets mål verkande ledamöter; rikt ornamenterad och dekorerad, t. v. en afbildning af Linnés staty af KJELLBERG, höjd 263 mm.; tydligen gjord närmast efter någon af de tidigare svenska afbildningarna, då girlanderna på piedestalen äro bibehållna; inskriften på denna blott: *Linné*.

Omedelbart under diplommet står: *The J. M. W. Jones S.^r. & Pl.^d. Co. Chicago*.

b. Samma litografi men i den tryckta skriften »ledamöter» utbytt mot »hedersledamöter». Det mig tillhöriga diplommet är dagtecknad d. 2 aug. 1887.

415 a. ANONYMUS. Träsnitt, KJELLBERGS staty, utan infattning, monumentets höjd 185 mm., t. h.; öfverensstämmar nära med träsnittet i Ny Ill. tidning och andra af samma typ.: inga girlander, inga ornament nedtill, men med de fyra bifigurerna; å piedestalen endast: *Linné*.

Nedtill åt höger: *Blomgren Bros & C:o Chi*.

Tryckt inskrift: *Linnémonumentet i Lincoln Park*.

Längre ned t. h. citat ur Tegnér's sång vid Sv. Akademiens minneshögtid 1836.

I Gamla och nya hemlandet, Chicago d. 21 maj 1891.

Ehuru detta träsnitt angifves afbildat monumentet i Lincoln Park, är det tydligen en afbildning af statyn i Humlegården.

b Samma tafla med samma signering, men inskriften ofvanför: *Linné-monumentets aftäckning*.

Äfvenledes ur en amerikansk tidning.

416. K. J. DYFVERMAN. Staty, kopia af KJELLBERGS staty i Stockholm, restes i Lincoln Park i Chicago af Svensk-amerikanare 1891 och aftäcktes d. 20 maj samma år; på kolonnen: *Linné*.

Vid aftäckningen omgafs statyn af 4 stora blomsterurnor, hvilka senare ersattes med 4 kvinnofigurer, öfverensstämmande med dem, som pryda monumentet i Stockholm.

417. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulär infattning af en enkel linje 114×160 mm.; framställer DYFVERMANS staty omgifven af planteringar; statyn i nästan half fas t. h., monumentets höjd 77 mm.; liksom alla följande afbildningar af monumentet i Lincoln Park, med blomsterurnor.

I nedre högra hörnet: *Blomgren Bros & C. Chicago*.

Inskrift: *Linnéstatyn i Lincoln Park*.

I Sv. tribunen d. 23 maj 1891.

418. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning men upptill omgifvet af en båg böjd linje, vid hvardera ändan något slingrande; omkr. 240×200 mm., framställer DYFVERMANS staty, sedd i half fas, monumentets höjd omkr. 208 mm.

På det andra trappsteget t. h.: *Erected by Swedish Americans*.

Under högra hörnet en otydlig signering.

Ofvanför den bågformiga linjen tryckt: *Chicago den 20 Maj 1891*.

Under taflan en sång.

Skall förekomma i Svenska kuriren.

Ett exemplar i SONDÉNS samling.

419. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, men upptill begränsadt af en bågformig linje, ungefär som på föregående, omkr. 155×105 mm.; DYFVERMANS staty sedd från samma sida som föregående och sannolikt gjordt efter detta, monumentets höjd 130 mm.

Inskrift: *Linnee-monumentet i Lincoln Park.*

Helt säkert i en amerikansk tidning.

Ett exemplar i F. Konstföreningen.

420. ANONYMUS. Träsnitt, utan infattning, ungefär 250×390 mm. framställande aftäckningen af monumentet i Chicago, statyn i half fas t. h. omgifven af de fyra urnorna.

Inskrift: *»Täckelset faller».*

Därunder: *Efter en ögonblicksfotografi, tagen speciellt för Svenska Tribunen.*

Svenska tribunen Chicago d. 23 maj 1891.

421 a. ANONYMUS. Träsnitt, med rektangulär infattning af en enkel linje 201×266 mm., framställer aftäckningen af DYFVERMANS staty, denna i half fas t. h. Framför monumentet en mängd folk och två standar.

I nedre högra hörnet: *Blomgren Bros & Co Chi.*

Tryckt inskrift under taflan: *Aftäckandet af Linné-statyen.*

I Gamla och nya hemlandet d. 21 maj 1891.

b. Samma bild, med samma signering, men inskriften: *Vy från Lincoln Park vid Linné-Monumentets aftäckande.*

Ur en annan amerikansk tidning 1891.

I F. Konstföreningen.

422 a. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, enkel infattningslinje, 195×149; framställer aftäckningen af DYFVERMANS staty, denna i half fas t. h., framför denna en folkmassa och tvänne standar, upptill tvänne runda medaljonger, framställande LINNÉ (se Nr 245) och hans fru.

Nedtill i vänstra hörnet: *I. C. foto.*

Skall förekomma i Hemlandsvännen 1891.

b. Samma bild äfven i Hemlandsvännens illustrationsalbum 1891.

423. K. KOSTENOBLE. Staty i marmor (?), helfigur, stående, i mer än naturlig storlek, krökt näsa, yfvig peruk, beraktar en blomma, som hålles i högra handen, den vänstra armen utefter sidan, med en öppen bok i handen, i tidens dräkt, dock med ovanligt hög uppstående krage på rocken.

I försalen till det Kungl. Kejsrerliga Hofmuseet i Wien, uppställd 1889.

Figur 36.

424. CHR. ERIKSSON¹. Haut-relief i marmor, 4020×1780 mm.; framställer LINNÉ, stödd mot ett träd, betraktande en blomma, som han håller i vänstra handen, i den högra hatten och käppen; upptill en halfcirkelformig grund nisch med en naken kvinna, som har famnen full af blommor.

Denna relief gjordes först i gips 1891, höggs i marmor, skänktes till Nationalmuseum af herr Pontus Fürstenberg och uppställdes därstädes 1894.

En mängd större och mindre afbildningar i autotypi finnes af denna relief i tidningar, i böcker på särskilda blad och på brefkort.

En afgjutning i gips exponerades på expositionen i Chicago 1893, inköptes där och skänktes till The Art Institute of Chicago af P. S. PETERSON, Rose Hill, Chicago.

En fotografi af denna, 241×188 mm., af I. W. TAYLOR har varit tillgänglig i handeln i Sverige.

425. ANONYMUS. Träsnitt, rektangulärt, 130×59 mm.; efter CHR. ERIKSSONS relief. Inskrift: *Linné af Christian Eriksson*. Ett exemplar i F. Konstföreningen.

426. ANONYMUS. Byst i järn, bronserad, med fyrkantig plint, höjd 325 mm., krökt näsa, peruk, sammanbunden baktill med en rosett; i tidens dräkt, rutiga knappar i rocken och linnéa i knapphållet, utan orden; tydligen efter BERVICS kopparstick.

På plinten: *Carl v. Linné*.

Skall vara gjord under 1890-talet på beställning af grosshandlaren A. BÖHLMARK, som låtit gjuta den i metall. Jag har nyligen köpt ett exemplar för Hammarby i Böhlmarks lamp-handel i Stockholm, där det bestämdt uppgafs, att den skulle vara modellerad af Chr. Eriksson.

427. LEVEAU. Staty i bränd lera, mer än naturlig storlek, framställer LINNÉ sittande, barhufvad; hufvudet närmast öfverensstämmande med BERVICS kopparstick, med peruk och en hårknut på vänstra axeln, i tidens dräkt och draperad i en kappa, hängande öfver vänstra axeln; i knäet en uppslagen bok; i högra handen, som han stöder mot denna, en blomma, vänstra handen hvilat på hufvudet af en liten flicka, som står framför honom med förklädet fullt af blommor.

Denna staty exponerades på en trädgårdsutställning i Uppsala i slutet af 1800-talet, skall sedan någon tid ha stått i den gamla Linnéanska trädgården, men är nu alldeles försvunnen.

Beskrifningen gjord efter en fotografi i visitkortsformat tillhörig prof. FRIES.

428. J. A. WETTERLUND. Staty, mer än naturlig storlek; i peruk och tidens dräkt; LINNÉ betraktar en blomma, som han håller i högra handen, äfven i den vänstra handen blommor, en lång käpp står lutad mot vänstra armen, vänstra sidan stödes af en trädstam.

Under: *C. v. Linné*.

I en af nischerna på södra fasaden af kungl. slottet i Stockholm, där den uppställdes 1902.

429. CHR. ERIKSSON^{II}. Hufvud, hugget i sandsten, uppsatt som dekoration t. h. om ingången till Sv. Läkaresällskapets nya hus i Stockholm, färdigt 1906; på motsatta sidan Olof Rudbecks hufvud.

Ingången återgifven i autotypi i Idun d. 22 nov. 1906.

430. J. BÖRJESON^I. Byst, utan plint, höjd 175 mm.; LINNÉ framställd vid äldre år, krökt näsa, peruken nedfallande på axlarna, i tidens dräkt, utan orden och linnéa. På vänstra axelns afskärning: *Carl von Linné*.

På baksidan: *John Börjeson 1907*.

Förekommer dels i gips, dels i brons. Bronsexemplaren gjutna hos Akt. Bol. Elmqvistska Gjutningsmetoden.

431. J. BÖRJESON^{II}. Byst i gips, höjd 950 mm.; nära öfverensstämmande med föregående, men mera utarbetad med linnéa, fyrkantig plint, på denna: *Carl v. Linné*.

432. W. RUNEBERG. Byst, framställande LINNÉ vid yngre år; som jag icke fick tillfälle att bese denna, innan den lämnades till gjutning och det sedan var omöjligt att få någon fotografi, kan jag här ej lämna någon beskrifning af denna byst.

433. ANONYMUS. Byst, med låg plint af en kvadratisk skifva, höjd 367 mm., krökt näsa, peruken baktill hopfästad med en rosett; i tidens dräkt, utan orden och linnéa, efter KJELLBERGS staty.

Inskrift på plinten: *Carl v. Linné*.

Förfärdigad till den instundande minnesfesten.

434. J. A. SCHMIT. Byst på plint, höjd 305 mm., krökt näsa, tämligen smalt ansikte, peruk baktill kolossalt stor med en hårknut på vänstra axeln; i tidens dräkt, rutiga knappar, linnéa och orden; tydligen modellerad efter BERVICS kopparstick.

Plinten framtill med ornament af linnéa och öfverst inskriften: *Karl von Linné 1707—1907.*

På högra sidan: *J. A. Schmidt. 1907.*

Förfärdigad till den instundande minnesfesten.

435. GERDA v. SPRINCHORN. Statyett i gips, helfigur stående, höjd 260 mm., med fotställningen 310 mm.; framställer Linné som yngling, betraktande en blomma.

På fotställningen framtill: *Carl Linnæus 1707, 1907*, omgifvet af en linnéaranka.

På högra sidan: *Gerda v. Sprinchorn 1907.*

3. Medaljer.

Inom parentes hänvisning till kamrer B. E. Hyckerts (Hkrt) beskrifning af samma medalj i Numismatiska meddelanden XVII, Stockholm 1906 (s. 250—270); siffrorna angifva medaljens nummer därstädes.

436. D. FEHRMAN (Hkrt 1). Profil t. h., rak näsa, yfvig peruk nedhängande på axeln i fria lockar, utan hårknut; halsduk, mantel, ej nordstjärneorden. 1746.

437. ANONYMUS (?). Kopparstick, afbildning af föregående.
I Museum Mazzuchellianum. T. II., Venet. 1763, pl. 186, nr 4; enl. H. Kluyskens' Des Hommes célèbres et des medailles. T. 2., Gand 1859 (s. 160).

438. I. W. M. (?). Kopparstick, utan infattning (plåten 40×91 mm.), afbildning af nr 436; båda sidor förbundna med en tvärbalk.
Ett exemplar i K. Biblioteket.

439. J^s BASIRE. Kopparstick, afbildning af nr 436; båda sidor förbundna genom en tvärbalk, fig. 3 på en större plansch med rektangulär infattning, 218×169 mm.; ofvanför det öfre högra hörnet af denna: *p. 112*, nedanför det vänstra I^e *Basire del. et sc.*, längst ned: *Published as the Act directs May 1st, by J. Mawman, Poultry.*

I R. Pulteney's a. a.

440. ANONYMUS. Kopparstick, afbildning af nr 436; båda sidor, sammanbundna genom en horisontal linje; på en större plansch.

I S. Hedi ns Minne af Linné, Fader och son.

I F. Konstföreningen finnes ett exemplar tryckt på bättre papper (plåten 195×135 mm.) och ett annat på nyare papper, under hvilket står med blyerts antecknad: *Omtryck 1888.*

441. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 436; båda sidor sammanbundna genom en horisontal linje, på en större plansch; öfverst t. h.: *Tab. II*, längst ned: *Stentryck af Müller.*
Denna plansch gjord för Egenh. ant., men kasserad, finnes dock i en del exemplar.

442. RUCKMAN. Kopparstick, afbildning af nr 436; båda sidor; fig. 1, på en större plansch; öfverst t. h.: *III*; nederst t. h.: *Ruckman sc.*
I Egenh. ant.

443. En afbildning af nr 436, hvilken jag ej haft tillfälle att se.

I Van Loon's Continuation etc. 3° fascicule pl. 22 (enl. Kluyskens a. a. T. 2., s. 160).

444. D. FEHRMAN^{II} (Hkrt 2). Mycket nära föregående och tydligen kopierad efter denna, men med nordstjärneorden och en del smärre afvikelser. 1758.

445. AKREL. Kopparstick med rektangulär ramlik infattning, 41×81 mm.; afbildning af nr 444; båda sidor.

Under infattningen vid midten: *Akrel sc.*

I A. Bäckes Åminnelsetal öfver Carl von Linné, Stockholm 1779.

446. I. W. M. Kopparstick, utan infattning (plåten 40×91 mm.), afbildning af nr 444; båda sidor, förbundna med en tvärbalk.

Exemplar i K. Biblioteket i SONDÉNS och min samling.

447. J^o. BASIRE. Kopparstick, afbildning af nr 444; båda sidor sammanbundna genom en tvärbalk; fig. 1 på samma plansch som nr 439.

I R. Pulteney's a. a.

448. ANONYMUS. Kopparstick, afbildning af nr 444; båda sidor, sammanbundna med en horisontal linje; på samma plansch som nr 440.

I S. Hedins a. a.

449. C. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 444; båda sidor; på en större plansch; öfverst vid midten: *Tab. II*; nedtill vid midten: *Stentryck af C. Müller*.

Äfven denna plansch är gjord för Egenh. ant. och kasserad. Antagligen är den tidigare än den under nr 441 omnämnda och skiljes från den bland annat därigenom, att *Fehrman*^I här saknas. Torde förekomma i mycket få exemplar af Egenh. ant. och då jämte det ofvan nämnda kasserade stentrycket och kopparsticket öfver medaljerna.

450. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 444; båda sidor, åtsidan högre upp, sammanbunden med frånsidan genom en snedt nedåt och åt vänster gående linje; på samma plansch som nr 441.

I Egenh. ant.

451. RUCKMAN. Kopparstick, afbildning af nr 444; båda sidor, fig. II på samma plansch som nr 442.

I Egenh. ant.

452. ANONYMUS. Kopparstick, framsidan af nr 444; dåligt.

I F. Konstföreningen.

453. ANONYMUS. Träsnitt, afbildning af nr 444; båda sidor.

Inskrift: 272. *Minnespenning öfver Karl von Linné. Lyser.*

I Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar. D., 5., Stockholm 1878.

Detta träsnitt återgifvet i fototypi i Svenska Tribunen, Chicago d. 8 maj 1891.

454 a. Samma bild som på nr 444 (Hkrt 3). Vet. Akademiens belöningspenning 1764. Frånsidan skall enligt Hyckert finnas redan på en minnespenning öfver Adolf Fredrik samt äfven vara använd 1750 till en medalj öfver PETER ELVIUS.

b. Samma bild (Hkrt. 3a) Vet. Akademiens minnespenning, slagen senare än föregående.

455. Samma bild (Hkrt 5). Slagen af Institutum Linnaeanum Upsaliense 1807.

456. ANONYMUS. Kopparstick, afbildning af nr 455; båda sidor sammanbundna med en vertikal linje; på samma plansch som nr 440.

I S. Hedins a. a.

457. C. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 455; frånsidan, åt sidan gemensam för denna och nr 449; på samma plansch som nr 449.

458. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 455; frånsidan sammanbunden genom en sned linje med den för denna och nr 450 gemensamma åtsidan; på samma plansch som nr 450.

459. RUCKMAN. Kopparstick, afbildning af nr 455; frånsidan; fig. IV på samma plansch som nr 442.

I Egenh. ant.

460. LJUNGBERGER (Hkrt 4). Profil t. h., rak näsa, peruk nående endast till kragen, utan hårknut på axeln; mantel, en del af västen och kråset synlig, linnéa med två blommor, en åt hvardera sidan, nordstjärneorden. Slagen med anledning af Linnés död, på Gustaf III befallning.

Bilden är tydligen gjord efter INLANDERS medaljong, men tämligen fritt, så har peruken blifvit betydligt förändrad, den på ryggen nedhängande locken och knuten på axeln borttagits, kindvärta saknas, kråset har blifvit mycket reduceradt och manteln är tillsatt.

461. Js. BASIRE. Kopparstick, afbildning af nr 460; båda sidor, sammanbundna genom en tvärbalk; fig. II på samma plansch som nr 439.

I Pulteney's a. a.

462. ANONYMUS. Kopparstick, afbildning af nr 460, båda sidor, sammanbundna genom en horisontal linje; på samma plansch som nr 440.

I S. Hedins a. a.

463. C. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 460; båda sidor; på samma plansch som nr 449.

464. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 460; båda sidor, sammanbundna genom en horisontal linje; på samma plansch som nr 442.

465. RUCKMAN. Kopparstick, afbildning af nr 460; båda sidor, fig. III på samma plansch som nr 442.

I Egenh. ant.

466. O. L. ANDERSSON. Litogravyr, afbildning af nr 460; båda sidor, sammanbundna med en horisontal linje, under denna: *Pag. 188.*

I Minnespenningar öfver ensk. svenska män och kvinnor af B. E. Hildebrand, Stockholm 1860.

467. W. J. TAYLOR (Hkrt 31). Bilden i alla detaljer en kopia af föregående. Slagen af South London Floricultural Society.

468. Samma bild med samma signering (Hkrt 32). Slagen af Jersey Society of Agriculture & Horticulture.

469. Samma bild med samma signering (Hkrt 33). Ingen uppgift om hvem som slagit den.

470. LEA AHLBORN (Hkrt 10). Bilden en kopia af LJUNGBERGERS medalj, men linnéan och orden utelämnade. Slagen med anledning af 100-årsdagen af Linnés död 1887.

471. ANONYMUS (Hkrt 13). Tämligen dålig efterbildning af föregående. Äfven här saknas linnéa, och orden. Slagen i Chicago med anledning af aftäckningen af Linnés staty 1891.

472. J. S. BROWN (Hkrt 19). Profil t. v., tydligen omvänd efter LJUNGBERGER eller TAYLOR, med linnéa, men utan nordstjärneorden, blomstängeln på linnéaranken med 3 blommor. Slagen af Sheffield Horticultural Society, established 1830.

473. HALLIDAY^I (Hkrt 21). Profil t. v., efter föregående. men mindre, äfven 3 blommor på linnéastängeln. Dereham Horticultural Society, establ. 1835.

474. HALLIDAY^{II} (Hkrt 22). Mycket lika föregående, äfvenledes med 3 blommor på linnéastängeln.

475. HALLIDAY^{III} (Hkrt 20). Profil t. v., mycket lik de föregående, hvad ansiktet och håret beträffar, men klädd i rock utan orden och med linnéan på rocken, dock äfven här med 3 blommor. Slagen af Holt Horticultural Society, established 1834.

476 a. ANONYMUS. (Hkrt 15). Bildens höjd 32 mm.; profil t. h., rak näsa, ej vårta på kinden, peruk med en lock nedhängande på ryggen och en hårknut på axeln; i tidens dräkt, rock med 3 knappar, väst med 4 knappar, krås af två blad, linnéa med deladt blomskäft, men på de exemplar jag sett utan blommor, samt ett nedhängande bladskott, nordstjärneorden. Bilden tydligen en väl lyckad kopia af INLANDERS medaljong, med hvilken den öfverensstämmer äfven däri, att det nedre främre hörnet af bilden är afskuret af kanten; från sidan slät.

Framsidan af denna medalj är afbildad i Egenh. ant. och uppgifves där, att den skall vara slagen i England samt sakna frånsida, hvarmed väl naturligtvis menas, att denna är slät. Där hänvisas äfven till Journal för svensk litteratur 1801, Bd. 5., s. 833, och därstädes omtalas nr 59 en medalj: »Carolus Linnæus. Brösthilden med örten Linnéa och Nordstjärne-Orden. Ensidig, slagen i England för att uti bilden hedra hans minne.» Hyckert omtalar emellertid (a. a., s. 263) en medalj, om hvilken han säger: »Ensidig. CAROLUS LINNÆUS. Brösthilden framvänd. Diam. $3\frac{5}{8}$ cm. Denna medalj blef slagen i England och, enligt Rudolphi, efter ett mycket känt porträtt af Linné, som bär denna pomösa inskription: DEUS CREAVIT LINNÆUS DISPOSUIT». Något exemplar af denna har jag ej sett. Beskrifningen är gjord efter *Revue de la Numismatique Belge* 1874, sid. 180, nr 8.»

I senast nämnda arbete, uppsatsen är benämnd Numismatique Linnéenne, säges emellertid ingenting om, att bilden skulle vara framvänd, men däremot hänvisas till Egenh. ant. pl. III, nr 6. I Numismatique Linnéenne citeras C. A. Rudolphi Recentioris ævi numismata virorum de rebus medicis et physicis meritorum memoriam servantia, Berolini, 1829. Detta arbete har jag icke haft tillfälle att se, men i ett tidigare arbete af samme författare, Index numismatum, 1825 (s. 67), omtalas en ensidig medalj, som förekommer på tab. 3, fig. 6 i Linnés biografi (= Egenh. ant.). Jag anser mig således ha allt skäl att antaga, att den af Hyckert å sidan 263 omtalade medaljongen är densamma, som han upptagit under nr 15. Hvad beträffar Rudolphis uppgift, att denna medalj skulle vara gjord efter ett porträtt med den olämpliga inskriften: Deus creavit, Linnæus disposuit, förhåller sig nog med den saken så, att han trodde, att porträttet å medaljen var gjordt efter titelplanschen i Stöver (a. a.), som bär denna osmakliga devis. Detta är emellertid alldeles oriktigt, som af beskrifningen af denna bild lätt inses. Saken är den, att både Stövers titelplansch och medaljen äro gjorda efter INLANDER, men medaljen ofantligt mycket bättre.

Af meddelandet i Journal för svensk litteratur synes emellertid, att denna medalj är slagen före 1801 och således säkerligen en af de första om icke den allra första utländska medalj öfver Linné.

b. (Hkrt 15 a).

Framsidan af denna medalj förekommer tillsammans med Frankilns bild på andra sidan. På frågan huruvida detta är en sammanprägling eller icke, vill jag icke inlåta mig.

477. RUCKMAN. Kopparstick. afbildning af nr 476; åtsidan, fig. VI å samma plansch som nr 442.

I Egenh. ant.

478. W. J. TAYLOR (Hkrt 29). Mycket nära öfverensstämmande med föregående, men bilden ett par mm. högre; linnéan är kompletterad med tvänne blommor och mellan dessas skaft utgår från det gemensamma blomskafvet en liten kvist med 4 blad; bilden är också helt och hållet fri från medaljens kant.

Tydiligen något förstord kopia af föregående.

479. Samma bild och signering (Hkrt 30).

480. ANONYMUS. (Hkrt 10). Linnés bild på fransidan, höjd 12 mm.; profil t. v., nedhängande bakre lock och hårknut på axeln, linnéa och orden; säkerligen omvänd efter nr 476 och förminskad.

481. ANONYMUS. (Hkrt 26). Bildens höjd 35 mm.; profil t. h., tämligen rak näsa, bakre nedhängande hårlock och harknut på axeln; i tidens dräkt, rock med 3, väst med 3 knappar; krås af två blad, linnéa större än på nr 476, med 2 blommor riktade utåt mot kanten och ett uppåtriktadt bladskott mellan bröstet och blomstängeln, ej orden. Säkerligen liksom nr 476 gjord direkt efter INLANDERS medaljong; är enligt en på baksidan ingraverad inskrift på ett exemplar i generalkonsul HEILBORNS samling använd som belöningsmedalj af Horticultural Society så tidigt som 1839.

482. Samma bild (Hkrt 27).

483. Samma bild (Hkrt 28). Slagen af Handsworte & London Floral & Horticultural Society, stiftad 1846. Ett exemplar i Göteborgs museum, användt som prisedalj 1851.

484. ANONYMUS (Hkrt 23). Bildens höjd 45 mm., profil t. h., nära öfverensstämmande med de tre föregående och tydligen en kopia af någon af dessa, men proportionsvis högre och smalare, ansiktet också fulare.

485. SHERIFF (Hkrt 24). Samma bild som föregående, men signerad. Slagen af Birmingham Botanical and Horticultural Society.

486. Samma bild och samma signering (Hkrt 25). Slagen för Wellington Horticultural Society, 1851.

487. BARRE (Hkrt 40). Bildens höjd 29 mm., profil t. h., mycket lik nr 481 och säkerligen gjord efter den, ehuru något fritt; sa är den nedhängande bakre locken försvunnen, men knuten på axeln bibehållen, mindre synligt af rocken och västen, endast två knappar i hvardera, och af linnéan syuas endast de båda blommorna framskjutande vid kräset. Slagen för Societas Linnaeana i Lyon, stiftad 1822.

488 a. W. WYON (Hkrt 18). Bildens höjd 32 mm., profil t. h.; äfven denna tydligen efter INLANDERS medaljong, men själfständigt och tämligen fritt utförd, dragen ej så nära öfverensstämmande med denna, som förhållandet är med bilderna på nr 476 och 481; vartan på högra kinden och perukens bakre nedhängande lock äro bibehållna, men knuten på axeln borta, är äfven proportionsvis mindre än på någon af öfriga medaljer, för hvilka

Inlanders medaljong ligger till grund; kråset är visserligen bibehållet, men förändradt, spetsen af rockkragen är nedvikt, endast två knappar synliga, ej linnéa, ej orden.

b. Samma bild och samma signering (Hkrt 18 a).

489. W. WOODHOUSE (Hkrt 9). LINNÉS och CUVIER's hufvuden, utan kläder; båda i profil t. v., Linnés bild delvis bortskymd af Cuviers, höjd 20 mm.; tydligen efter föregående.

Inträdespolett, slagen af R. Zoolog. Society of Ireland. Af inskriften på baksidan framgår, att medaljen ej kan vara slagen tidigare än 1844.

490. DUBOIS^I (Hkrt 6). Bildens höjd 35 mm., profil t. v.; starkt krökt näsa, vårta på vänstra kinden, tämligen stor hårknut hvilande på vänstra axeln; krås, en knapp synlig i rocken, ej nordstjärneorden, ej linnéa; alldeles tydligt konstruerad efter BERVICS kopparstick. Genom saknaden af orden skiljer sig denna från alla de följande Duboiska medaljerna.

Signeringen: *Dubois F.*, midt under bilden.

Enligt inskriften på frånsidan, slagen af DURAND 1818.

491. DUBOIS^{II} (Hkrt 6 a). Bilden mycket lik föregående, men med två knappar i rocken, hvarigenom denna och följande skilja sig från alla öfriga medaljer af den Duboiska typen; nordstjärneorden finnes. Signering som på föregående. Frånsidan, som är identisk med den på föregående, visar, att äfven denna medalj är slagen 1818; hvilken som är den ursprungliga af dessa båda medaljer, torde vara svårt att afgöra.

492. Samma bild och signering (Hkrt 45).

493. DUBOIS^{III} (Hkrt 6 b). Mycket lik de båda föregående, men med blott en knapp i rocken och med nordstjärneorden; signeringen på axelns afskärning; 1818.

494. C. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 493; åt sidan; på samma plansch som Nr 449.

495. MÜLLER. Litografi, afbildning af nr 493; åt sidan; på samma plansch som Nr 441.

496. RUCKMAN. Kopparstick, afbildning af Nr 493; båda sidor, fig. V på samma plansch som nr 442.

I Egenh. ant.

497. ANONYMUS. Stålstick (?), afbildning af nr 493; båda sidor, åtsidan ofvanför, frånsidan under.

I H. Kluyskens' *Des Hommes célèbres et des médailles* . . . T. 2., Gand 1859.

498. DUBOIS^{IV}. (Hkrt 6 c). Bilden mycket lik föregående, men axeln mindre utstående och signeringen nedanför axeln; 1818.

499 a. DUBOIS^V. (Hkrt 41). Bilden nära föregående, men icke identisk, så är pannan mot konturen mindre hvälfd, ögonbrynet mindre böjdt etc., signeringen som på föregående Omskriftens bokstäfver på åtsidan ungefär 3 mm. höga, namnet *Carolus*' största längd 21 mm. Slagen af Société Linnéenne de Lyon.

b. Samma bild (Hkrt 41 a), skiljer sig enligt Hyckert från föregående endast därigenom, att omskriften på åtsidan är gjord med $\frac{1}{8}$ mm. lägre bokstäfver.

500 a. Samma bild och signering (Hkrt 42).

Omskriftens bokstäfver som 499 a och *Carolus* 21 mm. långt. Slagen af Soc. Linnæana Burdigalensis.

b. Samma bild, men omskriftens bokstäfver $\frac{1}{2}$ mm. lägre och största längden af namnet *Carolus* ej öfver 18 mm. långt. Samma frånsida som föregående.

I Göteborgs Museum.

501. Samma bild och signering (Hkrt 43). Omskriftens bokstäfver som på 500 a.

Slagen af Société Linnéenne de Maine et Loire.

502 a. Samma bild och signering (Hkrt 44). Omskriftens bokstäfver som på 500 a.

Slagen af Société Linnéenne de Normandie.

b. Samma bild och samma signering, men omskriftens bokstäfver som på 500 b.

Ett exemplar i Göteborgs museum.

Dessutom finnes i nämnda museum ett exemplar af en medalj med samma åtsida som på 499 a m. fl. och samma frånsida som på 498 (Hkrt 6 c).

503. SHERIFF^{II} (Hkrt 17). Profil t. v., bildens höjd omkring 38 mm.; mycket nära öfverensstämmande med DUBOIS' medaljer och helt säkert en kopia af någon af dem, men förstorad, och näsan starkare krökt, äfven kindvärta synes finnas; signeringen på axel-afskärningen.

Slagen af Liverpool Botanic Garden.

504. DUBOIS^{VI} (Hkrt 7). Profil t. v., bildens höjd 34 mm.; mycket lik de föregående bilderna af DUBOIS, äfvenledes med kindvärta och nordstjärneorden, men hårknuten på axeln borttagen och ingen knapp synlig på rocken.

Slagen af DURAND 1822.

505 a. DISTEXHE^I (Hkrt 35). Profil t. v., bilden af i det allra närmaste samma storlek som föregående och tydligen en kopia af denna, men utan kindvärta och äfven i andra detaljer förändrad, så är kråset förkortadt och högra sidan af rocken ej synlig; signering under bilden: *Distexhe F.*

Slagen af Société Royale d'Horticulture et d'Agriculture de Liège.

b. Samma bild (Hkrt 35 a). Signeringen: *Distexhe*.

Slagen af samma sällskap.

506. DISTEXHE^{II} (Hkrt 36). Profil t. v., bildens höjd 12 mm.; tydligen en kopia af föregående, men mycket förminskad; i en oval medaljong, hållen af en genius; det hela hvilande på moln med blommor.

Slagen af Société des Conférences Horticoles i Liège.

507. VOGEL (Hkrt 37). Som jag ej sett denna medalj, kan jag ej yttra mig om bilden.

Skall enligt Hyckert vara graverad af VOGEL, men blifvit kasserad.

Slagen af Linnéanska sällskapet i Bruxelles.

508. WURDEN (Hkrt 38). Profil t. v., bildens höjd 38 mm.; tydligen en efterbildning efter någon af DUBOIS medaljer, men med vissa förändringar; så är näsan än starkare krökt, liten kindvärta, hårknuten på axeln mycket mindre, ehuru af samma form; kråset är proportionsvis mindre och ingen knapp synlig i rocken; nordstjärneorden finnes, men ofvanför denna är en linnéakvist med fyra blommor instucken i knapphållet.

Slagen af Société Royal Linnéenne de Bruxelles 1847.

509 a. Samma bild (Hkrt 39). Slagen af samma sällskap.

b. Samma bild (Hkrt 39 a).

c. Samma bild (Hkrt 39 b). Kindvärta saknas, men då denna är så ytterst liten på den föregående, har jag ej ansett mig böra uppställa den här ifrågavarande som en särskild medalj.

d. Samma bild (Hkrt 39 c).

e. Samma bild, med kindvärta.

Öfverensstämmar alldeles med 509 b (Hkrt 39 a) med undantag däraf, att flikarnas ornament på baksidan öfverensstämma med 509 d (Hkrt 39 c).

I min samling.

f. Samma bild (Hkrt 39 d). Kindvärtan placerad närmare håret än på de föregående, där kindvärta finnes.

510 a. ANONYMUS (Hkrt 16) skall alldeles öfverensstämma med följande, men sakna signering.

b. REID & SONS (Hkrt 16 a). Profil till höger, bildens höjd 26 mm.; starkt krökt näsa och profilen i sin helhet något påminnande om den på DUBOIS' medaljer, men ej peruk utan långt, nedhängande, vågigt hår slutande med en rad af små lockar; ej kläder. Profilen och särskildt håret visa en viss likhet med bilden på diplommet för Société Linnéenne de Paris, utan att man dock kan säga, att det ena porträttet är en efterbildning efter det andra; båda helt säkert efter Sèvresbysten (Nr 360); signerad under bilden med: *Reid & Sons fecit.*

Slagen af Durham Northumberland and Newcastle on Tyne Botanical and Horticultural Society, stiftad 1824.

511. PINCHES (Hkrt 34). Profil t. v., bildens höjd 36 mm.; rak näsa, peruk nedhängande på axlarna, utan hårknut; i tidens dräkt, utan linnéa och orden. Denna medalj afviker från alla öfriga och är utförd efter den byst af Linné, som finnes i Linn. Society i London.

Enligt Proceed. of Linn. Soc., Lond. 1888 (s. 81, 82) utdelades den för första gången vid Societetens 100-årsfest, d. 24 maj 1888.

512. ANONYMUS. Träsnitt, afbildning af föregående, båda sidor, åt sidan t. v., därunder: *Obverse*; frånsidan t. h., därunder: *Reverse*.

I Proceed. of Linn. Soc., Lond. 1888.

513. ANONYMUS. Diameter 37 mm.; ena sidan med LINNÉS bild i half fas, höjd 27 mm.; tydligen gjord efter BERVICS kopparstick; med den stora hårknuten nedhängande på vänstra axeln; blott en knapp och två knapphål i rocken, tre knapphål i västen; en linnéa-kvist finnes, liknande den på nyssnämnda kopparstick, men med blott den ena af de båda nedre blommorna samt ej instucken i knapphållet, utan förlöpande öfver detta till bildens nedre kant; ingen orden, förmodligen utesluten af utrymmesskäl.

Omskrift: *L'Académie internationale de géographie botanique a la science.* Nederst en sexbladig ros.

Andra sidan äfvenledes en skulderbild, nästan i full fas, höjd 26 mm.; peruk, nedfallande i långa korkskruflockar på båda axlarna, och öfver bröstet en halsduk af sådan form, som brukades under senare delen af 1600-talet. Omskrift: *Deo scientiarum domino laus et gloria.* Nederst en ros af samma beskaffenhet som på föregående sida; omskrifterna på båda

sidor af ungefär $1\frac{1}{2}$ mm. höga, jämntjocka bokstäfver. Denna bild skall måhända föreställa TOURNEFORT.

Hvilken af denna medaljs sidor skall betraktas som åtsida, torde vara svårt att afgöra. För detta arbete är naturligtvis den sida, som här Linnés bild viktigast. Vid medaljens öfre kant är fästad en ögla, hvars nedre del föreställer en eklöfskrans. Medaljen var afsedd att bäras i band på bröstet, och i öglan på det här beskrifna exemplaret finnes ännu ett bredt grönt, vattradt band, på framsidan betydligt urblekt och bärande ett kommendörsmärke af samma slags siden.

Figur 37 och 38.

Ett exemplar af denna egendomliga medalj tillhör den nitiske samlaren af Linnæana, NILS ROSÉN.

514. C. F. CHRISTY & C:o (Hkrt 14). Profil t. v., bildens höjd 42 mm., rak näsa, peruk med en stor hårknut på axeln och håret nedhängande på ryggen; i tidens dräkt, med nordstjärneorden och blommor i det andra knapphållet uppifrån; torde vara gjord med ledning af flera porträtt.

Slagen i Chicago på 1890-talet af doktor S. WINDROW.

515. E. LINDBERG. Vet. Akademiens nya medalj öfver LINNÉ, slagen med anledning af den instundande minnesfesten. Som denna medalj vid detta arbetes läggande under pressen ej är färdig, kan jag tyvärr ej lämna någon beskrifning och än mindre någon figur öfver den.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

.

www.libtool.com.cn

580.92 .L758t C.1
Linneportratt.

Stanford University Libraries

3 6105 032 239 902

580.92
L758t
cop. 1

580.92
L758t
cop. 1

Calligraphy
for Robert Schuler (Histo)

FALCONER
BIOLOGY LIB.

107604

APR -3 2000

www.libtool.com.cn

